

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียน
ภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

นางสาว อธิกมาส มากจ้อย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตร การสอน และเทคโนโลยีการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**DEVELOPMENT OF AN INSTRUCTIONAL MODEL BASED ON
INTERTEXTUALITY THEORY TO ENHANCE THAI
CREATIVE WRITING ABILITY OF UNDERGRADUATE STUDENTS.**

Miss Atikamas Makjui

**A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Curriculum and Instruction**

Department of Curriculum, Instruction, and Educational Technology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn university

อธิกมาส มากจู้ย: การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้าง
 ความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต
 (DEVELOPMENT OF AN INSTRUCTIONAL MODEL BASED ON
 INTERTEXTUALITY THEORY TO ENHANCE THAI CREATIVE WRITING ABILITY
 OF UNDERGRADUATE STUDENTS) อาจารย์ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.
 สร้อยสน สกลรักษ์, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม: รองศาสตราจารย์ ดร.น้อมศรี เลท, 254 หน้า

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาวิธีวัดอุปประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎี
 สหบท เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต และ
 เพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ
 ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน และระยะที่ 2 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบโดยนำไป
 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 30 คน ใช้เวลาในการ
 ทดลอง 1 ภาคการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิง
 สร้างสรรค์ และเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบคะแนนความสามารถ
 ในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test dependent)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียน
 ภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ โดยมีขั้นตอน 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การวางแผนและเตรียมการเรียนรู้ของนักศึกษา และ
 ระยะที่ 2 ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นสร้างประสบการณ์
 และวางแผนการเขียน 2) ขั้นเชื่อมโยงตัวบท 3) ขั้นร่างงานเขียน 4) ขั้นประเมินผลงาน และ 5) ขั้นเติมเต็มงาน
 เขียนให้สมบูรณ์ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ดำเนินการระหว่างและหลังการจัดการเรียนการสอน โดย
 ประเมินทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

2. ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน ผลจากการทดลองใช้พบว่า

2.1 กลุ่มตัวอย่าง มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลองสูงกว่า
 ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และร้อยละ 80 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดผ่านเกณฑ์ที่กำหนด
 คือ ร้อยละ 70

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากบันทึกการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า การ
 เรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นช่วยเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์
 และนักศึกษามีความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทและเขียนงานเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ประเภท
 บันเทิงคดีได้เป็นอย่างดี

ภาควิชา หลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา ลายมือชื่อนิสิต.....
 สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
 ปีการศึกษา 2553..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม.....

4984752027 : MAJOR CURRICULUM AND INSTRUCTION

KEYWORDS: INSTRUCTIONAL MODEL / INTERTEXTUALITY THEORY / CREATIVE

WRITING ABILITIES

ATIKAMAS MAKJUI: DEVELOPMENT OF AN INSTRUCTIONAL MODEL
BASED ON INTERTEXTUALITY THEORY TO ENHANCE THAI CREATIVE

WRITING ABILITY OF UNDERGRADUATE STUDENTS. ADVISOR :

ASST.PROF.SOISON SAKOLRAK, Ph.D., CO-ADVISOR: ASSOC. PROF.

NORMSRI CATE, Ph.D., 254 pp.

This study was a research and development. The purposes of this study were to develop an instructional model based on Intertextuality theory for enhance Thai creative writing ability of undergraduate students and to evaluate the efficiency of the developed instructional model. The research procedure was divided into two phases; 1) development of an instruction model; and 2) effectiveness evaluation of an instructional model through implementation with the subjects who were thirty undergraduate students of Faculty of Education, Silpakorn University. The duration of experiment was one semester. The research instruments were creative writing test and creative writing criteria. The data were analyzed by using t-test dependent.

The finding of this study were as follows:

1. The developed instructional model were aimed to enhance Thai creative writing abilities. This model consisted of two main parts which were; 1) planning and preparing for students' learning activity; 2) learning activity, consisting of 5 steps, which were; eliciting background knowledge and planning writing structure; interconnecting texts; drafting; evaluating and refining writing task. Quantitative and qualitative data measurement and evaluation were carried out both during and after the instruction process.

2. The effectiveness of the instructional model after implement, it was found that;

2.1 The subjects had the average post- test score of creative writing abilities was significantly higher than that of the pre-test score at .05 level and 80 percent of the subjects had the average score of creative writing abilities pass the criterion score set at 70 percent.

2.2 From students' learning logs, it was found that this model enhanced Thai creative writing abilities and the subjects had able to analyze the connection between the text and successfully in Thai creative writing for non-fiction type.

Department : Curriculum, Instruction, and Education Technology Student's signature.....

Field of study : Curriculum and Instruction..... Advisor's signature.....

Academic year : 2010..... Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์เป็นรูปเล่มได้ด้วยความเอาใจใส่และความกรุณาของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สร้อยสน สกตรักษ์ ผู้ให้สรรพวิทยากร ให้ข้อคิดด้านวิชาการและด้านการปฏิบัติตนในการทำงาน ให้โอกาสผู้วิจัยได้เรียนรู้สิ่งใหม่ในวงการการศึกษา พร้อมทั้งยังเป็นกำลังใจและช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยในทุกเรื่องด้วยดีเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.น้อมศรี เกท ผู้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำที่แสนล้ำค่าในการทำวิทยานิพนธ์ อีกทั้งยังเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยอีกด้วย

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชีโนกุล ประธานกรรมการ อาจารย์ ดร. ปัทมศิริ ธีรานุรักษ์ จารุชัยนิวัฒน์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมชาย สำเนียงงาม ที่กรุณาให้คำแนะนำ ชี้แนะ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้ มุมมองทางวิชาการ และให้ประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้วิจัยในการเรียนรู้และฝึกฝนจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ จนเกิดความชำนาญ

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้สละเวลาอันมีค่าอย่างยิ่งในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้บริหารและคณาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ กำลังใจตลอดเวลาที่ศึกษา และขอขอบคุณคณาจารย์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ที่ช่วยเหลือและรับภาระงานสอนแทนผู้วิจัยตลอดเวลา 5 ปี

ขอขอบพระคุณสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่มอบทุน โครงการเครือข่ายเชิงกลยุทธ์เพื่อการผลิตพัฒนาอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาให้แก่ผู้วิจัยในการศึกษาและทำวิจัยด้วยดี

ขอขอบคุณพี่ๆ น้องๆ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนและเพื่อนร่วมรุ่นที่ 25 ทุกคนที่ร่วมแรง ร่วมใจ เป็นกำลังใจและเรียนรู้สิ่งต่างๆ ด้วยกันเสมอมา

ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา สมาชิกครอบครัวมากจู้ และครู อาจารย์ทุกท่าน หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ก่อให้เกิดคุณประโยชน์ ผู้วิจัยขอมอบความดีงามเหล่านี้แก่ท่านผู้มีพระคุณทั้งหลายที่คอยให้กำลังใจ และให้การสนับสนุนด้านการศึกษาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
คำถามการวิจัย.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	8
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
1. ทฤษฎีสหบท.....	11
1.1 ความหมายของตัวบท.....	11
1.2 กำเนิดและความหมายของสหบท.....	14
1.3 สหบทในทัศนะต่างๆ.....	16
1.4 การสร้างตัวบท.....	25
1.5 สหบท: อิทธิพลที่ส่งถึงกันในกระบวนการสืบสานการสร้างสรรค และการถ่ายทอด.....	26
2. การเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	29
2.1 ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	30
2.2 ความมุ่งหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	31
2.3 ลักษณะของการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	32
2.4 องค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	33
2.5 ประเภทของการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	36
2.6 ประโยชน์ของการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	39

บทที่ 2 (ต่อ)

3. การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	40
3.1 ปัจจัยที่จะช่วยในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	40
3.2 การสร้างบรรยากาศในการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	42
3.3 แนวทางการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	43
3.4 ลำดับขั้นตอนในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	49
3.5 การประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	51
4. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	64
4.1 ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอน.....	64
4.2 องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนการสอน.....	65
4.3 ประเภทของรูปแบบการจัดการเรียนการสอน.....	65
4.4 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน.....	68
5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	70
5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	70
5.2 งานวิจัยเกี่ยวกับทฤษฎีสหบท.....	74
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	80
ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน.....	82
1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับปริญญาบัณฑิต.....	82
2. การศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	84
3. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท.....	91
4. การจัดทำเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอน.....	101
5. การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบและเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอน.....	109
ขั้นตอนที่ 2 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท.....	113
1. การเตรียมการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท.....	113
2. การพัฒนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	114

บทที่ 3 (ต่อ)		
	3. การดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน.....	121
	4. การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล.....	125
	5. การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎี สหบท.....	125
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	127
	ตอนที่ 1 ผลการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท เพื่อ เสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของ นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต.....	127
	1. องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท.....	127
	2. ผลการตรวจสอบและปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอน.....	141
	ตอนที่ 2 ผลการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนตาม ทฤษฎีสหบท เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิง สร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต.....	143
	1. ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน.....	143
	1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณผล การเปรียบเทียบ ความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์	144
	1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	148
	2. ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน.....	152
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	153
	สรุปผลการวิจัย.....	156
	อภิปรายผลการวิจัย.....	160
	ข้อเสนอแนะ.....	175
	รายการอ้างอิง.....	178
	ภาคผนวก.....	185
	ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	186
	ภาคผนวก ข เอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท.....	188
	ภาคผนวก ค ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนการสอน.....	205
	ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	231

หน้า

ภาคผนวก จ	คะแนนดิบและค่าสถิติ.....	236
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....		254

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สรุปองค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	35
2	สรุปแนวทางในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	46
3	สรุปลำดับขั้นตอนในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	50
4	เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์.....	58
5	ตัวอย่างตัวบทที่ 1 และตัวบทที่ 2 ที่ครูให้นักศึกษาเลือกอ่านตามประเภทของงานเขียน.....	96
6	หน่วยการจัดการเรียนการสอนและจำนวนคาบเรียนวิชาการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์	103
7	เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์.....	117
8	สรุปแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น.....	137
9	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายด้าน.....	145
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์.....	147
11	ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์.....	238
12	ค่าดัชนีความสอดคล้องของเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	239
13	คะแนนความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์(ก่อนเรียน-ระหว่างเรียน-หลังเรียน)	242
14	คะแนนความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (ก่อนเรียน).....	245
15	คะแนนความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (นิทาน).....	247
16	คะแนนความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (เรื่องสั้น).....	249
17	คะแนนความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (นวนิยาย).....	251
18	คะแนนความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (หลังเรียน).....	253

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	แผนภูมิสามเหลี่ยมสัญญาณ.....	15
2	ตัวอย่างความสัมพันธ์ของตัวบท.....	27
3	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎี สหบท.....	81
4	กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	87
5	กรอบแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอน.....	90
6	กรอบแนวคิดของการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท.....	92
7	ผลการสังเคราะห์หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท..	128
8	ความสอดคล้องระหว่างหลักการ วัตถุประสงค์ และขั้นตอนการเรียนการ สอน.....	129
9	ความสอดคล้องระหว่างขั้นตอนการเรียนการสอนและความสามารถในการ เขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์.....	130
10	รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท.....	131
11	คะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ในแต่ละช่วงเวลา	148

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมที่ก่อให้เกิดเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ทำให้ประกอบธุรกิจการงานและการดำรงชีวิตในสังคม ประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ประสบการณ์จาก แหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด วิเคราะห์ วิจัยและสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ นอกจากนี้ภาษายังเป็นสื่อที่แสดงถึง ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี ชีวิตทัศน์ โลกทัศน์ และสุนทรียภาพ โดยบันทึก เป็นวรรณคดีและวรรณกรรมอันล้ำค่า ภาษาไทยจึงเป็นสมบัติที่ควรค่าต่อการเรียนรู้ เพื่ออนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กรมวิชาการ, 2544: 5) การใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องและมี ประสิทธิภาพนั้นต้องอาศัยการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ ดังที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กล่าวถึงวิสัยทัศน์ของสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มภาษาไทยในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สรุปว่า ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสาร การอ่านและการฟังเป็นทักษะของการรับรู้เรื่องราว ความรู้และประสบการณ์ การ พูดและการเขียนเป็นทักษะของการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดเห็น ความรู้และ ประสบการณ์ การเรียนภาษาไทยจึงต้องเรียนเพื่อการสื่อสารให้ผู้เรียนสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสาร อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกใช้คำ เรียบเรียงความคิด ความรู้ให้ชัดเจน ใช้ภาษาได้ถูกต้อง ตามหลักภาษาใช้ได้อย่างตรงตามความหมาย ถูกต้องตามฐานะของบุคคลและสถานการณ์อย่างมี ประสิทธิภาพ

นอกจากความสำคัญของภาษาไทยในการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาก็ยังคงเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาภาษาไทยให้กับ นักศึกษา ดังจะเห็นได้จากวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทยที่ปรากฏในหลักสูตร ระดับอุดมศึกษา สรุปได้ว่า เพื่อผลิตบัณฑิตวิชาชีพครูที่มีความรอบรู้ทางภาษาไทยและพัฒนา ความสามารถในการใช้ภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ และแสวงหาความรู้พร้อมทั้งนำความรู้ เหล่านั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่ออนุรักษ์และพัฒนาภาษาไทยให้ดำรงบทบาทและความสำคัญต่อ สังคม (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547; คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2549;

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 2550; คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2550 และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2551)

ทักษะการเขียนเป็นทักษะหนึ่งที่ใช้ในการสื่อสารความรู้ ความคิด ความรู้สึก ประสบการณ์และความต้องการของผู้เขียนโดยถ่ายทอดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรไปสู่ผู้อ่านให้รับรู้และเข้าใจ ดังที่ ถวัลย์ มาศจรัส (2545: 1-2) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนว่า การเขียนมีความสำคัญต่อการสื่อสารระหว่างกัน ซึ่งการที่จะทำให้ผู้รับสารหรือผู้อ่านเกิดความเข้าใจถึงสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารอย่างถูกต้อง ผู้เขียนต้องจัดระเบียบความคิดของตนเองอย่างเป็นระบบ และต้องรู้จักเลือกใช้ถ้อยคำภาษาไทยในการเขียนที่ถูกต้องชัดเจน เพื่อสื่อความหมายที่ต้องการอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ สนิท ตั้งทวี (2529: 18) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนว่า การเขียนเป็นเครื่องมือสำคัญทางวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดมรดกทางสติปัญญา ความรู้ ความคิด และความรู้สึกของมนุษย์ เป็นเครื่องมือสำหรับสื่อสารทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคตได้สืบเนื่องต่อกัน นอกจากนี้การเขียนยังมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษา ดังที่ วรรณิการ์ พวงเกษม (2534: 20) ได้กล่าวไว้ว่า การเขียนเป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งของการศึกษาวิชาต่างๆ จำเป็นต้องอาศัยการเขียนเพื่อบันทึกและรวบรวมข้อมูล นักเรียนจะประสบความสำเร็จในการเรียนวิชาต่างๆ มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความสามารถในการเขียน จึงนับได้ว่าการเขียนเป็นกุญแจที่จะนำไปสู่ความสำเร็จทางการศึกษาและเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของคน ดังนั้นการเขียนจึงเป็นทักษะที่ต้องการความสนใจและการฝึกฝนอย่างจริงจัง ดังที่ สุจริต เพียรชอบ (2539: 92) ได้กล่าวไว้ว่า การเขียนเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยุ่งยากกว่าทักษะอื่นๆ เพราะการเขียนเป็นการสื่อสารที่มีหลายขั้นตอน ผู้ศึกษาต้องเอาใจใส่ ฝึกฝนให้มากเพื่อให้เกิดความชำนาญและสัมฤทธิ์ผลในการสื่อสารโดยผู้เขียนต้องใช้ความสามารถของตนเองสื่อความหมายโดยปราศจากความช่วยเหลือของคนอื่น ผู้เขียนต้องมีความรู้ ความคิดและประสบการณ์ต่างๆ อย่างมาก ด้วยเหตุนี้ การเขียนจึงเป็นส่วนหนึ่งที่แสดงพฤติกรรมและความคิดของผู้เขียน การเขียนที่มีประสิทธิภาพนั้นนอกจากจะสื่อสารให้คนเข้าใจแล้วต้องแสดงความคิดสร้างสรรค์และเป็นงานเขียนที่เกิดจากจินตนาการของผู้เขียนเอง โดยมิได้ลอกเลียนแบบผู้อื่น มีอิสระที่จะคิดรูปแบบให้แปลกใหม่ แตกต่างไปจากแนวคิดที่มีอยู่ มีความน่าสนใจ ไม่ซ้ำแบบใคร ให้เกิดผลงานที่มีคุณค่าทางความคิดริเริ่มอย่างเด่นชัด ซึ่งการเขียนประเภทนี้เรียกว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ (ปราณี สุรสิทธิ์, 2541: 57)

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้เข้ามามีบทบาทต่อการศึกษามากยิ่งขึ้น เนื่องจากการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ เพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางการเขียนของนักเรียนและส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการเขียนเพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความรู้สึก จินตนาการและประสบการณ์ต่างๆ ที่มีอยู่ออกมาในทางสร้างสรรค์อย่างมีอิสระเสรี โดยถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาเขียน ดังที่ เฟอร์เนอร์ (Furner, 1973: 554) ได้กล่าวเกี่ยวกับการเขียนอย่างสร้างสรรค์ไว้ว่าเป็นวิธีการหนึ่งที่ให้นักเรียนได้แสดงความรู้สึกนึกคิด เพราะการแสดงออกเช่นนี้ เป็นความคิดริเริ่มตาม

ธรรมชาติ ประสบการณ์ของนักเรียน จะมีความหมายมากเมื่อนักเรียนได้มีโอกาสเขียน ซึ่งสอดคล้องกับ พิศมัย อ่ำไพพันธุ์ (2537) ที่กล่าวไว้สรุปได้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ช่วยเปิดโอกาสให้นักเรียนคิดได้อย่างรวดเร็ว มีโอกาสได้ทดลองความสามารถในการเขียน แสดงความรู้สึก ความมีสุนทรียภาพ ความคิด ความเข้าใจ และแสดงปฏิกิริยาต่อสิ่งเร้าที่ได้พบเห็น ดังนั้นการเขียนอย่างสร้างสรรค์จึงมีคุณประโยชน์ต่อครูและนักเรียนเป็นอย่างมาก เพราะเป็นวิธีการที่จะช่วยให้ครูเข้าใจถึงความแตกต่างของนักเรียนช่วยให้เกิดความคุ้นเคยและเข้าใจในตัวนักเรียนเป็นรายบุคคล เพราะงานเขียนจะแสดงให้เห็นถึงความคิด ความรู้ ความรู้สึก จินตนาการ และประสบการณ์ของนักเรียน (กัลยา ไตรศรีศิลป์, 2542)

ความสำคัญของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ดังกล่าวข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้มีการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ขึ้นทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษาดังที่ปรากฏในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเน้นที่สาระการเขียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นใหม่อย่างมีเหตุผล เขียนสร้างสรรค์โดยแสดงแนวคิด ผลงานงานเขียนของตนเองในรูปแบบต่างๆ ทั้งสารคดีและบันเทิงคดี รวมทั้งประเมินงานเขียนของผู้อื่นและนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551) และหลักสูตรคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์หรือคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาภาษาไทย (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2545; คณะอักษรศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547; คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2548; คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2549; คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 2549; คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2551 และคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2551) ในคำอธิบายรายวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สามารถสรุปได้ว่ามุ่งเน้นให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ ศิลปะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และสามารถฝึกเขียนงานเขียนในรูปแบบต่างๆ ได้

อย่างไรก็ตามแม้จะเป็นที่ตระหนักว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นทักษะที่นักเรียน นักศึกษาควรได้รับการฝึกฝนและถูกบรรจุไว้ในหลักสูตรการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ในทุกระดับชั้น แต่ก็พบว่ายังมีปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์มากมาย ทั้งที่เกิดจากครูผู้สอนเองและจากตัวนักเรียนเอง คือ นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการเขียนเป็นเรื่องที่ยาก ไม่รู้ว่าจะเขียนอะไร เขียนอย่างไร เขียนแล้วไม่ประสบความสำเร็จจึงเกิดความท้อแท้ เบื่อหน่าย ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาพื้นฐานที่ยังพบกันอยู่เสมอ ในขณะที่เดียวกันปัญหาที่เกิดจากตัวครู คือ ไม่ทราบว่าจะทำอย่างไรที่จะกระตุ้นให้นักเรียนมีความสุข สนุกสนานกับการเขียนได้ (สิริญากร สดแสงจันทร์, 2547; อรุณวรรณ รัตนเดชกำจาย, 2547; จินตนา สุทธสาสน์, 2548 และวิลาวัลย์ โพธิ์ทอง, 2551)

ปัจจุบันนี้สถาบันการศึกษาต่างๆ โดยเฉพาะระดับอุดมศึกษา ทั้งคณะมนุษยศาสตร์/อักษรศาสตร์ และศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ที่มีนักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย ได้กำหนดให้นักศึกษา

สามารถสร้างสรรค์งานเขียนได้ ดังจะเห็นได้จากสาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้ให้ความสำคัญกับการเขียนและกลวิธีการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยได้กำหนดหลักสูตรให้นักศึกษาวิชาเอกภาษาไทยต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชา 465 447 การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นวิชาเอกบังคับ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในหลักการ และศิลปะการเขียนร้อยแก้วในระดับสูง และฝึกเขียนร้อยแก้วแบบต่างๆ โดยคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์และความถนัดของผู้เรียนเป็นสำคัญ จากสัมภาษณ์อาจารย์ที่สอนรายวิชาเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 4 ท่าน และนักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 30 คน พบปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ สรุปได้ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ พบว่า อาจารย์ไม่สามารถสร้างแรงจูงใจหรือกระตุ้นให้นักศึกษามีความรู้สึกลอยๆที่จะเขียนได้ เนื้อหาในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์มีมาก ไม่สามารถสอนได้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดจึงทำให้ต้องใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย และไม่ทราบปัญหาเกี่ยวกับปัญหาการเขียนของนักศึกษา (บุษบา บัวสมบุญ และ สมพร ร่วมสุข, สัมภาษณ์, 7 กรกฎาคม 2552; จิรศุภา ปล่องทอง, เนตรนภา วรวงษ์, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2552) ด้านการเรียนรู้ของนักศึกษา พบว่า นักศึกษายังไม่ให้ความสำคัญและสนใจในรายวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์เท่าที่ควร เพราะเห็นว่าเป็นทักษะที่ยากและซับซ้อน ต้องมีพื้นฐานความรู้ในด้านการเขียนมาอย่างมาก เป็นรายวิชาที่ต้องใช้การฝึกฝนทำให้เกิดความเบื่อหน่าย เพราะต้องฝึกทำชิ้นงานอย่างสม่ำเสมอซึ่งเป็นการเพิ่มภาระงานให้กับนักศึกษา นอกจากนี้พบปัญหว่านักศึกษาไม่รู้จะเขียนอะไรเพราะขาดความมั่นใจคิดว่าตนเองจะเขียนไม่ได้ ไม่ค่อยมีความรู้ในเรื่องที่จะเขียน ไม่สามารถเรียบเรียงลำดับความคิดได้ การลำดับความคิดไม่ต่อเนื่อง วกวน

การเรียนการสอนให้เกิดการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น ครูต้องพยายามจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจและเพิ่มพูนความสามารถทางการเขียนให้กับนักศึกษา ดังที่ วรรณมา บัวเกิด (2537: 210) ที่กล่าวว่า ครูควรพัฒนาเทคนิควิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อแก้ปัญหาด้านนักเรียนขาดทักษะการเขียน ไม่ควรมุ่งสอนเฉพาะรูปแบบการเขียนและการใช้ภาษา แต่ควรสอนให้นักเรียนสามารถถ่ายทอดความคิดได้ ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการสร้างเสริมความคิด การขยายความคิด การจัดระเบียบความคิดและการเรียบเรียงความคิด

ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนที่จะส่งเสริมทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้สอดคล้องกับเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ครูจึงควรมีการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่จะเป็นแนวทางให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นระบบและน่าสนใจ ซึ่งจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักการจากเอกสารและงานวิจัยต่างๆ เกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยพบว่าแนวคิดทฤษฎีที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ให้แก่ นักศึกษาปริญญาบัณฑิตได้ นั่นคือ ทฤษฎีสหบท ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ใช้ศึกษาเรื่องแหล่งที่มาหรืออิทธิพลทางความคิดของตัวบททั้งหลายที่มีความสัมพันธ์กับ

ตัวบทอื่นๆ อีกหลายตัวบท ซึ่งเป็นทฤษฎีทางภาษาศาสตร์กลุ่มหลัง โครงสร้างนิยมที่มุ่งเน้นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบททุติยภูมิ (Secondary text) กับตัวบทปฐมภูมิ (Primary text) โดยมีนักวิชาการได้ศึกษาถึงทฤษฎีสหบทหลากหลายแนวคิด หากแต่ในการวิจัยเรื่องนี้ได้นำทฤษฎีสหบทของ แฮโรว์ บลูม (Harold Bloom) มาเป็นแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน ซึ่งแนวคิดนี้เป็นแนวคิดเกี่ยวกับความกังวลใจในการรับอิทธิพล (The Anxiety of Influence) ซึ่ง บลูม ได้กล่าวว่า อิทธิพลของนักเขียนรุ่นก่อนมีผลกับนักเขียนรุ่นใหม่ ซึ่งนักเขียนรุ่นใหม่จะเกิดความกังวลใจที่จะพยายามสร้างงานเขียนให้แตกต่างกับนักเขียนรุ่นก่อน และเขานำแนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลนี้มาใช้ในการอ่านเช่นเดียวกับการเขียนบทหรือยกรอง โดยกล่าวว่า กวีรุ่นใหม่จะทำสองประการคือ ประการแรก นักเขียนจะเขียนบทกวีตามแนวทางของกวีรุ่นก่อน นั่นคือ การสืบสานขนบวรรณศิลป์ และประการที่สอง นักเขียนพยายามจะต่อต้านความรู้หรือมรดกที่มีมาก่อน ดังนั้น สหบทสำหรับบลูม คือ ความกังวลใจจากอิทธิพลที่ตัวบทหนึ่งๆ ที่อาจเป็นส่วนของความหมาย หรือส่วนหนึ่งของตัวบท หรือทั้งหมดของตัวบท เขาใช้แนวคิดจิตวิเคราะห์ของ فروยด์ (Freudian psychoanalysis) ในเรื่อง ปมอิดิพัส ซึ่งเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างลูกชายกับพ่อ คือ มีความรักและยกย่อง ชมเชย แต่ก็มีความเกลียดชัง ความริษยาและความกลัวว่ากวีรุ่นก่อนจะยึดครองช่องว่างทางจินตนาการไปเสียก่อนหมด กวีรุ่นหลังจึงรักษาความเป็นอิสระและความเป็นผู้แรกเริ่มของตนโดยอ่านงานเขียนของกวีรุ่นก่อนอย่างพยายามป้องกันตนเอง โดยวิธีการปรับเปลี่ยนงานเขียนของกวีรุ่นก่อนจนเปลี่ยนไปจากเดิมอย่างสิ้นเชิง ซึ่ง บลูมชี้ให้เห็นถึงกระบวนการการปรับเปลี่ยน 6 ระดับที่ใช้ดำเนินการอ่านงานของกวีรุ่นก่อน โดยเรียกกระบวนการปรับเปลี่ยนนี้ว่า “แนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่” (revisionary ratios) ซึ่งคือแนวทางการอ่านการผิดไปจากของเดิม (misreading) (ตรีศิลป์ บุญขจร, 2553)

บลูม (Bloom, 1997) ได้กล่าวถึง แนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ 6 แนวทางประกอบด้วย

1. การปรับแต่งงานเขียนเดิม (Clinamen) หมายถึง การติดตามงานของผู้ที่เขียนมาก่อน และหลบหลีกแนวทางจากกวีรุ่นก่อน เป็นการอ่านเพื่อตีความใหม่ หรือการทำความเข้าใจบทหรือยกรองที่แตกต่างไปโดยการอ่านบทหรือยกรองของนักเขียนรุ่นก่อนและดำเนินการแก้ไขบทหรือยกรองของเขา ซึ่งหมายถึง บทหรือยกรองของนักเขียนรุ่นก่อนมีความถูกต้องตามความเข้าใจของเขาแต่นักเขียนรุ่นต่อมาได้แก้ไขปรับใหม่เพื่อให้เกิดบทหรือยกรองใหม่

2. การหลอมรวมงานหลายชิ้นแล้วใส่จินตนาการเพิ่มเติม (Tessara) คือ ความตั้งใจในการสร้างส่วนที่จะเป็นไปได้โดยพิจารณาจากงานของคนๆ ที่เขียนมาก่อนในฐานะงานใหม่ทั้งหมด ซึ่งหมายถึง นักเขียนนำแนวคิดหนึ่งหรือหลายแนวคิดจากแหล่งที่มาที่แตกต่างกันและเชื่อมโยงแนวคิดเหล่านั้นเข้าด้วยกันเป็นจินตนาการใหม่ หรือเรื่องใหม่ ดังนั้นนักเขียนรุ่นใหม่จะต่อต้านความสมบูรณ์ของงานของนักเขียนรุ่นก่อน โดยจะทำการอ่านงานของกวีต้นแบบเพื่อรักษาไว้ หากแต่นำแนวคิดของงานนั้นมาทำใหม่จนเกิดเป็นงานใหม่

3. การหลีกหนีแนวการเขียนตามขนบเดิม (Kenosis) อธิบายว่า ความพยายามในการเลี่ยงการเขียนตามแนวทางของนักเขียนรุ่นก่อน ซึ่งเป็นเสมือนกลไกการป้องกันตนเองที่จะไม่ทำงานเขียนซ้ำกับงานที่มีอยู่เดิม ดังนั้น นักเขียนรุ่นหลังจะแสดงความสัมพันธ์กับงานเขียนของนักเขียนรุ่นก่อนน้อยลงซึ่งเป็นการลดทอนอิทธิพลของงานเขียนของนักเขียนดั้งเดิม

4. การแสดงความขัดแย้งต่อลักษณะเด่นของกวีรุ่นก่อน (Daemonization) คือความสำเร็จของการสร้างสิ่งใหม่ด้วยวิธีการขัดแย้งต่อลักษณะเด่นของกวีรุ่นก่อน ซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่เกิดจากพลังจากบทร้อยกรองที่ไม่มีรูปแบบของกวีรุ่นก่อน และได้รับแรงบันดาลใจอันแรงกล้าอย่างต่อเนื่องของกวีรุ่นก่อนหรือเป็นความสำเร็จที่ง่ายตายโดยผ่านความเชื่อที่ว่า เขาจะสามารถหาข้อมูลที่เท่าเทียมกันหรือดีกว่ากวีรุ่นก่อน

5. การสร้างงานใหม่ให้แตกต่างและโดดเด่นจากงานเก่า (Askesis) คือ การสร้างงานจากจินตนาการของตนเองหรือการบรรลุถึงงานเขียนของตนเองคนเดียว ซึ่งนักเขียนรุ่นต่อมาจะปรับปรุงสถานะที่ว่างเปล่า โดยใช้ความสามารถทางจินตนาการของตนเองที่แยกจากคนอื่นนั่นคือ นักเขียนรุ่นก่อนและบทร้อยกรองของเขา

คำกล่าวข้างต้นทำให้สามารถสรุปได้ว่า การลดจุดเด่นของงานเก่าและใช้จินตนาการและความคิดความรู้สึกของตนเอง คือการที่กวีในยุคปัจจุบันพยายามที่จะสร้างงานใหม่ที่เกิดจากจินตนาการและความรู้สึกของตนเองที่แตกต่าง แหกแนวไปจากงานของกวีดั้งเดิม

6. การนำงานเดิมของกวีที่เสียชีวิตแล้วมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างงานใหม่ (Apophrades) หมายถึง การนำงานผลงานของกวีที่เสียชีวิตแล้วมาเป็นแนวทางหรือแรงบันดาลใจในการสร้างงานใหม่ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทฤษฎีสหบท พบว่า ทฤษฎีดังกล่าวเน้นที่ความสัมพันธ์ของตัวบทนั้นคืออาจกล่าวได้ว่าวรรณกรรมที่เกิดร่วมยุคสมัยเดียวกันมักมีทั้งลักษณะร่วมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับวรรณกรรมอื่นๆ ในยุคสมัยนั้น แต่ในขณะที่เดียวกันก็มีความต่างเป็นลักษณะเฉพาะของวรรณกรรมแต่ละเรื่องด้วย ลักษณะร่วมนั้นเกิดจากความรู้ความคิด และค่านิยมแห่งยุคสมัยที่ได้หล่อหลอมผู้แต่งให้สร้างสรรค์ผลงานจากแนวนิยมและความคิดที่อยู่ในช่วงเวลานั้น กล่าวได้ว่าวรรณกรรมแต่ละเรื่องอาศัยแนวนิยมและความคิดร่วมกันในการแต่ง ส่วนลักษณะเฉพาะของวรรณกรรมแต่ละเรื่องเกิดจากความเป็นปัจเจกของผู้แต่งแต่ละคนย่อมได้รับประสบการณ์ ความรู้ ความคิดและค่านิยมในยุคสมัยของตนแล้วเกิดมีความคิดเฉพาะตนขึ้นเมื่อผนวกกับความรู้ความสามารถอันเป็นสิ่งเฉพาะตนอยู่แล้ว จึงก่อให้เกิดผลงานอันมีลักษณะเฉพาะต่างกับวรรณกรรมที่ร่วมยุคสมัยเดียวกันได้ (เสาวณิต จุลวงศ์, 2549) ทฤษฎีสหบทเป็นทฤษฎีที่สามารถนำมาใช้เป็นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ เนื่องจากเป็นการให้ประสบการณ์กับนักเรียนให้สามารถเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ เพื่อให้เกิดแนวคิดในการสร้างสรรค์งานเขียนขึ้นมาเป็นลักษณะเฉพาะตนอีกด้วย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ จึงเป็นการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต ทั้งนี้ เพื่อให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ความสามารถไปใช้ในพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของตนเอง การประกอบวิชาชีพต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต

คำถามการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีคำถามของการวิจัย ดังนี้ คือ

1. รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาปริญญาบัณฑิตมีองค์ประกอบอะไร และมีลักษณะอย่างไร
2. ขั้นตอนการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาปริญญาบัณฑิตสามารถเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาปริญญาบัณฑิตได้อย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัยนี้ได้มาจากการพิจารณาข้อค้นพบของงานวิจัยที่สำคัญดังนี้

1. ด้านความสัมพันธ์ของทฤษฎีสหบทกับศาสตร์สาขาอื่น ข้อค้นพบจากงานวิจัยพบว่า ในประเทศไทยมีการนำทฤษฎีสหบทมาใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทในด้านวรรณคดีเปรียบเทียบ (กัญญา วัฒนกุล, 2550) และนำทฤษฎีสหบทมาใช้เน้นที่การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในศาสตร์ทางด้านนิเทศศาสตร์ ซึ่งเกี่ยวกับการเชื่อมโยงเนื้อหาในด้านบันเทิงคดีเสียเป็นส่วนใหญ่เป็นการนำทฤษฎีสหบทไปใช้ในการวิเคราะห์เชื่อมโยงทางเนื้อหาเพียงเท่านั้น (ศุภยง พันธุโกมล, 2535; ปิยะพิมพ์ สมิตติกล, 2541; พุทธชาติ สุขรอด, 2545 และวรางคณา จันลา, 2545) ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเป็นการนำทฤษฎีสหบทมาใช้ในการสร้างสรรค์งานใหม่จากงานเดิมที่มีแนวทาง รูปแบบ และเนื้อหาที่แตกต่างออกไปจากเดิม โดยได้ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นใหม่

2. ด้านความสัมพันธ์ของทฤษฎีสหบทกับการศึกษา ข้อค้นพบจากงานวิจัย พบว่าในต่างประเทศได้นำทฤษฎีสหบทไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนในด้านการอ่านและการเขียน โดยแก้ปัญหาและพัฒนาความสามารถในการอ่านสร้างสรรค์ และการเขียนสร้างสรรค์ของเด็กโดย

ส่วนมากจะพบในระดับปฐมวัย และประถมศึกษา ซึ่งพบว่าการนำทฤษฎีสหบทดังกล่าวไปใช้สามารถพัฒนาความสามารถทางการเขียนให้ดียิ่งขึ้นได้ (Gregory, 2002; Roache-Jameson, 2005; Pantaleo, 2006; Torr, 2007) โดยการพัฒนาความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์คงจะไม่จำกัดอยู่แค่เพียงในระดับปฐมวัยและประถมศึกษาเท่านั้น ควรมีการพัฒนาในทุกระดับชั้น ไม่ว่าจะเป็นมัธยมศึกษาหรืออุดมศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความเชื่อว่า การนำทฤษฎีสหบทมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับอุดมศึกษาจะสามารถพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาให้ดียิ่งขึ้นได้เช่นกัน

3. ด้านความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ข้อค้นพบจากงานวิจัยพบว่า ผลการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ข้างต้น พบว่า ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์สามารถทำได้หลายแนวทางไม่ว่าจะเป็น การใช้แผนผังความคิด การใช้แบบฝึก การใช้วิธีสอนที่แตกต่างกัน เช่น วิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่ม การใช้เทคนิคระดมสมอง ใช้กิจกรรมเขียนบันทึกการอ่าน กิจกรรมเพลง และใช้หนังสือพิมพ์รายวันมาเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสามารถพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ (วรรณา เครื่องเนียม, 2531; ศศิณี เขื่อนแก้ว, 2545; ประทีป ดี, 2546; อรุณวรรณ รัตนเดชกำบาย: 2547; จินตนา สุทธสาส์น: 2548 และวิลาวัลย์ โพธิ์ทอง: 2551) นอกจากนั้นในการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกหัวข้อที่จะเขียนเองทำให้นักเรียนมีความสุขในสิ่งที่เขียนและเขียนออกมาได้ดี (Jobe, 1975) และครูควรมีบทบาทในการส่งเสริมและกระตุ้นนักเรียนด้วยการเสริมแรง การให้คำชม ให้กำลังใจจะช่วยให้ นักเรียนปรับปรุงวิธีเขียนของเขาให้ดีขึ้นได้ และนักเรียนที่รู้จักประเมินตนเองในการเขียนอยู่เสมอ พร้อมทั้งเขียนกราฟแสดงความก้าวหน้าในการเขียนของตนเอง (Wolter, 1976) ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับอุดมศึกษา ครูควรนำวิธีการสอนต่างๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้คือ นักศึกษาที่ได้เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจะมีคะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท ประเมินจากผลการ

ทดลองใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น ในการสอนรายวิชา 465 447 การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นวิชาในหมวดวิชาบังคับภาษาไทยของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรจัดกระทำ ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์

4. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ เนื้อหารายวิชาการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ ในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง) ฉบับปี พ.ศ. 2547 โดยมีประเด็นในการศึกษา คือ ศึกษาหลักและศิลปะการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และฝึกเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบของบันเทิงคดี ได้แก่ นิทาน เรื่องสั้น และนวนิยายขนาดสั้น

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ทฤษฎีสหบท หมายถึง การอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทเดิมกับตัวบทใหม่โดยนำแนวคิด Anxiety of Influence ของบลูมมาใช้ในการอธิบายความสัมพันธ์ดังกล่าว แนวคิดนี้ประกอบด้วยระดับการอ่านผ่านมุมมองใหม่ 6 ระดับ คือ การปรับแต่งงานเขียนเดิม (Clinamen) 2) การหลอมรวมงานหลายชิ้นแล้วใส่จินตนาการเพิ่มเติม (Tessara) 3) การหลีกหนีแนวการเขียนตามขนบเดิม (Kenosis) 4) การแสดงความขัดแย้งต่อลักษณะเด่นของกวีรุ่นก่อน (Daemonization) 5) การสร้างงานใหม่ให้แตกต่างและโดดเด่นจากงานเก่า (Askesis) และ 6) การนำงานเดิมของกวีที่เสียชีวิตแล้วมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างงานใหม่ (Apophrades) โดยในงานวิจัยครั้งนี้ได้เลือกระดับการอ่านผ่านมุมมองใหม่ 3 ระดับ คือ การปรับแต่งงานเขียนเดิม การหลอมรวมงานหลายชิ้นแล้วใส่จินตนาการเพิ่มเติม และการหลีกหนีแนวการเขียนตามขนบเดิม เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาปริญญาบัณฑิต เป็นระดับการเรียนรู้หลักและแนวทางการเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ในเบื้องต้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของรายวิชา ด้านการสร้างประสบการณ์ ความรู้ ความคิด และจินตนาการจากการอ่านผ่านมุมมองใหม่ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนางานเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาต่อไป

รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท หมายถึง แบบแผนในการจัดการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ได้นำทฤษฎีสหบทมาใช้เป็นฐานในการจัดการเรียนการสอน โดยมี 2 ระยะเวลาคือ ระยะเวลาที่ 1 การวางแผนและเตรียมการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย การเตรียมแผนการเรียนการสอนและการปฐมนิเทศความรู้พื้นฐานด้านการอ่านผ่านมุมมองใหม่ให้นักศึกษา และระยะเวลาที่ 2 คือ ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ประกอบด้วยขั้นการเรียนการสอน 5 ขั้น คือ 1) ขั้นสร้าง

ประสบการณ์ และวางแผนการเขียน 2) ชั้นเชื่อมโยงตัวบท 3) ชั้นร่างงานเขียน 4) ชั้นประเมินผลงาน และ 5) ชั้นเติมเต็มงานเขียนให้สมบูรณ์

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การเขียนอย่างอิสระที่แปลกใหม่ โดยผู้เขียนถ่ายทอดความรู้ ความคิด จินตนาการ และประสบการณ์ของตนเอง เป็นเขียนที่ถูกต้องตรงความหมายและมีความหลากหลาย น่าประทับใจ ทั้งในด้านการใช้ถ้อยคำ ความคิดอันเป็นเนื้อหาสาระของงานเขียนที่มีคุณค่าในทางสร้างสรรค์

ความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของนักศึกษาในการนำเสนอเนื้อหา จินตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียนได้อย่างสมจริงชัดเจน ลำดับความคิดเรียบเรียงเนื้อหาได้อย่างสมเหตุสมผล รู้จักเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน และรูปประโยคได้ถูกต้องตรงความหมาย มีความหลากหลาย และนำเสนองานเขียนที่ให้คุณค่าทั้งทางด้านจิตใจและสติปัญญาแก่ผู้อ่าน โดยนำเสนองานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ประเภทบันเทิงคดีทั้ง 3 ประเภท คือ นิทาน เรื่องสั้น และนวนิยายขนาดสั้น ซึ่งสามารถทดสอบได้จากแบบทดสอบความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและเกณฑ์การตรวจงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ปรับจากประสิทธิ์ กาศย์กลอน และไรอัน ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ที่กำหนดไว้ในงานวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา จินตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียน ด้านการเรียบเรียงความคิด ด้านการใช้ภาษา และด้านคุณค่าของงานเขียน

นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต หมายถึง นักศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย หรือการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรที่ได้ผ่านการลงทะเบียนรายวิชาเอกบังคับอย่างน้อย 44 หน่วยกิต และลงทะเบียนเรียนรายวิชาการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตาม ทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต มี 5 หัวข้อ คือ 1) ทฤษฎีสหบท 2) การเขียนเชิงสร้างสรรค์ 3) การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ 4) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ และ 5) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ทฤษฎีสหบท

วรรณกรรมที่เกิดร่วมยุคสมัยเดียวกันมักมีทั้งลักษณะร่วมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับ วรรณกรรมอื่นๆ ในยุคสมัยนั้น แต่ในขณะเดียวกันก็มีความแตกต่างซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของ วรรณกรรมในแต่ละเรื่องด้วย ลักษณะร่วมนั้นเกิดจากความรู้ความคิด และค่านิยมแห่งยุคสมัยที่ได้ หล่อหลอมผู้แต่งให้สร้างสรรค์ผลงานจากแนวนิยมและความคิดที่อยู่ในช่วงเวลานั้น เสาวณิต จุลวงศ์ (2549) กล่าวถึงสหบทสรุปได้ว่า วรรณกรรมแต่ละเรื่องอาศัยแนวนิยมและความคิดร่วมกัน ในการแต่ง ส่วนลักษณะเฉพาะของวรรณกรรมแต่ละเรื่องเกิดจากความเป็นปัจเจกของผู้แต่งแต่ละ คนที่ได้รับประสบการณ์ ความรู้ ความคิดและค่านิยมในยุคสมัยของตนแล้วเกิดมีความคิดเฉพาะตน ขึ้น เมื่อผนวกกับความรู้ ความสามารถอันเป็นสิ่งเฉพาะตนอยู่แล้ว จึงก่อให้เกิดผลงานอันมี ลักษณะเฉพาะ ต่างกับวรรณกรรมที่ร่วมยุคสมัยเดียวกันได้ ลักษณะทางวรรณกรรมดังกล่าวเป็น ลักษณะที่ในปัจจุบันเรียกว่า สหบท หรือ สัมพันธบท (Intertextuality¹) ซึ่งเป็นทฤษฎีทาง ภาษาศาสตร์กลุ่มหลัง โครงสร้างนิยมที่มุ่งเน้นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทใหม่ (Secondary text) กับตัวบทเดิม (Primary text) การให้ความสำคัญกับคำว่า ตัวบท (text) จึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะตัวบท มีค่านิยมที่มีความหมายแตกต่างจากวรรณกรรม (work) ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการชี้แจงความหมาย ที่แตกต่างกันระหว่างคำทั้งสอง (Soison Sakolrak, 2003)

1.1 ความหมายของตัวบท

บาร์ธส์ (Barthes, 1979) ได้อธิบายความหมายของตัวบทไว้ในบทความ “From Work to Text” ว่า ตัวบทมีลักษณะเป็นนามธรรม และมีความเป็นอัตวิสัย ซึ่งไม่ได้มีความหมายจำกัดหรือ

¹ Intertextuality ในประเทศไทย มีกล่าวไว้ 2 คำ คือ “สหบท” และ “สัมพันธบท” ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ ใช้คำว่า “สหบท”

เปิดเสรี เมื่อผู้เขียนเขียนงานเรื่องหนึ่งสำเร็จ แต่ความหมายของตัวบทขึ้นอยู่กับผู้อ่านและทำความเข้าใจ (เรียกว่าปฏิบัติการทางวรรณกรรม) ของผู้อ่าน บาร์ธอธิบายความแตกต่างระหว่างวรรณกรรมกับตัวบทไว้ 7 ประเด็น คือ วิธีการ (method) ประเภท (genres) สัญญา (signs) พหุนัย (plurality) ที่มา (filiation) การอ่าน (reading) และความพึงพอใจ (pleasure) ดังนี้

1. วิธีการ คือ ตัวบทเป็นวิธีการ (methodology) และกระบวนการ (process) ในการแสดงให้เห็นว่า คำที่ถ่ายทอดออกมาไม่ว่าจะขัดแย้งหรือสอดคล้องกับคำกล่าวเดิม ล้วนเป็นไปตามกฎทางภาษาทั้งสิ้น ดังนั้น การรับรู้ตัวบทจึงเป็นเพียงการรับรู้ส่วนหนึ่งของกิจกรรมการสร้างสรรค์ชิ้นงานหนึ่งๆ ซึ่งประกอบกันขึ้นจากการนำองค์ประกอบต่างๆ ของงานชิ้นอื่นหรือหลายๆ ชิ้นมาหลอมรวมกัน

2. ประเภท คือ ประสพการณ์ของตัวบทไม่มีโครงสร้างและไม่สามารถนำมาจัดระบบ (hierarchy) หรือแบ่งเป็นประเภท (genres) ได้ เนื่องจากความหมายของตัวบทมีอิสระที่ไม่จำกัด ตัวบทประกอบขึ้นจากงานชิ้นเดิมตามขนบ (old classification) ที่มีความหมายใหม่ ไม่จำกัดอยู่กับความหมายเดิมของงานชิ้นเดิม ดังนั้น ตัวบทจึงมีลักษณะเป็นปฏิกษณพจน์ (Paradoxical) หรือมีความหมายมากกว่า 1 นัย ที่อาจขัดแย้งกันเอง

3. สัญญา คือ การเข้าถึงตัวบทและสร้างประสพการณ์จากตัวบทเป็นการปฏิสัมพันธ์กับสัญญา (sign) ต่างจากงานวรรณกรรมจะเน้นการให้ความหมาย (signified) และสัญลักษณ์สากล (moderately symbolic) ที่ผู้อ่านสามารถตีความ (interpret) และทำความเข้าใจ (understand and comprehend) เรื่องได้ตรงกัน ในขณะที่ตัวบทเน้นสัญลักษณ์ที่มีความหมายลึกซึ้ง และแปรเปลี่ยนได้ตามความเข้าใจของผู้อ่าน (radically symbolic) ซึ่งหมายความว่า ผู้อ่านเข้าใจและเห็นภาพ (conceived) ประจักษ์ (perceived) และรับ (received) ความหมายของตัวบท ตามการรับรู้ของตนเองอย่างเป็นธรรมชาติ โดยปราศจากการปิดกั้น และไม่จำเป็นต้องตรงกับผู้อื่น

4. พหุนัย คือ ตัวบทมีความหมายหลายนัย (plural) ตาม “นัย” (signifiers) ที่ถักทอขึ้นอย่างซับซ้อนจนมีความหมายหลากหลาย ตัวบทอาจนำรหัสเก่ามาใช้ซ้ำ แต่นำมาใช้แบบเรียบเรียงและผสมผสานใหม่ด้วยวิธีที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและแตกต่างไปจากเดิม การอ่านตัวบทจึงเป็นการอ่านที่ต้องเชื่อมโยงข้อความวรรคทอง (citations) ข้อความที่อ้างอิงถึงงานเดิม (references) ข้อความที่คัดลอกมา (echoes) และวัฒนธรรมทางภาษา (cultural language) ที่ผสมผสานกันอย่างซับซ้อนครั้งแล้วครั้งเล่า ความเป็นสหบทของแต่ละตัวบทคือ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทนั้นๆ กับตัวบทของผู้เขียน [ความหมายของผู้เขียนไม่ใช่ความหมายทั้งหมดของตัวบทหนึ่งๆ เนื่องจากผู้อ่านสามารถอ่านทำความเข้าใจ รับรู้ และยอมรับความหมายของตัวบทหนึ่งๆ ได้ตามประสพการณ์และการตีความของตน]

5. ที่มา คือ การอ่านตัวบทสามารถทำได้โดยไม่ต้องคำนึงถึง “พ่อ” (father) ของตัวบท ซึ่งหมายถึงผู้เขียนหรือผู้สร้างสรรค์ชิ้นงาน (filiation) เนื่องจากผู้เขียนตัวบทเป็นเพียง “ผู้ประพันธ์กระดาษ” (paper-author) เท่านั้น เพราะชีวิตของผู้เขียนไม่ใช่ต้นกำเนิดของเรื่องที่แต่งขึ้น (fictions) [ชีวิตของผู้เขียนไม่ใช่ชีวิตในเรื่องที่แต่งขึ้น] ในทางกลับกัน เรื่องที่แต่งขึ้นสนับสนุนให้งานเขียนมีความหมายดังที่ปรากฏ และมีผลต่อชีวิตของผู้เขียน งานถูกจำกัดในกระบวนการของที่มาและผู้ประพันธ์เป็นผู้สร้างชิ้นงาน

6. การอ่าน คือ ตัวบทเดิมเต็มงานวรรณกรรม โดยการนำงานวรรณกรรมไปใช้ และสร้างงานชิ้นใหม่ในรูปแบบของละคร กิจกรรม ผลงาน และปฏิบัติการทางวรรณกรรม งานวรรณกรรมเป็นชิ้นงานสำหรับการนำไปใช้ ในขณะที่ตัวบทเป็นผลจากการสร้างชิ้นงานชิ้นใหม่จากชิ้นงานเดิม ซึ่งหมายความว่า ผู้อ่านมีบทบาทเป็น “ผู้ประพันธ์ร่วม” และถูกเรียกร้องให้มีส่วนในการเป็นผู้ร่วมสร้างงาน ตัวบทเรียกร้องให้ผู้อ่านลบลบช่องว่างระหว่างการเขียนและการอ่าน ด้วยการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของงานเขียนในปฏิบัติการทางวรรณกรรมที่มีความหมาย

7. ความพึงพอใจ คือ ตัวบทนำไปสู่ความพึงพอใจอย่างสมบูรณ์ เพราะตัวบทคือความรื่นรมย์ ตัวบทบรรลุผ่านวงล้อมทางภาษาที่ชัดเจนไม่ให้อ่านเข้าถึงความหมายที่ซ่อนอยู่ในคำต่างๆ

นอกจากนี้ บัคติน (Bakhtin, 1981 อ้างถึงใน ตรีศิลป์ บุญขจร, 2553: 135) กล่าวว่า ตัวบทเป็นลักษณะการตอบโต้กันแบบบทสนทนา (dialogism) เป็นธรรมชาติของภาษาโดยทั่วไป และ คริสตีวา (Kristeva, 1986 อ้างถึงใน ตรีศิลป์ บุญขจร, 2553:141) เพิ่มเติมว่าตัวบทเป็นวาทกรรมที่มีเสียงเล่าหลากหลาย (plural voices) ซึ่งเป็น “ระบบของสัญญาณ” (system of signs) ไม่ว่าจะป็นวรรณกรรม ภาษาพูด หรือระบบสัญญาณทางสังคมอื่นๆ ซึ่งคริสตีวา ได้แบ่งตัวบท (text) เป็น 2 ลักษณะ คือ Phenotext หมายถึง ตัวบทที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารโดยภาษา กับ Genotext หมายถึง ตัวบทส่วนที่มาจากจิตไร้สำนึกหรือปัจเจกบุคคล รวมทั้งท่วงทำนอง กลวิธีทางเสียง เช่น จังหวะ วิธีการเล่าเรื่อง การใช้คำซ้ำ เสียงหนักเบาโดยนำความคิดของไซสซูร์ เรื่องภาษาเขียนกับภาษาพูดมาคิดแปลง ซึ่งตัวบทหนึ่งๆ จึงเปรียบเสมือนผืนผ้าที่ถักทอขึ้นด้วย genotext ในส่วนที่เป็นท่วงทำนองเฉพาะตัว กับ phenotext ซึ่งเป็นเส้นใยจากสังคม วัฒนธรรม และระบบไวยากรณ์ของภาษา Genotext จะเข้ามาขัดเกลา

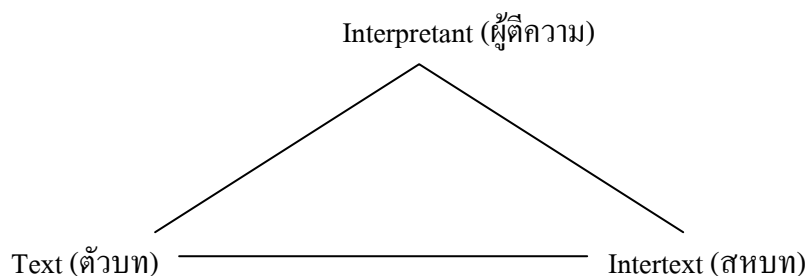
นิโกลาจิวา และสกอต (Nikolajewa and Scott, 2001: 227) กล่าวถึงสหทว่าเป็นการแบ่งประเภทของการเชื่อมโยงระหว่างตัวบทสองและหลายๆตัวบท นอกจากนี้ โนเดเลแมน (Nodeleman, 1996: 22) กล่าวถึงสหทว่าขึ้นอยู่กับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวรรณกรรมของผู้อ่านและผู้เขียนที่เชื่อมโยงเข้าด้วยกัน

ความหมายของตัวบทดังกล่าวข้างต้นทำให้สามารถสรุปความหมายของตัวบทได้ว่า ตัวบทย่อมหมายถึงวิธีการ แนวทาง กระบวนการในการแสดงออกทางภาษา เป็นสิ่งที่เกิดจากสังคม วัฒนธรรม และระบบไวยากรณ์ของภาษา ซึ่งอาจเป็น คำพูดในบทสนทนา ข้อความ หรือแม้แต่วรรณกรรม ก็ได้

1.2 กำเนิดและความหมายของสหบท

คำว่าสหบท หรือ Intertextuality เป็นคำที่นักวิจารณ์ชาวฝรั่งเศสแนวโครงสร้างนิยมชื่อ จูเลีย คริสตีวา (Julia Kristeva) ศาสนุศาสตร์คนสำคัญของ โรแลนด์ บาร์ธส์ (Roland Barthes) เป็นผู้คิดขึ้น และเริ่มใช้เป็นคนแรกในราวทศวรรษที่ 1960 จากนั้นมาคำว่าสหบทก็กลายเป็นกระแสหลักในการศึกษาวรรณคดีและวัฒนธรรม มีการนำแนวคิดนี้ไปใช้ในเชิงปฏิบัติ โดยนักทฤษฎีหลากหลาย แนวทั้งผู้ใช้ทฤษฎีโครงสร้างนิยม (Structuralism) ผู้ที่ใช้ทฤษฎีหลังโครงสร้างนิยม (Poststructuralism) นักสัจวิทยาผู้ใช้แนวคิดหรือสร้าง (deconstruction) ผู้ที่ใช้ทฤษฎีหลังยุคอาณานิคม (Postcolonialism) พวกมาร์กซิสต์ (Marxist) นักสตรีนิยมและนักจิตวิทยา เป็นต้น

สหบท นำมาใช้อธิบายเรื่องตัวบทวรรณกรรม วรรณคดีมีลักษณะที่ไม่แน่นอน เป็นผลผลิตของความปรารถนาและแรงผลักดันอันเป็นอัตวิสัย (Allen, 2000) ซึ่งความหมายของสหบทของจูเลีย คริสตีวานั้นอยู่บนฐานความคิดที่ว่า ตัวบทขาดความหมายที่เป็นของตัวเอง การอ่านจะทำให้ผู้อ่านเข้าไปในเครือข่ายของความสัมพันธ์ของตัวบท การตีความตัวบทหรือการพยายามหาความหมายในตัวบท คือ การพยายามหาสายสัมพันธ์ของตัวบทที่อ่านกับตัวบทอื่นๆ (ตรีศิลป์ บุญขจร, 2553; Sakolarak, 2003) เช่นเดียวกับ นพพร ประชากุล (2552) ที่กล่าวไว้สรุปได้ว่า สหบทคือความสัมพันธ์ของตัวบทหนึ่งกับตัวบทวรรณกรรมอื่นๆ ที่มีอยู่ในคลังวรรณกรรม ดังนั้น ผลงานปัจจุบันจึงมิใช่ผลงานที่เกิดขึ้นใหม่แต่เป็นผลงานที่หล่อหลอมขึ้นจากชิ้นส่วนของตัวบทที่เคยมีมาก่อน เช่นบททำขวัญเรือที่มีการสืบสาน สร้างสรรค์ การถ่ายทอด และสหบท แสดงให้เห็นเครือข่ายของตัวบท และอิทธิพลซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ ริฟฟาแตร์ (Riffaterre, 1984) กล่าวถึงสหบทว่าเป็นการที่ผู้อ่านเห็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทและตัวบทอื่นๆ ที่มีมาก่อนหน้าหรือตามมาในภายหลัง ซึ่งเขาได้แบ่งสหบทเป็น 2 ลักษณะ คือ สหบทแบบตรงไปตรงมา หรือชัดเจน (explicit) ซึ่งจะสามารถพบได้ง่าย เช่น เป็นข้อความที่ยกมา กับสหบทแบบแอบแฝง (implicit) ซึ่งจะเป็นการอ้างถึงที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้ชัดเจนหรือแปลงรูปไปจากเดิม ซึ่งได้เสนอแผนภูมิสามเหลี่ยมสัจยะ ซึ่งประกอบด้วยตัวบท สหบทและผู้ตีความ โดยผู้ตีความจะต้องเชื่อมโยงตัวบทกับสหบทเข้าด้วยกัน

แผนภาพ ที่ 1 แผนภูมิสามเหลี่ยมสัญลักษณ์ (ริฟฟาแตร, 1984)

นอกจากนี้ ริฟฟาแตร ยังกล่าวว่า ตัวบทที่ดีจะทำให้ผู้อ่านสนใจ และทำให้ผู้อ่านพยายามจะให้ความหมายซึ่งควบคุมด้วยสหบทของตัวบทนั้น และความสามารถเชิงภาษาและวรรณคดีของผู้อ่าน โดยเขาเชื่อว่า ตัวบทควบคุมทิศทางการอ่านของผู้อ่านและนำไปสู่สหบทของตัวบทนั้นๆ เขาคิดว่าการอ่านเป็นกระบวนการเชิงพลวัต (dynamic) ซึ่งมี 2 ขั้นตอนในการทำความเข้าใจ ขั้นแรก คือ การตีความเพื่อทำความเข้าใจต้องใช้ความสามารถทางวรรณคดี ความคุ้นเคยของผู้อ่านกับระบบแนวคิด ตำนานของสังคม และตัวบทอื่นๆ ขั้นที่สอง เป็นการตีความที่พิจารณาตัวบทในเครือข่ายอันซับซ้อนกับตัวบทอื่นๆ ทำให้ผู้อ่านสามารถคาดหมายความหมายของตัวบทและเมื่อความคาดหมายของเขาได้รับการยืนยันก็จะเกิดความเป็นหนึ่งเดียวกับตัวบทและความมั่นใจ

สหบทเป็นแนวคิดหรือทฤษฎีวรรณคดีที่ทำทลายแนวคิดที่เชื่อกันมาแต่เดิมที่คิดว่าตัวบทมีความหมายที่แน่นอนตายตัว ผู้อ่านจะพยายามสกัดความหมายจากตัวบท กระบวนการสกัดความหมายจากตัวบท เราเรียกว่า การอ่านหรือการตีความ พฤติกรรมการอ่านทำให้ผู้อ่านเข้าไปในเครือข่ายของความสัมพันธ์ของตัวบท การตีความตัวบทหรือการพยายามแสวงหาความหมายในตัวบท แท้จริงคือ ความพยายามหาสายสัมพันธ์ของตัวบทที่อ่านกับตัวบทอื่นๆ การอ่านจึงเป็นกระบวนการเคลื่อนผ่านตัวบทต่างๆ ตัวบทจึงเป็นสหบทของความสัมพันธ์ในลักษณะเครือข่ายของตัวบทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กัน

สหบทเป็นแนวคิดหรือทฤษฎีที่เป็นหัวใจของแนวคิดศิลปะและวัฒนธรรมร่วมสมัยและเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ (relationality) ความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน (interconnectedness) และการพึ่งพิงซึ่งกันและกัน (interdependence) ของชีวิตและวัฒนธรรมสมัยใหม่ในยุคหลังสมัยใหม่ เป็นไปไม่ได้ที่จะหาความเป็นลักษณะเฉพาะหรือความริเริ่มแปลกใหม่ของศิลปะวรรณคดี ไม่ว่าจะ เป็นศิลปะแขนงใด นวนิยาย หรือภาพเขียน สหบทถือว่าผลงานทุกชิ้นล้วนหล่อหลอมขึ้นจากชิ้นส่วนต่างๆ ของผลงานศิลปะที่เคยมีมาก่อน (ตรีศิลป์ บุญขจร, 2553: 131-132)

ความหมายของสหบทที่ได้นำเสนอมาข้างต้นตามแนวคิดของนักวิจารณ์วรรณกรรม

ทั้งหลายสามารถสรุปได้ว่า สหบท หมายถึง ความสัมพันธ์ของตัวบทหนึ่งหรือตัวบทอื่นๆ ที่มีมาก่อนหน้า (Primary text) โดยมีอิทธิพลกับตัวบทหนึ่งๆหรือตัวบทใหม่ (Secondary text)

1.3 สหบทในทัศนะต่างๆ

แนวคิดสหบทถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลายโดยประยุกต์เข้ากับทฤษฎีหลากหลายแนวและยังใช้กับการวิจารณ์ศิลปะแขนงอื่นๆ สถาปัตยกรรมและสื่อประเภทภาพยนตร์ ทำให้คำว่าสหบทมีความหมายหลากหลายและอาจมีรายละเอียดของแนวคิดแตกต่างกันไป โดยเข้าใจกันว่าคนทั่วไปจะเข้าใจตรงกัน แต่แท้จริงสหบทของนักทฤษฎีแต่ละคนอาจมีรายละเอียดแตกต่างกัน ดังที่ ตรีศิลป์ บุญจจร (2553) กล่าวไว้สรุปได้ดังนี้

1. ทฤษฎีสหบทตามแนวคิดของจูเลีย คริสตีวา

จูเลีย คริสตีวา เป็นผู้คิดคำว่าสหบทโดยรวมทฤษฎีของเฟอร์ดินาน เดอ เซอร์ซัวร์ และมิกาเอล บัคดิน เข้าด้วยกัน สรุปทฤษฎีสหบทตามแนวคิดของคริสตีวา ไว้เป็นประเด็นสำคัญดังนี้

ประการแรก คริสตีวา นำแนวคิดของบัคดิน เรื่อง “ขบวนการแห่งตัวบท” และ “วาทกรรมบทสนทนา” มาประยุกต์ใช้กับการวิจารณ์วรรณกรรม โดยเห็นว่าตัวบทวรรณกรรมเป็นการพบปะกันของหลากหลายเรื่อง ขณะที่ บัคดิน คิดว่าตัวบทเป็นวาทกรรมบทสนทนา (dialogism) คริสตีวา เห็นว่าในตัวบทเป็นวาทกรรมหลากหลายเสียง (plural voices) มากกว่าจะเป็นเพียงสองเสียง ตัวบทประกอบด้วยพยางค์ ประโยค ย่อหน้า ซึ่งเป็นการพบปะกันของหลากหลายเสียงในกระบวนการสร้างสรรค์ตัวบท คริสตีวาจึงนิยามตัวบทว่าเป็นสหบทที่หลอมรวมตัวบทต่างๆ เหมือนเป็นภาพปะติดปะต่อแบบโมเสก (mosaic) ของคำพูดที่มาจากตัวบทอื่นๆ ในลักษณะหลอมรวม (absorption) และการแปรรูป (transformation) ของตัวบทอื่นๆ ตัวบท (text) มีความหมายเท่ากับ “ระบบของสัญญาณ” (system of signs) ไม่ว่าจะป็นวรรณกรรม ภาษาพูด หรือระบบสัญญาณทางสังคมอื่นๆ คริสตีวายังประยุกต์แนวคิดเรื่อง “representability” ของฟรอยด์ เป็นกระบวนการแปรเปลี่ยนตำแหน่ง (transposition) ตัวบทเป็นที่หลอมรวมของระบบสัญญาณที่มาจากสัญญาณส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งมาจากสังคม

ประการที่สอง ในหนังสือ *Revolution in Poetic Language* คริสตีวา กล่าวว่า สหบทแสดงการแปรเปลี่ยนตำแหน่ง (transposition) ของระบบสัญญาณที่หลากหลายไปสู่รูปอื่น โดยแบ่งกระบวนการแปรเปลี่ยนตำแหน่งเป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก เป็นการแปรเปลี่ยนรูปโดยการปฏิเสธเป็นสิ่งตรงกันข้าม ลักษณะที่สอง เป็นการแปรเปลี่ยนรูปโดยมีกระบวนการใช้คำพ้อง ความเปรียบ การตัดทิ้ง หรือทำให้เข้มข้นกว่าเดิม

ประการที่สาม คริสตีวา ประยุกต์ทวิลักษณ์ของภาษา ซึ่ง เฟอร์ดินาน เดอ โซส์ซัวร์ แบ่งเป็นระบบภาษา (la langue) กับภาษาพูด (la parole) เป็นแนวคิดเรื่อง genotext กับ phenotext

คริสตีวา อธิบายว่าตัวบทเป็นกระบวนการสร้างความหมาย ซึ่งประกอบไปด้วยทั้ง genotext กับ phenotext phenotext หมายถึง ภาษาในส่วนสื่อความหมายตามหลักภาษาศาสตร์ ส่วนgenotext เป็นส่วนของตัวบทที่พยายามจะต่อต้านมาตรฐานของภาษาที่ใช้กันทั่วไปในสังคมกลายเป็นลักษณะเฉพาะของตัวบทนั้นๆ เช่น ในงานเขียนของนักเขียนแนวทดลองหรือกลุ่มก้าวหน้า ซึ่งมีลักษณะ genotext สูง คือใช้ภาษาเฉพาะตนหรือมีท่วงทำนองต่างไปจากที่ใช้กันทั่วไปในสังคม

ประการที่สี่ แนวคิดเรื่องการตัดข้าม (croisement) ตัวบทเกิดขึ้นจากกระบวนการ ยืนยันหรือปฏิเสธตัวบทที่มาก่อนเพื่อที่จะสร้างตัวบทใหม่ขึ้น สหบทหรือตัวบทจึงเป็น กระบวนการที่ซับซ้อนของการปฏิเสธเพื่อทำลายตัวบทเก่าไปสู่การสร้างตัวบทใหม่

ประการที่ห้า แนวคิดเรื่อง หน่วยอุดมการณ์ (ideologism) ซึ่งคัดแปลงมาจากแนวคิด ของบัคดิน เรื่องนวนิยายหลากหลายเสียง คริสตีวานำศาสตร์แห่งอุดมการณ์หรือสังคมวิทยาแนว มาร์กซิสม์ ที่เห็นว่าความหมายไม่ได้เป็นการสร้างขึ้นเอง แต่เป็นกระบวนการสร้างความหมายใน บริบทสังคมหนึ่งๆ ตัวบททุกบทจึงเป็นการตัดข้ามตัวบทอื่นๆ ในช่วงเวลาหนึ่งๆ

2. ทฤษฎีสหบทตามแนวคิดของมิเชล ริฟฟาตร์

ริฟฟาตร์ (Riffaterre, 1984) เสนอแนวคิดสหบทในหนังสือสองเล่ม คือ Text Production และ Semiotics of Poetry โดยมีแนวคิดที่สำคัญ ดังนี้คือ

ประการแรก ริฟฟาตร์ กล่าวถึงเรื่องปรากฏการณ์วรรณคดี การอ่านสองนัย และการ ควบคุมตัวบท (text control) ใน Semiotics of Poetry เขาเสนอเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านกับ ตัวบท โดยใช้วิธีการอ่านละเอียด เพื่อพิสูจน์ให้เห็นว่าตัวบทจะนำผู้อ่านไปสู่สหบทของตัวบทนั้น ตัวบทจึงเรียกร้องและควบคุมผู้อ่านไปสู่ทิศทางของการตีความที่ควรจะเป็น หรือเป็นเส้นทาง ของสหบทของตัวบทนั้นๆ

สำหรับ ริฟฟาตร์ วรรณคดีประกอบด้วย ปรากฏการณ์วรรณคดี คือ ความสัมพันธ์ ระหว่างตัวบทกับผู้อ่าน ไม่ใช่ระหว่างตัวบทกับผู้เขียน หรือตัวบทกับความจริงแท้ (reality) ผู้อ่าน ควรให้ความหมายตัวบทตามที่เขาสนใจ ปรากฏการณ์วรรณคดีของริฟฟาตร์ ไม่ใช่ขบถสนทนา ระหว่างตัวบทกับผู้อ่านแต่เป็นวิภาษ (dialectic) ความสามารถเชิงภาษาและเชิงวรรณคดีของผู้อ่าน จะทำให้สามารถเข้าไปสู่สายใยแห่งตัวบทซึ่งมีลักษณะเป็นองค์รวม (a unified whole)

ตัวบทที่ดีจะทำให้ผู้อ่านสนใจและทำให้ผู้อ่านพยายามจะให้ความหมายซึ่งควบคุมด้วย สหบทของตัวบทนั้น และความสามารถเชิงภาษาและวรรณคดีของผู้อ่าน ริฟฟาตร์ เชื่อว่าตัวบท ควบคุมทิศทางกรอ่านของผู้อ่าน และนำผู้อ่านไปสู่สหบทของตัวบทนั้นๆ เขาคิดว่าพฤติกรรมการ อ่านเป็นกระบวนการเชิงพลวัต (dynamic) ซึ่งมี 2 ขั้นตอนในการทำความเข้าใจ ขั้นแรก คือ การตีความเพื่อความเข้าใจ ต้องใช้ความสามารถเชิงวรรณคดี ความคุ้นเคยของผู้อ่านกับระบบ

แนวคิด ตำนานของสังคม และตัวบทอื่นๆ ชั้นที่สองเป็นการตีความที่พิจารณาตัวบทในเครือข่าย อันซับซ้อนกับตัวบทอื่นๆ ทำให้ผู้อ่านสามารถคาดหมายความหมายของตัวบทและเมื่อความคาดหมายของเขาได้รับการยืนยันก็จะเกิดความเป็นหนึ่งเดียวกับตัวบทและความมั่นใจ

ประการที่สอง ริฟฟาแตรแบ่งสหบทเป็น 2 ลักษณะ คือ สหบทแบบตรงไปตรงมาหรือชัดเจน (explicit) สหบทแบบตรงไปตรงมาสามารถพบได้ง่าย เช่น เป็นข้อความที่ยกมากับส่วนสหบทแบบแอบแฝง (implicit) จะเป็นการอ้างถึงที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้ชัดเจนหรือแปลงรูปไปจากเดิม

ประการที่สาม ริฟฟาแตรให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างสหบท (intertext) กับกระบวนการสหบท (intertextuality) สหบท หมายถึง ตัวบทหนึ่งหรือหลายตัวบทซึ่งผู้อ่านต้องรู้ในขณะที่ทำความเข้าใจงานชิ้นนั้นๆ ส่วนกระบวนการสหบท หมายถึง เครือข่าย (web) ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทที่กำลังอ่านกับสหบท

ริฟฟาแตร อธิบายปรากฏการณ์ของกระบวนการสหบทว่า ตัวบทนำองค์ประกอบ เช่น คำ หรือประโยคมาจากตัวบทอื่นๆ ที่มีมาก่อน บางครั้งอาจจะจำไม่ได้ แม้ผู้อ่านจะรู้ว่าตัวบทนั้นเป็นส่วนหนึ่งของตัวบทอื่นๆ ในองค์รวม

บทความชื่อ “Compulsory Reader Response: the Intertextual Drive” ริฟฟาแตรได้แยกแยะความแตกต่างระหว่างสหบทกับกระบวนการสหบทและอธิบายว่า กระบวนการสหบททำให้ตัวบทมีลักษณะ 2 อย่างในขณะเดียวกัน คือ ลักษณะหนึ่งก็คือความหมายหรือ represent ส่วนอีกลักษณะหนึ่งคือ การแหวกออกจากขนบของการเขียนเพื่อหาความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง เป็นการปฏิเสธและแปรรูปตัวบทที่เคยมีมาก่อน นอกจากนี้ กระบวนการสหบทยังเป็นการแปรเปลี่ยนในลักษณะองค์รวมของตัวบท มากกว่าจะเป็นหน่วยย่อย เช่น คำ หรือ กลายเป็นตัวบทใหม่ ดังนั้นองค์ประกอบที่สำคัญของวรรณคดีมิได้อยู่ในตัวบทเท่านั้น แต่อยู่ที่สหบทด้วย ริฟฟาแตร ได้ทดลองใช้ทฤษฎีของตนในภาคปฏิบัติและให้ความสำคัญกับลักษณะทางวรรณศิลป์ (literariness) และความสามารถเชิงวรรณศิลป์ของผู้อ่าน (literary competence) ด้วย

ริฟฟาแตร ย้ำว่า สหบทไม่ใช่เรื่องของกาวิเคราะห์แหล่งกำเนิด หรืออิทธิพล หรือการเลียนแบบ การอ่านแบบสหบท คือ การรับรู้ความเหมือนที่เปรียบเทียบกันได้ของตัวบทหนึ่งกับอีกตัวบทหนึ่ง ผู้อ่านที่มีความสามารถเชิงวรรณศิลป์ (Literary competence) จะสามารถตั้งสมมติฐานเชิงสหบทได้เพราะมี “hyprogram” หรือ ตัวบทที่เคยอ่านมาแล้ว ซึ่งสั่งสมให้เขามีความชำนาญในการอ่าน ผู้อ่านจึงมีระดับต่างกัน เพราะมีขนบวรรณศิลป์และวัฒนธรรมในระดับที่แตกต่างกัน

3. สหบทของ เจอรัลด์ เจอเนตต์ (Gerard Genette)

เจอเนตต์มีมุมมองที่ต่างจากคริสตีวา ดังที่ปรากฏในหนังสือชื่อ Palimpsestes ว่า สหบทไม่ได้เป็นปัจจัยกลาง แต่เป็นความสัมพันธ์ที่อยู่กับความสัมพันธ์อื่นๆ ความสัมพันธ์ที่พบในตัวบทนี้จะเข้ามาเกี่ยวข้องกับแกนกลางของความเชื่อมโยง ซึ่งเป็นตัวนิยามวรรณคดีในความเฉพาะตัว (ธีรา สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา, 2548: 4) ซึ่งนำไปสู่นิยามคำศัพท์ใหม่อีกคำว่า transtextuality หรือ transcendence ซึ่งครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำให้ตัวบทเชื่อมโยงและสัมพันธ์กันอย่างเห็นได้ชัดหรืออย่างไม่เปิดเผยกับตัวบทอื่นๆ ซึ่งเขาได้จัดกลุ่มลักษณะความสัมพันธ์ของตัวบทไว้ 5 กลุ่ม ซึ่งในการแบ่งนี้สหบท (intertextuality) เป็นหนึ่งในประเภทย่อยและถูกลดทอนความหมายลงเหลือเพียงสัมพันธ์ภาพในการปรากฏขึ้นพร้อมกันระหว่างสองตัวบทหรือตัวบทจำนวนมาก ซึ่งเป็นการปรากฏขึ้นอย่างแท้จริงของตัวบทหนึ่งในตัวบทอื่น (Allen, 2000)

การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีสหบทของนักวิชาการทั้ง 3 ท่านข้างต้น พบว่า สหบทที่กล่าวมาข้างต้นนั้นเน้นที่การพิจารณาตัวบทที่ใช้ในการเชื่อมโยงในวงวรรณกรรม ซึ่งแตกต่างจากแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีสหบทของ Harold Bloom ที่ได้กล่าวถึงสหบทในการพิจารณาตัวบทเพื่อให้ได้มีแนวทางในการสร้างสรรค์งานใหม่หรือวรรณกรรมชิ้นใหม่โดยพยายามที่จะหลีกเลี่ยงอิทธิพลของนักเขียนรุ่นก่อนที่มีอิทธิพลต่อนักเขียนในรุ่นต่อมา ดังรายละเอียดที่จะนำเสนอต่อไป

4. สหบทของ แฮโรว์ บลูม (Harold Bloom)

อิทธิพลของแนวคิดสหบทในสหรัฐอเมริกาพัฒนาในงานของแฮโรว์ บลูม (Harold Bloom) ศาสตราจารย์ด้านวรรณคดีเปรียบเทียบแห่งมหาวิทยาลัยเยลล์ (Yale) ศูนย์กลางแห่งหนึ่งของศาสตราจารย์แขนงนี้ในสหรัฐฯ บลูมให้ความสนใจทฤษฎีสหบททั้งภาคทฤษฎีและการนำมาปฏิบัติ เริ่มแรกนำมาประยุกต์ใช้กับกวีนิพนธ์โรแมนติคในสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 19 เขาให้ความสำคัญกับมิลตัน (Milton) ในฐานะต้นแบบหรือบิดาแห่งอิทธิพล (precursor) กวีอังกฤษหลังสมัยมิลตัน ล้วนเป็นลูกชายหรือผู้สืบสานจากมิลตัน (ephebe/ son)

ผลงานที่มีชื่อเสียงและส่งผลกระทบให้เกิดกระแสสหบทในสหรัฐฯ คือ The Anxiety of Influence (1997) ซึ่งบลูมได้ให้ความเห็นว่า อิทธิพลนักเขียนรุ่นก่อนมีผลกับนักเขียนรุ่นใหม่ ซึ่งนักเขียนรุ่นใหม่จะเกิดความกังวลใจที่พยายามสร้างงานเขียนให้แตกต่างกับนักเขียนรุ่นก่อน กวีรุ่นใหม่ต้องทำ 2 อย่างคือ เขียนบทกวีของบรรพบุรุษ หมายถึง การสืบสานขนบวรรณศิลป์กับพยายามจะต่อต้านความรู้หรือมรดกที่มีมาก่อน ดังนั้น สหบทสำหรับบลูม คือ ความกระวนกระวายใจที่จะมีอิทธิพล ตัวบทหนึ่งๆ เป็นส่วนหนึ่งของความหมาย เป็นส่วนย่อยของส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นองค์รวมของตัวบททั้งหมด (synchodoche) เขาใช้แนวคิดจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ (Freudian psychoanalysis)

ในเรื่อง ปมอติพิศ ซึ่งเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างลูกชายกับพ่อ คือ มีความรักและยกย่อง ชมเชย แต่ก็มีความเกลียดชัง ความริษยาและความกลัวว่าภวีรุ่นก่อนจะยึดครองช่องว่างทางจินตนาการ ไปเสียก่อนหมด ภวีรุ่นหลังจึงรักษาความเป็นอิสระและความเป็นผู้แรกเริ่มของตนโดยอ่านบท ร้อยกรองของภวีรุ่นก่อนอย่างพยายามป้องกันตนเอง โดยการปรับเปลี่ยนงานเขียนของภวีรุ่นก่อน จนเปลี่ยนไปจากเดิมอย่างสิ้นเชิง ซึ่ง บลูมชี้ให้เห็นถึงกระบวนการการปรับเปลี่ยน 6 ระดับที่ใช้ ดำเนินการอ่านงานของภวีรุ่นก่อน โดยเรียกกระบวนการปรับเปลี่ยนนี้ว่า “แนวการอ่านผ่านมุมมอง ใหม่” (revisionary ratios) ซึ่งคือการอ่านคิดไปจากเดิม (misreading) (ตรีศิลป์ บุญจรรยา, 2553)

บลูม (Bloom, 1997) ได้กล่าวถึง แนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ 6 แนวทางประกอบด้วย

1. การปรับแต่งงานเขียนเดิม (Clinamen) หมายถึง การติดตามงานของผู้ที่เขียนมา ก่อนและหลบหลีกแนวทางจากผู้นำ เป็นการอ่านเพื่อตีความใหม่ หรือการเข้าใจในบทร้อยกรองที่ แตกต่างไปโดยการอ่านบทร้อยกรองของผู้เขียนรุ่นก่อนและดำเนินการแก้ไขบทร้อยกรองของเขา ซึ่งหมายถึง บทร้อยกรองของนักเขียนรุ่นก่อนมีความถูกต้องตามความเข้าใจของเขาแต่นักเขียนรุ่น ต่อมาได้แก้ไขปรับใหม่เพื่อให้เกิดบทร้อยกรองใหม่

คำอธิบายข้างต้นสรุปได้ว่า การปรับแต่งงานเขียนเดิม คือ การที่ผู้เขียนอ่านงาน ของผู้เขียนรุ่นก่อนและพยายามเปลี่ยนแปลงงานเขียนของตนเองให้แตกต่างไปจากนักเขียนรุ่นก่อน หากแต่ยังคงยึดถือในขนบธรรมเนียมในการแต่งไว้ หากแต่เปลี่ยนแปลงในส่วนของแนวคิด เนื้อหา รูปแบบ เช่น วรรณกรรมเรื่องลิลิตพระลอ ที่เป็นวรรณกรรมในสมัยอยุธยา และนักเขียนในรุ่น ใหม่ได้นำมาสร้างเป็นวรรณกรรมใหม่ มีทั้งการเปลี่ยนรูปแบบ เนื้อหา เช่น รักที่ต้องมนตรา ของ ทมยันตี (ทมยันตี, 2533) รักที่ถูกเมิน ของ นิตยา นาฏยะสุนทร (นิตยา นาฏยะสุนทร, 2512) เป็นต้น

2. การหลอมรวมงานหลายชิ้นแล้วใส่จินตนาการเพิ่มเติม (Tessara) คือ ความตั้งใจ ในการสร้างส่วนที่จะเป็นไปได้โดยพิจารณาจากงานของคนที่ยืนยันมาก่อนในฐานะงานใหม่ทั้งหมด ซึ่งหมายถึง นักเขียนนำแนวคิดหนึ่งหรือหลายแนวคิดจากแหล่งที่มาที่แตกต่างกันและเชื่อมโยง แนวคิดเหล่านั้นเข้าด้วยกันเป็นจินตนาการใหม่ หรือเรื่องใหม่ ดังนั้นนักเขียนรุ่นใหม่จะต่อต้าน ความสมบูรณ์ของงานของนักเขียนรุ่นก่อน โดยจะทำการอ่านงานของภวีต้นแบบเพื่อรักษาไว้ หากแต่ก็นำแนวคิดของงานนั้นมาทำใหม่จนเกิดเป็นงานใหม่

คำอธิบายข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า Tessara คือ การที่ผู้เขียนอ่าน หรือศึกษาด้วยบท หลากหลายตัวของนักเขียนรุ่นก่อน และนำแนวคิดจากตัวบทที่มีที่มาแตกต่างกัน มาเชื่อมโยง จินตนาการเป็นแนวคิดใหม่ หรือเรื่องใหม่ ซึ่งตัวอย่างในวรรณกรรมไทย เช่น อุนรุทร้อยเรื่อง ซึ่งเป็นวรรณคดีขนาดสั้น แต่งในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ มีชื่อเสียงรู้จักกันดีในหมู่นักนิพนธ์บทกลอน ประพันธ์โดย คุณสุวรรณ กวีหญิงผู้มีชื่อเสียงมากท่านหนึ่งในแวดวงวรรณคดีของไทยเหตุที่เรียก

วรรณคดีเรื่องนี้ว่า อุนรุทร้อยเรื่อง เพราะวรรณคดีเรื่องนี้ขึ้นต้นด้วยตัวละครชื่อ อุนรุท และมีการเอ่ยถึงตัวละครจากวรรณคดีจำนวนมาก โดยมีตัวละครนับได้ 144 ตัว และมาจากวรรณคดีเรื่องต่างๆ ถึง 51 เรื่อง โดยมากเป็นตัวละครจากเรื่องที่ยุคก่อนในเวลานั้น เช่น จากเรื่องพระอภัยมณี รามเกียรติ์ อิเหนา ไกรทอง เป็นต้น

3. การหลีกเลี่ยงแนวการเขียนตามขนบเดิม (Kenosis) อธิบายว่า การพยายามในการพยายามเลี่ยงการเขียนตามแนวทางของนักเขียนรุ่นก่อน ซึ่งเป็นเสมือนกลไกการป้องกันตนเองที่จะไม่ทำงานเขียนซ้ำกับงานที่มีอยู่เดิม ดังนั้น นักเขียนรุ่นหลังจะแสดงความสัมพันธ์กับงานเขียนของนักเขียนรุ่นก่อนน้อยลงซึ่งเป็นการลดทอนอิทธิพลของงานเขียนของนักเขียนดั้งเดิม

คำอธิบายดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า Kenosis เป็นความพยายามของนักเขียนในปัจจุบันที่พยายามจะสร้างงานเขียนที่มีแนวทางแตกต่างจากนักเขียนรุ่นก่อน โดยพยายามหาแนวทางเป็นของตนเอง เพื่อให้งานเขียนที่เขียนขึ้นมีความแปลกใหม่ออกไป ตัวอย่างในงานเขียนของไทยคือ งานของครูเทพ หรือ เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี ซึ่งได้รับยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งร้อยกรองไทยสมัยปัจจุบัน ที่ใช้บทร้อยกรองเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้และข้อคิดต่างๆ มากกว่าการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก โดยท่านได้เปลี่ยนรูปแบบคำประพันธ์จากเดิมซึ่งเป็น ร่าย โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ให้มาเป็นการใช้รูปแบบเพลงพื้นบ้านแทน และได้ลดขนาดของบทร้อยกรองให้สั้นลงกว่าเดิม เช่น บทร้อยกรองชื่อ “ประชาสามัญของเรา” ซึ่งเป็นรูปแบบของเพลงพวงมาลัย (สายทิพย์ นุกุลกิจ, 2537: 49)

เจ้าพวงมาลัยเอ๋ย

เจ้าร่วงพฐไป กลับกลายเป็นลูกจ้าง

ไรรักษาไม่ ได้อาศัยเขาบ้าง

หรือมิฉะนั้นนายห้าง ก็หาที่ให้อยู่เอง

(ลูกคู่) แรงงานไทย เจ้าศิวิไลซ์ไปจากนา

ที่ดินทวีค่า ตัวเจ๊กี่น่าจนจริง

เจ้ากรรมกรเอ๋ย

อยู่ในนคร หรือป่าดอนชนบท

เวลาเป็นของเขา มิใช่ของเจ้าทั้งหมด

ขาดเงินทองก็ต้องอด ทุกสิ่งกำหนดค่าเอ๋ย

(ลูกคู่) กรรมกร บ่มีแน่นอนวาหางานได้

ทั้งงานก็ไพร่ ไม่มีอิสระเหมือนกสิกร

นอกจากนี้ยังมีกวีที่ควรกล่าวถึงอีกหนึ่งท่านคือ ชิต บุรทัต ที่ได้พยายามเลี่ยงการเขียนตามแนวกวีดั้งเดิมโดยได้พยายามเปลี่ยนเนื้อหาของคำประพันธ์ประเภทฉันทลักษณ์จากที่เคยเขียนเป็นนิยายรักและเรื่องรบหรือสุภาษิตต่างๆ ให้มาเป็นเรื่องราวเหตุการณ์ในสังคมแทน ทำให้บทร้อยกรองในยุคต่อมาเป็นบทร้อยกรองที่เน้นเนื้อหา แนวคิดทางสังคมมากยิ่งขึ้น เช่น บทร้อยกรองชื่อ อีสาน ของ อัสนี พลจันทร์ ที่กล่าวว่า (สายทิพย์ นุกูลกิจ, 2537: 53)

ในฟ้าบมีน้ำ	ในดินขำมีแต่ทราย
น้ำตาที่ตกทราย	ก็รีบทราบบร่อซิม
แดดเปรี้ยงปานหัวแตก	แผ่นดินแยกอยู่ที่บิทมิม
แผ่นดินที่ครางคริม	ขยับแยกอยู่ตาปี

ตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงแนวทางการพยายามเลี่ยงการเขียนตามแนวทางของกวีดั้งเดิมซึ่งเป็นในเรื่องของรูปแบบและแนวคิด แต่ยังมีแนวทางการพยายามเลี่ยงการเขียนในเรื่องของการใช้ภาษา เช่น การใช้คำที่ให้ความหมายแตกต่างไปจากกวีดั้งเดิม และมีความแปลกใหม่ เช่น วิทกกร เชียงกุล ใช้ “คอกหางนกยูงสีแดงฉาน” แทน “วิชาความรู้” ใช้ “ความหมาย” แทน “ปัญญา” ใช้ “กระดาศ” แทน “ใบปริญญา” ไว้ในบทร้อยกรองชื่อ “เพลงเถื่อนแห่งสถาบัน

4. การแสดงความขัดแย้งต่อลักษณะเด่นของกวีรุ่นก่อน (Daemonization) เป็นการต่อสู้ระหว่างความภาคภูมิใจกับความภาคภูมิใจ ซึ่งนักเขียนรุ่นต่อมาเชื่อถึงพลังของบทร้อยกรองต้นแบบว่าเป็นต้นแบบที่เหมาะสมแต่เพื่อให้แตกต่างไปจากนักเขียนรุ่นก่อน จึงสร้างบทร้อยกรองของตนเองขึ้นมา

คำกล่าวข้างต้นทำให้สามารถสรุปได้ว่า การแสดงความขัดแย้งต่อลักษณะเด่นของกวีรุ่นก่อน เป็นการที่กวีรุ่นใหม่ได้สร้างงานที่มีลักษณะแตกต่างไปจากงานดั้งเดิม ซึ่งโดยส่วนใหญ่ในบทร้อยกรองของไทยนิยมทำด้วยการสร้างงานในรูปแบบใหม่ เช่น การสร้างรูปแบบเป็นกลอนเปล่า ของ ราช รักรอง ชื่อ แต่ความสวยและสิ่งที่สิ้นไป

สิ่งที่สวยที่สุดในโลกนี้มีอยู่ค้ายดา
 ทว่าสิ่งที่สถาพรนั้นหาได้ยาก
 ความสวยสุดในวันนี้มิได้หมายความว่าความสวยสุดของวันรุ่งขึ้น
 เมื่อนาทีใหม่มาถึง นาทีที่เราอยู่ก็ผ่านไป
 เมื่อชั่วโมงใหม่มาถึง ชั่วโมงที่เรากำลังทุกข์ทนกระวนกระวายก็หมดไป
 เมื่อวันใหม่มาถึง วันซึ่งเราเกษมสำราญก็หมดไป
 สิ่งที่ไม่สิ้นและไม่สูญนั้นคือโลกอันสถาพร

นอกจากนี้ยังมีกวีอีกท่านที่ได้สร้างรูปแบบใหม่นั้นคือ จ่าง แซ่ตั้ง ได้สร้างรูปแบบของงานร้อยกรองไทยใหม่ โดย บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2514: 126-127) ได้เรียกว่า “กวีนิพนธ์แบบรูปธรรม” เพราะเป็นกวีนิพนธ์ที่ถือว่าภาษามีทั้งเสียง ความหมาย และรูปด้วย หรือนักเขียนบางท่านเรียกว่า “กวีนิพนธ์แบบวรรณรูป” เพราะถือว่าเป็นกวีนิพนธ์ที่ให้ทั้งภาพและเรื่องราวแก่ผู้อ่านไปพร้อมกันด้วย (วิภา กงกะนันทน์, 2523: 34) ดังตัวอย่างกวีนิพนธ์ ชื่อ “คน”

คน
 คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน
 คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน
 คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน
 คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน
 คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน
 คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน
 คอยรตเมล์โดยสารประจำทาง.....ที่กรุงเทพฯฯ

5. การสร้างงานใหม่ให้แตกต่างและโดดเด่นจากงานเก่า (Askesis) คือ การสร้างงานจากจินตนาการของตนเองหรือการบรรลุถึงงานเขียนของตนเองคนเดียว ซึ่งนักเขียนรุ่นต่อมาจะปรับปรุงสภาวะที่ว่างเปล่า โดยใช้ความสามารถทางจินตนาการของตนเองที่แยกจากคนอื่นนั่นคือการแยกจากนักเขียนรุ่นก่อนและบทร้อยกรองของเขา

คำกล่าวข้างต้นทำให้สามารถสรุปได้ว่า การสร้างงานใหม่ให้แตกต่างและโดดเด่นจากงานเก่า (Askesis) คือการที่กวีในยุคปัจจุบันพยายามที่จะสร้างงานใหม่ที่เกิดจากจินตนาการและความรู้สึกของตนเองที่แตกต่าง แหกแนวไปจากงานของกวีดั้งเดิม ดังเช่น อังคาร กัลยาณพงศ์ ที่แต่งปนิธานกวี โดยนำแนวคิดเรื่องราวต่างๆเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัวไปจนถึงโลก จักรวาล และพุทธศาสนาเข้ามากล่าวด้วยกันซึ่งเป็นงานเขียนที่เกิดจากความเป็นตัวตนของกวีเอง ดังที่ ส.ศิริรักษ์ กล่าวไว้ในปนิธานกวี (อังคาร กัลยาณพงศ์, 2550: 108) ว่า “...ที่เห็นว่างการเป็นกวีผิดจากคนอื่น ๆ ก็ตรงที่ เขาเป็นตัวของตัวเอง กล่าวแสดงอารมณ์และความคิดเห็นออกมาอย่างตรงไปตรงมา อย่างแปลกประหลาดไม่ซ้ำแบบใคร ทำให้ผู้อ่านต้องรู้สึกหวั่นไหวไปตามไม่มากนักน้อย แม้ในทางฉันทลักษณ์ก็มีได้เดินตามแบบท่านแต่ก่อน กลอนของเขาละสัมผัสในแบบสุนทรภู่สิ้น กภาพย์ของเขามีได้เลียนลีลาของเจ้าฟ้ากุ้ง โคลงของเขาก็ไม่ได้ตกเป็นทาสของศรีปราชญ์...” ตัวอย่างเช่น (อังคาร กัลยาณพงศ์, 2550: 24-26)

ณ เวียงวิเวกเอกภพหิมา
 และ ณ ดาราจักรอันหลากหลาย
 จะหาเหล่าไหนพิเศษแพรวพรรณราย
 ได้จุจ โลกมนุษย์สุดขากนักฯ
 เกียรติยศลม ไฟ ดิน น้ำ ฟ้า
 พาหิรากาศห่อหุ้มไว้สูงศักดิ์
 นำทะนุถนอมค่าทิพย์แท้อรุณรัศมี
 ประโยชน์หนักแน่น ไชรวรให้สากลฯ
 คือหยุดเล็กสงครามนิวเคลียร์
 ไครชนะก็สูญเสียดวงและสวรรค์
 จะพบแต่เอวเจ็อนเจอนาถอนันต์
 โลกกันต์สดสดสุดเลือดท่วม โลกตายฯ....
 โลก ดาราจักร และพระพุทธรเจ้า

6. การนำงานเดิมของกวีที่เสียชีวิตแล้วมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างงานใหม่ (Apophrades) หมายถึง การนำงานผลงานของกวีที่เสียชีวิตแล้วมาเป็นแนวทางหรือแรงบันดาลใจในการสร้างงานใหม่ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

คำกล่าวข้างต้นทำให้มองเห็นว่า การนำงานเดิมของกวีที่เสียชีวิตแล้วกลับมาสร้างใหม่เช่นวรรณกรรมเรื่อง ลิลิตพระลอที่แต่งขึ้นสมัยอยุธยาตอนต้น ซึ่งนักเขียนสมัยหลังนำเรื่องลิลิตพระลอมาแต่งใหม่ เช่น บทละครเรื่องพระลอนรลักษณ์ โดย พระบวรราชนิพนธ์ กรมพระราชวังบวรมหาศักดิพลเสพ บทละครเรื่องพระลอ ลำานวนเจ้าพระยาเทเวศร์วงศ์วิวัฒน์ (ม.ร.ว. หลาน กุญชร) บทละครเรื่องพระลอ พระนิพนธ์ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ และ พระลอคำกลอน ลำานวนนายร้อยเอก หลวงทวยหาญรักษา (เพิ่ม) เป็นต้น (กรมศิลปากร, 2547: 8-11)

แนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ตามแนวคิดของบลูมดังกล่าวข้างต้น ทำให้สามารถกล่าวได้ว่า สหบทตามแนวคิดของบลูม มีความแตกต่างจากสหบทตามแนวคิดของท่านอื่นๆ คือ สหบทตามแนวคิดของบลูม จะอธิบายแนวการสร้างงานใหม่ให้ต่างจากไปจากงานเดิม โดยมิได้เพียงแต่อธิบายแค่การอ่านตีความวรรณกรรม และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของตัวบทแต่เพียงเท่านั้น หากแต่เป็นการอ่านตีความที่มุ่งเน้นการมองหาแนวทางในสร้างงานใหม่หรือการสร้างงานให้แตกต่างไปจากงานเขียนเดิมของนักเขียนรุ่นใหม่ ซึ่งแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ของ บลูม ทั้ง 6 แนวทางนั้น เห็นได้ว่าการอ่านงานของนักเขียนรุ่นก่อนนั้น ผู้เขียนรุ่นใหม่มีวิธีการอ่านผ่านมุมมองใหม่

เพื่อให้สามารถสร้างงานเขียนที่มีความแตกต่างออกไปจากอิทธิพลของนักเขียนรุ่นก่อนซึ่งเป็นอิทธิพลที่นักเขียนมีความวิตกกังวลเป็นอย่างมาก ซึ่งหากพิจารณาถึงระดับการอ่านผ่านมุมมองใหม่ทั้ง 6 ข้อนั้นทำให้สามารถสรุปได้ว่านั่นคือ กลวิธีในการที่จะพยายามสร้างงานชิ้นใหม่ให้มีความแตกต่างจากงานเดิมของนักเขียนในอดีตนั่นเอง โดยเป็นไปตามลำดับขั้นตั้งแต่ขั้นที่พิจารณาจากง่ายไปสู่ยาก ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พิจารณาคำอธิบายรายวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์แล้วพบว่า สามารถนำแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ดังกล่าวมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรและคำอธิบายรายวิชา จำนวน 3 ลักษณะ คือ 1) การปรับแต่งงานเขียนเดิม (Clinamen) 2) การหลอมรวมงานหลายชิ้นแล้วใส่จินตนาการเพิ่มเติม (Tessara) และ 3) การหลีกเลี่ยงแนวการเขียนตามขนบเดิม (Kenosis)

1.4 การสร้างตัวบท

ธีรา สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา (2548: 10-12) ได้เขียนถึงการสร้างตัวบทไว้ในบทความเรื่อง “สัมพันธบท (Intertextuality) ในฐานะวิธีการหนึ่งของวรรณคดีวิจารณ์” ไว้ 3 ระดับด้วยกันคือ

1. ระดับของกลวิธีเขียนและประพันธ์กรรม

การใช้ถ้อยคำในประโยค การเลือกสรรศัพท์ คำนวน การอ้างอิงเชิงวรรณศิลป์ หรือการอ้างอิงสุภาษิต พังเพยต่างๆ จะพบว่ากลวิธีเหล่านี้มีมากมายหลากหลาย และทำให้เห็นลักษณะการเขียนที่เรียกว่าเป็นสหบทได้ชัด แต่ด้วยตัวของถ้อยคำซึ่งนักเขียนจำนวนไม่น้อยได้นำมาใช้อย่างบริสุทธิ์ใจ เป็นถ้อยคำที่สื่อความหมายโดยนัยที่นักเขียนคนอื่นซึ่งหมายความว่าทั้งนักเขียนร่วมสมัยหรือนักเขียนรุ่นก่อนได้สอดแทรกนัยไว้ในถ้อยคำเหล่านี้มาก่อนแล้ว ซึ่งเมื่ออ่านตัวบทที่เขียนมาแล้ว จะปรับเปลี่ยนตัวบทนั้นด้วยความเข้าใจหรือด้วยถ้อยคำของตนเองที่ทำให้ตัวบทดูดีด้วยถ้อยคำวิไลสมานา ซึ่งไม่ได้เป็นความเข้าใจหรือความหมายเช่นเดียวกับที่ผู้ประพันธ์ต้องการใช้ ซึ่งตรงนี้สำคัญมากเพราะเท่ากับว่าตัวบทถูกดัดแปลงอย่างมีผลย้อนหลัง ผลลัพธ์ที่ไม่ได้คาดคิดก็คือขณะที่อ่านหรือทำความเข้าใจโลกนี้อย่างธรรมดาๆ ที่สุดกลับได้สร้างสหบทให้เกิดขึ้น โดยไม่ทันได้รู้ตัว

2. ระดับของโครงสร้างตัวบท

ระดับโครงสร้างตัวบทที่ไม่ได้มีความแตกต่างกัน ถ้าเราใช้รหัสของนวนิยายที่ผู้ประพันธ์ทุกคนซึ่งได้เล่าเรื่องราวอะไรบางอย่างนับตั้งแต่เกิดวรรณคดีมาได้เขียนและพัฒนาต่อกันมาถ้าใช้ช่องทางของวาทศาสตร์ที่นักพูดทุกคนได้ปรับปรุงให้เป็นเลิศ และวาทกรรมเหล่านั้นได้ตกทอดมาถึงยุคสมัยนี้ ก็จะสามารถที่จะเลียนแบบรูปแบบที่เขาใช้ หรือค้นพบกระบวนการสื่อความแต่ละประเด็นมาก่อนที่จะได้เป็นผู้ตีความด้วยตัวเองซึ่งเป็นจุดสะท้อนความสามารถ ตัวบท

บางตัวบทอยู่ในความทรงจำ สร้างสบทได้อย่างนี้ไม่ถึงเนื่องจากว่าบางครั้งตัวบทนั้นจะเป็นตัวกำหนดความนึกคิด เช่นเดียวกันในระดับโครงสร้างสบทที่มีความสำคัญยิ่งเพราะตัวบททุกตัวบทเป็นตัวบทที่ได้รับความคิดมาจากแหล่งความคิดหนึ่งอย่างไม่เป็นที่เปิดเผย ไม่ว่าผู้ประพันธ์จะต้องการเช่นนั้นหรือไม่ก็ตาม แต่ไม่ต่างจากข้างต้น ในส่วนของผู้อ่านซึ่งซึมซับรับความรู้จากงานเขียนร่วมสมัย จำเป็นที่ต้องอ่านงานเขียนในอดีตมาก่อน

3. ระดับของแก่นเรื่องในตัวบท

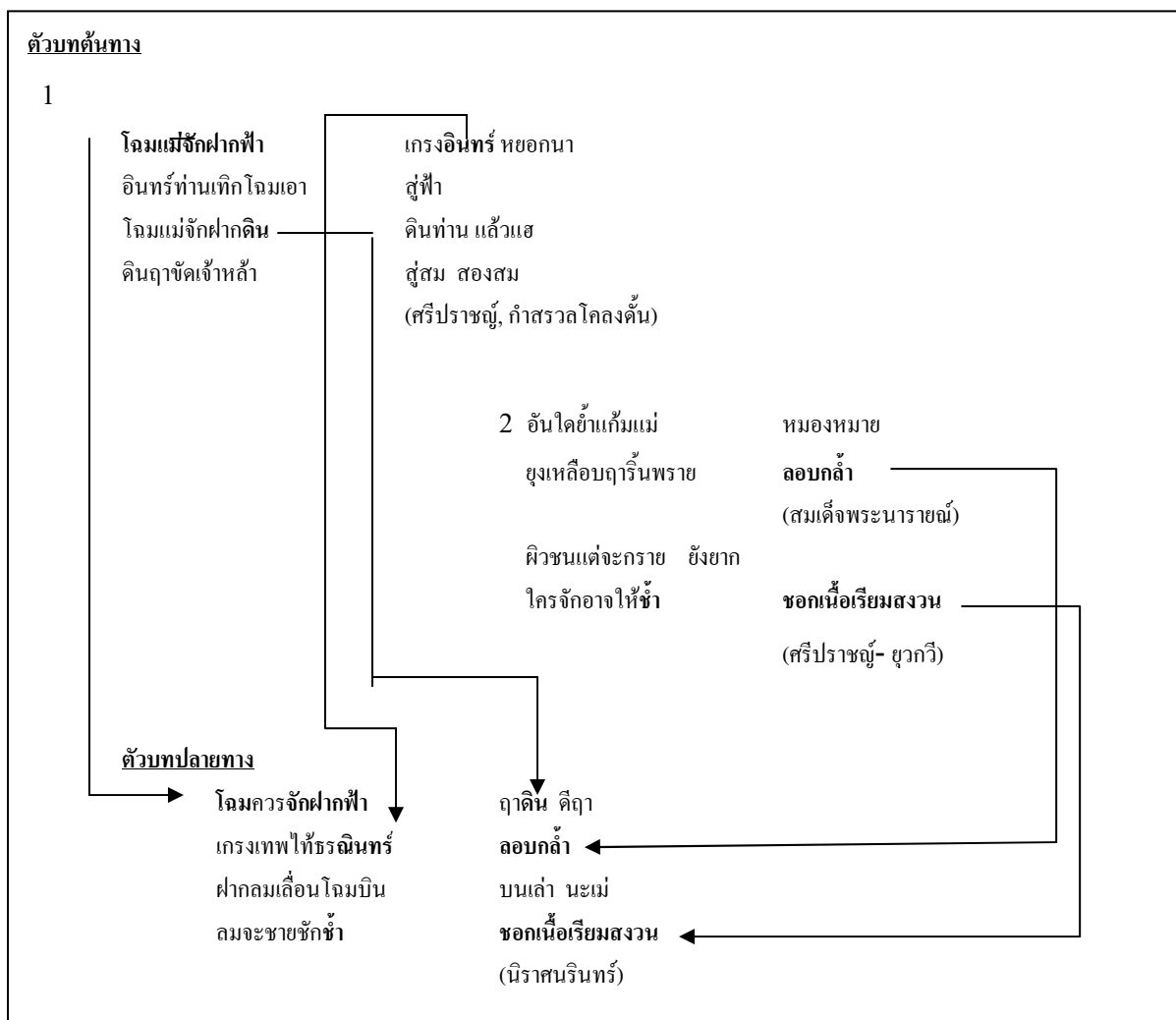
ความสัมพันธ์ของแต่ละตัวบทเกิดขึ้นได้จากแก่นเรื่องซึ่งมีความคาบเกี่ยวกันซึ่งได้รับการพาตึงถึงในวรรณกรรมที่มีมาก่อนหน้า ดังนั้นจึงไม่ใช่สิ่งที่ผิดสำหรับผู้อ่านที่ต้องการจะวิจารณ์ตัวบทนี้ที่จะทำการอ้างอิงถึงความคิดที่ได้พบในหนังสือเอนไซโคลปีเดีย และอ้างอิงถึงความคิดที่ไม่ได้สัมพันธ์กับสิ่งที่เราเป็นคนเขียนขึ้นมา แม้ว่าจะไม่เคยอ่านตัวบทที่ว่านี้เลยก็ตาม เราได้เห็นวาทะของสบทนี้ทำให้ผู้อ่านหรือผู้วิจารณ์ค้นหาความเกี่ยวข้องโยงโยของตัวบทต่างๆ ซึ่งไม่เคยปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างตรงไปตรงมา โดยไม่ได้มีส่วนร่วมรู้เห็นด้วยได้ และยิ่งไปกว่านั้นเป็นการศึกษาเพื่อที่จะทำให้ตัวบทที่เขียนขึ้นมาโดยระบุช่วงเวลาแน่นอนกับตัวบทที่เขียนหลังจากนั้น ได้เกิดเปรียบเทียบด้วยมโนทัศน์ใหม่ เป็นความจริงว่าไม่ต่อเนื่องและการแยกส่วนเป็นลักษณะเฉพาะส่วนหนึ่งที่กล่าวได้ว่าเป็นของตัวบทสมัยใหม่

ระดับการสร้างตัวบทข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ในการพิจารณาตัวบทหนึ่งๆ ต้องใช้การวิเคราะห์ถึงกลวิธีการประพันธ์ โครงสร้างหรือรูปแบบ และ แก่นเรื่องของตัวบท นั้นๆ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ถึงลักษณะการสร้างตัวบทซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำระดับการสร้างตัวบทมาใช้ในการเป็นหลักให้ผู้เรียนได้พิจารณาตัวบทเพื่อให้เห็นถึงการสร้างตัวบทแต่ละระดับ และพิจารณาตัวบทที่ผู้เรียนสนใจและนำมาใช้ในการเชื่อมโยงในงานเขียนของตนเองต่อไป

1.5 สบท: อิทธิพลที่ส่งถึงกันในระบบการสืบสาน การสร้างสรรค์และการถ่ายทอด

ธรรมชาติของตัวบทที่ใช้ในปัจจุบัน (Present text) จึงมิใช่ตัวบทที่มีเนื้อหาทั้งหมดเหมือนในตัวบทแม่บท (Prior text) ซึ่งเกิดเนื่องจากระบบการสืบสาน การสร้างสรรค์ และการถ่ายทอดตัวบทนั่นเอง เพราะผู้สืบทอดตัวบทมิใช่ทำหน้าที่แต่เพียงเป็นผู้คัดลอกตัวบท แต่ได้สร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ขึ้นมาใหม่ด้วย โดยมีอิทธิพลของสิ่งต่างๆ หลายประการประกอบกัน ดังนั้นผลงานปัจจุบันจึงมิใช่ผลงานที่เกิดขึ้นใหม่แต่เป็นผลงานที่หล่อหลอมขึ้นจากชิ้นส่วนของตัวบทที่เคยมีมาก่อน ตัวอย่างเช่น โคลงนิราศนรินทร์ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีในสมัยรัตนโกสินทร์ที่เกี่ยวข้องกับโคลงที่เก่าแก่กว่าอย่างน้อยสองบท ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ซึ่งเป็นความเกี่ยวพันทั้งในแง่ของเนื้อเรื่องและแง่ของถ้อยคำ โคลงอันเป็นต้นแบบโคลงหนึ่งมาจากกำสรวลโคลงคั่นหรือที่รู้จักกันในอีกชื่อหนึ่งว่ากำสรวลศรีปราชญ์ ส่วนอีกโคลงหนึ่งนั้นเล่าขานกันเป็นตำนานว่าเป็นผลงานร่วมระหว่างสมเด็จพระ

พระนารายณ์มหาราชกับศรีปราชญ์ยูวกวี กล่าวคือ สมเด็จพระนารายณ์ทรงนิพนธ์ค้างไว้สองบาทแรก แล้วรับสั่งให้พระมหาราช ครุณาไปแต่งต่อให้จบที่บ้าน ครั้งนั้นศรีปราชญ์ในวัยเยาว์ผู้เป็นบุตรอาศัยความเผอเรอของบิดา ปีนตั่งขึ้นไปแต่งสองบาทที่เหลือจนจบ ในที่นี้จะแสดงความเชื่อมโยงในเชิงสหพระหว่างของเก่าสมัยอยุธยาซึ่งเรียกว่า “ตัวบทต้นทาง” กับของใหม่สมัยรัตน โกสินทร์ซึ่งเรียกว่า “ตัวบทปลายทาง” ดังแผนผังประกอบดังนี้

แผนภาพที่ 2 ตัวอย่างความสัมพันธ์ของตัวบท (นพพร ประชากุล)

แผนภาพดังกล่าวแสดงให้เห็นว่างานวรรณกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ดังเช่น โคลงนिरาสนรินทร์นี้ ยืนยันการดำรงอยู่อย่างไม่มีวันสูญสิ้นและความสืบเนื่องต่อไปของวรรณกรรมสมัยอยุธยา แต่ในขณะเดียวกัน โคลงจากนिरาสนรินทร์ก็สื่อความหมายอีกด้วยว่า การสืบทอดของแก่นั้นเป็นไปในทางที่พัฒนาให้ก้าวหน้าขึ้น เป็นการทำให้ดีกว่าเดิม ทั้งนี้เพราะ โคลงนिरาสนรินทร์สามารถ

นำเอาโคลงอันยิ่งใหญ่ในสมัยอยุธยาถึงสองบทมา “สมาส” กันไว้ในโคลงบทเดียว เป็นการนำเอาส่วนที่ดีที่สุดจากงานหลายชิ้นมาสังเคราะห์ใหม่ให้แน่น (compact) ขึ้นกว่าเดิม หรือในนวนิยายเรื่องของจิน ดารา โดย อุษณา เพลิงธรรม นำเอาบทอัครรยจาก กาพย์พระไชยสุริยา มาสอดแทรกเพื่อทดแทนการบรรยายฉากสังวาส หรือ ศิวกานต์ ปทุมสูติ นำเอา ชบหน้าติดดินกินทราย วรรคทองที่ อังคาร กัลยาณพงศ์ ใช้จบตอนแรกของ “เสียดเจ้า” หรือ การนำบริบทเรื่องรักใคร่ มาดัดแปลงในบริบทเพื่อชีวิตเมื่อกล่าวถึงชาวบ้านที่ถูกอิทธิพลท้องถิ่นย่ำยีว่า “ชนชั้นติดดิน..กินทราย” ในบทกวีชื่อ “ทุ่งข้าวและข้าวร้าย” ซึ่งตัวอย่างดังกล่าวเป็นตัวอย่างของปรากฏการณ์สหบทที่พบได้ในวรรณกรรมไทย แต่สิ่งที่น่าสนใจสร้างสรรค์ในสังคมปัจจุบันหวาดระแวงเป็นที่สุดจึงได้แก่ อิทธิพลที่อาจจะได้รับจากนักเขียนรุ่นก่อนๆ รวมไปถึงจากคนอื่นๆ ในรุ่นเดียวกันทั้งที่ในทางปฏิบัติในส่วนหนึ่งของการฝึกฝนทักษะการเขียนก็มักอาศัยการอ่านงานวรรณกรรมที่มีมาก่อนและที่อยู่ร่วมสมัยกันนั่นเอง (นพพร ประชากุล, 2552: 333-334)

ผลการศึกษาทฤษฎีสหบทดังกล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทที่มีอยู่ก่อนแล้วกับตัวบทใหม่โดยตัวบทที่มีอยู่ก่อนจะมีอิทธิพลกับตัวบทใหม่ซึ่งทำให้เห็นว่าในงานเขียนที่เกิดขึ้นไม่มีงานเขียนใดที่เกิดขึ้นได้โดยไม่อาศัยตัวบทเดิม โดยอาจได้รับอิทธิพลจากนักเขียนรุ่นก่อนอย่างตั้งใจและไม่ตั้งใจ ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ผลงานของตนเอง โดยเน้นการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้นจนสามารถสร้างสรรค์ผลงานเป็นของตนเองได้ ซึ่งในการเชื่อมโยงประสบการณ์นั้น ผู้สอนมีบทบาทในการจัดเตรียมประสบการณ์ด้วยการใช้ตัวบทเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาและตีความตัวบทจากความคิดเห็นของตนเองและนำไปเขียนเป็นผลงานชิ้นใหม่ การศึกษาทฤษฎีสหบทดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าทฤษฎีสหบทของบลูม มีความสอดคล้องในการนำมาใช้ในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ เนื่องจากนักเขียนรุ่นใหม่มักจะได้รับอิทธิพลจากนักเขียนรุ่นก่อน หากแต่เขาพยายามที่จะหลีกเลี่ยงให้แตกต่างออกไป ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ได้นำแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ของบลูม มาใช้ในการวิจัยเพียง 3 แนวทางเท่านั้น นั่นคือ 1) การปรับแต่งงานเขียนเดิม 2) การหลอมรวมงานหลายชิ้นแล้วใส่จินตนาการเพิ่มเติม และ 3) การหลีกเลี่ยงแนวการเขียนตามขนบเดิม

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับสหบททั้งในประเทศและต่างประเทศ จะพบว่า ในต่างประเทศได้นำสหบทมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนอ่านวรรณกรรม และการเขียนเชื่อมโยงจากวรรณกรรมในอดีต หากแต่เป็นการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ หากแต่งานวิจัยในประเทศไทยพบว่านำสหบทมาใช้ในการศึกษาถึงความเชื่อมโยงของวรรณกรรมกับสื่อมวลชนในรูปแบบต่างๆ เท่านั้น หากแต่ยังไม่พบการนำสหบทมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะนำสหบทมาใช้ในการ

จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งสหบทเป็นเพียงทฤษฎีทางภาษาศาสตร์แต่ทว่า แนวคิดที่ว่าด้วยการหลีกเลี่ยงจากอิทธิพลของตัวบทเก่าเพื่อสร้างงานชิ้นใหม่นี้ สอดคล้องกับแนวการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่จะเน้นให้นักเรียนได้มีโอกาสในการแสดงความคิด ความรู้สึก จินตนาการ ได้อย่างอิสระ โดยครูเป็นเพียงผู้ชี้แนะ และช่วยเหลือโดยการจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย ซึ่งสื่อการเรียนการสอนที่นักเรียนจะได้สังเกต เรียนรู้คือ ตัวบทต่างๆ ซึ่งอาจประกอบด้วย บทเพลง รูปภาพ วรรณกรรม ฯลฯ ที่ครูจะนำมาให้นักเรียนได้ร่วมพิจารณา แสดงความคิดเห็น ร่วมวิจารณ์ผลงานเพื่อพัฒนาคุณภาพของงานเขียนให้ดียิ่งขึ้น

2. การเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเขียนเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านที่ผู้เขียนได้ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ทัศนคติ อารมณ์ จินตนาการ และสิ่งที่ต้องการสื่อสารอื่นๆ ของตนเองผ่านงานเขียนโดยใช้สัญลักษณ์ที่กำหนดร่วมกันเป็นสื่อกลางของการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน ด้วยเหตุนี้การเขียนจึงมีความสำคัญต่อการสื่อสารระหว่างกัน ซึ่งการที่จะทำให้ผู้รับสารหรือผู้อ่านเกิดความเข้าใจถึงสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารอย่างถูกต้องแล้ว ผู้เขียนจะต้องจัดระเบียบความคิดของตนเองออกมาอย่างเป็นระบบ และต้องรู้จักเลือกใช้ถ้อยคำภาษาไทยในการเขียนที่ถูกต้องชัดเจน เพื่อสื่อความหมายที่ตนเองต้องการอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ซึ่งการเขียนมีหลายประเภท ดังที่ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2536: 3-4) ได้แบ่งประเภทของการเขียน ดังนี้ คือ

1. การเขียนตามแบบ คือ การเขียนที่มีแบบให้ดู แบบเป็นอย่างไรก็เขียนตามแบบนั้น ซึ่งเป็นการฝึกเพื่อให้มีทักษะเบื้องต้นในการเขียน
2. การเขียนด้วยความเข้าใจ เป็นการเขียนที่ผู้เขียนใช้ความรู้ ความสามารถในการเขียน สูงกว่าการเขียนตามแบบ การเขียนด้วยความเข้าใจได้แก่ การเขียนเป็นคำ ประโยค ข้อความสั้นๆ ที่เมื่อเขียนแล้วผู้เขียนมีความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่เขียน
3. การเขียนอย่างมีจุดประสงค์ คือ การเขียนที่ผู้เขียนประสงค์จะให้ผู้อ่านทราบหรือเข้าใจ อย่างไม่อย่างหนึ่ง ตามที่ผู้เขียนต้องการ เช่น ให้ทราบความต้องการ ความคิดเห็น ประสบการณ์ หรือให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตามที่ผู้เขียนมีอยู่ ได้แก่ การเขียนเรียงความ หรือ การเขียนที่มีลักษณะอย่างการเขียนเรียงความ เช่น การเขียนประกาศ โฆษณา แจ้งความและการเขียนบทความ
4. การเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีลักษณะคล้ายกับการเขียนอย่างมีจุดประสงค์ แต่ต่างกันที่ว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้เขียนต้องมีความรู้ความสามารถในเชิงการเขียนสูงกว่าการเขียนอย่างมีจุดประสงค์

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นทักษะการเขียนที่ใช้ความรู้ ความสามารถสูงที่สุด โดยเน้นการใช้ภาษาที่สละสลวย แปลกใหม่ มีความงดงามทางภาษา มีการนำเสนอแปลกใหม่น่าสนใจ เนื้อหาที่มีความชัดเจน ตรงประเด็น มีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกัน มีคุณค่าทั้งต่อตนเองและสังคม เพื่อผลงานเขียนที่มีคุณค่าในทางสร้างสรรค์ จึงต้องฝึกฝนทักษะนี้อย่างเป็นระบบ การศึกษาในระดับอุดมศึกษามีการเปิดสอนรายวิชา การเขียนเชิงสร้างสรรค์หลากหลายสถาบัน โดยจะเน้นศึกษาหลักและศิลปะการเขียนในระดับสูงโดยใช้การฝึกเขียนเชิงสร้างสรรค์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองในแบบต่างๆ เพื่อให้เกิดความชำนาญและนำความรู้ทางด้านการเขียนไปใช้ประโยชน์ในการเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและค้นคว้าวิทยาการต่างๆ ตลอดจนเพื่อการศึกษาในระดับสูงต่อไป

2.1 ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นทักษะทางภาษาที่ใช้ในการสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรซึ่งมีรูปแบบทั้งการเขียนร้อยแก้วและร้อยกรอง จึงนับได้ว่าเป็นทักษะที่ค่อนข้างยากได้มีผู้ให้ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้หลายท่านดังนี้คือ ทอเรนซ์ (Torrance, 1962: 244) ได้กล่าวถึงความหมายการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่า หมายถึง การแสดงความคิดที่เป็นเรื่องเป็นราวเกี่ยวข้องกับบุคลิกลักษณะของคน สัตว์และสิ่งแวดล้อม ที่ผิดแผกแตกต่างออกไปจากธรรมชาติได้ สอดคล้องกับ เฟอร์เนอร์ (Furner, 1973: 544) เจือ สตะเวทิน (2522: 3) ชนะ เวชกุล (2542: 6) และกระทรวงศึกษาธิการ (2551: 63) ที่ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้ผู้เขียนได้แสดงความรู้สึกนึกคิด เพื่อแสดงให้เห็นว่าเขาทำการอย่างหนึ่ง ที่แสดงสติปัญญาของตนเอง ไม่เขียนตามแบบใคร ไม่คิดลอกใครโดยอาศัยประสบการณ์และจินตนาการ กลั่นกรองอย่างลึกซึ้ง จนสามารถแสดงออกได้อย่างชัดเจนและงดงามทั้งการใช้ถ้อยคำ และความคิดอันเป็นเนื้อหาแก่นสาระและใจความสำคัญของงานเขียนนั้นซึ่ง ประภาศิริ สีหอำไพ (2531: 1) และปราณี สุรสิทธิ์ (2541) กล่าวไว้เช่นเดียวกันว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนที่ผู้เขียนสร้างคำและข้อความจากจินตนาการของตนเอง มิได้ลอกเลียนแบบอย่างผู้อื่นมีอิสระที่จะเลือกรูปแบบการเขียน โดยไม่อยู่ในกรอบของลักษณะคำประพันธ์มากนัก ผลงานเช่นนี้จึงมีคุณค่าทางความคิดริเริ่มอย่างเด่นชัด

นอกจากนี้ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2532: 1) ได้กล่าวสอดคล้องกันว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนที่มีลักษณะของการคิดริเริ่ม โดยที่ผู้เขียนจะต้องใช้จินตนาการและประสบการณ์ของตนมาเชื่อมโยงความคิดในการเขียนซึ่งทำให้เกิดเป็นผลงานเขียนที่มีอิสระและสร้างสรรค์ไม่ซ้ำใคร ซึ่งสอดคล้องกับ บันลือ พุกกะวัน (2533: 7) ที่ว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นผลงานการเขียนอย่างอิสระ โดยใช้ความคิดของผู้เขียนเอง ซึ่งอาศัยพื้นฐาน ประสบการณ์จากการเรียนรู้หลาย

ลักษณะ เช่น จากการอ่าน การท่องเที่ยว การฟังเรื่องราว และอื่นๆ ซึ่งแสดงออกให้เห็นว่าผู้เขียนได้ริเริ่มเรื่อง ตกแต่งเรื่อง สร้างปมปัญหาของตัวเอง โดยใช้จินตนาการของตนได้อย่างสมเหตุสมผล

การศึกษาความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นการเขียนอย่างอิสระที่เกิดจากความสามารถและการกลั่นกรองความคิดที่แต่ละคนแสดงออกมา เป็นความคิดที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำกับใคร โดยอาศัยความรู้ ความคิด จินตนาการ และประสบการณ์ของตนเอง จนสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาเขียนที่สละสลวยและงดงามทั้งการใช้ถ้อยคำ ความคิดอันเป็นเนื้อหาสาระของงานเขียนที่มีคุณค่าในทางสร้างสรรค์ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ การเขียนเชิงสร้างสรรค์เน้นที่การใช้ภาษาที่สละสลวยแปลกใหม่ มีความงดงามทางภาษา มีการนำเสนอที่แปลกใหม่น่าสนใจ เนื้อหาที่มีความชัดเจน ตรงประเด็น มีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกัน มีประโยชน์ มีคุณค่าและให้แนวคิดที่แปลกใหม่แก่ผู้อ่าน ด้านกลไกทางภาษาเขียนถูกต้อง มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

2.2 ความมุ่งหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารความรู้ ความคิด จินตนาการ อารมณ์และประสบการณ์ต่างๆ ให้ผู้อ่านได้ทราบ ดังนั้นในการเขียนเชิงสร้างสรรค์แต่ละครั้งจึงมีความมุ่งหมายที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งมีผู้กล่าวถึงความมุ่งหมายในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้เช่น ไทดีแมน (Tidyman, 1974: 22) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า เพื่อให้ผู้เขียนได้แสดงประสบการณ์ของตนออกมาอย่างเสรี การแสดงออกโดยการเขียนอย่างสร้างสรรค์นั้นต้องแสดงแนวคิด ความรู้สึก และอารมณ์ ทั้งนี้โดยใช้ถ้อยคำที่งดงาม มีความไพเราะ ที่กล่าวไว้สามารถสรุปได้เป็นข้อๆ ดังนี้คือ

1. เพื่อเปิดโอกาสได้แสดงออกทางความคิด ความรู้สึกจากประสบการณ์ต่างๆ ที่ผ่านมา
2. เพื่อส่งเสริมความสามารถทางภาษา ที่มีอยู่ในตัวเองให้สร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณค่าทางวรรณกรรมที่ให้ความรู้สึกลำบากและมึลักษณะของภาษาที่ดี
3. เพื่อส่งเสริมความซาบซึ้งในวรรณคดีที่ดี
4. เพื่อมุ่งพัฒนาความสามารถทางภาษามากกว่ากระบวนการที่ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ของหลักภาษา
5. เพื่อให้มีความสามารถในการปรับตัวทางอารมณ์ และทางสังคม

จากการศึกษาความมุ่งหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สามารถสรุปได้ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้นมีความมุ่งหมาย คือ 1) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เขียนสามารถแสดงความรู้สึกลึกซึ้งประสบการณ์ต่างๆ ออกมาในทางที่สร้างสรรค์ 2) เพื่อส่งเสริมความสามารถทางภาษาที่มีอยู่ให้

สามารถสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณค่าได้อย่างดี 3) เพื่อส่งเสริมความซาบซึ้งในวรรณคดี และ4) เพื่อให้มีการปรับตัวทางอารมณ์และสังคมในปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม

2.3 ลักษณะของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นการเขียนที่มีอิสระที่เกิดจากความสามารถและการกลั่นกรองความคิดของแต่ละคนที่แสดงออกมา เป็นความคิดที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำกับใคร โดยอาศัยความรู้ ความคิด จินตนาการ และประสบการณ์ของตนเองจนสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาเขียนที่ สละสลวยและงดงามทั้งการใช้ถ้อยคำ ความคิดอันเป็นเนื้อหาสาระของงานเขียนที่มีคุณค่าในทางสร้างสรรค์ ซึ่งงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ในงานเขียนก็จะมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปดังนั้นก็ ได้มีนักการศึกษาได้อธิบายถึงลักษณะของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน และสามารถจำแนกงานเขียนได้ว่าเป็นงานเขียนเชิงสร้างสรรค์หรือไม่ ดังที่ประภาศรี สีหอำไพ (2531: 1-3) และ กรมวิชาการ (2539: 31) ได้กล่าวถึงลักษณะของการเขียนเชิงสร้างสรรค์สอดคล้องกันว่ามีลักษณะดังนี้

1. มีแนวการเขียนเป็นลักษณะเฉพาะตัว กล่าวคือ ผู้เขียนแต่ละคนอาจจะมีรูปแบบการเขียนแตกต่างกันออกไป เนื่องจากผู้เขียนจะมีประสบการณ์ ความนึกคิด ความเห็นหรือจินตนาการ เป็นของตนเอง

2. มีความคิดแปลกใหม่และมีความสามารถในการแสดงออกของผู้เขียน ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพตามที่ตนต้องการ ด้วยการใช้อรรถาธิบายที่เป็นลายลักษณ์อักษร งานเขียนสร้างสรรค์จึงเป็นการสื่อความหมายในท่วงทำนองที่แปลกใหม่ ตามสำนวนลีลาของผู้เขียน

3. ให้คุณค่าทางจิตใจและสติปัญญา งานเขียนสร้างสรรค์มิใช่เพียงแต่เสนอสิ่งแปลกใหม่ หรือให้ความเพลิดเพลินเท่านั้น แต่ควรให้ผู้อ่านได้คิดและจินตนาการตามด้วยวิจรรณญาณทำให้เกิดความรู้สึกนึกคิดเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ก่อให้เกิดความเรื่องปัญญาและเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2536: 311) กล่าวถึง ลักษณะสำคัญของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่าควรประกอบด้วย

1. ให้ความคิดที่แปลกใหม่ หมายถึง ความคิดที่ไม่ซ้ำแบบหรือไม่ได้ลอกเลียนผู้อื่นมาเป็นความคิดของตนเอง หรือคัดแปลงมาอย่างแยกคอกด้วยภูมิปัญญาของตน

2. ใช้ภาษาคมคาย กะทัดรัด ทั้งนี้ต้องเป็นการใช้ภาษาที่ไม่ผิดแปลกไปจากระเบียบของภาษาซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน

3. สามารถเร้าความรู้สึกของผู้อ่าน อาจเป็นความขบขัน ความเศร้า ความปิติยินดี ความพิศวง ความสงบ ความอาลัย ความซาบซึ้ง ฯลฯ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกันก็ได้

4. เป็นประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ให้ข้อคิดเป็นคติในการดำรงชีวิตชี้ให้เห็นคุณโทษแนะนำให้คนรู้จักสังเกต พิจารณาสິงต่างๆ โดยแยกคาย ก่อให้เกิดจินตนาการในทางที่ดีงาม หรือให้ความเพลิดเพลินแก่จิตใจในลักษณะของนันทนาการ

จากการศึกษาลักษณะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สามารถกล่าวได้ว่า ลักษณะของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบ่งได้ 3 ด้านดังนี้

1. ด้านความคิด คือ การเขียนเชิงสร้างสรรค์จะมีลักษณะของความคิดที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร หรือตัดแปลงมาอย่างแยกคายด้วยตนเอง เป็นความคิดเฉพาะตัวซึ่งเกิดจากความคิด จินตนาการ ที่ได้รับการประสบการณ์ การเรียนรู้ที่เป็นของตนเอง

2. ด้านภาษา คือ การเขียนเชิงสร้างสรรค์จะมีลักษณะของภาษาที่ดี มีการเลือกเฟ้นถ้อยคำ และรูปประโยคให้สละสลวย น่าฟัง น่าอ่าน ซึ่งสามารถเร้าความรู้สึกของผู้อ่าน ให้มีอารมณ์คล้อยตามได้ มีท่วงทำนองในการเขียนดี มีความแปลกใหม่ ไม่มีลักษณะกระทบกระเทือนเสียคสิผู้ใดผู้หนึ่ง

3. ด้านคุณค่า คือ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ไม่ใช่เพียงแต่เสนอสิ่งแปลกใหม่หรือให้ความเพลิดเพลินเท่านั้น แต่ควรให้คุณค่าทางด้านจิตใจและสติปัญญาด้วยนั่นคือ ควรให้ผู้อ่านเกิดคุณธรรม เกิดความเรื่องปัญญาและเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

ดังนั้นในการที่จะเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้เป็นงานเขียนที่มีคุณภาพดีนั้นควรประกอบด้วยลักษณะของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 3 ด้านดังที่ได้กล่าวไปแล้วนอกจากลักษณะของงานเขียนแล้วการที่ผู้เขียนต้องเรียนรู้ถึงองค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยเพื่อให้งานเขียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นด้วย

2.4 องค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้ประสบความสำเร็จนั้น ต้องอาศัยองค์ประกอบต่างๆ มากมาย ซึ่งมีผู้กล่าวถึงองค์ประกอบในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

เวสคอตต์และสมิท (Westcott and Smith, 1973: 267-271) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเขียนสร้างสรรค์ว่ามีองค์ประกอบอยู่ 4 ประการ คือ

1. ความจริงใจ เป็นสิ่งสำคัญอันดับแรก เพราะงานเขียนใดๆ ถ้าขาดความจริงใจแล้วจะทำให้ค่าของงานเขียนนั้นค้อยลงไปมาก ผู้เริ่มฝึกการเขียนหลายคนพยายามที่จะเขียนให้มีข้อความสั้นๆ เขียนเป็นบรรทัดๆ ลงมา ให้สัมผัสและจังหวะวรรคตอนลงตามทีเห็นเหมาะสม แต่ถ้าขาดความจริงใจข้อความนั้นจะค้อยๆ ส่วนเนื้อความจะดูไม่สมจริงอาจสับสนในการเขียน ทั้งใจความสำคัญที่ควรจะกล่าวถึงทำให้ผู้อ่านไม่ประทับใจได้

2. อารมณ์ การเขียนสร้างสรรค์ที่ดีนั้นผู้เขียนต้องให้ความสนใจในการเสนอข้อเท็จจริงน้อยกว่าการเสนอจินตนาการ ทศนคติ และอารมณ์ความรู้สึก การบรรยายที่ให้ข้อมูลละเอียดลออแต่เป็นข้อเท็จจริงมากกว่าการพรรณนา จึงไม่ใช่การเขียนสร้างสรรค์ เพราะเป็นเรื่องที่ทำให้ผู้อ่านคิดถึงความน่าเชื่อถือและความสมจริง แต่การพรรณนานั้นเป็นการทำให้ผู้อ่านรู้สึกด้วยอารมณ์แล้วพยายามคิดจินตนาการให้กว้างออกไป แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า การเขียนบรรยายจะเป็นการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไม่ได้ ขึ้นอยู่กับผู้เขียนว่าจะใช้ศิลปะทางภาษามากน้อยเพียงใด

3. ความคิดริเริ่ม คนแต่ละคนจะมีลักษณะเฉพาะตน มีความนึกคิด และความสามารถอยู่ในตนเองผิดแผกแตกต่างกันออกไป ต้องพยายามค้นพบความคิดแปลกใหม่ เพื่อการสร้างผลงานใหม่ๆ ออกมา อย่างมีวิวัฒนาการไปคิดลอกเลียนแบบผู้อื่น คนที่ประสบความสำเร็จคือ คนที่นับถือตนเอง รู้จักคิด และรู้จักสร้างสรรค์ความแปลกใหม่ในทางที่เกิดประโยชน์

4. การสร้างประสบการณ์ การเขียนสร้างสรรค์ต้องการประสบการณ์มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เพื่อนำมาเป็นวัตถุดิบในการเขียน ถ้อยคำเป็นสัญลักษณ์แทนเสียง และเสียงนั้นจะใช้แทนประสบการณ์ ต้องไม่ใช่คำที่เป็นนามธรรมมากเกินไป เพราะนามธรรมไม่สามารถให้ความรู้สึกนึกคิดไปสู่ผู้อ่านได้ เมื่อเขาอ่านเรื่องของเราต้องให้เขารู้สึกว่าเขาได้รับสาระไปสร้างประสบการณ์ใหม่ได้ ไม่ควรใช้วิธีการจำเจอยู่แต่แบบเดิม ใช้ความคิดเดิม แม้จะเป็นประสบการณ์เดิมของผู้เขียนก็ตาม เพราะสิ่งนั้นไม่ใช่การเขียนสร้างสรรค์

ชนะ เวชกุล (2542: 35) กล่าวถึง องค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้สอดคล้องกันดังนี้

1. มีจินตนาการหรือความคิดคำนึง คือ ผู้เขียนต้องสามารถสร้างความคิด และจินตนาการสร้างเป็นเรื่องและแนวคิด สื่อสารให้เกิดเป็นภาพในใจของผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านได้รส และเกิดความรู้สึกคล้อยตามตรงตามที่ต้องการ
2. สำนวนภาษาดี คือ ผู้เขียนจะต้องเลือกสรรถ้อยคำ สร้างรูปประโยค คัดแปลงให้เกิดสำนวนภาษาที่สละสลวย น่าประทับใจ ให้ความหมายชัดเจนและให้ความรู้สึกคล้อยตาม
3. ให้คุณค่าทางจิตใจและสติปัญญา คือ นอกจากจะให้ความเพลิดเพลินแล้วยังทำให้ผู้อ่านเกิดคุณธรรม ความรู้สึกและแนวคิด แนวทางดำเนินชีวิตในทางที่ดี เป็นประโยชน์ประเทืองปัญญาและมีคุณค่าต่อสังคม เป็นต้น

จากการศึกษาองค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ดังกล่าวเป็นองค์ประกอบในลักษณะที่เป็นนามธรรมซึ่งได้วิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในลักษณะรูปธรรมมากขึ้น โดยได้แสดงในรูปแบบตารางดังนี้

ตารางที่ 1 สรุปองค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ด้าน	องค์ประกอบ
1. เนื้อหา	<p>1. การสร้างประสบการณ์ : การที่ผู้เขียนรวบรวมประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้จากสิ่งรอบตัว จากการศึกษา การอ่าน การสังเกต ฯลฯ เพื่อนำมาเป็นวัตถุดิบในการเขียน</p> <p>2. ความจริงใจ : เนื้อหา มีความสมจริง และมีประเด็นชัดเจน ตรงกับสิ่งที่ผู้เขียนคิดและรู้สึกจริงๆ บนพื้นฐานของความสมจริง (ความสมจริงของสิ่งที่เขียนถึงจินตนาการที่สามารถเกิดขึ้นได้จริง ต้องอยู่ในฐานะที่เป็นไปได้ หรือมีที่มาที่ไป)</p> <p>3. แสดงอารมณ์ : เนื้อหาให้ความรู้สึกกับผู้อ่าน ซึ่งทำให้อ่านมีความรู้สึกและอารมณ์คล้อยตามเนื้อหานั้นๆ</p> <p>4. ความคิดริเริ่ม : การสร้างผลงานที่มีเนื้อหาแตกต่างออกไป พยายามคิดสิ่งที่แปลกใหม่ที่เป็นประโยชน์ ไม่ลอกเลียนแบบผู้อื่น</p>
2. รูปแบบการเขียน	<p>1. การสร้างประสบการณ์ : การที่ผู้เขียนรวบรวมประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้จากสิ่งรอบตัว จากการศึกษา การอ่าน การสังเกต ฯลฯ เพื่อนำมาวิเคราะห์ และสร้างรูปแบบการเขียนที่แตกต่างไปจากเดิม</p> <p>2. ความคิดริเริ่ม : การสร้างผลงานที่มีรูปแบบการเขียนที่แตกต่างออกไป พยายามคิดสิ่งที่แปลกใหม่ที่เป็นประโยชน์ ไม่ลอกเลียนแบบผู้อื่น</p>
3. ภาษา	<p>สำนวนภาษาดี : การเลือกสรรถ้อยคำ สร้างรูปประโยค คัดแปลงให้เกิดสำนวนภาษาที่สละสลวย น่าประทับใจ ให้ความหมายที่ชัดเจน และให้ความรู้สึกคล้อยตาม</p>
4. คุณค่า	<p>1. ให้คุณค่าทางจิตใจ : งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ทำให้อ่านเกิดคุณธรรมภายในจิตใจ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้</p> <p>2. ให้คุณค่าทางสติปัญญา : งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ทำให้อ่านเกิดความรู้ได้แนวทางในการดำเนินชีวิต พัฒนาสติปัญญา มีประโยชน์กับตนเองและสังคม</p>

ผลการศึกษาลักษณะและองค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ทำให้สามารถมองเห็นถึงลักษณะของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่าควรมีลักษณะต่างๆ โดยพิจารณาในแต่ละด้านดังนี้คือ

1. ด้านเนื้อหา จินตนาการ และลักษณะเฉพาะของงานเขียน คือ งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ควรเป็นงานเขียนที่มีการเสนอเนื้อหาที่แสดงให้เห็นถึงความคิด จินตนาการที่มีความแปลกใหม่ แตกต่างจากเนื้อหาเดิมๆ โดยทั่วไป ไม่ได้ลอกเลียนแบบผู้อื่น พร้อมทั้งยังเสนอประเด็นอย่างชัดเจน สมจริง นอกจากนี้ยังนำเสนอรูปแบบการเขียนที่แตกต่างไปจากเดิม มีกลวิธีในการนำเสนอที่แตกต่าง แปลกใหม่ออกไป

2. ด้านการเรียบเรียงความคิด คือ งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ควรเป็นงานเขียนที่มีการเรียบเรียงเนื้อหาและลำดับความคิดได้อย่างเป็นระบบ สมเหตุสมผล สามารถขยายความคิดสำคัญของเรื่องได้อย่างชัดเจน มีเหตุผลประกอบความคิดได้อย่างเหมาะสมและสามารถปรับเปลี่ยน ดัดแปลงเนื้อหา กลวิธีการเขียนตามจินตนาการได้อย่างเหมาะสม

3. ด้านภาษา คือ งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นงานเขียนที่ใช้สำนวนภาษาที่ดี มีการเลือกสรรถ้อยคำ การสร้างประโยค หรือดัดแปลงให้เกิดสำนวนภาษาที่สละสลวย น่าประทับใจ ให้ความหมายที่ชัดเจน และให้ความรู้สึกคล้อยตาม ทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการและอารมณ์ร่วมกับผู้เขียน

4. ด้านคุณค่า งานเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นงานเขียนที่มีลักษณะให้คุณค่าทั้งทางจิตใจและสติปัญญานั้นคือ เป็นงานเขียนที่ทำให้ผู้อ่านเกิดคุณธรรมภายในจิตใจ นอกจากนั้น ยังทำให้เกิดความรู้ได้แนวทางในการดำเนินชีวิต พัฒนาสติปัญญา มีประโยชน์กับตนเองและสังคม

2.5 ประเภทของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนที่ผู้เขียนได้ใช้ความคิด จินตนาการเสนอผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นมา ทำให้ได้ผลงานเขียนที่มีลักษณะที่แปลกใหม่ แสดงความคิดริเริ่มทั้งด้านเนื้อหา รูปแบบการเขียน ภาษา และคุณค่า ซึ่งประภาสรี สีหอำไพ (2531: 73-110) ได้จำแนกประเภทของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามรูปแบบการเขียนไว้ ดังนี้ การเขียนเรียงความ การเขียนบทความ การเขียนเรื่องสั้น การเขียนนวนิยาย การเขียนเรื่องสำหรับเด็ก การเขียนบทละครพูด ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2544) ที่ได้กำหนดหลักสูตรให้นักเรียนเรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ 3 ประเภทตามประเภทงานเขียน คือ

1. ประเภทความเรียง ได้แก่ ความเรียง บทความ เรื่องเล่า จดหมาย บันทึก ฯลฯ
2. ประเภทบันเทิงคดี ได้แก่ นิทาน หนังสือเด็ก เรื่องสั้น วรรณกรรมเยาวชน นวนิยาย
3. ประเภทสารคดี ได้แก่ สารคดีบุคคล สารคดีโอกาสพิเศษ สารคดีประวัติศาสตร์ สารคดี

ท่องเที่ยว สารคดีแนะนำวิธีทำ สารคดีเด็ก สารคดีสตรี สารคดีเกี่ยวกับสัตว์ สารคดีความทรงจำ สารคดีจดหมายเหตุ

การจำแนกการประเภทของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ดังกล่าวข้างต้นเป็นการจำแนกตามรูปแบบการเขียนซึ่งจะเห็นได้ว่าเน้นหนักที่การเขียนในรูปแบบร้อยแก้ว หากแต่การเขียนร้อยแก้วก็มีมากมายหลากหลายประเภท ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หลักสูตรในระดับอุดมศึกษาและมัธยมศึกษาซึ่งจะเห็นได้ว่านักศึกษาต้องมีความรู้ ความสามารถในการเขียนร้อยแก้วในหลากหลายรูปแบบจึงได้วิเคราะห์ว่าการแบ่งประเภทของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับ สมพร มั่นตะสูตร (2525: 57-89) ที่ได้แบ่งประเภทของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ได้ 6 ประเภทสรุปได้ดังนี้ คือ

2.5.1 การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบ หมายถึง การเขียนที่ใช้รูปแบบในการเขียนแปลกใหม่ หรือนำรูปแบบเดิมมาดัดแปลงให้เกิดรูปแบบในการเขียนขึ้นใหม่ ในด้านรูปแบบร้อยแก้ว รูปแบบที่ชัดเจนมีหลายประเภท เช่น การเขียนบทความ ส่วนร้อยกรองก็มี โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย คำประพันธ์แต่ละชนิดนั้นกำหนดการวางรูปแบบลักษณะไว้แตกต่างกัน มีแบบแผนบังคับไม่เหมือนกัน

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบนั้นจะมีการสร้างสรรค์รูปแบบในสองลักษณะ คือ

1. รูปแบบเดิมแต่ใช้กับเนื้อหาและแนวคิดแปลกใหม่ หมายถึง การเขียนที่คงรูปแบบลักษณะและแบบแผนเดิม แต่ใช้เนื้อหาและแนวคิดใหม่ เช่น การเขียนเพลงยาวแต่เดิม นิยมเขียนเพลงยาวเป็นจดหมายรักที่ฝ่ายชายมีไปถึงฝ่ายหญิง แต่ต่อมามีการเขียนเพลงยาวในลักษณะเปลี่ยนไป เช่น บัทรสนเทห์ ถากถาง เปิดโปง เป็นต้น

2. รูปแบบใหม่ไม่กำหนดเนื้อหา หมายถึง การแหวกวงล้อมทางรูปแบบลักษณะและแบบแผนการแต่งคำประพันธ์ที่เดิมเคยยึดไว้อย่างเคร่งครัด ทั้งด้านฉันทลักษณ์การกำหนดจำนวนคำ สัมผัสต่างๆ มาเป็นการเขียนกวีนิพนธ์ชนิดอิสระเสรี คือ ไม่เดินตามแบบครุที่เดิมมีมา

2.5.2 การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในเนื้อหา การเขียนที่เสนอเนื้อหาแปลกใหม่ อาจจะทำในรูปแบบเดิมแต่เนื้อหาเป็นแนวใหม่ หรือใหม่ทั้งรูปแบบและเนื้อหาพร้อมกันไป ซึ่งนับเป็นพัฒนาการที่ปรากฏในงานเขียนอย่างสำคัญ กล่าวคือ พัฒนาทั้งนักเขียนและพัฒนาความนิยมของผู้อ่านซึ่งเป็นไปตามกระแสความเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรมและการเมือง การรับอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติมีผลอย่างมากต่อกระแสแห่งความเปลี่ยนแปลงในเนื้อหาของงานประพันธ์

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในเนื้อหานี้สามารถทำได้กว้างขวางและมองเห็นได้ชัด ยิ่งกว่าการสร้างสรรค์การเขียนประเภทอื่นๆ เพราะเพียงแต่มีความแปลกใหม่หรือเพียงแค่ดัดแปลง เนื้อหาจากเดิมบ้างเล็กน้อยก็นับเป็นการสร้างสรรค์ในเนื้อหาได้

2.5.3 การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในแนวคิด หมายถึง การเขียนที่ให้ข้อคิดหรือแนวคิดที่แปลกใหม่และเป็นประโยชน์ต่อสังคมในด้านต่าง ๆ ทั้งสังคม การเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา วัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ประเพณี ค่านิยม ตลอดจนความเชื่อต่างๆ

2.5.4 การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในกลวิธี หมายถึง การสรรหาวิธีการต่างๆ มาใช้ในงานเขียนของตน เพื่อสร้างความสนใจ ความประทับใจ ความคิดคิดตรึงใจและเพื่อให้เกิดความคิดหรือกลวิธีสร้างสรรค์ในใจคนอ่านด้วย

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในกลวิธีนั้นสามารถทำได้อย่างกว้างขวาง ในหลายลักษณะ โดยเฉพาะด้านรูปแบบ และการสรรถ้อยคำนั้นจะเห็นได้ชัดที่สุดว่าเป็นกลวิธีที่สามารถทำให้งานเขียนมีเสน่ห์มากที่สุด ซึ่งสามารถทำได้ดีและมีกลวิธีหลากหลายในการเขียนกวีนิพนธ์ที่มีกลบทต่างๆ มีให้อ่านกันอยู่มาก ทั้ง กลอักษร และกลวิธีซ่อนรูป หรือซ่อนวิธ้อ่าน

2.5.5 การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในสำนวนโวหารและการใช้ถ้อยคำ หมายถึง การเขียนที่ให้ ความแปลกใหม่ ให้ประโยชน์ในด้านสำนวนโวหารและถ้อยคำ ทำให้มีสำนวนโวหารและถ้อยคำใช้ในภาษามากขึ้น และมีความหมายแปลกๆ กว่าที่เคยใช้กันมาแต่เดิมและทำให้เกิดความสร้างสรรค์ในถ้อยคำนั้น แม้แต่คำแสลงก็อาจนับเนื่องเป็นถ้อยคำสร้างสรรค์ได้ เพราะยังประโยชน์แก่ผู้ใช้หลายประการ เพราะการที่จะคิดคำสักคำหนึ่งขึ้นมาให้ใครๆ คิดและใช้ตามกันไปทั้งสังคมนั้นไม่ใช่เรื่องที่จะทำได้ง่ายๆ ดังนั้นจึงนับว่ามีประโยชน์แก่สังคม

2.5.6 การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในจินตนาการ หมายถึง การเขียนที่ให้ความคิดในด้านจินตนาการ นั่นคือ เมื่อผู้อ่านอ่านงานเขียนแล้วเกิดความคิดเชิงจินตนาการต่อเนื่องในทางสร้างสรรค์ มีความคิดที่จะนำแนวคิดที่ผู้เขียนเสนอไปปฏิบัติ หรือลองปฏิบัติ การให้จินตนาการในงานเขียนนี้อาจจะให้ตลอดเวลาในขณะที่เนื้อเรื่องดำเนินอยู่ หรืออาจจะมีจินตนาการสร้างสรรค์ต่อเมื่ออ่านจบแล้วนั่นคือ การเลือกตั้งปัญหาชวนสงสัยไว้ในงานเขียนให้ผู้อ่านคิดหาคำตอบเอง

ผลจากการศึกษาประเภทของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในแต่ละประเภทอย่างเด่นชัด หากแต่ในความเป็นจริงนั้นในการพิจารณาการเขียนเชิงสร้างสรรค์แต่ละชนิดนั้นอาจไม่ได้จำแนกได้เพียงประเภทเดียวเท่านั้นอาจมีการเกี่ยวข้องหรือสามารถจำแนกได้หลายประเภทนั่นคือ อาจมีการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลายประเภทอยู่ในงานเขียนเพียงชิ้นเดียว ดังนั้นในการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตาม

ทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาปริญญาบัณฑิตครั้งนี้ ได้จำแนกประเภทของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ขึ้นใหม่โดยอาศัยฐานของประเภทของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของ สมพร มั่นตะสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ (ศึกษาศาสตร์, 2547: 60) ที่กล่าวว่า ศึกษาหลักและศิลปะการเขียนร้อยแก้วในระดับสูง ฝึกเขียนร้อยแก้วรูปแบบต่างๆ โดยคำนึงถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และความคิดของผู้เรียนเป็นสำคัญ และการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

1. การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบ คือ การเขียนที่ใช้รูปแบบในการเขียนที่แปลกใหม่ ไม่เคยมีแต่เดิม หรือหากเคยมีมาแต่เดิมนำรูปแบบมาดัดแปลงให้เกิดรูปแบบในการเขียนขึ้นใหม่
2. การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในเนื้อหา และแนวคิด คือ การเขียนที่เสนอเนื้อหา และแนวคิดที่แปลกใหม่ อาจทำในรูปแบบเดิม หรือรูปแบบใหม่พร้อมกันไปด้วก็ได้
3. การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในกลวิธี ภาษา คือ การเขียนที่สรรหาวิธีการต่างๆ แปลกๆ และการสรรหาถ้อยคำ สำนวนโวหารที่ให้ความแปลกใหม่ มาใช้ในงานเขียนของตน เพื่อสร้างความประทับใจ ความคิด ความประทับใจและจินตนาการตามการสร้างสรรค์ของผู้เขียน
4. การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในจินตนาการ คือ การเขียนที่ให้ความคิดในด้านจินตนาการนั่นคือ ผู้อ่านได้อ่านงานเขียนแล้วเกิดจินตนาการต่อเนื่องในทางที่สร้างสรรค์ มีการนำแนวคิดที่ผู้เขียนเสนอไปปฏิบัติหรือลองปฏิบัติและให้เกิดผลที่สร้างสรรค์

การจำแนกประเภทการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ 4 ประเภทในงานวิจัยครั้งนี้ก็เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามรูปแบบที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นและเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับปริญญาบัณฑิต

2.6 ประโยชน์ของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีประโยชน์หลายประการทั้งต่อผู้สอน และผู้เรียนดังที่ เบอร์นี และแฟกคัลที (Burne and faculty, อ้างถึงใน วันเพ็ญ นิยมสุข, 2538: 4) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีประโยชน์ทั้งต่อตัวครู และตัวนักเรียน ประโยชน์ที่มีต่อนักเรียน คือ กล้าคิด คิดอย่างรวดเร็ว สามารถแสดงความคิด ความเข้าใจ และแสดงปฏิกิริยาต่อสิ่งที่พบเห็น รู้จักแสดงความรู้สึกสะท้อนอารมณ์และสุนทรียภาพ นอกจากนั้นยังมีโอกาสได้ทดลองความสามารถในการเขียน ส่วนประโยชน์ที่มีต่อตัวครู คือ ทำให้ทราบความคิด ประสบการณ์ของเด็กและเข้าใจความแตกต่างของเด็กแต่ละคน

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ยังมีประโยชน์ต่อผู้เรียนทั้งทางด้านอารมณ์ สังคม ความคิดและสติปัญญา ดังที่ เบิร์น โบรแมน และออบอร์ตา (Burn, Broman and Alberta, 1974: 189-170) และ

เจือ สตะเวทิน (2522: 3) กล่าวคือ ในด้านอารมณ์ การเขียนเชิงสร้างสรรค์เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้สึก ความคิดเห็นอย่างอิสระแล้วถ่ายทอดออกมาเป็นงานเขียน ผู้เรียนจะได้เขียนในสิ่งที่ตนสนใจอย่างแท้จริง ทำให้เกิดความพึงพอใจในผลงานและวิชาการเขียนมากยิ่งขึ้น ในด้านสังคม การเขียนเชิงสร้างสรรค์จะช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียนให้มีความเชื่อมั่น ในการแสดงความคิดเห็น มีความภาคภูมิใจในตนเองและในขณะเดียวกันก็รู้จักยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น เนื่องจากกิจกรรมการเขียนจะส่งเสริมให้ผู้เรียนแสดงความคิดได้อย่างอิสระ ส่วนในด้านความคิดและสติปัญญา การเขียนเชิงสร้างสรรค์เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดและพัฒนาการใช้ภาษา ในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อสิ่งที่พบเห็น เป็นการฝึกให้ผู้เรียนใช้ความสังเกตธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาทั้งด้านความคิดและสติปัญญา นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นลักษณะนิสัย เจตคติ ความรู้ ความคิด ประสบการณ์ อารมณ์ ตลอดจนความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่อยู่แวดล้อมตัวนักเรียนอีกด้วย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์มีประโยชน์ทั้งตัวผู้เรียนและผู้สอนเป็นอย่างยิ่ง โดยช่วยให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้ ความสามารถของตนเองตามระดับสติปัญญา สามารถเข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อนๆ ได้ดี ช่วยให้เกิดกำลังใจความภาคภูมิใจ เชื่อมั่นในตนเอง มีความกระตือรือร้นในการทำงาน สนใจการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ยังช่วยให้ครูสามารถสังเกตพฤติกรรมทำให้ครูรู้จักนักเรียนมากขึ้น ดังนั้น งานเขียนเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นงานที่มีคุณค่าและมีประโยชน์อย่างมาก และควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ฉะนั้น ควรส่งเสริมและหาวิธีการแปลกๆ ใหม่ ๆ ที่น่าสนใจมากระตุ้นผู้เรียนเพื่อผู้เรียนจะได้สามารถพัฒนาการเขียนสร้างสรรค์ของตนเองได้ ซึ่งนั่นก็คือ แนวทางการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

3. การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

ในปัจจุบันได้มีการจัดการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์นี้ได้มีหลักการต่างๆ แนวทางในการจัดการเรียนการสอน ขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการประเมินผล การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งครูต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ปัจจัยที่จะช่วยในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

ปัจจัยที่ครูนำมาใช้เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดจินตนาการ เกิดความคิดสร้างสรรค์ มีหลาย

อย่างและหลายวิธี ดังที่ เบิร์น โบรแมน และออลเบอร์ตา (Burn, Broman and Alberta, 1974: 190-191) ได้ข้อสรุปจากงานวิจัยเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลายๆ เรื่องว่า ครูสามารถช่วยให้ นักเรียนเขียนอย่างสร้างสรรค์ได้ โดยใช้ปัจจัยต่างๆ กัน เช่น รูปภาพ บทร้อยกรอง เสียง ภาพ และ วัสดุอื่นๆ ที่สัมผัสได้ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ ประทีป ดี (2546) ที่ได้ทำการ วิจัยเรื่อง การใช้กิจกรรมเพลงเพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคำศัพท์และความสามารถในการเขียนเชิง สร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความรู้ด้านคำศัพท์และความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หลักการสอนด้วยกิจกรรมเพลงสูงขึ้นและจากผลการวิจัยของ ศศิณี เขื่อนแก้ว (2545) ซึ่งทำการวิจัย เกี่ยวกับการใช้กิจกรรมเขียนบันทึกการอ่านเพื่อส่งเสริมทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์และการคิด อย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สถาบันราชภัฏลำปาง ผลการวิจัยปรากฏว่า ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นหลัง ใช้กิจกรรมเขียนบันทึกการอ่าน

นอกจากนี้ อรุณวรรณ รัตนเดชกำจาย (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกการ เขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผลการวิจัย พบว่า ผลการเรียนรู้การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังใช้แบบฝึกแตกต่างกันโดยหลัง ใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนใช้แบบฝึก สอดคล้องกับความคิดของ สตาร์แดทเซอร์ (Staudacher, 1968: 342-344) ที่ว่าสิ่งเร้าที่จะช่วยให้นักเรียนเขียนสร้างสรรค์ได้ดีนั้นมีหลายชนิด ซึ่งมีดังนี้คือ

1. ภาพ ภาพที่ใช้ไม่ควรบอกเรื่องราวทุกอย่าง ควรเป็นภาพที่ไม่จบในตัว เพื่อให้นักเรียน ฝึกจินตนาการ
2. การตั้งชื่อเรื่องให้ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับนักเรียนที่คิดไม่ออกว่าจะเริ่มต้นอย่างไร เรื่องที่ตั้งไม่ควรจบในตัวเอง แต่ควรให้นักเรียนได้ฝึกจินตนาการ เช่น ถ้าพระอาทิตย์ไม่ส่องแสง
3. เรื่องที่ยังไม่จบ ครูอาจใช้วิธีเล่าหรือเขียนเรื่องที่ค้างไว้ ให้นักเรียนเล่าหรือเขียนให้จบ
4. นิทานพื้นเมือง ครูอาจนำนิทานพื้นเมืองมาเล่าให้นักเรียนฟัง เพื่อสร้างความสนใจให้ นักเรียนอยากเขียนเช่น เรื่อง “ทำไมยี่ราฟจึงมีคอยาว”
5. ใช้กิจกรรมในวิชาอื่นมาส่งเสริมการเขียน เช่น วิชาสังคม วิทยาศาสตร์ ครูอาจใช้ กิจกรรมในวิชาเหล่านี้มาให้นักเรียนเขียน โฆษณา เรียงความ หรือบันทึก
6. ใช้ลักษณะตัวละคร ให้นักเรียนบรรยายลักษณะตัวละครที่นักเรียนชอบ
7. การเล่าเรื่องให้เขียนสำหรับเด็กเริ่มเรียน ให้เด็กเล่าให้ครูเขียน
8. ของจริง อาจจะเป็นพืช สัตว์ คน สิ่งของที่เป็นรูปธรรมทั้งหลายมาเป็นสื่อให้เด็กเขียน เช่น กุหลาบ ฟ่อ ควายของฉันทน์ เชือก
9. ของจำลองที่เป็นรูปธรรมเป็นสิ่งเร้าให้เด็กอยากเขียนบรรยายถึงสิ่งเหล่านั้น

10. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ครูอาจให้นักเรียนเขียนข่าวในโรงเรียน
ข่าวในหมู่บ้าน ฯลฯ

11. หนังสือประเภทต่างๆ

12. เศษวัสดุที่ไม่ใช่ เช่น เศษผ้า เปลือกหอย เปลือกไข่ เปลือกปลา ถูกระดาษ ฯลฯ

นอกจากนี้ สมิท (Smith, 1973: 135) ได้เสนอแนะการจัดสถานการณ์ที่จะช่วยเราให้นักเรียนสามารถเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ไว้ว่า ครูควรจัดประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการดมกลืน การสัมผัส การเห็น การได้ยิน ให้แก่นักเรียนในห้องเรียน เพื่อเป็นประสบการณ์ในด้านการฝึกประสาทสัมผัสเพื่อเป็นพื้นฐานในการเขียนคำ ประโยคและเรื่อง การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พูดเกี่ยวกับประสบการณ์หรือฝึกพูดจากจินตนาการโดยใช้ภาพเป็นสื่อ ก็เป็นการช่วยเหลือนักเรียนอีกทางหนึ่งเพื่อให้สามารถถ่ายทอดคำพูดเป็นภาษาเขียนได้ และประการสำคัญครูต้องส่งเสริมให้นักเรียนได้เขียนอย่างเสรีด้วย

จากการพิจารณาปัจจัยที่ช่วยในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามแนวทางของนักการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า ปัจจัยต่างๆที่ได้นำเสนอไปนั้น เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งครูควรเตรียมให้พร้อมเพราะสื่อต่างๆ ดังกล่าวจะเป็นสิ่งที่ช่วยดึงประสบการณ์เดิมที่นักเรียนมีให้สัมพันธ์กับประสบการณ์ใหม่ที่ผู้สอนได้สอน และหากพิจารณาจะพบว่าสื่อต่างๆหรือปัจจัยต่างๆ ดังกล่าวนั้นก็คือ สหบท ที่จะใช้ในงานวิจัยในครั้งนี้ แต่การเตรียมสื่อต่างๆ นั้นอาจเหมาะสมกับนักเรียนในระดับประถมศึกษา หากแต่ในงานวิจัยครั้งนี้ได้ทำการวิจัยกับนักศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตซึ่งควรเพิ่มระดับของความยาก และซับซ้อนให้มากขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับระดับของนักศึกษา

3.2 การสร้างบรรยากาศในการเขียนสร้างสรรค์

การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ครูจะต้องสร้างบรรยากาศเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดและเขียนอย่างสร้างสรรค์ซึ่ง นิตยา ฤทธิโยธี (2520) ได้กล่าวถึงบรรยากาศที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเขียนอย่างสร้างสรรค์ได้ว่า ครูต้องสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่จูงใจให้นักเรียนรู้สึกอยากเขียน ครูต้องเข้าใจ เห็นใจ ให้นเวล่านักเรียนได้คิดและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกทางความคิดอย่างเต็มที่โดยไม่ตำหนิตีติชน เพื่อให้ นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งจะก่อให้เกิดความสำเร็จในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในอนาคต สอดคล้องกับ บังอร พุ่มสะอาด และคณะ (2537: 15) ที่ได้สรุปความสำคัญของบรรยากาศซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่าประกอบด้วย การให้นเวล่านักเรียนสำหรับคิดและเขียนอย่างสร้างสรรค์ ในสถานที่ที่ให้นักเรียนรู้สึกสะดวกสบาย ภายใต้บรรยากาศที่

ก่อให้เกิดความรู้สึกสบายใจ อบอุ่นใจ โดยนักเรียนมีอิสระในการแสดงออก และครูมีความเข้าใจ เห็นใจ ช่วยเหลือให้กำลังใจ สนใจผลงานเขียนของนักเรียนทุกคนและกระตุ้นหรือรื้อฟื้นที่จะสอน พร้อมกับมีการจัดสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมที่จูงใจก่อให้เกิดความประทับใจแก่นักเรียน

บรรยากาศในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีความสำคัญอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับสิ่งที่ ทอร์เรียน(Torian, 1977: 37) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาและวัดผลกระบวนการสอน โดยจะ ประกอบด้วยแผนการสอน วิธีการสอน และเทคนิคการสอน เพื่อพัฒนาความคิดด้านจินตนาการ ด้วยตนเอง โดยใช้โปรแกรมการเขียนอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับกลางในโรงเรียน ประถมศึกษา ผลปรากฏว่าบรรยากาศในการเขียนมีความจำเป็นมากสำหรับการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ นอกจากนี้ ทอมเบิร์ก แมคอีวิน และจอร์น (Thomberg McEwin and Jones, 1982) ได้ ทำการวิจัยเกี่ยวกับคุณสมบัติของครูที่จะช่วยสร้างบรรยากาศเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้และพบว่าครูที่ ยอมรับนักเรียนอย่างแท้จริง และมีความจริงใจต่อนักเรียนจะทำให้นักเรียนให้ความร่วมมือในการ รักษาระเบียบวินัยในห้องเรียนและทำให้ห้องเรียนมีบรรยากาศเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้

3.3 แนวทางการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น มีผู้ให้แนวทางในการสอนเขียนไว้หลายแนวทาง ดังนี้

แอปเปิ้ลเกต (Applegate, 1954: 393-995) กล่าวว่า การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ควร ปลูกฝังความรู้สึกที่ดี ความซาบซึ้งในวรรณคดีโดยการอ่านให้ฟัง หรืออภิปรายถึงเรื่องราวที่ น่าสนใจ เพื่อก่อให้เกิดความคิดในการเขียน นอกจากนี้ ควรมีตัวอย่างแปลกๆ ใหม่ๆ มาให้นักเรียน ศึกษาและหัดสังเกตสิ่งต่างๆ ถิ่นับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เขียนได้ดี

สมิท (Smith, 1973: 469-471) ได้เสนอหลักการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังนี้

1. การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์จะได้ผลงานที่เป็นสิ่งใหม่ๆ แตกต่างกันออกไปหรือมี ลักษณะเฉพาะตัว (Unique Result) โดยสิ่งแรกที่ต้องคำนึงถึงคือ ผลผลิตและกระบวนการที่ใช้ นั้น ต้องใหม่
2. การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์เน้นกระบวนการทางความคิดแบบอนกนัย (Divergent Thinking) ซึ่งเป็นความสามารถในการคิดตอบสนองได้หลายประเภท หลายทิศทางไม่ เน้นคำตอบที่ถูกต้องสมบูรณ์เพียงคำตอบเดียว
3. การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ต้องการแรงจูงใจอย่างมากที่จะก่อให้เกิดกระบวนการคิด เช่น ต้องอาศัยบรรยากาศที่ไม่เคร่งเครียด การชมเชย และครูจะต้องใช้กลวิธีที่จะกระตุ้นให้นักเรียน เกิดความคิด พัฒนาความคิด และมีอิสระที่จะแสดงความคิดของตนได้อย่างเต็มที่ ซึ่งครูอาจจะใช้วิธี

ตั้งคำถามหรือสร้างสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดคำตอบหลายๆ ประการ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคิดไปได้
หลายๆ แนว ครูควรยอมรับความคิดเห็นของทุกคนโดยไม่ตำหนิหรือเน้นความถูกต้อง สมบูรณ์

4. การเขียนเชิงสร้างสรรค์ครูควรมีบทบาทเป็นเพียงผู้ช่วยเหลือหรือชี้แนะนักเรียนให้เกิดแนวความคิด
5. กระบวนการการทำงานมีความสำคัญเท่ากับผลงาน กระบวนการนี้เริ่มตั้งแต่ช่วงเวลาเตรียมตัวเมื่อผู้เขียนได้รับปัญหา ช่วงเวลาที่ผู้เขียนขบคิดปัญหา ช่วงเวลาที่มองเห็นปัญหากระจ่างชัด ช่วงเวลาที่เกิดแนวคิด และช่วงเวลาที่ผลงานสำเร็จและประเมินผล
6. ควรกระตุ้นให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักนำความคิดมาสัมพันธ์กับประสบการณ์เดิมและความคิดใหม่
7. ควรจัดสถานการณ์เพื่อกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ทั้งสถานการณ์ทางกาย เช่น ห้องเรียนที่สะดวกสบาย ที่นั่งเหมาะสม อุปกรณ์ครบครัน และจัดสถานการณ์ทางจิตใจด้วยการสร้างบรรยากาศให้เกิดความเชื่อมั่น และความอิสระในการคิดหรือเขียน
8. การให้อ่านเรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลายๆ แบบจะช่วยให้นักเรียนรู้จักแนวทางในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ยิ่งขึ้น
9. การพิจารณางานเขียนเชิงสร้างสรรค์ ครูจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ควรเน้นและชมเชยในเรื่องของความแปลกใหม่ ลักษณะเฉพาะตัว ความคิดริเริ่มและความเป็นตัวของตัวเองในแต่ละคน
10. การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์จะช่วยพัฒนาทักษะการเขียน การวิจารณ์และการประเมินผลตนเองได้ โดยการแสดงผลงานของแต่ละคนในชั้นเรียนเพื่อให้เพื่อนๆ ได้ช่วยกันวิจารณ์ จะทำให้นักเรียนเกิดความคิดมากขึ้น รู้ศัพท์มากขึ้นและพัฒนาการทางการเขียนดียิ่งขึ้น
11. จะต้องอาศัยกระบวนการแบบประชาธิปไตย เช่นการเปลี่ยนบทบาทระหว่างครูกับนักเรียน และการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน โดยยึดหลักประชาธิปไตย

บรัช และ ฮูฟเนอร์ (Bush and Huebner, 1976 อ้างถึงในประชุมพร ศุภกรเจริญ, 2520: 17) เสนอความคิดเห็นว่า ในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ควรมีการจัด โปรแกรมการอ่านเพื่อช่วยให้เกิดแรงจูงใจในการเขียนและเพื่อให้นักเรียนสังเกตแนวการเขียน รูปแบบการใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบเปรียบเทียบที่น่าสนใจ ครูควรยอมรับในทุกสิ่งที่นักเรียนเขียน ไม่มีการแก้ ไม่ควรให้คะแนนหรือตำหนิเพียงแต่ให้กำลังใจเพื่อให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นออกมาอย่างเต็มที่

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย์ (2536: 165-167) ได้เสนอแนะหลักสำคัญในการสอนทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. ก่อนสอนควรทดสอบความพร้อมในการเขียนของนักเรียน

2. ครูควรปลูกฝังให้ผู้เรียนตระหนักในคุณค่าของการเขียนที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน และสามารถยึดเป็นอาชีพในอนาคต
3. การสอนแต่ละครั้งครูควรตั้งจุดประสงค์ในแต่ละครั้งให้ชัดเจน
4. การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ครูไม่ควรกำหนดหัวข้อเรื่องตายตัว ควรให้นักเรียนมีโอกาสเสนอและเลือกเรื่องเอง
5. ควรสอนทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น
6. ครูควรใช้กลวิธีการจูงใจหลายๆ รูปแบบ
7. การจัดกิจกรรมและการมอบหมายงานควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
8. ครูควรใช้วิธีการหลายๆแบบ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเขียน
9. ครูควรจัดกิจกรรมประกอบการสอนหลายๆ ประเภทและควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมนั้นด้วย และกิจกรรมการเขียนนั้นควรเป็นกิจกรรมที่ให้ประสบการณ์ตรง นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองได้มาก
10. การสอนทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้ได้ผลดีนั้น ครูควรใช้สื่อการสอนประกอบด้วยเพราะจะช่วยสร้างความสนใจและยังให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้เร็วขึ้น
11. ครูควรวางแผนอย่างละเอียด

จากการศึกษาแนวทางการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ทำให้สามารถมองเห็นว่าการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์มีหลายแนวทางในการจัดแนวทางการสอน เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งจะเห็นได้ว่าแนวทางในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์มีแนวทางที่สำคัญคือ การจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยให้นักเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เน้นการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล นอกจากนี้ในการจัดกิจกรรมครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้มีโอกาสแสดงความคิด ความรู้สึก จินตนาการได้อย่างอิสระ โดยครูเป็นเพียงผู้ควรช่วยเหลือ และชี้แนะ ด้วยการจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้เกิดการสังเกต เรียนรู้ และครูยังควรสร้างแรงจูงใจในการสร้างผลงานที่สร้างสรรค์พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมวิจารณ์ผลงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพของงานเขียนให้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย สามารถสรุปเป็นแนวทางการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ดังตารางสรุปแนวทางการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ต่อไปนี้

ตารางที่ 2 สรุปแนวทางในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

Applegate (1954)	Smith (1973)	Bush and Huebner (1976)	สุจริตและสายใจ (2536)	สรุป
<p>1. ปลุกฝังความรู้สึกที่ดี ความซาบซึ้งในวรรณคดี โดยการอ่านและอภิปรายถึงเรื่องราวที่น่าสนใจ</p> <p>2. ให้ตัวอย่างที่แปลกๆ ใหม่ ๆ มาให้นักเรียนได้ศึกษาและหัดสังเกตสิ่งต่างๆ เพื่อช่วยให้เขียนได้ดียิ่งขึ้น</p>	<p>1. ครูควรมีสิ่งใหม่ๆ มาให้นักเรียนศึกษา</p> <p>2. ครูควรเน้นกระบวนการทางความคิดแบบอนกนัย คือการคิดหลายทิศทาง</p> <p>3. ครูควรสร้างบรรยากาศที่ไม่เคร่งเครียด ใช้การกระตุ้นให้เกิดการคิด อย่างอิสระ</p> <p>4. ครูควรมีบทบาทเป็นผู้ช่วยเหลือหรือชี้แนะนักเรียน</p> <p>5. ครูควรให้ความสำคัญกับกระบวนการทำงานเท่ากับผลงาน โดยให้ความสำคัญ</p>	<p>1. ครูควรการจัด โปรแกรม การอ่านเพื่อช่วยให้เกิดแรงจูงใจในการเขียนและเพื่อให้นักเรียนสังเกตแนว การเขียน รูปแบบ การใช้ ถ้อยคำ</p> <p>2. ครูควรยอมรับในทุกสิ่งที่ผู้เรียนเขียน ไม่มีการแก้ไข ไม่มีการตำหนิ เพียงแต่ให้กำลังใจเพื่อให้นักเรียนกล้าแสดงออกอย่างเต็มที่</p>	<p>1. ก่อนสอนควรทดสอบ ความพร้อมในการเขียนของนักเรียนก่อน</p> <p>2. ครูควรปลุกฝังให้นักเรียนตระหนักในคุณค่าของการเขียน</p> <p>3. ครูควรตั้งจุดประสงค์ในการสอนแต่ละครั้งอย่างชัดเจน</p> <p>4. ครูไม่ควรกำหนดหัวข้อ เรื่องที่ตายตัว ควรให้ผู้เรียนได้เสนอและเลือกเรื่องเอง</p> <p>5. ครูควรสอนทักษะการเขียนให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น</p> <p>6. ครูควรใช้กลวิธีที่หลากหลาย</p>	<p>1. ครูควรเตรียมสื่อที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดความซาบซึ้งและสร้างแรงจูงใจในการเรียน</p> <p>2. ครูและนักเรียนร่วมกัน กำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอนพร้อมจุดประสงค์การเขียนเชิงสร้างสรรค์ร่วมกัน</p> <p>3. นักเรียนสามารถใช้ความคิดและจินตนาการในการสร้างสรรค์งาน ได้อย่างหลากหลายแนวทางและอิสระ</p>

ตารางที่ 2 สรุปแนวทางในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ (ต่อ)

Applegate (1954)	Smith (1973)	Bush and Huebner (1976)	สุจริตและสายใจ (2536)	สรุป
	<p>กับช่วงเวลาที่นักเรียนคิดจนถึงผลงานสำเร็จและประเมินผล</p> <p>6. ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง</p> <p>7. ควรจัดสถานการณ์เพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ทั้งสถานการณ์ทางกายและสถานการณ์ทางจิตใจ</p> <p>8. ครูควรจัดตัวอย่างให้นักเรียนได้ศึกษาหลายๆแบบเพื่อให้ได้แนวทางในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ยิ่งขึ้น</p> <p>9. ครูควรคำนึงถึงความ</p>		<p>หลายในการจูงใจ</p> <p>7. การจัดกิจกรรมและการมอบหมายงานควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล</p> <p>8. ครูควรจัดกิจกรรมหลากหลายประเภทและให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรม</p> <p>9. ครูควรใช้สื่อการสอนเพื่อสร้างความสนใจนักเรียน</p>	<p>4. ครูจัดสถานการณ์เพื่อกระตุ้นจินตนาการอย่างเต็มที่</p> <p>5. ครูจัดบรรยากาศการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างเป็นกันเองและประชาธิปไตย</p> <p>6. ครูและนักเรียนร่วมกันวิจารณ์งานเพื่อพัฒนาการเขียนให้ดียิ่งขึ้น</p>

ตารางที่ 2 สรุปแนวทางในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ (ต่อ)

Applegate (1954)	Smith (1973)	Bush and Huebner (1976)	สุจริตและสายใจ (2536)	สรุป
	<p>แตกต่างระหว่างบุคคล</p> <p>10. ครูควรให้มีการร่วมกัน วิจารณ์งานเพื่อพัฒนาการ เขียนให้ดียิ่งขึ้น</p> <p>11. ครูควรจัดบรรยากาศใน การเรียนให้เป็น ประชาธิปไตย</p>			

3.4 ลำดับขั้นตอนในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

ในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ลำดับขั้นตอนในการสอนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ประสบความสำเร็จ ซึ่งได้มีนักการศึกษาได้ศึกษาถึงลำดับขั้นตอนในการ สอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

เฟอร์เนอร์ (Furner, 1973: 130) ได้เสนอลำดับขั้นตอนในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้

1. ขั้นจูงใจ เป็นขั้นให้ความรู้ในเรื่องที่นักเรียนสนใจ ขั้นนี้ครูต้องพยายามสร้างความรู้สึก ให้นักเรียนอยากเขียน
2. ขั้นแลกเปลี่ยนความคิดในเรื่องที่สนใจ โดยครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยน ความคิดซึ่งกันและกัน เพื่อให้แนวคิดเพิ่มขึ้น
3. ขั้นเขียน ขั้นนี้นักเรียนเขียนเรื่องตนเองสนใจอย่างอิสระ
4. ขั้นแลกเปลี่ยนความคิดจากเรื่องที่เขียน หลังจากเขียนเรื่องเสร็จแล้ว ให้นักเรียนมี โอกาสแลกเปลี่ยนเรื่องกันอ่านเพื่อให้นักเรียนเกิดแนวคิดที่เพิ่มขึ้น
5. ขั้นติดตามผลกิจกรรมบางอย่างที่เหมาะสม เช่นเขียนเรื่องที่ต่อเนื่องกัน หรือแก้ไข ข้อบกพร่องบางอย่าง

ส่วน คาร์ฟตัน (Carlton, 1981) ได้เสนอแนะข้อลำดับขั้นตอนในการสอนการเขียนเชิง สรรค์ ดังนี้

1. ขั้นกระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ เกิดความรู้สึกอยากเขียนซึ่ง ครูอาจกระตุ้นความสนใจ โดยการสร้างบรรยากาศหรือสถานการณ์ต่างๆ
2. ขั้นสร้างแรงจูงใจในการเขียน โดยให้นักเรียนเลือกเขียนในหัวข้อที่ตนสนใจ
3. นักเรียนอาจต้องหาข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องเกี่ยวกับหัวข้อที่ตนสนใจ เช่น การไปหา ข้อมูลจากห้องสมุด การออกไปสัมภาษณ์หรือสอบถามข้อมูลจากผู้อื่น
4. ขั้นเขียนฉบับร่างและแลกเปลี่ยนงานกันก่อน
5. ขั้นแก้ไขปรับปรุงงานหลังจากที่ได้ข้อมูลย้อนกลับ

จากการศึกษาลำดับขั้นตอนในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัย สังเคราะห์และเสนอลำดับขั้นตอนในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 สรุปลำดับขั้นตอนในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

ลำดับขั้นตอนในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์		
Furner (1973)	Carfton (1980)	ผู้วิจัย
1. ขั้นจูงใจ 2. ขั้นแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นในเรื่อง ที่สนใจ 3. ขั้นเขียน 4. ขั้นแลกเปลี่ยน ความคิดจากเรื่องที่ เขียน 5. ขั้นติดตามผล กิจกรรม	1. ขั้นกระตุ้นและส่งเสริม 2. ขั้นสร้างแรงจูงใจใน การเขียน 3. ขั้นหาข้อมูลเพิ่มเติมใน เรื่องที่สนใจ 4. ขั้นเขียนฉบับร่างและ แลกเปลี่ยนงาน 5. ขั้นแก้ไขปรับปรุงงาน หลังจากได้ข้อมูลย้อนกลับ	1) ขั้นวางแผนสร้างประสบการณ์ คือ การที่นักเรียนกำหนดรูปแบบของงาน เขียนและแนวเรื่องที่ต้องการเขียน เพื่อให้สามารถเลือกตัวบทสำหรับอ่าน ตามแนวสหบทได้ และกำหนด แนวทางในการเขียนที่เป็นของตนเอง ตามแนวสหบทและระดับการสร้างตัว บทใหม่ 2) ขั้นกระตุ้นให้คิดต่อ คือ นักศึกษา เลือกงานเขียนตามแนวเรื่องที่ตกลง ร่วมกันและอ่านผ่านมุมมองใหม่ และ ระดับการสร้างตัวบทตามที่กำหนด 3) ขั้นร่างงานเขียน คือ นักศึกษานำ แนวทางในการอ่านมุมมองใหม่และ ระดับในการสร้างงานเขียนที่เลือกแล้ว มาร่างงานเขียนของตนเอง 4) ขั้นให้ข้อมูลย้อนกลับ คือ นักศึกษา ร่วมให้ข้อมูลย้อนกลับแบบเพื่อช่วย เพื่อน 5) ขั้นแก้ไขและสร้างชิ้นงาน คือ นักศึกษาสร้างงานเขียนตามข้อมูล ย้อนกลับที่ได้รับจากเพื่อน

3.5 การประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การประเมินผลการเขียนมีหลักที่แน่นอนชัดเจนซึ่งจากการสังเคราะห์การประเมินผลการเขียนประเภทต่างๆ ทำให้สามารถสรุปได้ว่า การประเมินผลการเขียนโดยส่วนใหญ่จะมีหลักในการพิจารณาในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านเนื้อเรื่อง
2. ด้านการใช้ภาษา
3. ด้านแนวคิด
4. ด้านรูปแบบ

การให้ค่านำหนักของระดับคะแนนก็แตกต่างกันไปตามประเภทของการเขียนซึ่งจะมีจุดสำคัญแตกต่างกันไป เช่น การให้คะแนนงานเขียนที่มีแบบแผนไม่ว่าจะเป็น การเขียนเรียงความ บทความ จดหมาย ข้อความ สุนทรพจน์ จะเน้นค่านำหนักที่ด้านแนวคิด เป็นหลัก ลำดับต่อมาคือ เนื้อเรื่อง และการใช้ภาษา ตามด้วย รูปแบบ เป็นต้น หากแต่การประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ นั้นเป็นเรื่องที่ละเอียดและกระทำได้ยาก เนื่องจากเป็นงานเขียนที่เกิดจากการแสดงออกทางความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการที่แปลกใหม่ของแต่ละคน ซึ่งจะมีแนวความคิด ความรู้และประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ดังนั้น การประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์จึงควรมีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนและครอบคลุมไปถึงความสามารถทุกๆ ด้านของนักเรียนอีกด้วย ซึ่งได้มีนักการศึกษาได้ให้หลักเกณฑ์ในการประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังต่อไปนี้

เพียว์ ทักยิม (2523: 41- 42) ได้ให้เกณฑ์การประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ด้วยการให้คะแนนตามอัตราส่วนน้ำหนักความสำคัญ ดังนี้

การแสดงออก	5	ส่วน
การเชื่อมโยงความคิด	1	ส่วน
การเสนอเรื่อง	1	ส่วน
การใช้ภาษา	1	ส่วน
เนื้อหาสาระ	2	ส่วน

และได้กำหนดเกณฑ์เพื่อเป็นแบบให้คะแนนการเขียน ดังนี้

ดีมาก	มีค่าเท่ากับ	5
ดี	มีค่าเท่ากับ	4
พอใช้	มีค่าเท่ากับ	3

เกือบพอใช้	มีค่าเท่ากับ	2
ต้องแก้ไขอีก	มีค่าเท่ากับ	1

โดยมีรายละเอียดดังนี้คือ

1. การแสดงออก หมายถึง การเสนอแนวความคิดเห็นใหม่ๆ หรือความคิดสร้างสรรค์ซึ่งเป็นแนวของตนเอง แสดงความรู้สึกนึกคิด ความเข้าใจอย่างเสรี
2. การเชื่อมโยงความคิด หมายถึง การจัดระเบียบความคิดให้เชื่อมโยงต่อเนื่องกันอย่างได้ใจความและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
3. การเสนอเรื่อง หมายถึง การจัดลำดับการเสนอเรื่องอย่างน่าสนใจและกำหนดเรื่องสอดคล้องกับการเสนอเรื่อง
4. การใช้ภาษา หมายถึง การใช้สำนวนภาษาที่ให้ความชัดเจน แจ่มแจ้ง ถูกต้องตามกาลเทศะ เหตุการณ์ในเรื่อง ได้ใจความที่ต้องการจะพูด สำนวนโวหารสุภาพ
5. เนื้อหาสาระ หมายถึง การเสนอข้อเท็จจริง ความรู้ต่างๆ ไปเหมาะสมกับภาพและชื่อเรื่อง ได้ใจความ มีความยาวของเนื้อเรื่องพอสมควรกับที่ประมาณไว้ และมีรายละเอียดพอสมควรแก่ความเข้าใจ

กรมวิชาการ (2525) ได้ให้หลักในการประเมินผลงานเขียนว่า การที่จะตัดสินว่างานชิ้นใดเป็นงานสร้างสรรค์ ควรยึดหลัก 4 ประการ คือ

1. ให้ความแปลกใหม่ หมายถึง ความคิดที่ไม่ซ้ำแบบใคร เป็นความคิดของนักเรียนคิดขึ้นเองหรือดัดแปลงมาอย่างแยกคางด้วยภูมิปัญญาของตน
2. การใช้ภาษาคมคาย กะทัดรัด ทั้งนี้เป็นการใช้ภาษาที่ไม่ผิดแปลกไปจากระเบียบของภาษาซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน
3. สามารถเร้าความรู้สึกของผู้รับสาร อาจเป็นความขบขัน ความเศร้า ความพิถีพิถัน ความพิศวง ความสวยงาม ความซาบซึ้ง ความอาลัย ความมั่นใจ ฯลฯ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกันก็ได้
4. เป็นประโยชน์ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม เช่น ให้ข้อคิดที่เป็นคติในการดำรงชีวิต ชี้ให้เห็นคุณและโทษ แนะนำให้รู้จักสังเกต พิจารณาสິงต่างๆ โดยแยกคาง ก่อให้เกิดจินตนาการในทางที่ดีงาม หรือให้ความเพลิดเพลินแก่จิตใจในลักษณะของนันทนาการ เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีผู้เสนอแนะวิธีการประเมินผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้หลายท่าน เช่น ประสิทธิ์ กาย์กลอน (2518: 10-11) ได้เสนอแนะวิธีการประเมินผลซึ่งต้องพิจารณาส่วนต่างๆ ได้แก่ ส่วนที่เป็นเนื้อเรื่อง ควรพิจารณาแนวคิด หรือแนวเรื่องการจัดระเบียบความคิด การอ้าง

เหตุผล การขยายความและความแจ่มแจ้งชัดเจน ส่วนของการใช้ภาษา ควรพิจารณาระดับของภาษาที่ใช้ ว่าถูกต้องตามกาลเทศะและลักษณะของเรื่อง พิจารณาการใช้คำ ประโยค การเขียนย่อหน้า การเว้นวรรคตอน การใช้สำนวนโวหาร คำพังเพยและสุภาษิตต่าง ๆ ในส่วนของรูปแบบ ควรพิจารณาเฉพาะการเขียนที่มีแบบแผนแน่นอนว่า ทำได้ทุกรูปแบบการเขียนชนิดนั้น ๆ หรือไม่ เช่น เรียงความ บทความ และส่วนสุดท้าย คือในส่วนของกลไกประกอบการเขียนอื่น ๆ ได้แก่ สะกด การันต์ ลายมือ ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย พิสมัย สิ่งห้แก้ว (2520) กล่าวถึงเกณฑ์ในการพิจารณางานเขียนไว้ว่า สิ่งสำคัญในการพิจารณางานเขียนคือ ความคิดสร้างสรรค์ ความสมเหตุสมผลของเนื้อหา ความสามารถในการใช้ถ้อยคำ ลีลาการเขียน และกลไกในการเขียน นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2535: 51) ได้เสนอเกณฑ์การตรวจให้คะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งคัดแปลงจากเกณฑ์ของ Torrance โดยในแต่ละกิจกรรมตรวจให้คะแนน 3 ด้าน คือ ความคิดคล่อง ความคิดยืดหยุ่น และความคิดริเริ่ม

ไรอัน (Ryan, 1994: 27-29 อ้างถึงในบุญเรียง ขจรศิลป์, 2544: 1-3) ได้เสนอตัวอย่างเกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์แบบแยกส่วน (analytic rubric) คือ แนวทางการให้คะแนนโดยพิจารณาจากแต่ละส่วนของงาน หรือพฤติกรรมที่ต้องการประเมินแต่ละด้านซึ่งแต่ละด้านจะต้องกำหนดแนวทางในการให้คะแนน โดยมีคำอธิบายลักษณะของงานในส่วนนั้นๆ หรือลักษณะพฤติกรรมในแต่ละด้านไว้อย่างชัดเจน ดังนี้

1. ด้านแนวคิด

ระดับ 4	- แนวคิดทั้งหมดใหม่ ริเริ่ม
- จุดเน้นสอดคล้องกับชื่อเรื่อง
- รายละเอียดสนับสนุนแนวคิด
ระดับ 3	- แนวคิดใหม่มีอยู่บ้าง
- จุดเน้นสอดคล้องกับชื่อเรื่อง
- รายละเอียดสนับสนุนแนวคิดเป็นส่วนใหญ่
ระดับ 2	- แนวคิดใหม่น้อย
- จุดเน้นไม่สอดคล้องกับชื่อเรื่อง
- รายละเอียดสนับสนุนแนวคิดค่อนข้างน้อย
ระดับ 1	- แนวคิดไม่สมบูรณ์
- ไม่มีจุดเน้น
- ไม่มีรายละเอียดสนับสนุนแนวคิด
ระดับ 0	- ไม่มี

2. ด้านการลำดับความคิด

- ระดับ 4 - แนวคิดทั้งหมดมีความต่อเนื่อง
 - มีจุดเริ่มต้น ส่วนกลาง ส่วนท้าย
 - มีการจัดลำดับอย่างมีเหตุผล
- ระดับ 3 - แนวคิดส่วนใหญ่มีความต่อเนื่อง
 - มีจุดเริ่มต้น ส่วนกลาง ส่วนท้าย
 - มีการจัดลำดับอย่างมีเหตุผล
- ระดับ 2 - บางแนวคิดมีความต่อเนื่อง
 - มีจุดเริ่มต้น ส่วนกลาง ส่วนท้าย
 - มีการจัดลำดับอย่างมีเหตุผลน้อยมาก
- ระดับ 1 - แนวคิดมีความต่อเนื่องน้อย
 - ไม่มีจุดเริ่มต้น ส่วนกลาง ส่วนท้าย
 - ไม่มีการจัดลำดับอย่างมีเหตุผล
- ระดับ 0 - ไม่มี

3. ด้านการเลือกใช้คำ

- ระดับ 4 - เลือกใช้คำหลากหลายได้อย่างเหมาะสม
 - คำที่ใช้ขยายแนวคิดได้อย่างชัดเจน
- ระดับ 3 - การเลือกใช้คำหลากหลายมีอยู่บ้าง
 - ส่วนใหญ่ใช้คำที่เหมาะสม
 - คำที่ใช้สนับสนุนแนวคิด
- ระดับ 2 - การเลือกใช้คำพื้ๆ ขาดหลากหลาย
 - บางคำมีความเหมาะสม
 - คำที่ใช้ไม่ค่อยสนับสนุนแนวคิด
- ระดับ 1 - การเลือกใช้คำไม่เหมาะสม
 - คำที่ใช้ไม่สนับสนุนแนวคิด
- ระดับ 0 - ไม่มี

4. ด้านโครงสร้างของประโยค

- ระดับ 4 - เขียนได้ชัดเจน
 - เขียนประโยคได้ครบถ้วนสมบูรณ์
 - มีความหลากหลายของความยาวของประโยคที่ใช้

- ระดับ 3 - ประโยคส่วนใหญ่เขียนได้ชัดเจน
 - เขียนประโยคง่าย ๆ
 - ความยาวของประโยคที่ใช้มีความหลากหลายบ้าง
 - ระดับ 2 - บางประโยคไม่ชัดเจน
 - ใช้ประโยคย่อยๆ
 - มีความหลากหลายของความยากของประโยคน้อยมาก
 - ระดับ 1 - ประโยคไม่ชัดเจน
 - ใช้ประโยคย่อยๆ น้อยมาก
 - ไม่มีมีความหลากหลายของความยาวของประโยคที่ใช้
 - ระดับ 0 - ไม่มี
5. ด้านกลไกในการเขียน
- ระดับ 4 - ผิดน้อยมากหรือไม่มีผิดเลย
 - ระดับ 3 - มีที่ผิดพลาดบ้าง
 - ระดับ 2 - มีที่ผิดพลาดค่อนข้างมาก
 - ระดับ 1 - มีที่ผิดพลาดอย่างร้ายแรงมาก
 - ระดับ 0 - ไม่มี

ผลการศึกษาการประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ดังกล่าวข้างต้น ทำให้พบว่า ในการประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ต้องมีความสัมพันธ์กับลักษณะ องค์ประกอบ และประเภทของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วย ซึ่งได้พิจารณาและสังเคราะห์จนได้แนวทางในการประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่สอดคล้องกับสิ่งที่กล่าวมาข้างต้น โดยผู้วิจัยจึงกำหนดการประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์แบบแยกส่วน โดยกำหนดคุณลักษณะย่อยหรือตัวแปรย่อยของแต่ละประเด็นการประเมิน การกำหนดคะแนนหรือระดับคะแนนนั้น อาจกำหนดให้แต่ละประเด็นมีน้ำหนักเท่ากันในทุกประเด็นหรือมีน้ำหนักแตกต่างกันในแต่ละประเด็นก็ได้ (Moskal, 2000; Nitko, 2001) และได้ปรับจากเกณฑ์การตรวจงานเขียนเชิงสร้างสรรค์จาก ประสิทธิ์ กาศย์กลอน (2518: 10-11) และไรอัน (1994:27-29 อ้างถึงใน บุญเรียง ขจรศิลป์, 2544: 1-3) ครอบคลุมองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ที่กำหนดไว้ในงานวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านเนื้อหา จิตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียน คือ ความสามารถในการนำเสนอเนื้อหา จิตนาการได้อย่างสมจริง มีประเด็นชัดเจน และเลือกใช้กลวิธีในการนำเสนอเนื้อหา จิตนาการได้อย่างสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการเขียน และมีองค์ประกอบของงานเขียน

ครบถ้วน ถูกต้องตามลักษณะเฉพาะของงานเขียนโดยประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1.1 ความสมจริง ชัดเจนของเนื้อหา จินตนาการ ได้แก่

- การนำเสนอเนื้อหา จินตนาการของเรื่องได้อย่างชัดเจนตรงตามวัตถุประสงค์

การ เขียน

- การนำเสนอข้อมูลได้สมจริง

ความเหมาะสมของกลวิธีการเขียนกับเนื้อหา จินตนาการ ได้แก่

- การเลือกประเภทของการเขียนได้อย่างสอดคล้องกับเนื้อหา จินตนาการและ

วัตถุประสงค์ของการเขียน

- การเลือกกลวิธีการเขียนได้น่าสนใจ น่าติดตาม สอดคล้องกับเนื้อหา จินตนาการ

- การเลือกกลวิธีการให้รายละเอียดได้อย่างเหมาะสม

ความสอดคล้องของเนื้อหา จินตนาการ ได้แก่

- การนำเสนอเนื้อหา จินตนาการมีความสอดคล้องกันตลอดทั้งเรื่อง

นำเสนอเนื้อหา จินตนาการ ได้แก่

- การนำเสนอเนื้อหา จินตนาการใหม่ๆ ที่แตกต่างจากตัวบทเดิม

1.5 ลักษณะเฉพาะของงานเขียน

- องค์ประกอบของงานเขียนครบถ้วนตามลักษณะเฉพาะของงานเขียน

- องค์ประกอบของแต่ละส่วนของงานเขียนมีความถูกต้อง

2. ด้านการเรียบเรียงความคิด คือ ความสามารถในการเรียบเรียงเนื้อหาและลำดับ

ความคิดได้อย่างเป็นระบบ สมเหตุสมผล สามารถขยายความคิดสำคัญของเรื่องได้อย่างชัดเจน มีเหตุผลประกอบความคิดได้อย่างเหมาะสมและสามารถปรับเปลี่ยน ดัดแปลง เนื้อหา กลวิธีการเขียนตามจินตนาการได้อย่างเหมาะสม โดยประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.1 การลำดับความคิด ได้แก่

- การลำดับความคิดและเรียบเรียงเนื้อหาได้อย่างเป็นระบบ และ สมเหตุสมผล

2.2 การขยายความคิด ได้แก่

- การขยายความคิดสำคัญของเรื่องได้อย่างครอบคลุม และชัดเจน

- การใช้เหตุผลประกอบความคิดได้อย่างเหมาะสม

2.3 การปรับเปลี่ยน ดัดแปลง ได้แก่

- การปรับเปลี่ยน ดัดแปลงเนื้อหาตามจินตนาการได้อย่างเหมาะสม

- การปรับเปลี่ยน ดัดแปลงกลวิธีการเขียนตามจินตนาการได้อย่างเหมาะสม

3. ด้านการใช้ภาษา คือ ความสามารถทางภาษาในการเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน และ รูปประโยคได้ถูกต้องตรงความหมาย มีความหลากหลาย น่าสนใจให้ความรู้สึกลื่นไหลตาม และสามารถเลือกใช้ระดับภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมกับรูปแบบการเขียนแต่ละประเภท พร้อมทั้งการสะกดคำ การเว้นวรรค และใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้อง โดยประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

3.1 การเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน และประโยคได้แก่

- การเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ได้อย่างถูกต้องตรงความหมาย
- การเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ได้อย่างหลากหลาย
- การเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ได้น่าสนใจ ให้ความรู้สึกลื่นไหลตาม
- การใช้รูปประโยคที่สื่อความหมายได้อย่างชัดเจน
- การเชื่อมประโยคและขยายความได้สอดคล้องเหมาะสมกับเนื้อหา

3.2 การเลือกใช้ระดับภาษา ได้แก่

- การเลือกใช้ระดับภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมกับรูปแบบการเขียน
- การใช้ระดับภาษาระดับเดียวกันตลอดทั้งเรื่อง

3.3 กลไภภาษา

- การเขียนสะกดคำได้อย่างถูกต้องตามอักขรวิธี
- การเว้นวรรคตอนได้อย่างถูกต้อง
- การใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้อง

4 ด้านคุณค่าของงานเขียน คือ ความสามารถในการนำเสนองานเขียนที่ให้คุณค่าทั้งทางด้านจิตใจและสติปัญญาแก่ผู้อ่าน นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันและความสามารถในการนำเสนองานเขียนที่ให้ประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

4.1 คุณค่าของงานเขียน ได้แก่

- งานเขียนให้คุณค่าทั้งทางด้านจิตใจ
- งานเขียนให้คุณค่าทางด้านสติปัญญา

4.2 ประโยชน์ของงานเขียน ได้แก่

- งานเขียนมีประโยชน์ต่อตนเอง
- งานเขียนมีประโยชน์ต่อสังคม

จากรายละเอียดของประเด็นในการประเมินสามารถกำหนดเป็นรายละเอียดการให้คะแนนหรือระดับคะแนน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์

ระดับคะแนน เกณฑ์	5 ดีมาก	4 ดี	3 ปานกลาง	2 พอใช้	1 ต้องปรับปรุง
1. ด้านเนื้อหา จินตนาการ และ ลักษณะเฉพาะของงาน เขียน (ร้อยละ 30)	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนอเนื้อหา จินตนาการของเรื่องได้ อย่างสมจริง มีประเด็น ชัดเจน - นำเสนอเนื้อหา จินตนาการได้อย่าง สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการ เขียน - นำเสนอเนื้อหา จินตนาการได้น่าสนใจ น่าติดตาม มีความ สอดคล้องกัน ตลอดทั้ง 	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนอเนื้อหา จินตนาการของเรื่องได้ อย่างสมจริง มีประเด็น แต่ไม่ชัดเจน - นำเสนอเนื้อหา จินตนาการได้อย่าง สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการ เขียนโดยส่วนใหญ่ - นำเสนอเนื้อหา จินตนาการได้น่าสนใจ น่าติดตามและมีความ สอดคล้องกัน โด 	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนอเนื้อหา จินตนาการของเรื่องได้ อย่างสมจริง แต่ขาด ประเด็นและมีข้อมูลที่ ไม่เกี่ยวข้องอยู่บ้าง - นำเสนอเนื้อหา จินตนาการได้อย่าง สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการ เขียนเพียงบางส่วน - นำเสนอเนื้อหา จินตนาการได้น่าสนใจ น่าติดตามในบางส่วน มีความสอดคล้องกัน 	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนอเนื้อหา จินตนาการของเรื่องไม่ สมจริง มีประเด็นไม่ เกี่ยวข้องกัน - นำเสนอเนื้อหา จินตนาการไม่ สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการ เขียน - นำเสนอเนื้อหา จินตนาการไม่น่าสนใจ ไม่น่าติดตาม ขาดความ สอดคล้องของเนื้อหา 	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนอเนื้อหา จินตนาการของเรื่องไม่ สมจริง ไม่ถูกต้อง ไม่ ตรงประเด็น - นำเสนอเนื้อหาที่ไม่ แตกต่างจากงานเขียน เดิมลอกเลียนแบบผู้อื่น ทั้งหมด - องค์ประกอบของงาน เขียนไม่ถูกต้อง ขาด องค์ประกอบของงาน เขียนหลาย องค์ประกอบที่ไม่

ตารางที่ 4 เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ (ต่อ)

ระดับคะแนน เกณฑ์	5 ดีมาก	4 ดี	3 ปานกลาง	2 พอใช้	1 ต้องปรับปรุง
	เรื่อง - องค์กรประกอบของงานเขียนมีความถูกต้องครบถ้วนตามลักษณะเฉพาะของงานเขียน	ส่วนมาก - องค์กรประกอบของงานเขียนมีความถูกต้อง แต่ขาดองค์ประกอบบางองค์ประกอบไปแต่ไม่มีผลกับเนื้อหา	บ้าง - องค์กรประกอบของงานเขียนมีความถูกต้อง แต่ขาดองค์ประกอบบางองค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อเนื้อหา	พอใช้ - องค์กรประกอบของงานเขียนไม่ถูกต้อง ขาดองค์ประกอบหลายองค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อเนื้อหา	สามารถระบุได้ว่าเป็นงานเขียนประเภทใด
2. การเรียบเรียงความคิด (ร้อยละ 25)	- มีการเรียบเรียงเนื้อหาจัดลำดับความคิด และขยายความคิดของเรื่องได้อย่างครอบคลุมชัดเจน พร้อมทั้งใช้เหตุผลประกอบความคิดได้อย่าง	มีการเรียบเรียงเนื้อหาจัดลำดับความคิดและขยายความคิดของเรื่องได้ไม่ครบถ้วน การใช้เหตุผลประกอบความคิดยังไม่ชัดเจนในบางประเด็นแต่ไม่มี	- มีการเรียบเรียงเนื้อหาจัดลำดับความคิดยังสับสนบ้าง การใช้เหตุผลประกอบความคิดยังสับสนบ้าง มีผลกระทบต่อเนื้อหาบางส่วน	- มีการเรียบเรียงเนื้อหาจัดลำดับความคิดมีความสับสน ไม่มีการใช้เหตุผลประกอบความคิด ซึ่งทำให้ขาดความต่อเนื่องของเนื้อหาและไม่เข้าใจ	- เรียบเรียงเนื้อหาไม่เป็นระบบ การจัดลำดับความคิดมีความสับสนมาก ไม่มีการใช้เหตุผลประกอบความคิด จนทำให้เนื้อหาขาดความ

ตารางที่ 4 เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ (ต่อ)

ระดับคะแนน เกณฑ์	5 ดีมาก	4 ดี	3 ปานกลาง	2 พอใช้	1 ต้องปรับปรุง
	เหมาะสม - ปรับเปลี่ยน คัดแปลง เนื้อหา หรือกลวิธีการ เขียน ตามจินตนาการ ได้อย่างเหมาะสม	ผลกระทบกับเนื้อหา - ปรับเปลี่ยน คัดแปลง เนื้อหา หรือ กลวิธีการ เขียนไม่ชัดเจนนัก มี บ า ง ส ่ ว น ที่ ลอกเลียนแบบผู้อื่น	- ปรับเปลี่ยน คัดแปลง เนื้อหา หรือ กลวิธีการ เขียน ไม่ชัดเจนนัก โดย ส่วนมากยังมีการ ลอกเลียนแบบผู้อื่น	เนื้อหา - ขาดความชัดเจนใน การ ป ร ้ บ เ ป ลี่ ย น คัดแปลงเนื้อหา หรือ กล วิ ธี ก า ร เขียน ลอกเลียนแบบผู้อื่นเป็น ส่วนมาก	ต่อเนื่อง สื่อความไม่ เข้าใจ - ไม่ได้ปรับเปลี่ยน คัดแปลงเนื้อหา หรือ กลวิธีการเขียนในงาน เขียนของตนเอง แต่ ลอกเลียนแบบงานของ ผู้อื่นทั้งหมด
3. ด้านการใช้ภาษา (ร้อยละ 25)	- เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ประโยคที่ ถูกต้องตรงความหมาย และมีความหลากหลาย น่าประทับใจ ให้ ความรู้สึกคล้อยตาม	เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ประโยคและระดับ ภาษาไม่ถูกต้องบ้าง แต่ ไม่กระทบต่อการสื่อ ความหมาย แต่น่า ประทับใจ ให้ความ	- เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ประโยคและ ระดับภาษาไม่ถูกต้อง ส่งผลกระทบต่อการสื่อ ความหมาย	- เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวนและระดับภาษา ไม่ถูกต้องเป็นส่วน ใหญ่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจ ความหมายที่ต้องการ สื่อได้ยาก	เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ประโยคที่ถูกต้องไม่ ตรงความหมายและไม่ น่า ประทับใจ ไม่ให้ ความรู้สึกคล้อยตาม

ตารางที่ 4 เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ (ต่อ)

ระดับคะแนน เกณฑ์	5 ดีมาก	4 ดี	3 ปานกลาง	2 พอใช้	1 ต้องปรับปรุง
	<p>-เลือกใช้ระดับภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมกับรูปแบบการเขียนและใช้ภาษาในระดับเดียวกันตลอดทั้งเรื่อง</p> <p>- เขียนสะกดคำ เว้นวรรคตอน และใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมทั้งหมด</p>	<p>รู้สีกด้อยตาม</p> <p>- เขียนสะกดคำผิด 3-4 คำ เว้นวรรคตอนและเครื่องหมายวรรคตอนบ้าง แต่ยังทำให้การสื่อความไม่ผิดไปจากเดิม</p>	<p>- เขียนสะกดคำผิด 5-7 คำ แต่ไม่ทำให้ความหมายเปลี่ยนเข้าใจได้พอสมควร เว้นวรรคตอน และใช้เครื่องหมายวรรคตอนผิดไปจากเดิม จนอาจทำให้ผู้อ่านเข้าใจผิดได้</p>	<p>- เขียนสะกดคำผิด 8-10 คำ</p>	<p>-เลือกใช้ระดับภาษาไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสมกับรูปแบบการเขียน</p> <p>- เขียนสะกดคำผิดเกิน 10 คำและทำให้ไม่สามารถเข้าใจเนื้อความที่เขียน</p>
4. คุณค่าของงานเขียน (ร้อยละ 20)	<p>- นำเสนองานเขียนที่ให้คุณค่าทั้งทางด้านจิตใจและสติปัญญาแก่ผู้อ่าน</p>	<p>- นำเสนองานเขียนที่ให้คุณค่าทางจิตใจและสติปัญญาแก่ผู้อ่าน</p>	<p>- นำเสนองานเขียนที่ให้คุณค่าในด้านใดด้านหนึ่ง ระหว่างด้านจิตใจ</p>	<p>- นำเสนองานเขียนที่ให้คุณค่าในด้านใดด้านหนึ่ง ระหว่างด้านจิตใจ</p>	<p>- นำเสนองานเขียนไม่ให้คุณค่าทางด้านจิตใจและสติปัญญาแก่</p>

ตารางที่ 4 เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ (ต่อ)

ระดับคะแนน เกณฑ์	5 ดีมาก	4 ดี	3 ปานกลาง	2 พอใช้	1 ต้องปรับปรุง
	สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและเป็นประโยชน์กับตนเองและสังคมทั้งหมด	สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและเป็นประโยชน์กับตนเองและสังคมได้ในส่วนใหญ่	หรือด้านสติปัญญาแก่ผู้อ่าน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและเป็นประโยชน์กับตนเองและสังคมได้ในบางส่วน	หรือด้านสติปัญญาแก่ผู้อ่าน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและเป็นประโยชน์กับตนเองและสังคมได้น้อย	ผู้อ่าน ไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและไม่เป็นประโยชน์กับตนเองและสังคม

การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น การให้น้ำหนักของการให้คะแนนก็จะแตกต่างกันไปตามความสำคัญขององค์ประกอบของงานเขียน โดยผู้วิจัยได้กำหนดค่าน้ำหนักของการให้คะแนนดังนี้คือ ด้านเนื้อหา จินตนาการ และลักษณะเฉพาะของงานเขียน คิดค่าน้ำหนักร้อยละ 30 เนื่องจากการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ ประเภทบันเทิงคดี เช่น นิทาน เรื่องสั้น และนวนิยายขนาดสั้นนั้นเป็นงานเขียนที่เน้นองค์ประกอบในด้านเนื้อหา จินตนาการ และลักษณะเฉพาะของงานเขียน ด้วยงานเขียนทั้งสามชนิดต้องใช้การสร้างสรรค์เนื้อหา และจินตนาการของผู้แต่งเป็นอย่างมาก ส่วนด้านการเรียบเรียงความคิด และ ด้านการใช้ภาษา คิดค่าน้ำหนักร้อยละ 25 ทั้งสองด้าน เนื่องจาก งานเขียนประเภทบันเทิงคดีดังกล่าว นอกจากจะเกิดจากการสร้างสรรค์งานเขียนแล้ว การเรียบเรียงความคิด จัดลำดับเรื่องราว และกลวิธีในการขยายความคิด ยังสามารถเพิ่มความเข้าใจให้กับผู้อ่านได้มากยิ่งขึ้น และการใช้ภาษา ระดับภาษาที่เหมาะสมกับเนื้อหา ตัวละคร ก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้งานเขียนดังกล่าวมีความน่าสนใจ และสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น สำหรับด้านคุณค่าของงานเขียน คิดค่าน้ำหนักร้อยละ 20 เนื่องจกงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทบันเทิงคดี ผู้เขียนมักสอดแทรกคุณค่าของงานเขียนไว้ตลอดเรื่อง โดยจะสังเกตได้จากเนื้อเรื่อง แนวคิด ที่ปรากฏไว้ในบันเทิงคดีเรื่องนั้นๆ และงานเขียนประเภทนี้มักจะเน้นที่ความบันเทิงและจินตนาการมากกว่าคุณค่าของงานเขียน

การแปลความของคะแนนรวมงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นดังนี้

คะแนน 81-100	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 61- 80	หมายถึง	ดี
คะแนน 41- 60	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนน 21- 40	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 1-20	หมายถึง	ต้องปรับปรุง

ผลการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์และการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นทักษะการเขียนที่มีความสำคัญที่ต้องฝึกฝนให้นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้เกิดการเรียนรู้ เนื่องจากการเขียนเชิงสร้างสรรค์ส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถแสดงความรู้สึกนึกคิด ประสบการณ์ต่างๆ ออกมาในทางที่สร้างสรรค์โดยผ่านความสามารถทางภาษาซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษาเกิดความซาบซึ้งในวรรณคดี และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี ซึ่งในการเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้นนักศึกษาจะต้องสามารถแสดงออกทางความรู้ ความคิด จินตนาการ อารมณ์ ตลอดจนประสบการณ์ต่างๆ ที่มีความแปลกใหม่ เป็นลักษณะเฉพาะตนทั้งในด้านความคิด ภาษา หรือรูปแบบ ดังนั้นในการจัดการเรียน

การสอนที่จะพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ตามที่ได้กล่าวมานั้น ครูต้องหาแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่จะส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาความคิดเพื่อให้สามารถนำเสนอแนวคิด เนื้อหา รูปแบบที่มีความแปลกใหม่เฉพาะตนเกิดขึ้น ซึ่งแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นฐานในการวิจัยเพื่อการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิด/ทฤษฎีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนซึ่งได้แก่ ทฤษฎีสหบท การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ และการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งจะกล่าวถึงในรายละเอียดต่อไป

4. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์

4.1 ความหมายของรูปแบบการจัดการเรียนการสอน

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอนไว้ดังนี้

จอยซ์ และ วิลล์ (Joyce and Weil, 2000: 6-7) ให้ความหมายไว้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเป็นแบบแผนในการจัดการเรียนการสอนที่บรรยายให้เห็นถึงสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่เป็นแนวทางในการออกแบบการเรียนการสอนที่มีเป้าหมายให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน

ทิสนา แจมมณี (2545: 475) กล่าวว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเป็นแบบแผน การดำเนินการสอนที่ได้รับการจัดเป็นระบบอย่างสัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎี/หลักการเรียนรู้หรือการสอนที่รูปแบบนั้นยึดถือ และได้รับการพิสูจน์ ทดสอบว่ามีประสิทธิภาพสามารถช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายเฉพาะของรูปแบบนั้นๆ โดยทั่วไปแบบแผนการดำเนินการสอนดังกล่าวมักประกอบด้วยทฤษฎี/หลักการที่รูปแบบนั้นยึดถือและกระบวนการสอนที่มีลักษณะเฉพาะอันจะนำนักเรียนไปสู่จุดมุ่งหมายเฉพาะที่รูปแบบนั้นกำหนด ซึ่งครูสามารถนำไปใช้เป็นแบบแผนหรือแบบอย่างในการจัดและดำเนินการสอนอื่นๆ ที่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะเช่นเดียวกันได้

จากความหมายของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอน หมายถึงแบบแผนการดำเนินการสอนที่ได้รับการจัดอย่างเป็นระบบอย่างสัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎี/หลักการเรียนรู้หรือการสอนที่รูปแบบนั้นยึดถือ และได้รับการพิสูจน์ ทดสอบว่ามีประสิทธิภาพสามารถช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายเฉพาะของรูปแบบนั้นๆ โดยประกอบด้วยทฤษฎี/หลักการที่รูปแบบนั้นยึดถือและกระบวนการสอนที่มีลักษณะเฉพาะอันจะนำนักเรียนไปสู่จุดมุ่งหมายเฉพาะที่รูปแบบนั้นกำหนด

4.2 องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนการสอน

นักการศึกษาได้อธิบายองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนไว้ดังนี้

จอยซ์ และ วิลล์ (Joyce and Weil, 2000: 13-14) ได้อธิบายองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนไว้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. เป้าหมายของรูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งอธิบายถึงสิ่งที่มุ่งพัฒนา หรือคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน
2. หลักการหรือแนวคิดที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบ
3. รายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการสอนหรือการดำเนินการสอน
4. การประเมินผลที่จะชี้ให้เห็นถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบนั้น

ทิสนา แคมมณี (2545: 219-220) ได้อธิบายองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนไว้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบนั้น
2. มีการบรรยาย และอธิบายสภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการที่ยึดถือ
3. มีการจัดระบบ คือ มีการจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของระบบให้สามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของระบบหรือกระบวนการนั้นๆ
4. มีการอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่างๆ อันจะช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนนั้นๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

คำอธิบายของนักการศึกษาข้างต้นสามารถสรุปองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนได้ 4 ประการ คือ 1) ปรัชญา หลักการ แนวคิด หรือทฤษฎีซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และ 4) การวัดและประเมินผลที่เกิดจากการใช้รูปแบบ

4.3 ประเภทของรูปแบบการจัดการเรียนการสอน

นักวิชาการได้กล่าวถึงประเภทของรูปแบบการเรียนการสอนไว้ดังต่อไปนี้

จอยซ์ และ วิลล์ (Joyce และ weil, 1986: 5-14) ได้จัดรูปแบบการเรียนการสอนออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1. รูปแบบการสอนที่เน้นการจัดกระบวนการ หรือกระบวนการคิด (The Information-Processing Family) จะมุ่งเน้นการพัฒนาด้านเนื้อหาวิชาและทักษะกระบวนการทางสติปัญญาเป็นหลัก เช่นการสอนมโนทัศน์ (Concept Attainment) การสอนการคิดเชิงอนุมาน (Inductive Thinking) การสอนและฝึกฝนการคิดสืบค้น (Inquiry Training) การสอนยุทธศาสตร์การจำ (Memorization)

2. รูปแบบการสอนที่เน้นการพัฒนาตน (The Personal Family) เป็นรูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนตามความต้องการและความสนใจของแต่ละบุคคล และการพัฒนาผู้เรียนทางด้านจิตพิสัย เช่น การสอนแบบไม่สั่งการ (Nondirective Teaching) ซึ่งเป็นการสอนที่มุ่งให้คำแนะนำปรึกษาให้ผู้เรียนสามารถนำตนเองในการเรียนการสอนเพื่อฝึกให้นักเรียนตระหนักรู้ในตนเอง (Awareness Training)

3. รูปแบบการสอนที่เน้นปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (The Social Family) จะเน้นการพัฒนากระบวนการกลุ่มและการพัฒนาด้านจิตพิสัยเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม เช่น การสอนแบบค้นคว้าเป็นกลุ่ม (Group Investigation) การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) เป็นต้น

4. รูปแบบการสอนที่เน้นการปรับพฤติกรรม (The Behavioral Systems Family) เป็นรูปแบบการสอนที่เน้นการนำทฤษฎีการเรียนรู้เชิงพฤติกรรมมาใช้ในพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนทั้งทางด้านเนื้อหาวิชาและทักษะต่างๆ เช่น การสอนเพื่อการควบคุมตัวเอง (Learning Self-Control) การเรียนรู้แบบรู้รอบ (Mastery Learning) เป็นต้น

นอกจากนี้ ทิศนา ขัมมณี (2545: 223-269) ได้แบ่งรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเป็น 5 ประเภทสรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระต่างๆ ซึ่งอาจอยู่ในรูปของข้อมูล ข้อเท็จจริง มโนทัศน์ หรือความคิดรวบยอด เช่น รูปแบบการจัดการเรียนการสอนมโนทัศน์ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดของกานเย รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยการเสนอแนวคิดนำ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นความจำ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ผังกราฟิก เป็นต้น

2. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย เป็นรูปแบบที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้สึก เจตคติ ค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นเรื่องยากแก่การพัฒนาหรือปลูกฝัง เช่น รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาจิตพิสัยของ

บลุม รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การซักค้ำน รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีทำความเข้าใจในค่านิยม เป็นต้น

3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้ำนทักษะพิสัย เป็นรูปแบบที่มุ่งพัฒนาความสามารถของผู้เรียนด้ำนการปฏิบัติ การกระทำ หรือการแสดงออกต้งๆ เช่น รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน รูปแบบการจัดการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เป็นต้น

4. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะกระบวนการเป็นรูปแบบที่มุ่งพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับวิธีการดำเนินการต้งๆ อาจเป็นกระบวนการทางสติปัญญา กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในลักษณะนี้ เช่น รูปแบบการจัดการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบและแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม รูปแบบการจัดการเรียนการสอนกระบวนการคิดอุปนัย รูปแบบการจัดการเรียนการสอนกระบวนการคิดสร้างสรรค์ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนกระบวนการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของทอร์เรนซ์ เป็นต้น

5. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการ เป็นรูปแบบที่พยายามพัฒนาการเรียนรู้ด้ำนต้งๆ ของผู้เรียนไปพร้อมๆ กัน โดยใช้การบูรณาการทั้งทางด้ำนเนื้อหาสาระและวิธีการ เช่น รูปแบบการจัดการเรียนการสอนทางตรง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นต้น

จากรูปแบบการเรียนการสอนสามารถสรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนการสอนสามารถแบ่งได้หลากหลายประเภท ตามแนวคิดหรือเกณฑ์ที่นักการศึกษาใช้ในการจัดกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นแนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีทางจิตวิทยา เป็นต้น โดยรูปแบบการเรียนการสอนแต่ละประเภทจะมีความแตกต่างกันไป โดยมีจุดมุ่งหมาย และลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกันซึ่งผู้สอนสามารถประยุกต์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแต่ละประเภทมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนร่วมกันได้ เพื่อให้สามารถพัฒนาการเรียนของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตที่พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้ำนทักษะพิสัย เนื่องจากเป็นรูปแบบที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาสามารถปฏิบัติงานเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ประเภทบันเทิงคดีให้ได้ 3 ประเภท นั่นคือ นิทาน เรื่องสั้น และนวนิยายขนาดสั้นนั่นเอง

4.4 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้น ต้องมีการผ่านกระบวนการพัฒนา และจัดองค์ประกอบต่างๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนนั้นๆ ซึ่งได้มีนักการศึกษากล่าวถึงหลักการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนไว้ดังนี้

จอยซ์ และ วิลล์ (Joyce and Weil, 1986) ได้เสนอหลักการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอนต้องมีทฤษฎีรองรับ เช่น ทฤษฎีด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ เป็นต้น
2. เมื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแล้ว ก่อนนำไปใช้อย่างแพร่หลายจะต้องมีการวิจัยเพื่อทดสอบทฤษฎีและตรวจสอบคุณภาพในเชิงการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง และนำข้อค้นพบมาปรับปรุงแก้ไขอยู่เรื่อยๆ เพื่อเป็นหลักประกันได้ว่ารูปแบบการเรียนการสอนนั้นๆ สามารถใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ
3. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอาจออกแบบให้ใช้ได้อย่างกว้างขวางหรือเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้
4. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนจะมีจุดมุ่งหมายหลักที่ถือเป็นหลักในการพิจารณาเลือกรูปแบบไปใช้ กล่าวคือ ถ้าผู้เลือกรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ตรงกับจุดมุ่งหมายหลักก็จะทำให้เกิดผลสูงสุด แต่ก็สามารถนำรูปแบบนั้นไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่นๆ ถ้าพิจารณาเห็นว่าเหมาะสม แต่ก็อาจทำให้ได้ผลสำเร็จลดน้อยลงไป

นอกจากนี้ ทิศนา เขมมณี (2545: 199-201) ยังได้เสนอถึงขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ไว้ว่ามีขั้นตอนสำคัญดังนี้

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้ชัดเจน
2. การศึกษาหลักการหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดองค์ประกอบและเห็นแนวทางในการจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้
3. การศึกษาสภาพการณ์และปัญหาที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ค้นพบองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเมื่อนำไปใช้จริง และช่วยป้องกันปัญหาอันจะทำให้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ขาดประสิทธิภาพ
4. การกำหนดองค์ประกอบสำคัญของรูปแบบ โดยพิจารณาว่ามีสิ่งใดที่ช่วยให้เป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายบรรลุผลสำเร็จ

5. การจัดกลุ่มองค์ประกอบ โดยนำองค์ประกอบที่กำหนดไว้มาจัดหมวดหมู่เพื่อความสะดวกในการดำเนินการในขั้นตอนต่อไป
6. การจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ โดยพิจารณาว่าองค์ประกอบใดเป็นเหตุและเป็นผลขึ้นต่อกันในลักษณะใด สิ่งใดควรมาก่อนมาหลัง สิ่งใดสามารถดำเนินการคู่ขนานกันไปได้
7. การจัดผังรูปแบบ โดยแสดงลำดับขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของรูปแบบนั้น
8. การทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้น
9. การประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ว่าบรรลุผลตามเป้าหมายหรือใกล้เคียงกับเป้าหมายมากน้อยเพียงใด
10. การปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยนำผลจากการทดลองใช้ไปปรับปรุงให้รูปแบบการจัดการเรียนรู้นั้นดียิ่งขึ้น

การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน สามารถสรุปขั้นตอนสำคัญในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนได้ดังนี้ (ทิสนา แจมมณี ม.ป.ป; Cole, 1987; Joyce&Weil, 1992)

1. การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและข้อค้นพบจากการวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันหรือปัญหาจากเอกสาร ผลงานวิจัย หรือการสังเกต สอบถามผู้ที่เกี่ยวข้อง
2. การกำหนดหลักการ เป้าหมายและองค์ประกอบอื่นๆ ของรูปแบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐานและสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบระเบียบ
3. การกำหนดแนวทางในการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ ประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการและเงื่อนไขต่างๆ เช่น ใช้กับผู้เรียนกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มย่อย ผู้สอนจะต้องเตรียมงานหรือจัดสภาพการเรียนการสอนอย่างไร เพื่อให้การใช้รูปแบบการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
4. การประเมินรูปแบบการเรียนการสอนเป็นการทดสอบความมีประสิทธิภาพของรูปแบบที่สร้างขึ้น ซึ่งโดยทั่วไปจะใช้วิธีการต่อไปนี้
 - 4.1 ประเมินความเป็นไปได้ในเชิงทฤษฎีโดยคณะผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งจะประเมินความสอดคล้องภายในระหว่างองค์ประกอบต่างๆ
 - 4.2 ประเมินความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติการ โดยการนำรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง ในลักษณะของการวิจัยเชิงทดลองหรือกึ่งทดลอง
5. การปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอน มี 2 ระยะ คือ
 - 5.1 ระยะก่อนนำรูปแบบการเรียนการสอนไปทดลองใช้โดยใช้ผลจากการประเมินความเป็นไปได้ในเชิงทฤษฎีเป็นข้อมูลในการปรับปรุง

5.2 ระยะเวลาหลังนำรูปแบบการเรียนการสอนไปทดลองใช้ โดยอาศัยข้อมูลจากการทดลองใช้เป็นตัวชี้้นำในการปรับปรุงและอาจจะมีการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปทดลองใช้และปรับปรุงซ้ำจนกว่าจะได้ผลเป็นที่น่าพอใจ

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนนั้นต้องทำอย่างเป็นระบบ โดยศึกษาหลักการ แนวคิด หรือ ทฤษฎีมาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบเพื่อกำหนดองค์ประกอบสำคัญของรูปแบบ ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้นำแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนต่อไป

5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์

งานวิจัยต่างประเทศ

จ็อบ (Jobe, 1975) ได้วิจัยเรื่อง สิ่งที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนในการเลือกหัวข้อการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยเสรี ผลการวิจัยพบว่า เมื่อนักเรียนมีเสรีที่จะการเลือกหัวข้อด้วยตนเอง นักเรียนมักจะเลือกเรื่องที่เพื่อนร่วมชั้นเรื่องสัตว์และเรื่องส่วนตัว และอิทธิพลสำคัญในการเลือกหัวข้อนั้นมีผลจากแรงกดดันภายใน ความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนจากประสบการณ์ตรงและจากหนังสือ

เซนต์ โรแมน (St. Romain, 1975: 244) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความแตกต่างในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้สิ่งเร้าที่แตกต่างกันดังนี้ 1) โดยการอภิปราย 2) ใช้ฟิล์มและภาพทดลองกับนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยกลุ่มทดลองจัดกระทำดังนี้ 1) ให้เลือกเรื่องเอง 2) กำหนดเรื่องให้เขียนต่อไปเรื่อยๆ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน แต่วิธีอภิปรายในกลุ่มทดลองจะทำให้เด็กเกิดความคิดริเริ่ม

คีย์นีย์ (Keeney, 1976: 5802-A) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 ของโรงเรียนประถมศึกษา 3 แห่ง จำนวนนักเรียน 276 คน เกี่ยวกับการเขียนแบบสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชอบเลือกเรื่องด้วยตนเอง ร้อยละ 67.40 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 ใช้เวลาในการเรียนเรื่องต่อเนื่องกัน คิดเป็นร้อยละ 57.20 และร้อยละ 43.40 ตามลำดับความยากในการเขียนเรื่องสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คือ การรวมความคิด เวลานั้น ขาดเครื่องมือที่จะช่วยในการเขียนคำศัพท์และไม่มีสมาธิเนื่องจากเสียง

รบกวน ส่วนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีปัญหาเช่นเดียวกัน และมีปัญหาเพิ่มขึ้นมาบ้าง คือ การกำหนดเหตุการณ์และอุปนิสัยของตัวละคร

โวลเตอร์ (Wolter, 1976) ได้วิจัยเรื่อง ผลของการส่งผลย้อนกลับในเวลาสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ยังไม่มีทักษะในการเขียนทางใดทางหนึ่ง โดยเฉพาะถ้าให้เขียนชีวประวัติสั้นๆพร้อมกับครูให้คำติชมเพื่อเสริมกำลังใจจะช่วยให้นักเรียนได้ปรับปรุงวิธีเขียนของเขาให้ดีขึ้นได้ และนักเรียนที่รู้จักประเมินตนเองในการเขียนอยู่เสมอพร้อมทั้งมีการเขียนกราฟแสดงความก้าวหน้าในการเขียนของตนเอง

แอดเลอร์ (Adler, 2002: 117-A) ได้วิจัยบทบาทการปฏิบัติพัฒนาการเขียนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาความเข้าใจในระดับที่แตกต่างของวัยรุ่นและเพื่อพัฒนาผู้เขียนในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนวิชาเลือกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่อาศัยในชุมชนชนเมืองนิวยอร์ก โดยมีผู้ร่วมวิจัยคือ ครู 4 คนและนักเรียน 24 คน โดยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ครูจะเปิดวิสัยทัศน์และคอยช่วยเหลือผู้เรียน พบว่าผู้เรียนได้ช่วยให้นักเรียนทำความเข้าใจในวิชาการ นักเรียนมีจินตนาการสูงซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติการเขียนเชิงสร้างสรรค์พัฒนาขึ้น

งานวิจัยในประเทศ

วรรณภา เครื่องเนียม (2531) ได้ทำวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่เรียน โดยใช้แบบฝึกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอุทัยวิทยาคม จังหวัดอุทัยธานี ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนโดยใช้แบบฝึกสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้ใช้แบบฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศศิณี เชื้อนแก้ว (2545) การใช้กิจกรรมเขียนบันทึกการอ่านเพื่อส่งเสริมทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สถาบันราชภัฏลำปาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนก่อนและหลังการใช้กิจกรรมเขียนบันทึกการอ่าน กลุ่มเป้าหมายคือนักศึกษาศาขวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏลำปาง ที่ลงทะเบียนรายวิชา 1552302 จำนวน 31 คน เครื่องที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการสอนที่ใช้กิจกรรมเขียนบันทึกการอ่านเป็นหลัก แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเขียนเชิง

สร้างสรรค์และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นหลังใช้กิจกรรมเขียนบันทึกการอ่าน

ประทีป ดี (2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้กิจกรรมเพลงเพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคำศัพท์และความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพาณิชย์การเชียงใหม่ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความรู้ด้านคำศัพท์และความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมเพลง กลุ่มเป้าหมายคือนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีที่ 3/1 โรงเรียนพาณิชย์การเชียงใหม่ ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษเสริม (สอ.302) จำนวน 41 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการสอนใช้กิจกรรมเพลง แบบทดสอบความรู้ด้านคำศัพท์และแบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ด้านคำศัพท์และความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการสอนด้วยกิจกรรมเพลงสูงขึ้น

อรุณวรรณ รัตนเดชกำจาย (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) พัฒนาและหาประสิทธิภาพแบบฝึก 3) ทดลองใช้ และ 4) ปรับปรุงแก้ไข กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรัทธาสมุทร อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม จำนวน 30 คน เครื่องมือคือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ประเด็นสนทนากลุ่มแบบฝึกการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ และแบบสอบถามความคิดเห็น ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนและครูต้องการให้มีการพัฒนาแบบฝึกการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยที่มีรูปภาพประกอบ 2) แบบฝึกทักษะการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์จำนวน 4 ชุด มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80/80 3) ผลการจัดการเรียนรู้พบว่า นักเรียนมีความตั้งใจและสนใจทำกิจกรรมอย่างสนุกสนาน และ 4) ผลการเรียนรู้การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังใช้แบบฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จินตนา สุทธสาส์น (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ในการพัฒนาความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ ด้านเนื้อหา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 โรงเรียนชลประทานผาแตก อ.ดอย

สะเก็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 จำนวน 37 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้รูปแบบการสอนสามมิติของ วิลเลียมส์ RUBRICส์ประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการเรียน โดยใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่เรียน โดยใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ 4 ด้าน คือ การคิดคล่อง การคิดริเริ่ม การคิดยืดหยุ่น และการคิดละเอียดลออ โดยภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับดี 2) นักเรียนที่มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก ต่อการเรียน โดยใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่านักเรียนมีระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุดในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการใช้สื่อในการเรียนรู้และด้านการวัดและประเมินผลและมีระดับความคิดเห็นด้วยมาก ในด้านบรรยากาศในการจัดเรียนรู้ และด้านเนื้อหา

วิลาวลัย โปธิ์ทอง (2551) ผลการใช้แบบจำลองการสอน STIM เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาเปรียบเทียบผลการใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแบบจำลองการสอน STIM กับวิธีการจัดการสอนแบบปกติตามแผนการสอนของ โรงเรียนกับนักเรียนที่มีบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน และ ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอน บุคลิกภาพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบางละมุง จำนวน 74 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนจากวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ STIM กับนักเรียนที่เรียนโดยวิธีการจัดการเรียนแบบปกติ มีความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว บุคลิกภาพปกติ และบุคลิกภาพแสดงตัว มีความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง และระดับต่ำ มีความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน 4) ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอน กับบุคลิกภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ผลการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ข้างต้น พบว่า ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์สามารถทำได้หลายแนวทาง ไม่ว่าจะเป็น การใช้แผนผังความคิด การใช้แบบฝึก การใช้วิธีสอนที่แตกต่างกัน เช่น วิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่ม การใช้เทคนิคระดมสมอง ใช้กิจกรรมเขียนบันทึกการอ่าน กิจกรรมเพลง และรูปแบบการสอน ซึ่งสื่อต่างๆ นั้นก็คือ สหบทที่

สามารถนำมาใช้ในประกอบในการเรียนการสอน ซึ่งเห็นได้ว่าการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ควรจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ควรให้มีการร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อให้เกิดความคิดที่หลากหลายออกไป นอกจากนั้นครูยังควรมีบทบาทในการเป็นผู้ส่งเสริมและ เปิดโลกทัศน์ของนักเรียนด้วยสื่อการสอนที่แตกต่างกันออกไป นอกจากนี้ผลการวิจัยที่พบทำให้มองเห็นมิติต่างๆของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ชัดเจนขึ้น ทั้งทางด้านสภาพที่เป็นอยู่จริง ปัญหาที่ควรเร่งแก้ไข ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้แก่ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา

งานวิจัยเกี่ยวกับทฤษฎีสหบท

งานวิจัยต่างประเทศ

แคร์นี่ (Cairney, 1990) ศึกษาเรื่องสหบท : อิทธิพลการเขียนแบบจากอดีต พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งที่ความสามารถสูงและความสามารถต่ำใช้การอ้างอิงถึงตัวบทอื่นๆ ในการเขียนของตนเอง ซึ่งการทำตามอดีตนั้นมีแนวทางคือ การลอกเลียน หรือการทำซ้ำในรูปแบบ การใช้ตัวละครหรือการใช้ตัวละครหลัก ใช้แนวคิดเฉพาะปราศจากการลอกเลียนโครงเรื่อง การลอกเลียนโครงเรื่องด้วยแนวคิดหรือเหตุการณ์ที่แตกต่าง การลอกเลียนโครงเรื่องและแนวคิด การเชื่อมโยงเนื้อหาจากอธิบายถึงเรื่องเล่า และการสร้างสรรค์เรื่องเล่าออกจากเรื่องเล่าอื่นๆ

แคร์นี่ (Cairney, 1992) ศึกษาถึงการส่งเสริมและการสร้างการเชื่อมโยงเรื่องราวของนักเรียน พบว่า การเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้รับอิทธิพลจากตัวบทที่พวกเขาได้ยืม เขาลังเกตพบว่า เด็กสร้างสรรค์ด้วยการร่วมกันเชื่อมโยงเรื่องราว แบ่งตัวบทที่พวกเขาได้ยืมอ่านหรือเขียน ซึ่งแคร์นี่สรุปว่า การเชื่อมโยงเรื่องของเด็กจะกำหนดรูปแบบภายใต้บริบทของสังคม

เกรกอรี (Gregory, 2002) ได้ทำการทดลองการจัดการเรียนการสอนอ่านโดยใช้บทสนทนาเป็นฐาน เพื่อวัดหาความสามารถทางการสร้างสหบททั้งปริมาณและชนิด โดยเชื่อมโยงการประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการเรียนรู้ภาษาของเด็กกับการตระหนักถึงอัตลักษณ์ของผู้อื่นและการเชื่อมโยงกับตัวบท ผลการศึกษาพบว่าเด็กที่เข้าถึงบทสนทนาของตัวบทโดยการสนับสนุนของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทสนทนาเป็นฐานสามารถพัฒนาความหมายที่หลากหลายและเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับตัวบทได้ดีกว่า และเด็กสามารถสร้างจำนวนและชนิดของการสร้างสหบทเพิ่มขึ้นเมื่อเด็กพัฒนาความสามารถในการรู้จักตัวเองและผู้อื่น

โรเช เจมสัน (Roache-Jameson, 2005) ศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อพัฒนาการทางการอ่านเขียนในชั้นเรียนของเด็กอนุบาลด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ การรวบรวมข้อมูลพบว่าเด็กมีการสร้างตัวบทอย่างสม่ำเสมอ และสามารถแบ่งชนิดของการเชื่อมโยงได้เป็นสามชนิด คือ การเชื่อมโยงตัวบท (textual domain) ซึ่งหมายถึงการเชื่อมโยงซึ่งโดยส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับความคิดรวบยอดในความหมายดั้งเดิมของตัวบท เช่น ตัวละคร โครงเรื่อง และโครงสร้างของตัวบท การเชื่อมโยงทางบริบท (contextual domain) ซึ่งรวมถึงการเชื่อมโยงกับสถานการณ์ที่เฉพาะเจาะจงของบริบทซึ่งในการวิจัยหมายถึง ชั้นเรียน การเชื่อมโยงทางประสบการณ์ส่วนตัว (personal domain) ซึ่งหมายถึงการเชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่นักเรียนอยู่อาศัย การวิเคราะห์ข้อมูลชี้ให้เห็นความสามารถของการสร้างตัวบทในการส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือในชั้นเรียนซึ่งเป็นฐานของการพัฒนาสังคมแก่ผู้เรียนรู้

แพนทาลาว (Pantaleo, 2006) ศึกษาเรื่อง ความเกี่ยวข้องกันของผู้อ่านและผู้เขียน : สำรวจสหพทในการเขียนของนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจกระบวนการอ่านและการทำความเข้าใจตัวบทด้วยการเปลี่ยนลักษณะพื้นฐาน และสำรวจอิทธิพลของวรรณกรรมที่อ่านมีผลกับการเลือกเรื่องที่แต่งขึ้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้สร้างประเภทขึ้นเฉพาะคือ “กลุ่มรู้หนังสือ” ด้วยคุณค่าเฉพาะและความรู้เฉพาะ รวมถึง ความรู้เกี่ยวกับ โครงสร้าง ประเด็น ภาษาศาสตร์ วรรณกรรม และการมองโครงสร้างของวรรณกรรมด้วย ลักษณะการเปลี่ยนพื้นฐาน (Radical Change) ซึ่งในปัจจุบันถือว่าการสัมผัสพบว่าเด็กจะเรียนรู้และใช้ภาษาเกินกว่าระดับพื้นฐาน ซึ่งได้มาจากการอภิปราย ภาษาพูดและการเขียนในวรรณกรรม การเขียนของนักเรียนอยู่เฉพาะในเนื้อหาของสังคมและกิจกรรมว่าก่อให้เกิดข้อผูกมัดกับประเภทตัวบทโดยเฉพาะ

ทอร์ (Torr, 2007) ศึกษาการสร้างความเชื่อมโยงตัวบทของเด็กอายุ 4 ขวบ 13 คนในระหว่างการอ่านร่วมกันกับแม่ (เด็ก 7 คน) และครูระดับอนุบาล (เด็ก 6 คน) ผลการศึกษาพบว่า เด็กเล็กกระตือรือร้นในการนำความรู้ของสื่ออื่นและประสบการณ์ในชีวิตจริง ในการสะท้อนความหมายเพื่อพบการอ่านหนังสือภาพที่ตนไม่คุ้นเคย การทำงานของตัวบทสามารถจัดระดับจากระดับธรรมดาโดยรู้สึกที่ธรรมเนียมในการจำได้ไปสู่ระดับสูงในการเปรียบเทียบระหว่างสื่อในความหมายของแก่นเรื่องและ โครงเรื่อง ที่ระดับผู้ใหญ่สามารถบูรณาการตัวบทของเด็กเพื่อนำไปสู่การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดที่แตกต่างกันไป การตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการตัวบทในการแปลความหมายของเด็กอาจสามารถทำให้ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาปฐมวัยมีกรอบในการวางแผนการพัฒนาภาษาและการอ่านเขียนอย่างเป็นระบบในชั้นเรียนของตนเอง

งานวิจัยในประเทศ

ศุภยง พันธุ์โกมล (2535) ได้ศึกษาเรื่องการเชื่อมโยงเนื้อหาเพลงไทยลูกทุ่งยอดนิยมในช่วงพ.ศ. 2498 - พ.ศ. 2535 โดยศึกษาการเชื่อมโยงเนื้อหาของเพลงไทยลูกทุ่งยอดนิยมในช่วงพ.ศ. 2498 - พ.ศ. 2535 ที่สามารถแสดงให้เห็นถึงความต่อเนื่องของการเชื่อมโยงทางปฏิสัมพันธ์ทางด้านวัฒนธรรมหลวงกับวัฒนธรรมราษฎร์ ข่าวสาร เรื่องราวต่างๆ และความทันสมัยที่ชาวเมืองส่งไปให้ชาวชนบท โดยผ่านทางเพลงไทยลูกทุ่ง ผลการวิจัยพบว่า การเชื่อมโยงทางปฏิสัมพันธ์ทางด้านวัฒนธรรมหลวงกับวัฒนธรรมราษฎร์ ข่าวสาร เรื่องราวต่างๆ และความทันสมัยที่ชาวเมืองส่งออกไปให้ชาวชนบท โดยผ่านทางเพลงไทยลูกทุ่งนั้นเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา เพราะเนื้อหาของเพลงลูกทุ่งนั้นมักจะนำเอาสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวกับ วัฒนธรรมของคนในเมือง เช่น รถยนต์ เงิน เหตุการณ์ปัจจุบัน เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลสำคัญ วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตแบบใหม่ของชาวเมืองใส่ไว้ในเพลงลูกทุ่ง และเนื้อหาของเพลงลูกทุ่งมักจะมีส่วนที่คล้ายคลึงหรือคู่กันมากับเพลงลูกกรุงจนกระทั่งเพลงป๊อปในสมัยปัจจุบันอยู่เสมอๆ ดังนั้น สิ่งที่ชาวชนบทได้รับจากเพลงลูกทุ่งนั้น จึงเกี่ยวกับเรื่องราวที่มาจากชาวเมืองที่ส่งผ่านไปให้ชาวชนบทโดยผ่านทางเพลงลูกทุ่ง

ปิยะพิมพ์ สมิตติลล (2541) ศึกษาเรื่อง การเชื่อมโยงเนื้อหา “นวนิยาย” ในสื่อสิ่งพิมพ์และในสื่อละครโทรทัศน์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิเคราะห์ลักษณะการเชื่อมโยงเนื้อหาระหว่างนวนิยายและละครโทรทัศน์ไทยในเรื่องทรายสีเพลิงและยามเมื่อลมพัดหวน และเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเชื่อมโยง เปลี่ยนแปลง ดัดแปลงเนื้อหา ระหว่างสื่อนวนิยายและสื่อละครโทรทัศน์ไทย ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยทำการศึกษาจากแหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสาร เทปบันทึกภาพละครโทรทัศน์ เรื่องทรายสีเพลิง และยามเมื่อลมพัดหวน ตามเกณฑ์การวิเคราะห์ต่างๆ โดยอาศัยแนวคิดต่างๆ มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ เปรียบเทียบ คือ แนวคิดเรื่ององค์ประกอบนวนิยาย แนวคิดเรื่ององค์ประกอบละครโทรทัศน์ แนวคิดเรื่องการผลิตรายการโทรทัศน์ ทฤษฎีการวิเคราะห์รายการ โดยใช้การวิเคราะห์สูตร การวิเคราะห์การเล่าเรื่อง การวิเคราะห์การเชื่อมโยงเนื้อหา การวิเคราะห์ Convention/ Invention และแนวคิดเรื่องการดัดแปลงนวนิยายสู่ละครโทรทัศน์ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ลักษณะการเชื่อมโยงเนื้อหา ระหว่างนวนิยายและละครโทรทัศน์ไทยในเรื่องทรายสีเพลิง และยามเมื่อลมพัดหวน ดังมีรายละเอียดเช่น การสร้างแนวคิดและภาพ การเล่าเรื่องตัวละครและการสร้างตัวละคร และรูปแบบโครงสร้างของนวนิยายและละครโทรทัศน์ สำหรับการเชื่อมโยงเนื้อหา ระหว่างนวนิยายและละครโทรทัศน์สามารถแบ่งรูปแบบเป็นการเชื่อมโยงได้เป็นลักษณะดั้งเดิมที่เป็นจุดร่วมของนวนิยายและละครโทรทัศน์ (Convention/ Repetition) และลักษณะ

ที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ ซึ่งเป็นลักษณะที่แตกต่างระหว่างสื่อนวนิยายและสื่อละครโทรทัศน์ (Invention / Variation) โดยมีปัจจัยที่มีผลต่อการเชื่อมโยงเนื้อหาระหว่างนวนิยายและสื่อละครโทรทัศน์ได้แก่ธรรมชาติของสื่อ ระบบการสร้างคารา และความแตกต่างของประเภทรายการ

วารงคณา จันลา (2545) ศึกษาเรื่อง การถ่ายโยงเนื้อหาทางเพศจากสื่อนวนิยาย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงลักษณะของการถ่ายโยงเนื้อหาทางเพศจากสื่อนวนิยายโดยการเปรียบเทียบกับสื่อภาพยนตร์และปัจจัยที่มีผลต่อการถ่ายโยงเนื้อหาทางเพศ โดยอาศัยแนวคิดการเชื่อมโยงเนื้อหาและวิเคราะห์เชิงสัญวิทยา โดยผลการวิจัยพบว่า ในสื่อภาพยนตร์ส่วนใหญ่มีการคงเดิมเนื้อหาตามนวนิยาย มีการเพิ่มเติม การปรับเปลี่ยนและการตัดทอนเนื้อหาในระดับที่ใกล้เคียงกัน ทั้งนี้เกิดจากปัจจัยที่มีต่อการถ่ายโยงเนื้อหาซึ่งประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการถ่ายโยงเนื้อหาอันได้แก่ การใช้ข้อสรุปประกอบทางเทคนิคภาพยนตร์และการใช้สัญวิทยา 2) ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการถ่ายโยงเนื้อหาซึ่งประกอบไปด้วยบรรทัดฐานของสังคมไทยและพระราชบัญญัติของภาพยนตร์ไทย พ.ศ. 2473 และ 3) ปัจจัยที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของสื่อทั้งสองประเภท

พุทธชาติ สุขรอด (2545) ศึกษาเรื่อง การสื่อความหมาย การสร้างอารมณ์ขัน และสัมพันธบทในการ์ตูนระกากับราณี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเอกสารหลักที่ศึกษาคือ การ์ตูนการเมือง "ระกากับราณี" ซึ่งตีพิมพ์ลงในนิตยสารมติชนสุดสัปดาห์ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์การวิจัยคือ เพื่อศึกษากลวิธีการสื่อความหมาย ค้นหากลวิธีการสร้างอารมณ์ขัน และศึกษาสัมพันธบทระหว่างการ์ตูนการเมืองระกากับราณี และแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม 1 ตอนต้น โดยผลการวิจัยสรุปว่า (1) การ์ตูนการเมืองระกากับราณี มีแก่นเรื่องเกี่ยวกับสังคม ใช้เป็นภาษาในลักษณะไม่เป็นทางการ พบประพันธกรรมในลักษณะการล้อเลียนแฝงความตลกขบขัน และมีความหมายแฝงที่อิงอยู่กับรหัสสัญลักษณ์ ในส่วนของการสร้างอารมณ์ขัน พบการเล่นตลกกับเรื่องในชีวิตประจำวันมากที่สุด และสามารถแบ่งกลวิธีการสร้างอารมณ์ขันออกได้เป็น 10 กลวิธี โดยกลวิธีที่พบมากที่สุดคือ การแสดงความจริงในอีกแง่มุมหนึ่งที่มีกฎมองข้ามหรือซ่อนเร้นอยู่ออกมา ในส่วนของสัมพันธบท สามารถแบ่งได้เป็น 8 ข้อคือ (1) การ์ตูนได้พลิกประเด็นจากในแบบเรียน ที่มุ่งสอนเด็กไปสู่การมุ่งสอนผู้ใหญ่ (2) การ์ตูนได้สลายลักษณะ "อุดมคติ" ของผู้ใหญ่ในแบบเรียน (3) ความถูกต้องในสังคมได้พลิกกลับจากผู้ใหญ่ในแบบเรียนไปสู่เด็กในการ์ตูน (4) การ์ตูนได้แสดงค่านิยมที่เปลี่ยนไปเกี่ยวกับรางวัลที่เด็กจะได้รับเมื่อประพฤติดี (5) การ์ตูนได้สลายอุดมคติ "ครอบครัวสุขสันต์" ที่ปรากฏในแบบเรียน (6) ลักษณะอุดมคติของสังคมในแบบเรียน ได้พลิกกลับจากแง่บวกกลายเป็นแง่ลบใน

การ์ตูน (7) การ์ตูนได้สลายอุดมคติ "ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว" ที่ฝังอยู่ในแบบเรียน (8) การ์ตูนได้พลิกกลับลักษณะการหวนหวอดคิดที่ปรากฏในแบบเรียน

กัญญา วัฒนกุล (2550) ศึกษาเรื่อง สัจนิยมมหัศจรรย์และสหพทในนวนิยายเรื่อง คาฟกา ออน เดอะ ชอร์ ของ ฮารุกิ มูราคามิ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ นวนิยายเรื่อง คาฟกา ออน เดอะ ชอร์ ของฮารุกิ มูราคามิ ในด้านองค์ประกอบมหัศจรรย์ภายในตัวบท และการสืบหาสายสัมพันธ์ระหว่างคาฟกา ออน เดอะ ชอร์ กับตัวบทอื่นๆ เนื่องจากกระบวนการสหพท คือเครื่องมือที่สามารถเน้นความเป็นสัจนิยมมหัศจรรย์ของตัวบทให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผลการวิจัยพบว่า ปรากฏการณ์มหัศจรรย์ที่เกิดขึ้นในโลกความจริงอย่างเป็นธรรมชาติและ เป็นรูปธรรมดังที่ปรากฏในคาฟกา ออน เดอะ ชอร์ นั้น ได้แสดงให้เห็นถึงการผสมผสานอย่าง สลับซับซ้อนระหว่าง “ความจริง” และ “ความลวง” ลักษณะดังกล่าววิพากษ์กระบวนการที่สัจนิยมที่มีแนวโน้มจะแบ่งแยกสิ่งต่างๆ ออกเป็นข้อตรงข้าม องค์ประกอบมหัศจรรย์ใน คาฟกา ออน เดอะ ชอร์ มีบทบาทในการโต้กลับเพื่อวิพากษ์เรื่องเล่าแม่บท เช่นอุดมการณ์ชาตินิยม การเข้าครอบงำของตะวันตก และระบบทุนนิยม จากหลากหลายแง่มุม ในสังคมทุนนิยมสมัยใหม่ ความมหัศจรรย์ทำหน้าที่เป็นเสมือนกระจกที่สะท้อนสภาพจิตอันบิดเบี้ยวและตัวตนที่แปลกแยกของตัวละครที่ดำเนินชีวิตภายใต้กรอบของสังคมทุนนิยม อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า คาฟกา ออน เดอะ ชอร์ เป็นงานในแนวสัจนิยมมหัศจรรย์ซึ่งนำเสนอธรรมชาติของความจริงในยุคหลังสมัยใหม่ที่ผสมผสานกันอย่างหลากหลายและเลื่อนไหลจนกระทั่งไม่อาจเข้าถึงได้ด้วยระบบเหตุผลหรืออายตนะทั้งห้า

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับทฤษฎีสหพทที่กล่าวมาข้างต้นนั้นทำให้ผู้วิจัยได้รับทราบข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับทฤษฎีสหพท และการนำสหพทไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาทางการศึกษาซึ่งพบว่า งานวิจัยในประเทศไทยพบว่า การนำทฤษฎีสหพทมาใช้นั้นเน้นที่การเชื่อมโยงในศาสตร์ทางด้านนิเทศศาสตร์ ซึ่งเกี่ยวกับการเชื่อมโยงเนื้อหาในด้านบันเทิงคดีเสียเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งการนำทฤษฎีสหพทไปใช้ในทางวิเคราะห์การเชื่อมโยงทางเนื้อหาเพียงหนึ่งเล่มเท่านั้น หากแต่การศึกษางานวิจัยต่างประเทศจะพบว่ามี การนำทฤษฎีสหพทไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อให้มองเห็นอิทธิพลของตัวบทที่มีผลกับการอ่าน ซึ่งโดยส่วนมากจะพบในเด็กระดับปฐมวัย และประถมศึกษา แต่ยังไม่พบบางงานวิจัยในการนำสหพทไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งในก่อนที่ผู้เขียนจะเขียนงานใดๆ ได้นั้น ต้องใช้ความรู้ ความคิด ประสบการณ์ต่างๆ ซึ่งโดยส่วนใหญ่ประสบการณ์ต่างๆนั้นได้จากการอ่าน ซึ่งในงานวิจัยนี้จะใช้สหพทเป็นสื่อเพื่อใช้ในการสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เรียนก่อนที่จะเขียนงานเขียนนั่นเอง

จากการศึกษาทฤษฎีสหบท แนวคิดการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ และการจัดการเรียนการสอนเหล่านี้แสดงให้เห็นความสัมพันธ์สอดคล้องกันในรายละเอียดซึ่งจะเสริมสร้างให้นักศึกษามีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและนำมาพัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอน โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์สาระสำคัญจากแนวคิด ทฤษฎี และหลักการเหล่านี้และนำมาพัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนซึ่งมีขั้นตอนที่ชัดเจน และมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่มุ่งพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต ประกอบด้วยการดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต ขั้นตอนที่ 2 การประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

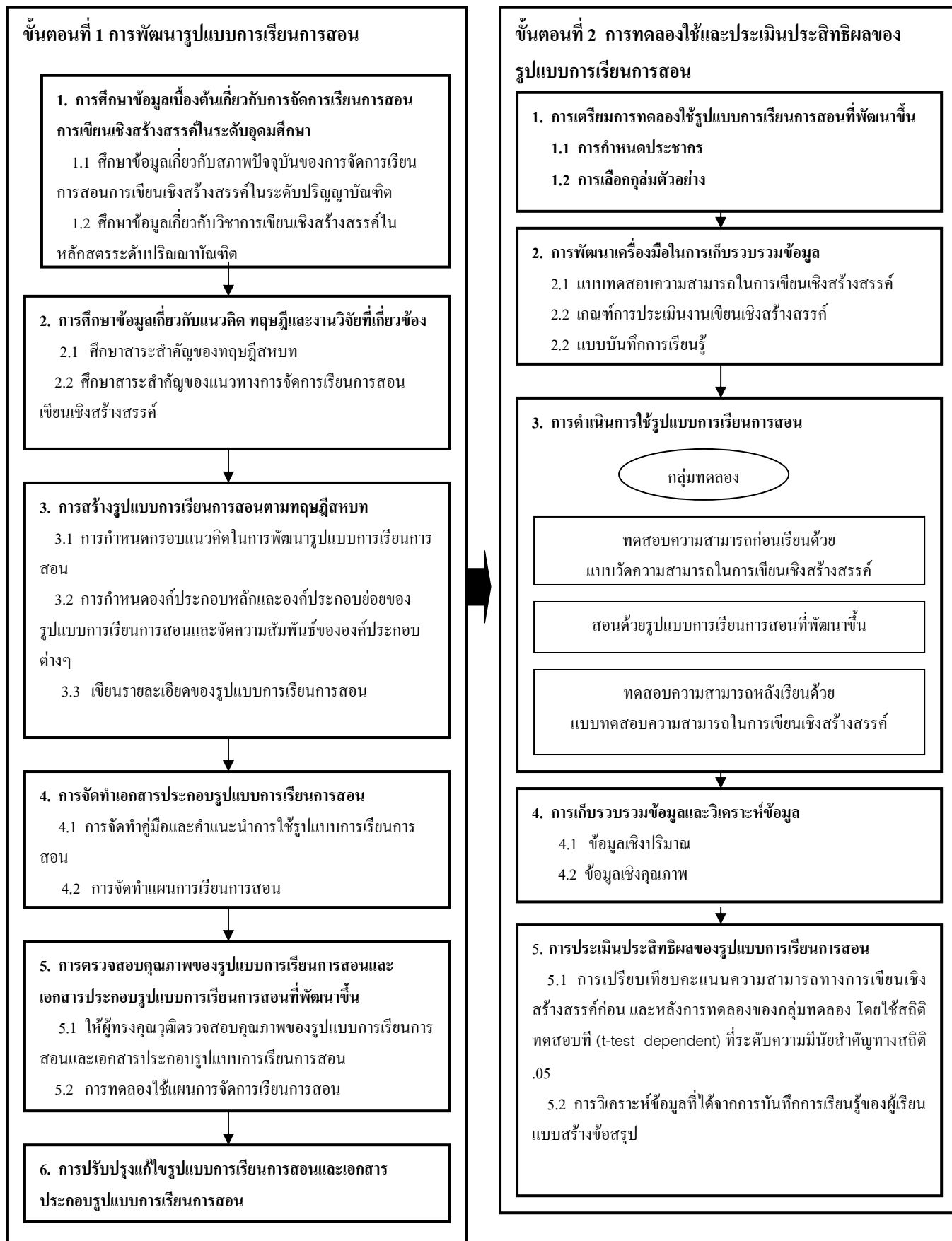
ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับอุดมศึกษา
2. การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีสหบท การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ และรูปแบบการเรียนการสอน
3. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท
4. การจัดทำเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอน
5. การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอน
6. การปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการเรียนการสอน และเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่ได้พัฒนาขึ้น

1. การเตรียมการทดลองใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น
2. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอน
4. การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
5. การประเมินคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท

ลำดับขั้นตอนการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต แสดงได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้างความสามารถ ความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ มีการดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับปริญญาบัณฑิต

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับปริญญาบัณฑิต มีการศึกษาข้อมูลด้านต่างๆ ดังนี้

1.1 การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับรายวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่สอนในหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิตทั้งของรัฐและเอกชน มีการศึกษาข้อมูลจากคำอธิบายรายวิชา วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเนื้อหาวิชาที่หลักสูตรกำหนด เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มากำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน และขอบเขตในการศึกษาวิจัย

ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับรายวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่สอนในหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิตทั้งสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชนพบว่า จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนในวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์เน้นให้นักศึกษาสามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิด และจินตนาการในรูปแบบเขียนงานอย่างสร้างสรรค์ ทั้งงานเขียนประเภทบันเทิงคดี และสารคดี ผ่านการใช้ภาษาเขียนที่สละสลวยและงดงามทั้งการใช้ถ้อยคำ ความคิดอันเป็นเนื้อหาสาระของงานเขียนที่มีคุณค่าในทางสร้างสรรค์ (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2545; คณะอักษรศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547; คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2548; คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2549; คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 2549; คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2551; คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2551)

1.2 การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มีการดำเนินการโดยการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเขียนให้กับนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตและการสัมภาษณ์อาจารย์ที่สอนรายวิชาเกี่ยวกับการเขียน จำนวน 4 ท่าน ได้แก่ อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 2 ท่าน สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2552 อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 2 ท่าน สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2552 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2552 วิชาเอกภาษาไทย จำนวน 30 คน สัมภาษณ์ในช่วงเดือนสิงหาคม 2552 จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสรุปเป็นปัญหาการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ในด้านต่างๆ ดังนี้

1.2.1 ด้านการเรียนรู้ของนักศึกษา พบว่าปัญหาด้านการเรียนรู้ของนักศึกษามีดังต่อไปนี้

(1) นักศึกษายังไม่ให้ความสำคัญและสนใจเรียนรายวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์เท่าที่ควร เพราะเห็นว่าเป็นการเรียนเพื่อฝึกทักษะการเขียนที่ยากและซับซ้อน เนื่องจากต้องมีพื้นฐานความรู้ในด้านการเขียนบันเทิงคดีซึ่งนักศึกษายังไม่มี และการเรียนรู้และฝึกเขียนบันเทิงคดีแต่ละรูปแบบ เป็นการทำชิ้นงานที่เป็นภาระ ให้เกิดความเบื่อหน่าย

(2) นักศึกษาขาดความมั่นใจในการเขียน โดยเฉพาะการวางโครงเรื่อง เนื่องจากไม่มีความรู้ในเรื่องที่จะเขียน ไม่สามารถเรียบเรียงลำดับความคิดได้ หรือลำดับความคิดไม่ต่อเนื่อง วกวน

1.2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนของครู พบว่าปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้ของครู มีดังต่อไปนี้

(1) ครูไม่สามารถสร้างแรงจูงใจหรือกระตุ้นให้นักเรียนเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

(2) ครูส่วนใหญ่มักใช้วิธีการสอนแบบบรรยายในการจัดการเรียนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ เพื่อให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประเภท และองค์ประกอบของบันเทิงคดีร้อยแก้วแต่ละประเภท ซึ่งมีเนื้อหาสาระมีมาก เป็นผลให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน ก่อนลงมือฝึกปฏิบัติการเขียน

(3) ครูไม่ทราบปัญหาเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาในด้านการจินตนาการ เพื่อวางโครงเรื่อง และการลำดับความคิดเพื่อเรียบเรียงเรื่อง ทำให้ไม่ได้ออกแบบการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษาได้เพิ่มประสบการณ์และจินตนาการจากการอ่าน แล้วจึงฝึกทักษะการเขียนตามลำดับขั้น

เมื่อทราบสภาพและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงศึกษาทฤษฎีทางภาษาศาสตร์และแนวการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพื่อนำมาใช้เป็นทฤษฎีและข้อมูลพื้นฐานของการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์

1.3 นำผลการศึกษาสภาพปัญหาการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ที่พบในปัจจุบันมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเป้าหมายของหลักสูตร แล้วสรุปทักษะการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ที่นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตควรได้รับการเสริมสร้าง แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการนำเสนอเนื้อหา คือ การพัฒนาความสามารถในการนำข้อมูล ความคิด ความรู้ จินตนาการและประสบการณ์ต่างๆ มาถ่ายทอดเป็นงานเขียนที่สมจริง มีความชัดเจนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการเขียน 2) ด้านการเรียบเรียงความคิด คือ การพัฒนาความสามารถในการเรียบเรียงเนื้อหาและลำดับความคิดได้อย่างเป็นระบบ สมเหตุสมผล และ 3) ด้านการใช้ภาษา คือ การสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน และ รูปประโยค ได้ถูกต้องตรงความหมาย มีความ

หลากหลาย น่าสนใจให้ความรู้ลึกซึ้งตาม และสามารถเลือกใช้ระดับภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมกับรูปแบบการเขียนแต่ละประเภท

2. การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีสหบท การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ และรูปแบบการเรียนการสอน

การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท ได้ศึกษารวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความ เอกสารและงานวิจัยต่างๆ พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ คือ นักศึกษายังคงไม่ชอบการเขียน และไม่ทราบว่า จะเขียนอะไร และครูจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนเขียน โดยไม่คำนึงถึงทักษะที่เกี่ยวข้องที่สามารถนำมาพัฒนาทักษะการเขียนของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น นั่นคือ ทักษะการอ่าน ซึ่งนักเรียนจะต้องอ่านเป็น และรู้จักที่จะวิเคราะห์ในสิ่งที่อ่านเพื่อให้ นักเรียนอ่านอย่างสร้างสรรค์ได้ การพัฒนาการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ จึงต้องให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของตัวบทที่อ่านเพื่อสร้างประสบการณ์ให้เกิดขึ้นกับนักเรียน ซึ่งจะทำได้สามารถนำประสบการณ์ดังกล่าวไปเป็นข้อมูลในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ได้ ดังนั้นแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอน จึงได้ศึกษาแนวคิดพื้นฐาน ประกอบด้วย ทฤษฎีสหบท การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ และรูปแบบการเรียนการสอน

2.1 ทฤษฎีสหบท

การศึกษาข้อมูลในเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีสหบทข้างต้น พบว่า ในประเทศไทยได้มีการนำไปใช้ในลักษณะของการเปลี่ยนรูปแบบของตัวบทให้แตกต่างไปจากตัวบทเดิม คือ การศึกษาทางด้านนิเทศศาสตร์ และในลักษณะของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวบท คือ การศึกษาทางด้านอักษรศาสตร์ แต่ต่างประเทศได้มีการนำทฤษฎีสหบทไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนจริง และพบว่า ทฤษฎีสหบทสามารถทำให้นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านการเชื่อมโยงความคิด การเรียบเรียงเรื่องราว และการใช้ภาษาในการเขียน ได้ดียิ่งขึ้น แต่ยังไม่มีการนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ทฤษฎีสหบทที่ใช้ในงานวิจัยนี้ คือ แนวคิด Anxiety of Influence ของบลูมที่อธิบายการสร้างงานของกวีรุ่นใหม่ (Bloom, 1997 อ้างถึงใน ตรีศิลป์ บุญจรรยา, 2553) สรุปได้ว่า นักเขียนรุ่นใหม่สร้างงานภายใต้ความกังวลใจของการรับอิทธิพลจากกวีผู้ยิ่งใหญ่ จนเกิดความพยายามที่จะสร้างงานเขียนให้แตกต่างกับกวีรุ่นก่อน พันธกิจของกวีมี 2 ประการคือ (1) การสืบสานขนบทางวรรณศิลป์ และ (2) การสร้างงานใหม่ที่ต่างจากความรู้หรือมรดกทางวรรณศิลป์ที่มีมาก่อน ดังนั้น นักเขียนรุ่นหลังจึงพยายามเป็นอิสระจากอิทธิพลของกวีผู้ยิ่งใหญ่และริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นลักษณะเฉพาะของตนเอง ด้วยการอ่านกวีนิพนธ์ของกวีรุ่นก่อนอย่างพยายามปกป้องอิสรภาพทางความคิดและการสร้างงานของตนเอง โดยเรียกกระบวนการอ่านดังกล่าวว่า “แนวการ

อ่านผ่านมุมมองใหม่” ซึ่งคือ แนวทางการอ่านเพื่อตีความใหม่ โดยนำกระบวนการการปรับเปลี่ยนงานเขียนให้ต่างจากเดิมมา 3 ระดับ (ดูรายละเอียดจากบทที่ 2 หน้า 21-23)

(1) การปรับแต่งงานเขียนเดิม คือ การติดตามงานของผู้ที่เขียนมาก่อนและหลบหลีกแนวทางจากกวีรุ่นก่อน เป็นการอ่านเพื่อตีความใหม่ หรือการเข้าใจในบทหรือกรองที่แตกต่างไปโดยการอ่านบทหรือกรองของนักเขียนรุ่นก่อนและดำเนินการแก้ไขบทหรือกรองของเขา ซึ่งหมายถึง บทหรือกรองของนักเขียนรุ่นก่อนมีความถูกต้องตามความเข้าใจของเขาแต่นักเขียนรุ่นต่อมาได้แก้ไขปรับใหม่เพื่อให้เกิดบทหรือกรองใหม่

(2) การหลอมรวมงานหลายชิ้นแล้วใส่จินตนาการเพิ่มเติม คือ ความตั้งใจในการสร้างส่วนที่จะเป็นไปได้โดยพิจารณาจากงานของคนที่ยังเขียนมาก่อนในฐานะงานใหม่ทั้งหมด ซึ่งหมายถึง นักเขียนนำแนวคิดหนึ่งหรือหลายแนวคิดจากแหล่งที่มาที่แตกต่างกันและเชื่อมโยงแนวคิดเหล่านั้นเข้าด้วยกันเป็นจินตนาการใหม่ หรือเรื่องใหม่ ดังนั้นนักเขียนรุ่นใหม่จะต่อต้านความสมบูรณ์ของงานของนักเขียนรุ่นก่อน โดยจะทำการอ่านงานของกวีต้นแบบเพื่อรักษาไว้ หากแต่ก็นำแนวคิดของงานนั้นมาทำใหม่จนเกิดเป็นงานใหม่

(3) การหลีกเลี่ยงแนวการเขียนตามขนบเดิม คือ ความพยายามในการเลี่ยงการเขียนตามแนวทางของนักเขียนรุ่นก่อน ซึ่งเป็นเสมือนกลไกการป้องกันตนเองที่จะไม่ทำงานเขียนซ้ำกับงานที่มีอยู่เดิม ดังนั้น นักเขียนรุ่นหลังจะแสดงความสัมพันธ์กับงานเขียนของนักเขียนรุ่นก่อนน้อยลงซึ่งเป็นการลดทอนอิทธิพลของงานเขียนของนักเขียนดั้งเดิม

เนื่องจากทั้งสามระดับเหมาะสำหรับการพัฒนาความสามารถในการเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับพื้นฐาน เพราะในระดับปริญญาบัณฑิตเป็นระดับการเรียนรู้หลักการและแนวทางการเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์เบื้องต้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของรายวิชาในด้านการสร้างประสบการณ์ ความรู้ ความคิด และจินตนาการจากการอ่านผ่านมุมมองใหม่ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนางานเขียนเชิงสร้างสรรค์ของตน ส่วนอีก 3 ระดับ (ระดับ 4- 6) เป็นการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับกวีหรือนักเขียนที่มีประสบการณ์หรือมีผลงานมาแล้ว

การนำทฤษฎีสหบท ซึ่งเป็นทฤษฎีที่อธิบายความสัมพันธ์ของตัวบทที่เป็นงานเขียนประเภทร้อยกรองมาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้วนั้น ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่า งานเขียนทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง เป็นงานเขียนที่มีองค์ประกอบหลักสองส่วนเหมือนกัน นั่นคือ ส่วนที่เป็นเนื้อหา และส่วนที่เป็นศิลปะการประพันธ์ ซึ่งหากพิจารณาแนวคิดของบลูม เกี่ยวกับแนวทางการอ่านผ่านมุมมองใหม่ ทั้ง 3 ระดับ แล้วพบว่า 2 ระดับแรก คือ การปรับแต่งงานเขียนเดิม และการหลอมรวมงานหลายชิ้นแล้วใส่จินตนาการเพิ่มเติม จะเน้นที่การนำเสนอเนื้อหาของงานเขียน ส่วน

ระดับที่ 3 คือ การหลีกเลี่ยงแนวการเขียนตามขนบเดิม จะให้ความสำคัญที่ศิลปะการประพันธ์ ดังนั้นด้วยเหตุนี้ทฤษฎีสหบาทตามแนว Anxiety of Influence จึงสามารถนำมาใช้พัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ ประเภทร้อยแก้วได้ โดยนำทฤษฎีสหบาทมาใช้ในการออกแบบการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอน ดังนี้ คือ 1) การเลือกวรรณกรรมสำหรับการสร้างประสบการณ์จากการอ่าน เพื่อใช้ในการวางแผนการเขียน 2) การฝึกอ่านเชื่อมโยงด้วยตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ 3 ระดับ เพื่อทำความเข้าใจแนวการสร้างงานใหม่จากประสบการณ์เดิม และ 3) การออกแบบงานเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อปรับความรู้และประสบการณ์เดิมมาเป็นงานเขียนชิ้นใหม่

2.2 การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

การศึกษาข้อมูลในเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในข้างต้น สามารถสรุปความหมาย ลักษณะ ประเภทของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ และขั้นตอนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังนี้

ลักษณะของการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีลักษณะต่างๆ โดยพิจารณาในแต่ละด้าน ดังนี้คือ 1) ด้านเนื้อหา จินตนาการ และลักษณะเฉพาะของงานเขียน งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ควรเป็นงานเขียนที่มีการเสนอเนื้อหาที่แสดงให้เห็นถึงความคิด จินตนาการที่มีความแปลกใหม่แตกต่างจากเนื้อหาเดิมๆ โดยทั่วไป ไม่ได้ลอกเลียนแบบผู้อื่น พร้อมทั้งยังเสนอประเด็นอย่างชัดเจน สมจริง นอกจากนี้ยังนำเสนอรูปแบบการเขียนที่แตกต่างไปจากเดิม มีกลวิธีในการนำเสนอที่แตกต่าง แปลกใหม่ออกไป 2) ด้านการเรียบเรียงความคิด งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นงานเขียนที่มีการเรียบเรียงเนื้อหาและลำดับความคิดได้อย่างเป็นระบบ สมเหตุสมผล สามารถขยายความคิดสำคัญของเรื่องได้อย่างชัดเจน มีเหตุผลประกอบความคิดได้อย่างเหมาะสมและสามารถปรับเปลี่ยน คัดแปลง เนื้อหา กลวิธีการเขียนตามจินตนาการได้อย่างเหมาะสม 3) ด้านภาษา คือ งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นงานเขียนที่ใช้สำนวนภาษาที่ดี มีการเลือกสรรถ้อยคำ การสร้างประโยค หรือ คัดแปลงให้เกิดสำนวนภาษาที่สละสลวย น่าประทับใจ ให้ความหมายที่ชัดเจน และให้ความรู้สึกคล้อยตาม ทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการและอารมณ์ร่วมกับผู้เขียนและ 4) ด้านคุณค่า งานเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นงานเขียนที่มีลักษณะให้คุณค่าทั้งทางจิตใจและสติปัญญานั้นคือ เป็นงานเขียนที่ทำให้ผู้อ่านเกิดคุณธรรมภายในจิตใจ นอกจากนี้ ยังทำให้เกิดความรู้ ได้แนวทางในการดำเนินชีวิต พัฒนาสติปัญญา มีประโยชน์กับตนเองและสังคม

ขั้นตอนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ สามารถกำหนดขั้นตอนการสอนได้ดังนี้ 1) ขั้นกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจ 2) ขั้นแลกเปลี่ยนความคิดและสะท้อนความรู้สึก 3) ขั้นลงมือเขียน 4) ขั้นแลกเปลี่ยนชิ้นงาน และ 5) ขั้นแก้ไขชิ้นงานหลังได้ข้อมูลย้อนกลับ สามารถสรุปกรอบแนวคิดการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังแผนภาพที่ 4

ความหมายของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง งานเขียนอิสระที่แปลกใหม่โดยผู้เขียนถ่ายทอดความรู้ ความคิด จินตนาการ และประสบการณ์ของตนเอง เป็นเขียนที่ถูกต้องตรงความหมายและมีความหลากหลาย น่าประทับใจ ทั้งในด้านการใช้ถ้อยคำ ความคิดอันเป็นเนื้อหาสาระของงานเขียนที่มีคุณค่าในทางสร้างสรรค์

ลักษณะของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

ลักษณะของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีลักษณะต่างๆ โดยพิจารณาลักษณะในแต่ละด้านดังนี้ คือ

1. **ด้านเนื้อหา จินตนาการ และลักษณะเฉพาะของงานเขียน** งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ควรเป็นงานเขียนที่มีการเสนอเนื้อหาที่แสดงให้เห็นถึงความคิด จินตนาการที่มีความแปลกใหม่ แตกต่างจากเนื้อหาเดิมๆ โดยทั่วไป ไม่ได้ลอกเลียนแบบผู้อื่น พร้อมทั้งยังเสนอประเด็นอย่างชัดเจน สมจริง นอกจากนี้ยังนำเสนอรูปแบบการเขียนที่แตกต่างไปจากเดิม มีกลวิธีในการนำเสนอที่แตกต่าง แปลกใหม่ออกไป
2. **ด้านการเรียบเรียงความคิด** งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นงานเขียนที่มีการเรียบเรียงเนื้อหาและลำดับความคิดได้อย่างเป็นระบบ สมเหตุสมผล สามารถขยายความคิดสำคัญของเรื่องได้อย่างชัดเจน มีเหตุผลประกอบความคิดได้อย่างเหมาะสมและสามารถปรับเปลี่ยน คัดแปลงเนื้อหา กลวิธีการเขียนตามจินตนาการได้อย่างเหมาะสม
3. **ด้านภาษา** งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ควรเป็นงานเขียนที่ใช้สำนวนภาษาที่ดี มีการเลือกสรรถ้อยคำ การสร้างประโยค หรือคำดัดแปลงให้เกิดสำนวนภาษาที่สละสลวย น่าประทับใจ ให้ความหมายที่ชัดเจน และให้ความรู้สึกลือตาม ทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการและอารมณ์ร่วมกับผู้เขียน
3. **ด้านคุณค่า** งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ควรเป็นงานเขียนที่มีลักษณะให้คุณค่าทั้งทางจิตใจและสติปัญญานั้นคือ เป็นงานเขียนที่ทำให้ผู้อ่านเกิดคุณธรรมภายในจิตใจ นอกจากนี้ ยังทำให้เกิดความรู้ ได้แนวทางในการดำเนินชีวิต พัฒนาสติปัญญา มีประโยชน์กับตนเองและสังคม

ประเภทของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

งานเขียนเชิงสร้างสรรค์สามารถแบ่งเป็นประเภทได้ 4 ประเภท ดังนี้ คือ

1) งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบ	3) งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ในกลวิธี ภาษา
2) งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ในเนื้อหาและแนวคิด	4) งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ในจินตนาการ

ขั้นตอนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

ขั้นตอนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ มี 5 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจ
2. ขั้นแลกเปลี่ยนความคิดและสะท้อนความรู้สึก
3. ขั้นลงมือเขียน
4. ขั้นแลกเปลี่ยนชิ้นงาน
5. ขั้นแก้ไขชิ้นงานหลังได้ข้อมูลย้อนกลับ

แผนภาพที่ 4 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

2.3 รูปแบบการเรียนการสอน

การศึกษาข้อมูลในเอกสารที่เกี่ยวข้องในข้างต้น สามารถสรุปหลักการองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน และแนวทางการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ดังนี้

หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน เป็นแบบแผนในการจัดการเรียนการสอน ที่แสดงให้เห็นถึงสิ่งแวดล้อมทางการเรียนการสอน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบการเรียนการสอนที่มีเป้าหมายให้นักศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์อื่นๆ ตามที่ครูกำหนด (Joyce and Weil, 2000: 13-14) และเป็นแบบแผนที่ได้รับการจัดเป็นระบบอย่างสัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎีหรือหลักการเรียนการสอนที่รูปแบบนั้นยึดถือและได้รับการพิสูจน์ทดสอบว่ามีประสิทธิภาพสามารถช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายเฉพาะของรูปแบบการเรียนการสอนนั้นๆ (ทิสนา เขมมณี: 2548: 477)

องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนสรุปได้ 4 ประการ คือ 1) ปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการสอนนั้นๆ 2) วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของรูปแบบในการพัฒนาให้เกิดขึ้นกับนักศึกษา 3) ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนหรือเทคนิคการสอนต่างๆ ที่ช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนนั้นๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และ 4) การวัดและประเมินผลที่เกิดจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่จะชี้ให้เห็นถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบนั้น (Joyce and Weil, 2000: 13-14; ทิสนา เขมมณี, 2548: 222-224)

ทิสนา เขมมณี (2545: 199-201) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนว่ามีขั้นตอนสำคัญ ดังนี้ 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้ชัดเจน 2) การศึกษาหลักการหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดองค์ประกอบและเห็นแนวทางในการจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน 3) การศึกษาสภาพการณ์หรือปัญหาที่เกี่ยวข้องเพื่อค้นพบองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้รูปแบบการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพเมื่อนำไปใช้จริง 4) การกำหนดองค์ประกอบที่สำคัญของรูปแบบ โดยพิจารณาว่ามีสิ่งใดที่ช่วยให้บรรลุเป้าหมาย 5) การจัดกลุ่มองค์ประกอบ โดยนำองค์ประกอบที่กำหนดไว้มาจัดหมวดหมู่เพื่อความสะดวกในการดำเนินการขั้นต่อไป 6) การจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ โดยพิจารณาว่าองค์ประกอบใดเป็นเหตุเป็นผลต่อกันในลักษณะใด สิ่งใดควรมาก่อนมาหลัง สิ่งใดสามารถดำเนินการคู่ขนานกันได้ 7) การจัดผังรูปแบบ โดยแสดงลำดับขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน และแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน 8) การทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้น 9) ประเมินผลรูปแบบการเรียนการสอนว่าบรรลุตามเป้าหมายหรือไม่ใกล้เคียงกับเป้าหมายเพียงใด และ 10) การปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอน โดยนำผลจากการทดลองใช้ไปปรับปรุงให้รูปแบบการเรียนการสอนนั้นดียิ่งขึ้น

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ทฤษฎีสหบท การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้รูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวบรรลุผลตามเป้าหมายของรูปแบบสามารถสรุปกรอบแนวคิดรูปแบบการเรียนการสอนดังแผนภาพที่ 5

หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

1. รูปแบบการเรียนการสอนเป็นแบบแผนในการจัดการเรียนการสอนที่แสดงให้เห็นถึงสิ่งแวดล้อมทางการเรียนการสอน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบการเรียนการสอนที่มีเป้าหมายให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์อื่นๆ ตามที่ผู้สอนกำหนด
2. รูปแบบการเรียนการสอนเป็นแบบแผนที่ได้รับการจัดเป็นระบบอย่างสัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎีหรือหลักการเรียนการสอนที่รูปแบบนั้นยึดถือและได้รับการพิสูจน์ทดสอบว่ามีประสิทธิภาพสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายเฉพาะของรูปแบบการเรียนการสอนนั้นๆ

องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน

- 1) หลักการของรูปแบบ เป็นพื้นฐานความเชื่อในการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนนั้น
- 2) วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของรูปแบบในการพัฒนาให้เกิดกับผู้เรียน
- 3) ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนหรือเทคนิคการสอนต่างๆ ที่ช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนนั้นๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
- 4) การวัดและประเมินผลที่เกิดจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่จะชี้ให้เห็นถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบนั้น

ขั้นตอนการพัฒนาการเรียนการสอน

- 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้ชัดเจน
- 2) การศึกษาหลักการหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดองค์ประกอบและเห็นแนวทางในการจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน
- 3) การศึกษาสภาพการณ์หรือปัญหาที่เกี่ยวข้องเพื่อค้นพบองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้รูปแบบการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพเมื่อนำไปใช้จริง
- 4) การกำหนดองค์ประกอบที่สำคัญของรูปแบบ โดยพิจารณาว่ามีสิ่งใดที่ช่วยให้บรรลุเป้าหมาย
- 5) การจัดกลุ่มองค์ประกอบ โดยนำองค์ประกอบที่กำหนดไว้มาจัดหมวดหมู่เพื่อความสะดวกในการดำเนินการขั้นต่อไป
- 6) การจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ โดยพิจารณาว่าองค์ประกอบใดเป็นเหตุเป็นผลต่อกันในลักษณะใด สิ่งใดควรมาก่อนมาหลัง สิ่งใดสามารถดำเนินการคู่ขนานกันได้
- 7) การจัดผังรูปแบบ โดยแสดงลำดับขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน และแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน
- 8) การทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้น
- 9) ประเมินผลรูปแบบการเรียนการสอนว่าบรรลุตามเป้าหมายหรือใกล้เคียงกับเป้าหมายเพียงใด
- 10) การปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอน โดยนำผลจากการทดลองใช้ไปปรับปรุงให้รูปแบบการเรียนการสอนนั้นดียิ่งขึ้น

แผนภาพที่ 5 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอน

3. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท

3.1 การกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยโดยนำข้อมูลจากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอน สภาพการเรียนการสอนเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิต สารสำคัญทฤษฎีสหบท และการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ และมากำหนดกรอบแนวคิดของการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน ดังแผนภาพต่อไปนี้

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับปริญญาบัณฑิต

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับปริญญาบัณฑิต
2. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับวิชาเขียนเชิงสร้างสรรค์ในหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิต

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอน

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเป็นแบบแผนการดำเนินการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบตามทฤษฎีหรือหลักการที่รูปแบบนั้นยึดถือ และได้รับการพิสูจน์ว่ามีประสิทธิภาพที่จะช่วยพัฒนานักเรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนการสอน

องค์ประกอบสำคัญของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนมีดังนี้

1. หลักการของรูปแบบ เป็นพื้นฐานความเชื่อในการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนนั้น
2. วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของรูปแบบในการพัฒนาให้กับผู้เรียน
3. ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนหรือเทคนิคการสอนต่างๆ ที่ช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนนั้นๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
4. การวัดและประเมินผลที่เกิดจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่จะชี้ให้เห็นถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบนั้น

ทฤษฎีสหบท

ทฤษฎีสหบทเป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทสองตัวบทนั้นคือ ตัวบทปฐมภูมิ (Primary text) และตัวบททุติยภูมิ (Secondary text) ซึ่ง Harold Bloom ได้กล่าวถึงแนวทางการอ่านผ่านมุมมองใหม่(revisionary ratios) ซึ่งก็คือแนวทางการอ่านเพื่อตีความใหม่ (misreading) ซึ่งงานวิจัยฉบับนี้ใช้ 3 ระดับคือ

1. **การปรับแต่งงานเขียนเดิม (Clinamen)** คือ การติดตามงานของผู้ที่เขียนมาก่อนและหลบหลีกแนวทางจากกวีรุ่นก่อน เป็นการอ่านเพื่อตีความใหม่ หรือการเข้าใจในทร้อยกรองที่แตกต่างไปโดยการอ่านบทร้อยกรองของนักเขียนรุ่นก่อนและดำเนินการแก้ไขบทร้อยกรองของเขา ซึ่งหมายถึง บทร้อยกรองของนักเขียนรุ่นก่อนมีความถูกต้องตามความเข้าใจของเขาแต่นักเขียนรุ่นต่อมาได้แก้ไขปรับใหม่เพื่อให้เกิดทร้อยกรองใหม่
2. **การหลอมรวมงานหลายชิ้นแล้วได้จินตนาการเพิ่มเติม (Tessara)** คือ ความตั้งใจในการสร้างส่วนที่จะเป็นไปได้โดยพิจารณาจากงานของคนที่เขียนมาก่อนในฐานะงานใหม่ทั้งหมด ซึ่งหมายถึง นักเขียนนำแนวคิดหนึ่งหรือหลายแนวคิดจากแหล่งที่มาที่แตกต่างกันและเชื่อมโยงแนวคิดเหล่านั้นเข้าด้วยกันเป็นจินตนาการใหม่ หรือเรื่องใหม่ ดังนั้นนักเขียนรุ่นใหม่จะต่อต้านความสมบูรณ์ของงานของนักเขียนรุ่นก่อน โดยจะทำกรอ่านงานของกวีต้นแบบเพื่อรักษาไว้ หากแต่ก็นำแนวคิดของงานนั้นมาทำใหม่จนเกิดเป็นงานใหม่
3. **การหลีกเลี่ยงการเขียนตามขนบเดิม (Kenosis)** อธิบายว่า ความพยายามในการเลี่ยงการเขียนตามแนวทางของนักเขียนรุ่นก่อน ซึ่งเป็นเสมือนกลไกการป้องกันตนเองที่จะไม่ทำงานเขียนซ้ำกับงานที่มีอยู่เดิม ดังนั้น นักเขียนรุ่นหลังจะแสดงความสัมพันธ์กับงานเขียนของนักเขียนรุ่นก่อนน้อยลงซึ่งเป็นการลดทอนอิทธิพลของงานเขียนของนักเขียนดั้งเดิม

การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

งานเขียนเชิงสร้างสรรค์สามารถแบ่งเป็นประเภทได้ 6 ประเภท ดังนี้ คือ 1) งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบ 2) งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ในเนื้อหา แนวคิด 3) งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ในกลวิธี ภาษา 4) งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ในจินตนาการ

ขั้นตอนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ มี 5 ขั้นตอน ดังนี้ คือ

- 1) ขั้นกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจ
- 2) ขั้นแลกเปลี่ยนความคิดและสะท้อนความรู้สึก
- 3) ขั้นลงมือเขียน
- 4) ขั้นแลกเปลี่ยนชิ้นงาน
- 5) ขั้นแก้ไขชิ้นงานหลังได้ข้อมูลย้อนกลับ

การวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน

แผนภาพที่ 6 กรอบแนวคิดของการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท

3.2 นำกรอบแนวคิดแนวคิดของการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทที่ได้มากำหนดองค์ประกอบต่างๆของรูปแบบการเรียนการสอน โดยการนำสาระสำคัญจากทฤษฎีสหบท และการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ มาพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่สนองต่อสภาพการเรียนการสอนในปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ในระดับปริญญาบัณฑิต และนำข้อมูลต่างๆมาใช้ในการกำหนดองค์ประกอบจนได้รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญดังนี้

3.2.1 หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

การกำหนดหลักการของรูปแบบการเรียนการสอนโดยการนำสาระสำคัญของทฤษฎีสหบท และการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์มากำหนดเป็นหลักการของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท ได้หลักการสำคัญ 3 ประการ คือ

1) การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภท หลักการ และกลวิธีการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นความรู้พื้นฐานสำหรับการกำหนดประเภทองค์ประกอบ สาระสำคัญ เพื่อให้สามารถวางแผนการเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้

2) การอ่านวิเคราะห์ที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของบทอ่านต่างๆ ที่มีแนวคิด เนื้อหา และกลวิธีการเขียนที่หลากหลายตามแนว “การอ่านผ่านมุมมองใหม่” ของบลูม เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ เพื่อใช้ในการสร้างแรงบันดาลใจ จินตนาการ และความคิดของนักศึกษาในการเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ต่างไปจากเดิม

3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการให้ข้อมูลย้อนกลับร่วมกันระหว่างครูกับนักศึกษาและระหว่างนักศึกษาด้วยกัน เกี่ยวกับร่างงานเขียนครั้งที่ 1 เป็นการขยายขอบเขตความรู้ ความเข้าใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

3.2.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

การกำหนดวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนโดยการนำสาระสำคัญของหลักการของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนมาวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จากนั้นนำข้อมูลที่ศึกษามากำหนดวัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ได้วัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ 1) นักศึกษาสามารถกำหนดสาระสำคัญ วางโครงเรื่องหลัก และเติมรายละเอียดของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ของตนเองจากการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสหบทตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ และจากการนำความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของงานเขียน หลักการ และกลวิธีการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 2) นักศึกษาสามารถกำหนดเนื้อหาและแนวคิดของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยเชื่อมโยงจินตนาการ ความคิด ประสบการณ์จากการอ่านและการใช้ชีวิต

กับตัวบท ตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ และ 3) นักศึกษาสามารถแก้ไขงานและปรับปรุงงานเขียนของตนจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และข้อมูลย้อนกลับของตนเอง เพื่อน และครูได้

3.2.3 ขั้นตอนการเรียนการสอน

การสร้างขั้นตอนการเรียนการสอนโดยการนำหลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนในข้อ 3.2.1 และ 3.2.2 มาวิเคราะห์เพื่อเสนอแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่เป็นไปตามหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน แล้วสรุปเป็นขั้นตอนการเรียนการสอน และเสนอแนะวิธีการในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละขั้นตอน ซึ่งมีเงื่อนไขและขั้นตอนดังรายละเอียดต่อไปนี้

เงื่อนไขการจัดการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบาท ประกอบด้วย 2 ระยะเวลา คือ ระยะเวลาที่ 1 การวางแผนและเตรียมการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นการวางแผนจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นการวางแผนและเตรียมการของครูในการเตรียมประสบการณ์เบื้องต้นที่สำคัญจำเป็นสำหรับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้กับนักศึกษาก่อนเรียนรู้ตามขั้นการเรียนการสอน ซึ่งครูใช้สอนในคาบเรียนแรกของภาคการศึกษาเพียงครั้งเดียว และระยะเวลาที่ 2 คือ กิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนมี 5 ขั้นย่อย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ระยะเวลาที่ 1 การวางแผนและเตรียมการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งมี 2 ส่วน ดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 การเตรียมแผนการเรียนการสอน เป็นการเตรียมการของครูก่อนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การดำเนินการจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ประกอบด้วย การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน และวิธีการวัดและประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ คือ ครูกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ทั้งในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต โดยมีรายละเอียดของจุดประสงค์การเรียนรู้ดังนี้

ด้านพุทธิพิสัย

- นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจหลักการและกลวิธีการเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามแนวสหบาท ซึ่งมีพื้นฐานจากการอ่านเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทที่อ่านและการสร้างสรรค์งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามแนวสหบาท 3 ลักษณะของบลูม

- นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจหลักและวิธีการอ่านสร้างสรรค์
ตามแนวสหบท

- นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจหลักและวิธีการเขียนเชิง
สร้างสรรค์ตามแนวคิด Anxiety of Influence

- นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจหลักและวิธีการให้ข้อมูล
ย้อนกลับเพื่อแก้ไข และปรับปรุงงานเขียนของตนเอง

ด้านทักษะพิสัย

- นักศึกษาสามารถอ่านเชื่อมโยงด้วยบทตามแนวสหบทได้
- นักศึกษาสามารถเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แนวการ
สร้างงานชิ้นใหม่ 3 ลักษณะตามแนวคิด Anxiety of Influence

- นักศึกษาสามารถแก้ไขงานเขียนได้ด้วยตนเอง

ด้านจิตพิสัย

- นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการอ่าน
เชื่อมโยงด้วยบทต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างงานชิ้นใหม่
- นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการสร้าง
งานชิ้นใหม่ให้แตกต่างจากด้วยบทเดิมที่อ่านบูรณาการกับจินตนาการและประสบการณ์ของตนเอง

1.2 กำหนดเนื้อหา คือ การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเขียนเชิง

สร้างสรรค์การเขียนบันเทิงคดีในประเภทต่างๆ การอ่านตามแนวสหบท และการเขียนงานตาม
แนวคิด Anxiety of Influence จากเอกสารและงานวิจัยเพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนด
เนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.2.1 กำหนดเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วย หลักการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หลักการเขียนบันเทิงคดี 3 ประเภท ได้แก่ การเขียนนิทาน การ
เขียนเรื่องสั้น และการเขียนนวนิยายขนาดสั้น การอ่านตามแนวทางสหบท และการเขียนงานเขียน
ตามแนวคิด Anxiety of Influence 3 ลักษณะ คือ การปรับแต่งงานเขียนเดิม การหลอมรวมงาน
หลายชิ้นแล้วใส่จินตนาการเพิ่มเติม และ การหลีกเลี่ยงแนวการเขียนตามขนบเดิม

1.2.2 กำหนดด้วยบท ขอบเขตของด้วยบท และการอ่านตาม
แนวสหบทตามความสนใจและความต้องการของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต ได้แก่ วรรณกรรม
วรรณคดี บทเพลง บทร้อยกรอง ข่าว ภาพยนตร์ เป็นต้น ทั้งด้วยบทเดิม และด้วยบทใหม่ เพื่อใช้
เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างด้วยบทเดิมกับด้วยบทใหม่ ตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ของบลูม
และใช้เป็นแนวทางในการสร้างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทบันเทิงคดี โดยด้วยบทที่ 1 (ด้วยบท
เดิม) และด้วยบทที่ 2 (ด้วยบทใหม่) จะมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ครูจะเตรียมด้วยบทไว้สำหรับให้
นักเรียนเลือกอ่านตามความสนใจและความถนัดในแต่ละประเภทของงานเขียนไว้ สำหรับ

นักศึกษาที่ต้องการเลือกอ่านตัวบทที่ตนเองสนใจ ครูก็เปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถเลือกค้นคว้าตัวบทที่ 1 และตัวบทที่ 2 ได้เองตามความสมัครใจ หากแต่ตัวบททั้งสองต้องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ดังนี้

ตารางที่ 5 ตัวอย่างตัวบทที่ 1 และตัวบทที่ 2 ที่ครูให้นักศึกษาเลือกอ่านตามประเภทงานเขียน

ประเภทงานเขียน	ตัวบทที่ 1	ตัวบทที่ 2
นิทาน	กากับเหวี่ยง พระยาหงส์ทอง สโนไวท์กับคนแคระทั้งเจ็ด	มดน้อยจอมขยัน ไข่ทองคำ สโนไวท์ภาคพิสดาร
เรื่องสั้น	ลิลิตพระลอ เพลงกล่อมเด็ก	เพื่อนแพง ขุนทองเจ้าจะกลับมาเมื่อฟ้าสว่าง
นวนิยาย	ลิลิตพระลอ สี่แผ่นดิน ไฟแดง โซคมาวาสนาเกื้อ นิราศต่างๆ กากี สังข์ทอง เราจะข้ามเวลามาพบกัน อิเลิศจำนันท์	รักที่ถูกเมิน / รักที่ต้องมนตรา ร่มฉัตร ไฟดับ วนิดา / นิจ เจ้าจันทร์ผมหอม: นิราศพระธาตุ อินทแขวน มาลัยสามชาย ทางเทวดา เจ้ากรรมนายเวร พิมมาลา

1.3 กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ การที่ครูกำหนดวิธีการสอน เทคนิคการสอนที่จะใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน พร้อมทั้งใบงานและกิจกรรมต่างๆ ที่นักศึกษาจะต้องปฏิบัติในการเรียนการสอน โดยมีรายละเอียดย่อยๆ ดังนี้ คือ

1.3.1 กำหนดวิธีสอน และเทคนิคการสอนที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่

- วิธีสอนแบบบรรยาย วิธีสอนแบบนิรนัย และวิธีสอน

แบบอุปนัย เป็นวิธีสอนที่ใช้ในการให้ความรู้พื้นฐานต่างๆ เช่น หลักการและกลวิธีการเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามแนวสหบท หลักและวิธีการอ่านสร้างสรรค์ตามแนวสหบท หลักและวิธีการเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามแนวคิด Anxiety of Influence และหลักและวิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับ

- วิธีสอนแบบการอภิปรายกลุ่มย่อย เป็นวิธีสอนที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับร่างงานเขียนครั้งที่ 1 เพื่อให้ นักศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพงานเขียนของตนเอง

- เทคนิคการใช้ผังมโนทัศน์ เป็นเทคนิคที่ใช้ในการสรุปความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และแนวทางการอ่านสร้างสรรค์ตามแนวสหบท เพื่อทบทวนความเข้าใจของนักศึกษา

- เทคนิคการใช้คำถามกระตุ้นความคิด เป็นเทคนิคที่ใช้ในการให้นักศึกษาอ่านวิเคราะห์หัวข้อเพิ่มเติมที่นักศึกษาศนใจ

1.3.2 กำหนดใบงานหรือกิจกรรมต่างๆ ที่นักศึกษจะต้องปฏิบัติในแต่ละคาบเรียน เช่น

- ใบงานเกี่ยวกับการอ่านวิเคราะห์หัวข้อเพิ่มเติมที่นักศึกษาศนใจตามแนวสหบท

- ใบงานเกี่ยวกับแนวทางการสร้างงานใหม่ ซึ่งเป็นการฝึกให้นักศึกษาร่างเขียนตามแนวคิด Anxiety of Influence

- การเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามแนวคิด Anxiety of Influence โดยเขียนงานเขียนบันเทิงคดี 3 ประเภท คือ นิทาน เรื่องสั้น และนวนิยายขนาดสั้น

- การเขียนบันทึกการเรียนรู้

1.4 กำหนดวิธีการวัดและประเมินผล คือ ครูกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาซึ่งเป็นความสามารถทางการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.4.1 วิธีการวัดและประเมินผล

- การสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ในชั้นเรียน

- การตรวจแผนผังมโนทัศน์สรุปความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และแนวทางการอ่านสร้างสรรค์ตามแนวสหบท

- การตรวจใบงานการอ่านวิเคราะห์หัวข้อเพิ่มเติมตามแนวสหบท

- การตรวจใบงานแนวทางการสร้างงานใหม่ตามแนวคิด Anxiety of Influence

- การตรวจงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามแนวคิด Anxiety of Influence ทั้ง 3 ประเภท คือ นิทาน เรื่องสั้น และนวนิยายขนาดสั้น

- การตรวจแบบการให้ข้อมูลย้อนกลับทั้งของตนเองและเพื่อน

- การทดสอบความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์

1.4.2 เครื่องมือในการวัดและประเมินผล

- แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้รายบุคคลและกลุ่ม

- เกณฑ์การตรวจผังมโนทัศน์

- ใบงานการอ่านวิเคราะห์ด้วยบทเดิมตามแนวสหบท

- ใบงานแนวทางการสร้างงานใหม่ตามแนวคิด Anxiety of

Influence

- เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์แบบ

วิเคราะห์ห้องค์ประกอบย่อย (Analytical Rubric Score)

- แบบการให้ข้อมูลย้อนกลับของตนเองและเพื่อน

- แผนการเรียนการสอนทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์แบบ

ปรนัยและอัตนัย

1.5 การเตรียมสื่อการเรียนรู้ ครูจัดเตรียมสื่อประกอบการเรียนรู้

ดังต่อไปนี้

1.5.1 เตรียมตัวบทต่างๆ ตามประเภทของงานเขียนบันเทิงคดี เช่น นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย ชุดละ 2 ตัวบทที่มีความเชื่อมโยงกันในลักษณะต่างๆ ใน 3 ลักษณะของ Anxiety of Influence สำหรับให้นักศึกษาวิเคราะห์ เชื่อมโยงตัวบทเดิมและตัวบทใหม่ตามแนวสหบท

1.5.2 ตัวอย่างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทบันเทิงคดี เพื่อเป็นตัวอย่าง และเสริมสร้างแรงบันดาลใจให้กับนักศึกษาในการเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

1.5.3 แหล่งข้อมูล/แหล่งการเรียนรู้สำหรับการศึกษาข้อมูลประกอบการเขียนสำหรับนักศึกษาที่ต้องการสร้างงานเขียนตามแนวคิด Anxiety of Influence ในลักษณะการหลอมรวมงานหลายชิ้นแล้วใส่จินตนาการเพิ่มเติม เพราะต้องใช้ข้อมูลหลากหลายในการสร้างงานเขียน

1.5.4 ใบงานต่างๆ เช่น ใบงานเกี่ยวกับการอ่านวิเคราะห์ด้วยบทเดิมที่นักศึกษาสงเกตตามแนวสหบท ใบงานเกี่ยวกับแนวทางการสร้างงานใหม่ ซึ่งเป็นการฝึกให้นักศึกษาร่างเขียนตามแนวคิด Anxiety of Influence

1.5.5 แบบการให้ข้อมูลย้อนกลับ

ส่วนที่ 2 การเตรียมความรู้พื้นฐานด้านการอ่านผ่านมุมมองใหม่ให้นักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านผ่านมุมมองใหม่ ตามแนว Anxiety of Influence ของบลูม 3 ระดับ ซึ่งต้องนำไปใช้ในการเลือกตัวบทที่ 2 สำหรับอ่านวิเคราะห์และเชื่อมโยงกับตัวบทแรกที่ครูเตรียมไว้ รวมทั้งใช้ในการเลือกวิธีการวางแผนการเขียนให้แตกต่างไปจากตัวบทที่เลือกอ่าน

ระยะที่ 2 ชั้นกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน คือ การดำเนินการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขั้นสร้างประสบการณ์ และวางแผนการเขียน คือ การอ่านตัวบทต่างๆ ตามแนวสหบทเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของตัวบทต่างๆ และนำผลการอ่านมาใช้ในการวางแผนกำหนดรูปแบบและแนวเรื่องในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พร้อมทั้งเลือกแนวการสร้างงานเขียนผ่านมุมมองใหม่ โดยมีขั้นตอนการเรียนการสอนย่อย ดังนี้

1.1 ขั้นวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวบทที่ 1 โดยครูกำหนดประเภทของตัวบทตามประเภทของงานที่นักศึกษาต้องเขียน

1.2 ขั้นค้นคว้าเลือกอ่านตัวบทที่ 2 โดยนักศึกษาค้นคว้าเลือกตัวบทที่ 2 นอกห้องเรียนที่มีองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งสัมพันธ์กับตัวบทที่ 1 ตามแนวสหบท

หมายเหตุ สำหรับตัวบทที่ 1 และตัวบทที่ 2 ครูจะเตรียมตัวบทที่ 1 และตัวบทที่ 2 ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ไว้ให้นักศึกษาเลือกอ่านตามความสนใจและความถนัด นอกจากนี้หากนักศึกษาต้องการเลือกตัวบทที่ตนเองสนใจนอกเหนือจากที่ครูกำหนดให้เลือก ครูก็สามารถเปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถเลือกค้นคว้าตัวบทที่ 1 และตัวบทที่ 2 ได้เองตามความสมัครใจ

2. ขั้นเชื่อมโยงตัวบท คือ ชั้นที่นักศึกษาอ่านวิเคราะห์ตัวบทที่ 2 เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทสองตัวบท (ตัวบทที่ 1 และตัวบทที่ 2) ตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ โดยมีขั้นตอนการเรียนการสอนย่อย ดังนี้

2.1 อ่านวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวบทที่ 2 เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์หรือความแตกต่างกับตัวบทที่ 1 ตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่

2.2 สรุปความเหมือนและต่างของตัวบทที่ 1 และ 2 พร้อมระบุเหตุผลตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่โดยมีประเด็นในการวิเคราะห์ ดังนี้

ก) วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวบทที่ 2 กับตัวบทที่ 1

ข) วิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนระหว่างตัวบทที่ 2 กับตัวบทที่ 1

ค) สรุปแนวการสร้างตัวบทใหม่ตามลักษณะใดลักษณะหนึ่งของแนวคิด Anxiety of Influence

3. ขั้นร่างงานเขียน คือ ขั้นที่นักศึกษาร่างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์จากการอ่านตามแนวสหบทและแนวทางการสร้างตัวบทที่นักศึกษาเลือก โดยมีขั้นตอนย่อย ดังนี้

3.1 กำหนดระดับการปรับให้เกิดความต่างจากตัวบทที่ 1 และ 2 นักศึกษากำหนดระดับการปรับงานเขียนของตนเองให้ต่างจากตัวบทที่ 1 และ 2 ตามแนวทางการอ่านผ่านมุมมองใหม่ โดยเลือกแนวทาง Clinamen หรือ Tessra หรือ Kenosis แนวทางใดแนวทางหนึ่ง

3.2 กำหนดองค์ประกอบที่จะปรับให้ต่างไปจากเดิม โดยนักศึกษากำหนดองค์ประกอบที่จะปรับของงานเขียน

2.3.3 กำหนดแนวคิด (แก่นเรื่อง) สำคัญที่ต้องการนำเสนอ โดยเชื่อมโยงจินตนาการและประสบการณ์ของตนเอง

2.3.3 กำหนดโครงเรื่องของตนเอง โดยนักศึกษาวางโครงเรื่องหลักและ กำหนดลักษณะนิสัยตัวละครของเรื่องที่จะเขียน

2.3.4 เติมรายละเอียดของงานเขียน โดยนักศึกษาย่างงานเขียนฉบับร่างตามโครงเรื่องและแนวทางที่ได้กำหนดไว้

4. ขั้นประเมินผลงาน คือ ขั้นที่นักศึกษาร่วมกันพิจารณาให้ข้อมูลย้อนกลับและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับงานเขียนของตนเองและเพื่อน

4.1 การให้ข้อมูลย้อนกลับด้วยตนเอง นักศึกษาวิเคราะห์งานเขียนฉบับร่างของตนเองตามเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้าน ในประเด็นวิเคราะห์ดังนี้ 1) ข้อดีของงานเขียน 2) ข้อบกพร่องของงานเขียน และ 3) แนวทางการแก้ไข

4.2 การให้ข้อมูลย้อนกลับโดยเพื่อน นักศึกษาแลกเปลี่ยนงานเขียนกับเพื่อนและวิเคราะห์งานเขียนฉบับร่างของเพื่อนตามเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้คือ 1) ด้านเนื้อหา จินตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียน 2) ด้านการเรียบเรียงความคิด 3) ด้านการใช้ภาษา และ 4) ด้านคุณค่าของงานเขียน

4.3 ประมวลผลข้อมูลย้อนกลับ นักศึกษานำผลการให้ข้อมูลย้อนกลับของตนเองและเพื่อนมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการปรับแก้ไขงานเขียนฉบับร่าง

4.5 ครูเป็นผู้ตรวจสอบและเสนอแนะ นักศึกษานำงานเขียนฉบับร่างที่ได้ปรับปรุงแก้ไขจากตนเองและเพื่อนแล้วให้ครูตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะอีกครั้ง

5. **ขั้นเติมเต็มงานเขียนให้สมบูรณ์ (นอกห้องเรียน)** คือ ขั้นที่ นักศึกษาวิเคราะห์ข้อบกพร่องงานเขียนของตนเองจากข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับทั้งหมด แล้วนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในการแก้ไขและสร้างชิ้นงานที่สมบูรณ์มากขึ้น โดยทำนอกห้องเรียน โดยมีกิจกรรมย่อย ดังนี้

5.1 นำผลการประเมินและข้อมูลย้อนกลับมากำหนดประเด็นการปรับแก้ไขงานเขียน

5.2 ปรับแก้ไขงานจนได้ชิ้นงานฉบับสมบูรณ์ นักศึกษานำประเด็นข้อมูลย้อนกลับจากเพื่อนและครูไปเป็นข้อมูลในการปรับแก้ไขชิ้นงานให้สมบูรณ์

3.2.4 การวัดและการประเมินผล

ผู้วิจัยนำกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละขั้นมาวิเคราะห์แนวทางในการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับวิธีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนแล้วกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล โดยจะวัดและประเมินผลทั้งก่อนการจัดการเรียนการสอน ระหว่างการจัดการเรียนการสอน และหลังการจัดการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการประเมินจากแบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และการตรวจผลงานเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษา

3.3 ผู้วิจัยเขียนรายละเอียดขององค์ประกอบแต่ละส่วนของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท

4. การจัดทำเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท มีขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

4.1 การสร้างคู่มือประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างคู่มือประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอน เพื่อให้การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ดำเนินไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ เพื่อให้ครูที่สนใจนำรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทไปทดลองใช้มีความเข้าใจความเป็นมา และองค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งวัดและประเมินผลตามรูปแบบการเรียนการสอนได้อย่างราบรื่น บรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย คู่มือดังกล่าวประกอบด้วย

- 1) ทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน
- 2) หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน
- 3) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน
- 4) ขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอน
- 5) การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

- 6) แนวทางในการนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนไปใช้
- 7) เงื่อนไขในการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

4.2 การจัดทำหน่วยการจัดการเรียนการสอน

แผนการจัดการเรียนการสอนเป็นเอกสารที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อให้ครูที่นำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ได้ทราบถึงแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.2.1 วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชาในรายวิชาการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ จากหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2547 แล้วเลือกตัวอย่างเนื้อหาการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์มาทดลองสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทจำนวน 3 เรื่อง คือ การเขียนนิทาน การเขียนเรื่องสั้น และ การเขียนนวนิยายขนาดสั้น ใช้เวลาในการทดลองประมาณ 15 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที รวม 30 คาบเรียน มีสาระการเรียนรู้และจำนวนคาบเรียนที่กำหนดตามประมวลรายวิชา ดังนี้

ตารางที่ 6 หน่วยการจัดการเรียนการสอนและจำนวนคาบเรียนวิชาการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์

หน่วยที่	สัปดาห์	เนื้อหา	กิจกรรม	จำนวนคาบ
1	1	ความรู้เกี่ยวกับสหบทและการเขียนเชิงสร้างสรรค์	การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนฯ ในระยะที่ 1 คือ การเตรียมการเรียนรู้ของนักศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับสหบท และการเขียนเชิงสร้างสรรค์	2
2	2-5	<p>การเขียนนิทาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนิทาน - การอ่านนิทานที่เป็นตัวบทที่ 1 - การอ่านนิทานที่เป็นตัวบทที่ 2 ตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ <p>การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของตัวบทที่ 1 และ ตัวบทที่ 2 ตามแนวสหบท</p>	<p>การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนฯ ในระยะที่ 2 ตั้งแต่ชั้นที่ 1-5 ดังนี้</p> <p>ชั้นที่ 1 ชั้นสร้างประสบการณ์และวางแผนการเขียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์องค์ประกอบของนิทานที่เป็นตัวบทที่ 1 - ค้นคว้าเลือกอ่านนิทานที่เป็นตัวบทที่ 2 โดยนักศึกษาค้นคว้าเลือกตัวบทที่ 2 นอกห้องเรียนที่มีองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งสัมพันธ์กับตัวบทที่ 1 <p>ชั้นที่ 2 ชั้นเชื่อมโยงตัวบท</p> <ul style="list-style-type: none"> - อ่านวิเคราะห์องค์ประกอบของนิทานที่เป็นตัวบทที่ 2 เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์หรือความแตกต่างกับตัวบทที่ 1 - สรุปความเหมือนและความต่างของตัวบทที่ 1 และ 2 พร้อมระบุเหตุผล 	2

ตารางที่ 6 หน่วยการจัดการเรียนการสอนและจำนวนคาบเรียนวิชาการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ (ต่อ)

หน่วยที่	สัปดาห์	เนื้อหา	กิจกรรม	จำนวนคาบ
		- การร่างงานเขียนนิทานตามแนวสหบท	ตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ ขั้นที่ 3 ขั้นร่างงานเขียน - กำหนดระดับการปรับให้เกิดความต่างจากตัวบทที่ 1 และ 2 ตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ - กำหนดองค์ประกอบที่จะปรับให้ต่างไปจากเดิม - กำหนดแนวคิดสำคัญที่ต้องการนำเสนอ - กำหนดโครงเรื่องของตนเอง - เติมรายละเอียดของงานเขียนตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้	2
		- การประเมินร่างงานเขียนนิทานและการให้ข้อมูลย้อนกลับ	ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผลงาน - การให้ข้อมูลย้อนกลับด้วยตนเอง - การให้ข้อมูลย้อนกลับโดยเพื่อน - ประมวลผลข้อมูลย้อนกลับ - ครูตรวจสอบและเสนอแนะงานเขียน	2
		- การปรับแก้ไขนิทานตามข้อมูลย้อนกลับของตนเอง เพื่อน และครู	ขั้นที่ 5 ขั้นเติมเต็มงานเขียนให้สมบูรณ์ - นำผลการประเมินและข้อมูลย้อนกลับมากำหนดประเด็นในการปรับแก้ไขนิทาน	นอกห้องเรียน

ตารางที่ 6 หน่วยการจัดการเรียนการสอนและจำนวนคาบเรียนวิชาการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ (ต่อ)

หน่วยที่	สัปดาห์	เนื้อหา	กิจกรรม	จำนวนคาบ
			- ปรับแก้ไขงานจนได้ชิ้นงานนิทานฉบับสมบูรณ์	
3	6-10	<p>การเขียนเรื่องสั้น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องสั้น - การอ่านเรื่องสั้นที่เป็นตัวบทที่ 1 - การอ่านเรื่องสั้นที่เป็นตัวบทที่ 2 ตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ - การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของตัวบทที่ 1 และ ตัวบทที่ 2 ตามแนวสหบท - การร่างงานเขียนเรื่องสั้นตามแนวสหบท 	<p>การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนฯ ในระยะที่ 2 ตั้งแต่ชั้นที่ 1-5 ดังนี้</p> <p>ชั้นที่ 1 ชั้นสร้างประสบการณ์และวางแผนการเขียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องสั้นที่เป็นตัวบทที่ 1 - ค้นคว้าเลือกอ่านเรื่องสั้นที่เป็นตัวบทที่ 2 โดยนักศึกษาค้นคว้าเลือกตัวบทที่ 2 นอกห้องเรียนที่มีองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งสัมพันธ์กับตัวบทที่ 1 <p>ชั้นที่ 2 ชั้นเชื่อมโยงตัวบท</p> <ul style="list-style-type: none"> - อ่านวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องสั้นที่เป็นตัวบทที่ 2 เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์หรือความแตกต่างกับตัวบทที่ 1 - สรุปความเหมือนและความต่างของตัวบทที่ 1 และ 2 พร้อมระบุเหตุผลตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ <p>ชั้นที่ 3 ชั้นร่างงานเขียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - กำหนดระดับการปรับให้เกิดความต่าง 	<p>2</p> <p>2</p>

ตารางที่ 6 หน่วยการจัดการเรียนการสอนและจำนวนคาบเรียนวิชาการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ (ต่อ)

หน่วยที่	สัปดาห์	เนื้อหา	กิจกรรม	จำนวนคาบ
		<ul style="list-style-type: none"> - ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนวนิยาย/นวนิยายขนาดสั้น - การอ่านนวนิยายที่เป็นตัวบทที่ 1 - การอ่านนวนิยายที่เป็นตัวบทที่ 2 ตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ 	<p>ชั้นที่ 1 ชั้นสร้างประสบการณ์และวางแผนการเขียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์องค์ประกอบของนวนิยายที่เป็นตัวบทที่ 1 - ค้นคว้าเลือกอ่านนวนิยายที่เป็นตัวบทที่ 2 โดยนักศึกษาค้นคว้าเลือกตัวบทที่ 2 นอกห้องเรียนที่มีองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งสัมพันธ์กับตัวบทที่ 1 	2
		<ul style="list-style-type: none"> - การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของตัวบทที่ 1 และ ตัวบทที่ 2 ตามแนวสหบท 	<p>ชั้นที่ 2 ชั้นเชื่อมโยงตัวบท</p> <ul style="list-style-type: none"> - อ่านวิเคราะห์องค์ประกอบของนวนิยายที่เป็นตัวบทที่ 2 เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์หรือความแตกต่างกับตัวบทที่ 1 - สรุปความเหมือนและความต่างของตัวบทที่ 1 และ 2 พร้อมระบุเหตุผลตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ 	2
		<ul style="list-style-type: none"> - การร่างงานเขียนนวนิยายตามแนวสหบท 	<p>ชั้นที่ 3 ชั้นร่างงานเขียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - กำหนดระดับการปรับให้เกิดความต่างจากตัวบทที่ 1 และ 2 ตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ - กำหนดองค์ประกอบที่จะปรับให้ต่างไปจากเดิม 	2

5. การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอน และเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอน

เมื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท ดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยนำร่างของรูปแบบการเรียนการสอนฯ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอน โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

5.1 นำเอกสารรูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอนที่ได้จากข้อ 3 และ 4 ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ก) พิจารณาตรวจสอบแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นนำผลการพิจารณาและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการเรียนการสอน

5.2 นำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอนให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น หลังจากนั้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบอื่นครั้งก่อนนำไปทดลองใช้ โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนฯ ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการประเมินนำมาวิเคราะห์ ดังนี้

การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอน เป็นการนำคำตอบจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน มาแปลงเป็นคะแนนดังนี้

มีความคิดเห็นว่า เหมาะสมมากที่สุด	ให้คะแนนเป็น 5
มีความคิดเห็นว่า เหมาะสมมาก	ให้คะแนนเป็น 4
มีความคิดเห็นว่า เหมาะสมปานกลาง	ให้คะแนนเป็น 3
มีความคิดเห็นว่า เหมาะสมน้อย	ให้คะแนนเป็น 2
มีความคิดเห็นว่า เหมาะสมน้อยที่สุด	ให้คะแนนเป็น 1

หลังจากนั้น กำหนดค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยเทียบกับเกณฑ์ดังนี้

4.50 - 5.00	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	เหมาะสมมาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

การกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของความเหมาะสม ถ้าค่าเฉลี่ยของผู้ทรงคุณวุฒิมีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ถือว่ารูปแบบการเรียนการสอนฯ มีความเหมาะสม โดยผลการประเมินรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทและเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎี

สหบท มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.90 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.17 แสดงว่าองค์ประกอบของรูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะเรื่ององค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนว่า ควรปรับภาษาที่ใช้ในหลักการให้สั้น กระชับและได้ใจความมากกว่านี้ ขั้นตอนการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนต้องอธิบายให้ชัดเจนโดยแยกอธิบายการเตรียมความรู้พื้นฐานว่าเป็นการจัดกิจกรรมเพียงครั้งเดียวของรูปแบบการเรียนการสอน และควรแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของสหบทที่ใช้ในการเรียนการสอนให้มากยิ่งขึ้น และเพิ่มบทบาทของครูในการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักศึกษาเพื่อให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่นักศึกษาในการปรับแก้ไขและพัฒนาคุณภาพของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในประเด็นต่างๆ ดังนี้ 1) ปรับแก้ภาษาในส่วนของหลักการของรูปแบบให้กระชับและชัดเจนมากยิ่งขึ้น 2) เขียนอธิบายเงื่อนไขของรูปแบบการเรียนการสอนอย่างชัดเจน และเพิ่มเติมการวางแผนและเตรียมการเรียนรู้ของนักศึกษา เข้าไปในรูปแบบการเรียนการสอน (การเตรียมความรู้พื้นฐาน) ในองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน 3) เขียนอธิบายขั้นตอนที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของการนำสหบทเข้ามาในการจัดการเรียนการสอนให้ชัดเจนมากขึ้น และ 4) เพิ่มขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เข้ามา มีบทบาทให้การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักศึกษา

5.3 นำรูปแบบการเรียนการสอนมาพัฒนาแผนการจัดการเรียนการสอน จำนวน 4 แผนคือ พื้นฐานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้กักให้เป็นนิทาน เบิกบานงานเขียนเรื่องสั้น และสร้างสรรค์นวนิยายให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นนำผลการพิจารณาและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนการสอน

5.4 นำข้อเสนอแนะแผนการจัดการเรียนการสอนของผู้ทรงคุณวุฒิมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงแผนการจัดการเรียนการสอนให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น หลังจากนั้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนการสอนอีกครั้งก่อนนำไปทดลองใช้ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาซึ่งคำนวณได้จากสูตร IOC (Index of Congruence) ดังนี้ (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์, 2527: 69)

$$IOC = \sum R / N$$

เมื่อ	IOC	หมายถึง	ค่าดัชนีความสอดคล้อง
	R	หมายถึง	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	หมายถึง	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน นำมาแปลงเป็นคะแนน ดังนี้

มีความคิดเห็นว่า สอดคล้อง	ให้คะแนนเป็น 1
มีความคิดเห็นว่า ไม่แน่ใจ	ให้คะแนนเป็น 0
มีความคิดเห็นว่า ไม่สอดคล้อง	ให้คะแนนเป็น -1

นำคะแนนที่ได้มาคำนวณตามสูตรดัชนีความสอดคล้อง ถ้าผลการคำนวณมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป ถือว่า แผนการจัดการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกัน โดยผลการหาค่าความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนการสอนได้ค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

- 1) ปรับเปลี่ยนการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ให้แยกเป็นข้อๆ ให้ชัดเจน ไม่ควรนำจุดประสงค์การเรียนรู้หลายข้อมารวมไว้ในข้อเดียวกัน
- 2) ควรระบุเวลาในการจัดการเรียนการสอนแต่ละขั้นตอนให้ละเอียดชัดเจน
- 3) ควรปรับภาษาที่เขียนให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่กำหนดไว้ และเขียนขยายความในกิจกรรมการเรียนการสอนย่อยให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ในประเด็นต่างๆ ดังนี้ 1) ปรับแก้ไขการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ให้เป็นรายข้อให้ชัดเจน และเพิ่มจำนวนข้อของจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเนื้อหา 2) ระบุเวลาในการจัดการเรียนการสอนแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน 3) ปรับภาษาที่เขียนอธิบายกิจกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่กำหนดและเขียนขยายความโดยเพิ่มเติมรายละเอียดของกิจกรรมย่อยให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

5.5 นำแผนการจัดการเรียนการสอนที่ปรับปรุงแล้วไปใช้ในทดลองสอน (Try out) กับนักศึกษาชั้นปีที่ 5 คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2552 จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในสภาพการเรียนการสอนจริง การดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน 3 ครั้ง ดังนี้

5.5.1 ทดลองสอนครั้งที่ 1 นำแผนการเรียนการสอนที่ได้ปรับปรุงแล้วไปจัดการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ชั้นปีที่ 5 ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2552 จำนวน 30 คน

ผลการทดลองครั้งที่ 1 พบว่า การจัดการเรียนการสอนในแต่ละขั้นนักศึกษายังต้องใช้เวลาในการทำกิจกรรมนาน และนักเรียนไม่สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของตัวบทที่ 1 กับตัวบทที่ 2 ได้ ผู้วิจัยจึงต้องให้การเสนอตัวอย่างและใช้เทคนิคการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้

นักศึกษาคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวบท นอกจากนี้การให้ข้อมูลย้อนกลับของนักศึกษาต่อตนเองและเพื่อน นักศึกษายังไม่สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับได้ตามเกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ จึงได้ให้นักศึกษาศึกษาทบทวนเกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์อีกครั้ง พร้อมทั้งให้นักศึกษาร่วมกันประเมินงานเขียนเพื่อเป็นกรณีตัวอย่าง

หลังการทดลองสอนนำผลที่ได้จากการทดลองสอนไปปรับปรุงการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอน รวมทั้งเอกสารประกอบรูปแบบ และปรับปรุงและแผนการเรียนการสอนเพื่อนำไปใช้ในการทดลองสอนครั้งที่ 2

5.5.2 ทดลองสอนครั้งที่ 2 นำแผนการเรียนการสอนแผนที่ 2 ที่ได้ปรับปรุงตามข้อบกพร่องที่พบระหว่างการทดลองครั้งที่ 1 ไปจัดการเรียนการสอนกับนักศึกษากลุ่มเดิม ผลการทดลองครั้งที่ 2 พบว่า นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาสาระที่ได้เรียนรู้และปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้ หากแต่ยังไม่สามารถทำได้เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ทั้งในขั้นของการวิเคราะห์ตัวบท เนื่องจากการให้นักศึกษาวิเคราะห์ตัวบทที่ 1 และตัวบทที่ 2 ต้องใช้เวลาในการคิดวิเคราะห์ และขึ้นร่างงานเขียน เพราะนักศึกษายังไม่สามารถประมวลความคิดได้ว่าจะร่างงานเขียนอย่างไรบ้าง จึงเพิ่มเวลาในการฝึกปฏิบัติให้มากขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะของงานที่มอบหมายให้นักศึกษา

หลังการทดลองสอนครั้งที่ 2 นำผลที่ได้จากการทดลองสอนไปปรับปรุงเวลาในการทำกิจกรรมในขั้นการวิเคราะห์และขึ้นร่างงานเขียนให้มีระยะเวลาในการทำกิจกรรมมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เบิกบานงานเขียนเรื่องสั้น และสร้างสรรค์นวนิยาย

5.5.3 ทดลองสอนครั้งที่ 3 นำแผนการเรียนการสอนแผนที่ 3 ที่ได้ปรับปรุงตามข้อบกพร่องที่พบระหว่างการทดลองสอนครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ไปจัดการเรียนการสอนกับนักศึกษากลุ่มเดิมอีกครั้ง พบว่า นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาสาระการเรียนรู้ได้ดี สืบเนื่องจากการทำใบงานที่นักศึกษามีสามารถวิเคราะห์ตัวบทได้อย่างถูกต้องและทำได้เสร็จตรงตามเวลาที่กำหนด พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบการวิเคราะห์ได้อย่างชัดเจน

ผลการทดลองสอนครั้งที่ 3 นี้ ได้นำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขแผนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทยิ่งขึ้น เพื่อนำไปทดลองและประเมินคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนต่อไป

5.6 นำผลที่ได้จากการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทมาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการเรียนการสอน และเอกสารประกอบรูปแบบฯ มาพิจารณาปรับปรุงเพื่อให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนการสอน และเอกสารประกอบรูปแบบ ซึ่งได้แก่ คู่มือการใช้รูปแบบฯ และแผนการเรียนการสอนที่มีความสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้ในการทดลองเพื่อประเมินคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนในขั้นตอนที่ 2 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทโดยการใช้ทดลองใช้

1. การเตรียมการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท

1.1 การกำหนดประชากร

การศึกษาคุณภาพของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท กำหนดให้ประชากรเป็นนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีเหตุผลในการเลือกประชากรคือ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยมีความรู้ความสามารถในรายวิชาเกี่ยวกับการเขียนในระดับที่สูงกว่านักศึกษาสาขาวิชาอื่นๆ เนื่องจากความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์เป็นทักษะการเขียนขั้นสูงที่มีความซับซ้อน

1.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ชั้นปีที่ 4 เป็นตัวแทนของประชากรนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต โดยมีเหตุผลในการเลือกดังนี้คือ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 เป็นตัวแทนของนักศึกษาที่ได้ผ่านการศึกษารายวิชาภาษาไทยมามากแล้ว จนมีพื้นฐานความรู้ทางการเขียนและการฝึกฝนทักษะการเขียนอย่างดี ดังนั้นจึงเป็นกลุ่มนักศึกษาที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้เนื้อหา และฝึกฝนความสามารถทางการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ที่มีระดับความซับซ้อนที่มากขึ้น นอกจากนี้เมื่อเรียนรายวิชานี้จบแล้วจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในภาคการศึกษาต่อไปได้

นักศึกษาที่ผู้วิจัยเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 465 447 การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 30 คน ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2553 ซึ่งสาขาวิชาการสอนภาษาไทยได้เลือกและมอบหมายให้ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนเป็นกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

ข้อจำกัดของการวิจัยที่ทำให้ไม่สามารถเลือกกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ได้ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนของรายวิชาการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ มีนักศึกษาที่ลงทะเบียนเพียงกลุ่มเดียว เนื่องจากเป็นวิชาบังคับตามหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง) ตามจำนวนนักศึกษารายวิชาเอกภาษาไทย ด้วยเหตุนี้จึงไม่สามารถใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างเพื่อจัดเข้ากลุ่มได้

2. การพัฒนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 3 ฉบับ คือ แบบทดสอบความสามารถทางการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ เกณฑ์การประเมินงานเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ และแบบบันทึกการเรียนรู้ การดำเนินการสร้างเครื่องมือแต่ละฉบับมีรายละเอียดดังนี้

2.1 แบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นแบบทดสอบความสามารถแบบอัตนัยที่ใช้ประเมินความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ โดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์

2.1.2 ศึกษาหลักสูตรรายวิชาภาษาไทยของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในด้านจุดมุ่งหมายรายวิชา และวรรณกรรมต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดเนื้อหาในการสร้างแบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 5 ฉบับ ได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 1 ฉบับ แบบทดสอบระหว่างเรียน 3 ฉบับ (นิทาน เรื่องสั้น และนวนิยาย) และแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 1 ฉบับ ฉบับละ 1 ข้อ

2.1.3 นำแบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้น ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา รวมทั้งความถูกต้องในการใช้ภาษา แล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.1.4 นำแบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ที่ปรับปรุงแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณาคุณภาพแบบทดสอบความสามารถด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในคำสั่ง ผลการตรวจพิจารณา พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านมีความเห็นสอดคล้องกันว่า แบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้นมีความชัดเจนและสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด แต่ข้อเสนอแนะว่าควรใช้ตัวบทให้มีความหลากหลาย ไม่ควรซ้ำกัน และปรับให้เหมาะสมกับระดับของนักศึกษา

2.1.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำแบบทดสอบความสามารถฯ ไปทดลองใช้กับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ชั้นปีที่ 5 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อดูความเหมาะสมของการใช้ภาษาและเวลา

2.1.6 วิเคราะห์ค่าความยากง่ายและค่าความเที่ยงของแบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ โดยนำสำเนาคำตอบของนักศึกษา เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่พัฒนาขึ้น (รายละเอียดในข้อ 2.3) จากนั้นนำผลการตรวจมาคำนวณหาค่าความยากง่าย และอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ

ความสามารถแบบอัตโนมัติ (บุญชม ศรีสะอาด, 2550) และค่าความเที่ยงของแบบทดสอบความสามารถด้วยวิธีหาค่าความสอดคล้องภายใน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบความสามารถพบว่าแบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 5 ฉบับ มีค่าความยากอยู่ระหว่าง .56-.78 โดยค่าความยากที่นำไปใช้ได้ควรอยู่ระหว่าง .20-.80 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .40 -.50 โดยค่าอำนาจจำแนกควรอยู่ระหว่าง .20-1.00 และค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) มีค่าเท่ากับ .84 .90 .82 .91 และ.82

2.1.8 การตรวจสอบความเที่ยงในการตรวจแบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของผู้วิจัย เพื่อยืนยันความสามารถในการตรวจให้คะแนนการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษา โดยนำกระดาษคำตอบของนักศึกษาที่ผู้วิจัยตรวจสอบให้คะแนนเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาคุณภาพการตรวจให้คะแนนของผู้วิจัย ผลการตรวจพิจารณาพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ผู้วิจัยสามารถตรวจให้คะแนนการเขียนนักศึกษาได้

2.2 เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

ผู้วิจัยพัฒนาเกณฑ์ในการให้คะแนนและระดับความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเกณฑ์การประเมินผลงานเขียนและองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ที่กำหนดไว้ในงานวิจัย

2.2.2 ศึกษาวัตถุประสงค์ของแบบวัดความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อนำมากำหนดเป็นองค์ประกอบของทักษะการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์และเกณฑ์การประเมินให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของแผนการเรียนการสอนดังกล่าว

2.2.3 พัฒนาเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์แบบวิเคราะห์ส่วนประกอบย่อยของงานเขียน (Analytic method) ให้ครอบคลุมองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ที่กำหนดไว้ในงานวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านเนื้อหา จินตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียน ร้อยละ 30 2) ด้านการเรียบเรียงความคิด ร้อยละ 25 3) ด้านการใช้ภาษา ร้อยละ 25 และ 4) ด้านคุณค่าของงานเขียน ร้อยละ 20 เพื่อให้การประเมินผลการเขียนของนักศึกษามีประสิทธิภาพและสามารถบ่งชี้ระดับความสามารถทางการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาได้อย่างชัดเจนถูกต้อง

2.2.4 นำเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่

ปริกษาวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา รวมทั้งความถูกต้องในการใช้ภาษา แล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์

2.2.5 ผู้วิจัยนำเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ก) ประเมินความสอดคล้องของเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนนำไปทดลองใช้ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาซึ่งคำนวณได้จากสูตร IOC (Index of congruence) ดังนี้ (บุญเชิด ภิญ โยอนันตพงษ์, 2527: 69)

$$IOC = \sum R / N$$

เมื่อ	IOC	หมายถึง	ค่าดัชนีความสอดคล้อง
	R	หมายถึง	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	หมายถึง	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน นำมาแปลงเป็นคะแนน ดังนี้

มีความคิดเห็นว่า	สอดคล้อง	ให้คะแนนเป็น	1
มีความคิดเห็นว่า	ไม่แน่ใจ	ให้คะแนนเป็น	0
มีความคิดเห็นว่า	ไม่สอดคล้อง	ให้คะแนนเป็น	-1

นำคะแนนที่ได้มาคำนวณตามสูตรดัชนีความสอดคล้อง ถ้าผลการคำนวณมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป ถือว่า เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์กับองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีความสอดคล้องกัน โดยผลการหาค่าความสอดคล้องของเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.98

นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ดังนี้ ควรปรับส่วนที่อธิบายเกณฑ์ให้ครบถ้วนในทุกระดับความสามารถ เพราะบางระดับ คำอธิบายบางส่วนขาดหายไปและปรับภาษาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2.6 นำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิได้เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

ระดับคะแนน เกณฑ์	5 ดีมาก	4 ดี	3 ปานกลาง	2 พอใช้	1 ต้องปรับปรุง
1. ด้านเนื้อหา จินตนาการ และลักษณะเฉพาะของงานเขียน	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนอเนื้อหา จินตนาการของเรื่องได้อย่างสมจริง มีประเด็นชัดเจน - นำเสนอเนื้อหา จินตนาการได้อย่างสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเขียน - นำเสนอเนื้อหา จินตนาการได้น่าสนใจ น่าติดตาม มีความสอดคล้องกัน ตลอดทั้งเรื่อง - องค์ประกอบของงานเขียนมีความถูกต้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนอเนื้อหา จินตนาการของเรื่องได้อย่างสมจริง มีประเด็นแต่ไม่ชัดเจน - นำเสนอเนื้อหา จินตนาการได้อย่างสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเขียน โดยส่วนใหญ่ - นำเสนอเนื้อหา จินตนาการได้น่าสนใจ น่าติดตาม และมีความสอดคล้องกัน โดยส่วนมาก 	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนอเนื้อหา จินตนาการของเรื่องได้อย่างสมจริง แต่ขาดประเด็นและมีข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องอยู่บ้าง - นำเสนอเนื้อหา จินตนาการได้อย่างสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเขียนเพียงบางส่วน - นำเสนอเนื้อหา จินตนาการได้น่าสนใจ น่าติดตามในบางส่วน มีความสอดคล้องกันบ้าง - องค์ประกอบของงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนอเนื้อหา จินตนาการของเรื่องไม่สมจริง มีประเด็นไม่เกี่ยวข้องกัน - นำเสนอเนื้อหา จินตนาการไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเขียน - นำเสนอเนื้อหา จินตนาการไม่น่าสนใจ ไม่น่าติดตาม ขาดความสอดคล้องของเนื้อหา - องค์ประกอบของงานเขียนไม่ถูกต้อง ขาด 	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนอเนื้อหา จินตนาการของเรื่องไม่สมจริง ไม่ถูกต้อง ไม่ตรงประเด็น - นำเสนอเนื้อหาที่ไม่แตกต่างจากงานเขียนเดิม - องค์ประกอบของงานเขียนไม่ถูกต้อง ขาดองค์ประกอบของงานเขียนหลายองค์ประกอบที่ไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นงานเขียนประเภทใด

ระดับคะแนน เกณฑ์	5 ดีมาก	4 ดี	3 ปานกลาง	2 พอใช้	1 ต้องปรับปรุง
	ครบถ้วนตามลักษณะเฉพาะของงานเขียน	- องค์กรประกอบของงานเขียนมีความถูกต้อง แต่ขาดองค์ประกอบบางองค์ประกอบไปแต่ไม่มีผลกับเนื้อหา	เขียนมีความถูกต้อง แต่ขาดองค์ประกอบบางองค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อเนื้อหา	องค์ประกอบหลายองค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อเนื้อหา	
2. การเรียบเรียงความคิด	- มีการเรียบเรียงเนื้อหาจัดลำดับความคิด และขยายความคิดของเรื่องได้อย่างครอบคลุมชัดเจนพร้อมทั้งใช้เหตุผลประกอบความคิดได้อย่างเหมาะสม - ปรับเปลี่ยน คัดแปลงเนื้อหา หรือกลวิธีการเขียน ตามจินตนาการได้อย่างเหมาะสม	- มีการเรียบเรียงเนื้อหาจัดลำดับความคิดและขยายความคิดของเรื่องได้ไม่ครบถ้วน การใช้เหตุผลประกอบความคิดยังไม่ชัดเจนในบางประเด็นแต่ไม่มีผลกระทบต่อเนื้อหา - ปรับเปลี่ยน คัดแปลงเนื้อหา หรือ กลวิธีการเขียนไม่ชัดเจนนัก มีบางส่วนที่ลอกเลียนแบบผู้อื่น	- มีการเรียบเรียงเนื้อหาจัดลำดับความคิดยังสับสนบ้าง การใช้เหตุผลประกอบความคิดยังสับสนบ้าง มีผลกระทบกับเนื้อหาบางส่วน - ปรับเปลี่ยน คัดแปลงเนื้อหา หรือ กลวิธีการเขียน ไม่ชัดเจนนัก โดยส่วนมากยังมีการลอกเลียนแบบผู้อื่น	- มีการเรียบเรียงเนื้อหาจัดลำดับความคิดมีความสับสน ไม่มีการใช้เหตุผลประกอบความคิด ซึ่งทำให้ขาดความต่อเนื่องของเนื้อหาและไม่เข้าใจเนื้อหา - ขาดความชัดเจนในการปรับเปลี่ยน คัดแปลงเนื้อหา หรือ กลวิธีการเขียน ลอกเลียนแบบผู้อื่น	- เรียบเรียงเนื้อหาไม่เป็นระบบ การจัดลำดับความคิดมีความสับสนมาก ไม่มีการใช้เหตุผลประกอบความคิด จนทำให้เนื้อหาขาดความต่อเนื่อง สื่อความไม่เข้าใจ - ไม่ได้ปรับเปลี่ยน คัดแปลงเนื้อหา หรือ กลวิธีการเขียนในงานเขียนของตนเอง แต่ลอกเลียนแบบงานของ

ระดับคะแนน เกณฑ์	5 ดีมาก	4 ดี	3 ปานกลาง	2 พอใช้	1 ต้องปรับปรุง
				เป็นส่วนมาก	ผู้ ^๑ ้นทั้งหมด
3. ด้านการใช้ภาษา	<p>- เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ประโยคที่ถูกต้องตรง ความหมายและมีความ หลากหลาย น่าประทับใจ ให้ความรู้สึกคล้อยตาม</p> <p>- เลือกใช้ระดับภาษาที่ ถูกต้องเหมาะสมกับ รูปแบบการเขียนและใช้ ภาษาในระดับเดียวกัน ตลอดทั้งเรื่อง</p> <p>- เขียนสะกดคำ เว้นวรรค ตอน และใช้เครื่องหมาย วรรคตอน ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมทั้งหมด</p>	<p>- เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ประโยคและระดับภาษา ไม่ถูกต้องบ้าง แต่ไม่ กระทบต่อการสื่อ ความหมาย แต่น่า ประทับใจ ให้ความรู้สึก คล้อยตาม</p> <p>- เขียนสะกดคำผิด 3-4 คำ เว้นวรรคตอน และ เครื่องหมายวรรคผิดบ้าง แต่ยังทำให้การสื่อความ ไม่ผิดไปจากเดิม</p>	<p>- เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ประโยคและระดับภาษา ไม่ถูกต้อง ส่งผลกระทบ ต่อการสื่อความหมาย</p> <p>- เขียนสะกดคำผิด 5-7 คำ แต่ไม่ทำให้ความหมาย เปลี่ยน เข้าใจ ได้ พอสมควร เว้นวรรคตอน และใช้เครื่องหมายวรรค ตอน ผิดไปจากเดิม จน อาจทำให้ผู้อ่านเข้าใจผิด ได้</p>	<p>- เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน และระดับภาษาไม่ถูกต้อง เป็นส่วนใหญ่ทำให้ผู้อ่าน เข้าใจความหมายที่ ต้องการสื่อได้ยาก</p> <p>- เขียนสะกดคำผิด 8-10 คำ</p>	<p>- เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ประโยคที่ถูกต้องไม่ตรง ความหมายและ ไม่ หลากหลาย ไม่น่า ประทับใจ ไม่ใ้ ให้ความรู้สึกคล้อยตาม</p> <p>- เลือกใช้ระดับภาษาไม่ ถูกต้องและไม่เหมาะสม กับรูปแบบการเขียน</p> <p>- เขียนสะกดคำผิดเกิน 10 คำและทำให้ไม่สามารถ เข้าใจเนื้อความที่เขียน</p>
4. คุณค่าของงานเขียน	- นำเสนองานเขียนที่ให้	- นำเสนองานเขียนที่ให้	- นำเสนองานเขียนที่ให้	- นำเสนองานเขียนที่ให้	- นำเสนองานเขียนไม่ให้

ระดับคะแนน เกณฑ์	5 ดีมาก	4 ดี	3 ปานกลาง	2 พอใช้	1 ต้องปรับปรุง
	คุณค่าทั้งทางด้านจิตใจ และสติปัญญาแก่ผู้อ่าน สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันและเป็น ประโยชน์กับตนเองและ สังคมทั้งหมด	คุณค่าทางจิตใจและ สติปัญญาแก่ผู้อ่าน สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันและเป็น ประโยชน์กับตนเองและ สังคมได้ในส่วนใหญ่	คุณค่าในด้านใดด้านหนึ่ง ระหว่างด้านจิตใจหรือ ด้านสติปัญญาแก่ผู้อ่าน สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันและเป็น ประโยชน์กับตนเองและ สังคมได้ในบางส่วน	คุณค่าในด้านใดด้านหนึ่ง ระหว่างด้านจิตใจหรือ ด้านสติปัญญาแก่ผู้อ่าน สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันและเป็น ประโยชน์กับตนเองและ สังคมได้น้อย	คุณค่าทางด้านจิตใจและ สติปัญญาแก่ผู้อ่าน ไม่ สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันและไม่เป็น ประโยชน์กับตนเองและ สังคม

หมายเหตุ ในการประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น น้ำหนักของการให้คะแนนก็จะแตกต่างกันไปตามความสำคัญขององค์ประกอบของงานเขียน โดยผู้วิจัย ได้กำหนดค่าน้ำหนักของการให้คะแนนดังนี้คือ ด้านเนื้อหา จินตนาการ และลักษณะเฉพาะของงานเขียน คิดค่าน้ำหนักร้อยละ 30 ด้านการเรียบเรียงความคิด คิดค่าน้ำหนักร้อยละ 25 ด้านการใช้ภาษา คิดค่าน้ำหนักร้อยละ 25 และด้านคุณค่าของงานเขียน คิดค่าน้ำหนักร้อยละ 20

2.2.7 ผู้วิจัยปรับแก้ไขเกณฑ์ตามคำแนะนำแล้วนำเกณฑ์ดังกล่าวไปทดลองใช้กับ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ชั้นปีที่ 5 โดยนำผลงานเขียน ภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ ในข้อ 2.2.5 มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

2.3 แบบบันทึกการเรียนรู้

แบบบันทึกการเรียนรู้เพื่อตรวจสอบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาและการปรับปรุง กิจกรรมการเรียนการสอนของครูให้ดียิ่งขึ้น ขั้นตอนในการสร้างแบบบันทึกการเรียนรู้มีดังต่อไปนี้

2.3.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยและตำราที่เกี่ยวข้องกับการใช้บันทึกการเรียนรู้ในการเรียนการสอน

2.3.2 สร้างแบบบันทึกการเรียนรู้ โดยให้นักศึกษาเขียนแสดงความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกหรือความคิดเห็นตามประเด็นที่กำหนดให้ ดังนี้

- 1) สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ในการเรียนการสอนแต่ละหน่วย
- 2) ความรู้สึก ความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอน
- 3) อธิบายการนำความรู้ที่ได้เรียน ไปใช้ในการเรียนรู้วิชาอื่น หรือในชีวิตประจำวัน

ชีวิตประจำวัน

2.3.3 นำแบบบันทึกการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษา จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับประเด็นที่กำหนดให้นักศึกษาเขียนบันทึก

2.3.4 ผู้วิจัยนำแบบบันทึกการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 30 โดยให้นักศึกษาเขียนบันทึกการเรียนรู้หลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนในการใช้ภาษา และความเข้าใจของนักศึกษา พบว่า นักศึกษามีความเข้าใจในประเด็นที่กำหนดให้เขียน

3. การดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท

การทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental design) แบบกลุ่มเดียว วัดแบบอนุกรมเวลา (The One-Group Time Series Design) ซึ่งเป็นการศึกษากลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียวแต่มีการวัดซ้ำตามช่วงเวลาที่กำหนดหลายครั้ง ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการทดลอง เพื่อศึกษาพัฒนาการ ดังแบบแผนการทดลอง ดังนี้

		Time				
		1	2	3	4	5
E-Group		O_1 XO_{21} XO_{22} XO_{23} O_3				
E	คือ	กลุ่มทดลอง				
O_1	คือ	ผลที่วัดได้ก่อนการทดลอง ด้วยแบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์				
O_{21} O_{22} O_{23}	คือ	ผลที่วัดได้ระหว่างการทดลอง ด้วย 1) แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และ 2) แบบบันทึกการเรียนรู้				
O_3	คือ	ผลที่วัดได้หลังการทดลองด้วย แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์				
X	คือ	การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น				

ขั้นตอนการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน มีดังนี้

3.1 การดำเนินการก่อนการทดลอง

ทดสอบก่อนการทดลอง โดยนักศึกษาในกลุ่มทดลองทำแบบทดสอบความรู้พื้นฐานและแบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นแล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยความแปรปรวนและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.2 การดำเนินการทดลอง

ทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน โดยผู้วิจัยเป็นครูสอนนักศึกษาในกลุ่มทดลองด้วยตนเอง เป็นเวลาประมาณ 15 สัปดาห์ซึ่งดำเนินการสอนตามขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 2 ระยะคือ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การวางแผนและเตรียมการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งมี 2 ส่วน ดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 การเตรียมแผนการเรียนการเป็นการเตรียมการของครู

ก่อนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การดำเนินการจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ประกอบด้วย การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน และวิธีการวัดและประเมินผล

ส่วนที่ 2 การเตรียมความรู้พื้นฐานด้านการอ่านผ่านมุมมองใหม่ให้นักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านผ่านมุมมองใหม่ ตามแนว Anxiety of Influence ของบลูม 3 ระดับ ซึ่งต้องนำไปใช้ในการเลือกตัวบทที่ 2 สำหรับอ่านวิเคราะห์และเชื่อมโยงกับตัวบทแรกที่ครูเตรียมไว้ รวมทั้งใช้ในการเลือกวิธีการวางแผนการเขียนให้แตกต่างไปจากตัวบทที่เลือกอ่าน

ระยะที่ 2 ชั้นกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน คือ การดำเนินการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1) **ขั้นสร้างประสบการณ์ และวางแผนการเขียน** คือ การอ่านตัวบทต่างๆ ตามแนวสหบทเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของตัวบทต่างๆ และนำผลการอ่านมาใช้ในการวางแผนกำหนดรูปแบบและแนวเรื่องในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พร้อมทั้งเลือกแนวการสร้างงานเขียนผ่านมุมมองใหม่ โดยมีขั้นตอนการเรียนการสอนย่อย ดังนี้

1.1 **ขั้นวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวบทที่ 1** โดยครูกำหนดประเภทของบทอ่านตามประเภทของงานที่นักศึกษาต้องเขียน

1.2 **ขั้นค้นคว้าเลือกอ่านตัวบทที่ 2** โดยนักศึกษาค้นคว้าเลือกตัวบทที่ 2 นอกห้องเรียนที่มีองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งสัมพันธ์กับตัวบทที่ 1

2) **ขั้นเชื่อมโยงตัวบท** คือ ขั้นที่นักศึกษาร่างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ 2 เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทสองตัวบท (ตัวบทที่ 1 และตัวบทที่ 2) โดยมีขั้นตอนการเรียนการสอนย่อย ดังนี้

2.1 **อ่านวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวบทที่ 2** เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์หรือความแตกต่างกับตัวบทที่ 1

2.2 **สรุปความเหมือนและต่างของตัวบทที่ 1 และ 2 พร้อมระบุเหตุผล** ตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่โดยมีประเด็นในการวิเคราะห์ ดังนี้

ก) วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวบทที่ 2 กับตัวบทที่ 1

ข) วิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนระหว่างตัวบทที่ 2 กับตัวบทที่ 1

ค) **สรุปแนวการสร้างตัวบทใหม่ตามลักษณะใดลักษณะหนึ่งของแนวคิด Anxiety of Influence**

3) **ขั้นร่างงานเขียน** คือ ขั้นที่นักศึกษาร่างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์จากการอ่านตามแนวสหบทและแนวทางการสร้างตัวบทที่นักศึกษาค้นคว้า โดยมีการสอนย่อย ดังนี้

3.1 กำหนดระดับการปรับให้เกิดความต่างจากตัวบทที่ 1 และ 2 นักศึกษากำหนดระดับการปรับงานเขียนของตนเองให้ต่างจากตัวบทที่ 1 และ 2 ตามแนวทางการอ่านผ่านมุมมองใหม่ (Clinamen หรือ Tessra หรือ Kenosis)

3.2 กำหนดองค์ประกอบที่จะปรับให้ต่างไปจากเดิม นักศึกษากำหนดองค์ประกอบที่จะปรับของงานเขียน

3.3 กำหนดแนวคิด (แก่นเรื่อง) สำคัญที่ต้องการนำเสนอ นักศึกษากำหนดแนวคิดของเรื่องที่จะเขียน

3.4 กำหนดโครงเรื่องของตนเอง นักศึกษาวางโครงเรื่องหลักและกำหนดลักษณะนิสัยตัวละครของเรื่องที่จะเขียน

3.5 เติมรายละเอียดของงานเขียน นักศึกษาเขียนงานเขียนฉบับร่างตามโครงเรื่องและแนวทางที่ได้กำหนดไว้

4) **ขั้นประเมินผลงาน** คือ ขั้นที่นักศึกษาร่วมกันพิจารณาให้ข้อมูลย้อนกลับ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับงานเขียนของตนเองและเพื่อน

4.1 การให้ข้อมูลย้อนกลับด้วยตนเอง นักศึกษาวิเคราะห์งานเขียนฉบับร่างของตนเองตามเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้าน ในประเด็นวิเคราะห์ดังนี้ 1) ข้อดีของงานเขียน 2) ข้อบกพร่องของงานเขียน และ 3) แนวทางการแก้ไข

4.2 การให้ข้อมูลย้อนกลับโดยเพื่อน นักศึกษาแลกเปลี่ยนงานเขียนกับเพื่อนและวิเคราะห์งานเขียนฉบับร่างของเพื่อนตามเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้คือ 1) ด้านเนื้อหา จินตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียน 2) ด้านการเรียบเรียงความคิด 3) ด้านการใช้ภาษา และ 4) ด้านคุณค่าของงานเขียน

4.3 ประมวลผลข้อมูลย้อนกลับ นักศึกษานำผลการให้ข้อมูลย้อนกลับของตนเองและเพื่อนมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการปรับแก้ไขงานเขียนฉบับร่าง

4.5 ครูเป็นผู้ตรวจสอบและเสนอแนะ นักศึกษานำงานเขียนฉบับร่างที่ได้ปรับปรุงแก้ไขจากตนเองและเพื่อนแล้วให้ครูตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะอีกครั้ง

5) **ขั้นเติมเต็มงานเขียนให้สมบูรณ์** (นอกห้องเรียน) คือ ขั้นที่นักศึกษาวเคราะห์ข้อบกพร่องงานเขียนของตนเองจากข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับทั้งหมด แล้วนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในการแก้ไขและสร้างชิ้นงานที่สมบูรณ์มากขึ้น โดยทำนอกห้องเรียน โดยมีกิจกรรมย่อย ดังนี้

5.1 นำผลการประเมินและข้อมูลย้อนกลับมากำหนดประเด็นการปรับแก้

5.2 ปรับปรุงแก้ไขงานจนได้ชิ้นงานฉบับสมบูรณ์ นักศึกษานำประเด็นข้อมูลย้อนกลับจากเพื่อนและครูไปเป็นข้อมูลในการปรับแก้ไขชิ้นงานให้สมบูรณ์

ในระหว่างการทดลองจะมีการวัดและประเมินผลของนักศึกษาด้วยแบบทดสอบความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ในแต่ละประเภทและแบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ เพื่อศึกษาพัฒนาการในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ พร้อมทั้งให้นักศึกษาเขียนบันทึกการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ในการเรียนการสอนแต่ละหน่วย พร้อมทั้งอธิบายการนำความรู้ไปใช้ในรายวิชาอื่นและในชีวิตประจำวัน รวมทั้งความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอน

3.3 การดำเนินการหลังการทดลอง

หลังการจัดการเรียนการสอนตามแผนการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ นักศึกษาทำแบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์เพื่อประเมินความสามารถของนักศึกษาที่เกิดจากรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

4. การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมี 2 ส่วน ได้แก่

4.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นผลของการวัดความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษากลุ่มทดลองได้นำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้จากนั้นนำคะแนนทั้งหมดมาคำนวณโดยใช้โปรแกรม SPSS for windows version 10

4.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการเขียนบันทึกการเรียนรู้ของนักศึกษากลุ่มทดลองแล้วนำมาวิเคราะห์แบบสร้างข้อสรุป

5. การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท

การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท แบ่งเป็น 2 ตอน คือ 1) การวิเคราะห์ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน และ 2) การประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน มีรายละเอียด ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน

5.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากคะแนนการทำแบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ก่อน ระหว่างและหลังการทดลอง โดยดำเนินการดังนี้

5.1.1.1 หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มทดลองทั้งก่อน ระหว่างและหลังการทดลอง

5.1.1.2 เปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังการทดลองโดยใช้สถิติทดสอบที (t-test dependent) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

5.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยดำเนินการ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากบันทึกการเรียนรู้ของนักศึกษาในกลุ่มทดลองเพื่อนำมาใช้ในการอธิบายคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท โดยมีขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

5.2.1 อ่านบันทึกการเรียนรู้ของนักศึกษาแบบบรรทัดต่อบรรทัด

5.2.2 คัดลอกข้อความของนักศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ในการเรียนการสอนแต่ละหน่วย พร้อมทั้งอธิบายการนำความรู้ไปใช้ในรายวิชาอื่นและในชีวิตประจำวัน รวมทั้งความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอน

5.2.3 พิจารณาความสัมพันธ์ของข้อมูลส่วนต่างๆ ในข้อ 5.2.2 ที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของนักศึกษาในด้านความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์แล้วนำมาสร้างข้อสรุปเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทที่มีต่อความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์

5.2 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน มีรายละเอียด ดังนี้

การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน โดยการใช้การคำนวณหาอัตราส่วนระหว่างร้อยละของนักเรียนที่สอบแบบทดสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งได้ตั้งเกณฑ์ไว้ดังนี้ คือ ร้อยละ 80 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมดผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม ถือว่ารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทสามารถเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาได้ในระดับดี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มีการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต และตอนที่ 2 ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

การนำเสนอผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต แบ่งการนำเสนอ เป็น 2 ส่วน ได้แก่ องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท และผลการตรวจสอบและปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ดำเนินการพัฒนาขึ้นจากทฤษฎีสหบท การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ และรูปแบบการเรียนการสอน ทำให้ได้รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ สรุปได้ดังแผนภาพที่ 7

ทฤษฎีสหบท

ทฤษฎีสหบทเป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทสองตัวบทนั้นคือ ตัวบทปฐมภูมิ (Primary text) และตัวบททุติยภูมิ (Secondary text) ซึ่ง Harold Bloom ได้กล่าวถึงแนวทางการอ่านผ่านมุมมองใหม่(revisionary ratios) ซึ่งคือแนวทางการอ่านเพื่อตีความใหม่ (misreading) ซึ่งงานวิจัยฉบับนี้ใช้ 3 ระดับคือ

1. การปรับแต่งงานเขียนเดิม (Clinamen) คือ การติดตามงานของผู้ที่เขียนมาก่อนและหลบหลีกแนวทางจากกวีรุ่นก่อน เป็นการอ่านเพื่อตีความใหม่หรือการเข้าใจในบทหรือกรองที่แตกต่างไปโดยการอ่านบทหรือกรองของนักเขียนรุ่นก่อนและดำเนินการแก้ไขบทหรือกรองของเขา ซึ่งหมายถึง บทหรือกรองของนักเขียนรุ่นก่อนมีความถูกต้องตามความเข้าใจของเขาแต่นักเขียนรุ่นต่อมาได้แก้ไขปรับใหม่เพื่อให้เกิดบทหรือกรองใหม่
2. การหลอมรวมงานหลายชิ้นแล้วสัจจินตนาการเพิ่มเติม (Tessara) คือ ความตั้งใจในการสร้างส่วนที่จะเป็นไปได้โดยพิจารณาจากงานของคนๆหนึ่งที่เขียนมาก่อนในฐานะงานใหม่ทั้งหมด ซึ่งหมายถึง นักเขียนนำแนวคิดหนึ่งหรือหลายแนวคิดจากแหล่งที่มาที่แตกต่างกันและเชื่อมโยงแนวคิดเหล่านั้นเข้าด้วยกันเป็นจินตนาการใหม่ หรือเรื่องใหม่ ดังนั้นนักเขียนรุ่นใหม่จะต่อต้านความสมบูรณ์ของงานของนักเขียนรุ่นก่อน โดยจะทำการอ่านงานของกวีต้นแบบเพื่อรักษาไว้หากแต่ก็นำแนวคิดของงานนั้นมาทำใหม่จนเกิดเป็นงานใหม่
3. การหลีกเลี่ยงการเขียนตามขนบเดิม (Kenosis) อธิบายว่า ความพยายามในการเลี่ยงการเขียนตามแนวทางของนักเขียนรุ่นก่อน ซึ่งเป็นเสมือนกลไกการป้องกันตนเองที่จะไม่ทำงานเขียนซ้ำกับงานที่มีอยู่เดิม ดังนั้น นักเขียนรุ่นหลังจะแสดงความสัมพันธ์กับงานเขียนของนักเขียนรุ่นก่อนน้อยลงซึ่งเป็นการลดทอนอิทธิพลของงานเขียนของนักเขียนดั้งเดิม

การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

งานเขียนเชิงสร้างสรรค์สามารถแบ่งเป็นประเภทได้ 6 ประเภท ดังนี้ คือ 1) งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบ 2) งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ในเนื้อหา 3) งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ในแนวคิด 4) งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ในกลวิธี 5) การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในสำนวนโวหารและการใช้ถ้อยคำ และ6) การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในจินตนาการ

- ขั้นตอนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ มี 5 ขั้นตอน ดังนี้ คือ
- 1) ขั้นกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจ
 - 2) ขั้นแลกเปลี่ยนความคิดและสะท้อนความรู้สึก
 - 3) ขั้นลงมือเขียน
 - 4) ขั้นแลกเปลี่ยนชิ้นงาน
 - 5) ขั้นแก้ไขชิ้นงานหลังได้ข้อมูลย้อนกลับ

หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท

1. การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภท หลักการ และกลวิธีการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นความรู้พื้นฐานสำหรับการกำหนดประเภท องค์ประกอบ สาระสำคัญ เพื่อให้สามารถวางแผนการเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้
2. การอ่านวิเคราะห์เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของบทอ่านต่างๆ ที่มีแนวคิด เนื้อหา และกลวิธีการเขียนที่หลากหลาย ตามแนวคิด “การอ่านผ่านมุมมองใหม่” ของบลูม เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์เพื่อใช้ในการสร้างแรงบันดาลใจ จินตนาการ และความคิดของผู้เรียนในการเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ต่างไปจากเดิม
3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการให้ข้อมูลย้อนกลับร่วมกันระหว่างครูกับนักศึกษา และระหว่างนักศึกษาด้วยกัน เกี่ยวกับร่างงานเขียนครั้งที่ 1 เป็นการขยายขอบเขตความรู้ ความเข้าใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพของงานเขียนสร้างสรรค์

แผนภาพที่ 7 ผลการสังเคราะห์หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท

หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท

1. การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภท หลักการ และกลวิธีการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นความรู้พื้นฐานสำหรับการกำหนดประเภท องค์ประกอบ สาระสำคัญ เพื่อให้สามารถวางแผนการเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้

2. การอ่านวิเคราะห์ที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของบทอ่านต่างๆ ที่มีแนวคิด เนื้อหา และกลวิธีการเขียนที่หลากหลาย ตามแนวคิด “การอ่านผ่านมุมมองใหม่” ของบลูม เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์เพื่อใช้ในการสร้างแรงบันดาลใจ จินตนาการ และความคิดของผู้เรียนในการเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ต่างไปจากเดิม

3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการให้ข้อมูลย้อนกลับร่วมกันระหว่างครูกับนักศึกษา และระหว่างนักศึกษาด้วยกัน เกี่ยวกับร่างงานเขียนครั้งที่ 1 เป็นการขยายขอบเขตความรู้ ความเข้าใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพของงานเขียนสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์

1. นักศึกษาสามารถกำหนดสาระสำคัญ วางโครงเรื่องหลัก และเติมรายละเอียดของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ของตนเองจากการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสหบทตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ และจากการนำความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของงานเขียน หลักการ และกลวิธีการเขียนเชิงสร้างสรรค์

2. นักศึกษาสามารถกำหนดเนื้อหาและแนวคิดของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยเชื่อมโยงจินตนาการ ความคิด ประสบการณ์จากการอ่านและการใช้ชีวิตกับตัวบท ตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่

3. นักศึกษาสามารถแก้ไขงานและปรับปรุงงานเขียนของตนเองจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และข้อมูลย้อนกลับของตนเอง เพื่อน และครูได้

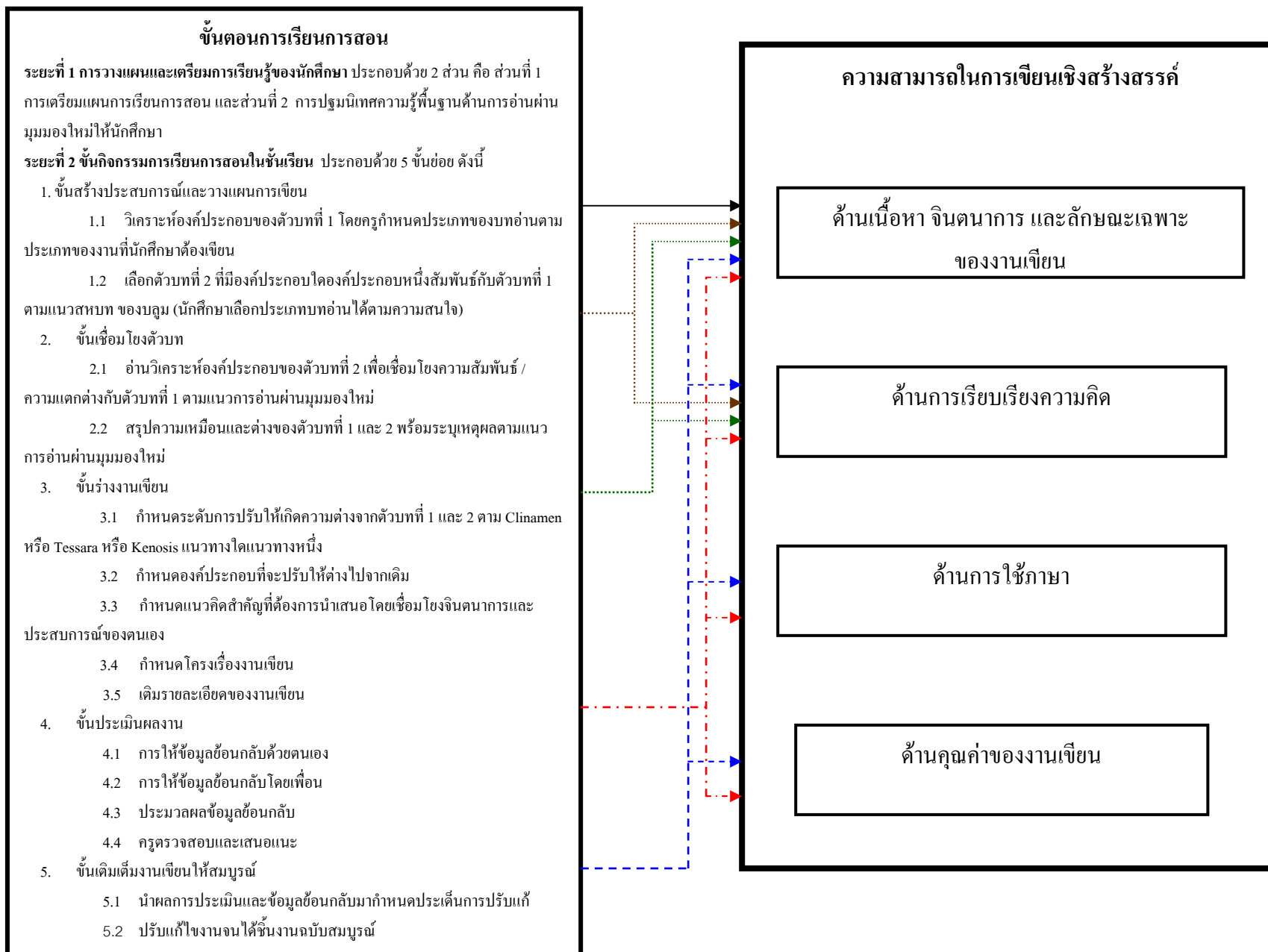
ขั้นตอนการเรียนการสอน

ระยะที่ 1 การวางแผนและเตรียมการเรียนรู้ของนักศึกษา ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การเตรียมแผนการเรียนการสอน และส่วนที่ 2 การปฐมนิเทศความรู้พื้นฐานด้านการอ่านผ่านมุมมองใหม่ให้นักศึกษา

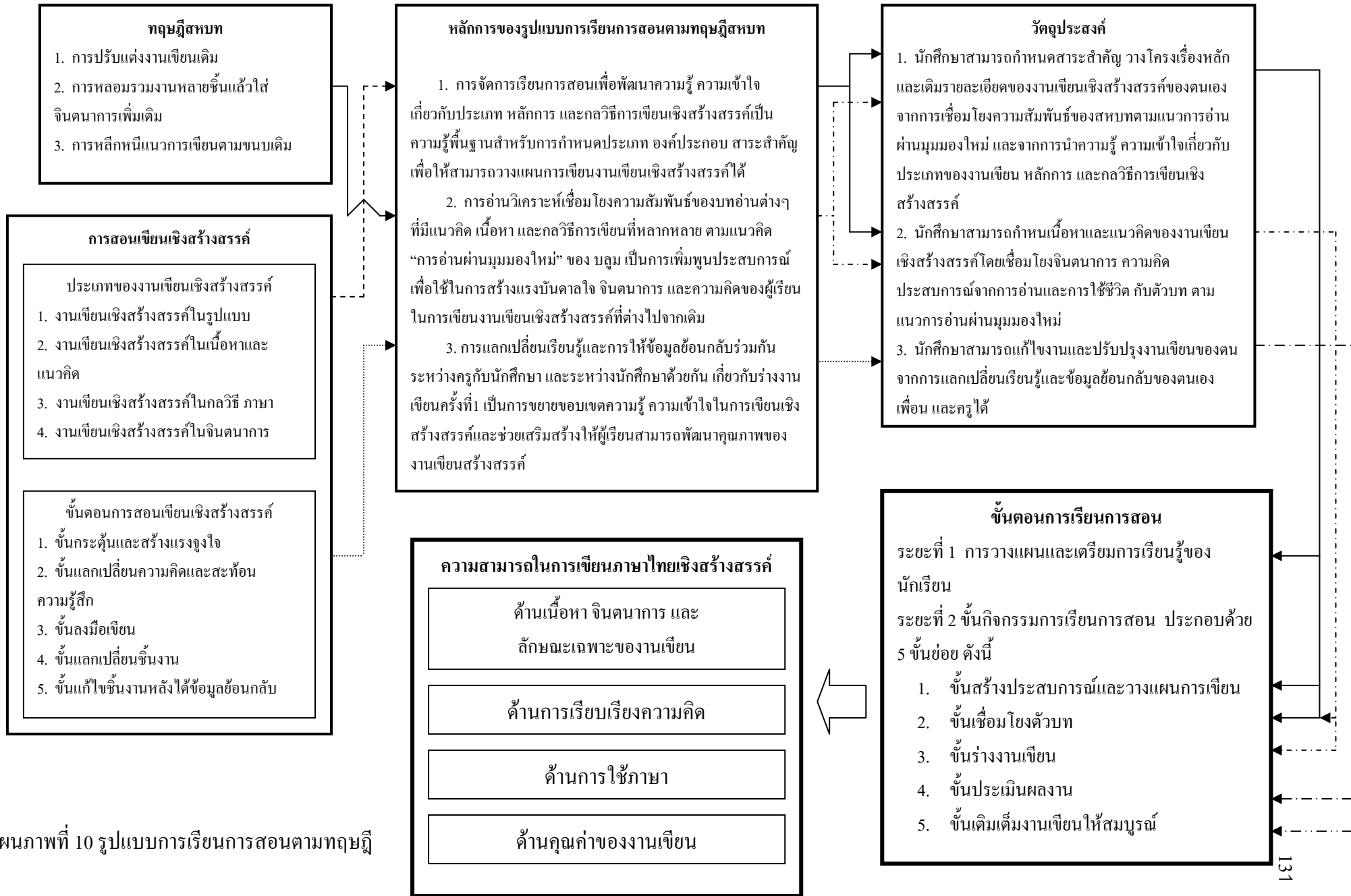
ระยะที่ 2 ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นสร้างประสบการณ์และวางแผนการเขียน
 - 1.1 วิเคราะห์องค์ประกอบของตัวบทที่ 1 โดยครูกำหนดประเภทของบทอ่านตามประเภทของงานที่นักศึกษาต้องเขียน
 - 1.2 เลือกตัวบทที่ 2 ที่มีองค์ประกอบโครงสร้างหนึ่งสัมพันธ์กับตัวบทที่ 1 ตามแนวสหบท ของบลูม (นักศึกษาเลือกประเภทบทอ่านได้ตามความสนใจ)
2. ขั้นเชื่อมโยงตัวบท
 - 2.1 อ่านวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวบทที่ 2 เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์/ความแตกต่างกับตัวบทที่ 1 ตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่
 - 2.2 สรุปความเหมือนและต่างของตัวบทที่ 1 และ 2 พร้อมระบุเหตุผล ตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่
3. ขั้นร่างงานเขียน
 - 3.1 กำหนดระดับการปรับให้เกิดความต่างจากตัวบทที่ 1 และ 2 ตาม Clinamen หรือ Tessara หรือ Kenosis แนวทางใดแนวทางหนึ่ง
 - 3.2 กำหนดองค์ประกอบที่จะปรับให้ต่างไปจากเดิม
 - 3.3 กำหนดแนวคิดสำคัญที่ต้องการนำเสนอโดยเชื่อมโยงจินตนาการและประสบการณ์ของตนเอง
 - 3.4 กำหนดโครงเรื่องงานเขียน
 - 3.5 เติมรายละเอียดของงานเขียน
4. ขั้นประเมินผลงาน
 - 4.1 การให้ข้อมูลย้อนกลับด้วยตนเอง
 - 4.2 การให้ข้อมูลย้อนกลับโดยเพื่อน
 - 4.3 ประมวลผลข้อมูลย้อนกลับ
 - 4.4 ครูตรวจสอบและเสนอแนะ
5. ขั้นเติมเต็มงานเขียนให้สมบูรณ์
 - 5.1 นำผลการประเมินและข้อมูลย้อนกลับมากำหนดประเด็นการปรับแก้
 - 5.2 ปรับแก้งานจนได้ชิ้นงานฉบับสมบูรณ์

แผนภาพที่ 8 ความสอดคล้องระหว่างหลักการ วัตถุประสงค์ และขั้นตอนการเรียนการสอน

แผนภาพที่ 9 ความสอดคล้องระหว่างขั้นตอนการเรียนการสอนและความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์

แผนภาพที่ 10 รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎี

1. รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท มีองค์ประกอบ 4 ส่วน ซึ่งได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน และแนวทางการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ดังนี้

หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทประกอบด้วยหลักการที่สำคัญ 3 ประการ ซึ่งได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ทฤษฎีสหบท และสาระสำคัญของแนว การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีรายละเอียดดังนี้

- 1) การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ ประเภท หลักการ และกลวิธีการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นความรู้พื้นฐานสำหรับการกำหนดประเภท องค์ประกอบ สาระสำคัญ เพื่อให้สามารถวางแผนการเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้
- 2) การอ่านวิเคราะห์เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของบทอ่านต่างๆ ที่มี แนวคิด เนื้อหา และกลวิธีการเขียนที่หลากหลายตามแนวคิด “การอ่านผ่านมุมมองใหม่” ของบลูม เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ เพื่อใช้ในการสร้างแรงบันดาลใจ จินตนาการ และความคิดของ นักศึกษาในการเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ต่างไปจากเดิม
- 3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการให้ข้อมูลย้อนกลับร่วมกันระหว่างครู กับนักศึกษาและระหว่างนักศึกษาด้วยกัน เกี่ยวกับร่างงานเขียนครั้งที่ 1 เป็นการขยายขอบเขต ความรู้ ความเข้าใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพ ของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเกิดขึ้นจากการนำ สาระสำคัญของหลักการของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนมาวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง แล้วมากำหนดวัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ได้วัตถุประสงค์ 3 ประการดังนี้

- 1) นักศึกษาสามารถกำหนดสาระสำคัญ วางโครงเรื่องหลัก และเติม รายละเอียดของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ของตนเองจากการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสหบทตาม แนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ และจากการนำความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของงานเขียน หลักการ และกลวิธีการเขียนเชิงสร้างสรรค์
- 2) นักศึกษาสามารถกำหนดเนื้อหาและแนวคิดของงานเขียนเชิง สร้างสรรค์โดยเชื่อมโยงจินตนาการ ความคิด ประสบการณ์จากการอ่านและการใช้ชีวิต กับตัวบท ตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่

3) นักศึกษาสามารถแก้ไขงานและปรับปรุงงานเขียนของตนเองจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และข้อมูลย้อนกลับของตนเอง เพื่อน และครูได้

ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยนำหลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในมาวิเคราะห์เพื่อเสนอแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่เป็นไปตามหลักการของรูปแบบการจัดการเรียนการสอน แล้วสรุปเป็นขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน และเสนอแนะวิธีการในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละขั้นตอน ซึ่งมีเงื่อนไขและขั้นตอนดังรายละเอียดต่อไปนี้

เงื่อนไขการจัดการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท ประกอบด้วย 2 ระยะเวลา คือ ระยะเวลาที่ 1 การวางแผนและเตรียมการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นการวางแผนจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นการวางแผนและเตรียมการของครูในการเตรียมประสบการณ์ให้กับนักศึกษาเบื้องต้นที่สำคัญจำเป็นสำหรับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้กับนักศึกษาก่อนเรียนรู้ตามขั้นการเรียนการสอน ซึ่งครูใช้สอนในคาบเรียนแรกของภาคการศึกษาเพียงครั้งเดียว และระยะเวลาที่ 2 คือ กิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนมี 5 ขั้นย่อย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ระยะเวลาที่ 1 การวางแผนและเตรียมการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งมี 2 ส่วน ดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 การเตรียมแผนการเรียนการสอน เป็นการเตรียมการของครูก่อนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การดำเนินการจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ประกอบด้วย การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน และวิธีการวัดและประเมินผล

การเตรียมแผนการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่ครูต้องดำเนินการก่อนการจัดการเรียนการสอนเนื่องจาก ทฤษฎีสหบทเป็นทฤษฎีที่มีความซับซ้อน ดังนั้นครูจึงต้องศึกษาแนวคิดของทฤษฎีดังกล่าวให้ถ่องแท้ พร้อมทั้งเตรียมตัวบทที่ 1 เพื่อให้ให้นักศึกษาใช้ในการอ่านผ่านมุมมองใหม่ เพื่อเป็นพื้นฐานในการเลือกตัวบทที่ 2 เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของตัวบททั้งสอง นอกจากนี้ครูควรเตรียมสื่อการเรียนการสอน เช่น ตัวอย่างของตัวบทที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันให้มากพอ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถเข้าใจ และสามารถมองเห็นความเชื่อมโยงของตัวบทได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย

ส่วนที่ 2 การเตรียมความรู้พื้นฐานด้านการอ่านผ่านมุมมองใหม่ให้นักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านผ่านมุมมองใหม่ ตามแนว Anxiety of Influence ของบลูม 3 ระดับ ซึ่งต้องนำไปใช้ในการเลือกตัวบทที่ 2 สำหรับอ่านวิเคราะห์และ

เชื่อมโยงกับตัวบทแรกที่ครูเตรียมไว้ รวมทั้งใช้ในการเลือกวิธีการวางแผนการเขียนให้แตกต่างกันไป จากตัวบทที่เลือกอ่าน

ระยะที่ 2 ชั้นกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน คือ การดำเนินการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

2.1 ชั้นสร้างประสบการณ์ และวางแผนการเขียน คือ การอ่านตัวบทต่างๆ ตามแนวสหบทเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของตัวบทต่างๆ และนำผลการอ่านมาใช้ในการวางแผนกำหนดรูปแบบและแนวเรื่องในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พร้อมทั้งเลือกแนวการสร้างงานเขียนผ่านมุมมองใหม่ โดยมีขั้นตอนการเรียนการสอนย่อย ดังนี้

2.1.1 ชั้นวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวบทที่ 1 โดยครูกำหนดประเภทของบทอ่านตามประเภทของงานที่นักศึกษาต้องเขียน

2.1.2 ชั้นค้นคว้าเลือกอ่านตัวบทที่ 2 โดยนักศึกษาค้นคว้าเลือกตัวบทที่ 2 นอกห้องเรียนที่มีองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งสัมพันธ์กับตัวบทที่ 1

หมายเหตุ สำหรับตัวบทที่ 1 และตัวบทที่ 2 ครูจะเตรียมตัวบทที่ 1 และตัวบทที่ 2 ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ไว้ให้นักศึกษาเลือกอ่านตามความสนใจและความถนัด นอกจากนี้หากนักศึกษาต้องการเลือกตัวบทที่ตนเองสนใจนอกเหนือจากที่ครูกำหนดให้เลือก ครูก็สามารถเปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถเลือกค้นคว้าตัวบทที่ 1 และตัวบทที่ 2 ได้เองตามความสมัครใจ

2.2 ชั้นเชื่อมโยงตัวบท คือ ชั้นที่นักศึกษาอ่านวิเคราะห์ตัวบทที่ 2 เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทสองตัวบท (ตัวบทที่ 1 และตัวบทที่ 2) โดยมีขั้นตอนการเรียนการสอนย่อย ดังนี้

2.2.1 อ่านวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวบทที่ 2 เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์หรือความแตกต่างกับตัวบทที่ 1

2.2.2 สรุปความเหมือนและต่างของตัวบทที่ 1 และ 2 พร้อมระบุเหตุผลตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่โดยมีประเด็นในการวิเคราะห์ ดังนี้

ก) วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวบทที่ 2 กับตัวบทที่ 1

ข) วิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนระหว่างตัวบทที่ 2 กับตัวบทที่ 1

ค) สรุปแนวการสร้างตัวบทใหม่ตามลักษณะใดลักษณะหนึ่งของแนวคิด Anxiety of Influence

2.3 **ขั้นร่างงานเขียน** คือ ขั้นที่นักศึกษาร่างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์จากการอ่านตามแนวสหบทและแนวทางการสร้างตัวบทที่นักศึกษาลืออก โดยมีขั้นตอนย่อย ดังนี้

2.3.1 กำหนดระดับการปรับให้เกิดความต่างจากตัวบทที่ 1 และ 2 นักศึกษากำหนดระดับการปรับงานเขียนของตนเองให้ต่างจากตัวบทที่ 1 และ 2 ตามแนวทางการอ่านผ่านมุมมองใหม่ (Clinamen หรือ Tessara หรือ Kenosis)

2.3.2 กำหนดองค์ประกอบที่จะปรับให้ต่างไปจากเดิม นักศึกษากำลั้งองค์ประกอบที่จะปรับของงานเขียน

2.3.3 แนวคิด (แก่นเรื่อง) สำคัญที่ต้องการนำเสนอ นักศึกษากำหนดแนวคิดของเรื่องที่จะเขียน

2.3.3 กำหนดโครงเรื่องของตนเอง นักศึกษาวางโครงเรื่องหลักและ กำหนดลักษณะนิสัยตัวละครของเรื่องที่จะเขียน

2.3.4 เติมรายละเอียดของงานเขียน นักศึกษาเขียนงานเขียนฉบับร่างตามโครงเรื่องและแนวทางที่ได้กำหนดไว้

2.4 **ขั้นประเมินผลงาน** คือ ขั้นที่นักศึกษาร่วมกันพิจารณาให้ข้อมูลย้อนกลับและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับงานเขียนของตนเองและเพื่อน

2.4.1 การให้ข้อมูลย้อนกลับด้วยตนเอง นักศึกษาวิเคราะห์งานเขียนฉบับร่างของตนเองตามเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้าน ในประเด็นวิเคราะห์ดังนี้ 1) ข้อดีของงานเขียน 2) ข้อบกพร่องของงานเขียน และ 3) แนวทางการแก้ไข

2.4.2 การให้ข้อมูลย้อนกลับโดยเพื่อน นักศึกษาแลกเปลี่ยนงานเขียนกับเพื่อนและวิเคราะห์งานเขียนฉบับร่างของเพื่อนตามเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้คือ 1) ด้านเนื้อหา จินตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียน 2) ด้านการเรียบเรียงความคิด 3) ด้านการใช้ภาษา และ 4) ด้านคุณค่าของงานเขียน

2.4.3 ประมวลผลข้อมูลย้อนกลับ นักศึกษานำผลการให้ข้อมูลย้อนกลับของตนเองและเพื่อนมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการปรับแก้ไขงานเขียนฉบับร่าง

2.4.5 ครูเป็นผู้ตรวจสอบและเสนอแนะ นักศึกษานำงานเขียนฉบับร่างที่ได้ปรับปรุงแก้ไขจากตนเองและเพื่อนแล้วให้ครูตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะอีกครั้ง

2.5 **ขั้นเติมเต็มงานเขียนให้สมบูรณ์ (นอกห้องเรียน)** คือ ขั้นที่นักศึกษาวเคราะห์ข้อบกพร่องงานเขียนของตนเองจากข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับทั้งหมด แล้วนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในการแก้ไขและสร้างชิ้นงานที่สมบูรณ์มากขึ้น โดยทำนอกห้องเรียน โดยมีกิจกรรมย่อย ดังนี้

2.5.1 นำผลการประเมินและข้อมูลย้อนกลับมากำหนดประเด็นการปรับแก้

2.5.2 ปรับแก้ไขงานจนได้ชิ้นงานฉบับสมบูรณ์ นักศึกษานำประเด็นข้อมูลย้อนกลับจากเพื่อนและครูไปเป็นข้อมูลในการปรับแก้ไขชิ้นงานให้สมบูรณ์

แนวทางการวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ ดำเนินการวัดและประเมินผล ทั้งในระหว่างและหลังการจัดการเรียนการสอน โดยครูเป็นผู้ประเมินในแต่ละขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. การประเมินความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์และการตรวจผลงานเขียน โดยใช้เกณฑ์การประเมินงานเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์

2. การประเมินการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ วิพากษ์ การตั้งคำถาม การให้ข้อมูลย้อนกลับและการอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยใช้การสังเกตและการบันทึกพฤติกรรม นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการประเมินงานเขียนของเพื่อน และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองโดยใช้แบบการให้ข้อมูลย้อนกลับและการเขียนบันทึกการเรียนรู้

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีรายละเอียดดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 สรุปแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

ขั้นตอน / กิจกรรม	บทบาทครู	บทบาทนักศึกษา
<p>ระยะที่ 1 การวางแผนและเตรียมการเรียนรู้ของนักศึกษา</p> <p>ครูใช้เพียงครั้งเดียวก่อนใช้รูปแบบการเรียนการสอนในชั้นเรียน</p> <p>ส่วนที่ 1 การเตรียมแผนการเรียนการสอน</p> <p>ส่วนที่ 2 การปฐมนิเทศความรู้พื้นฐานด้านการอ่านผ่านมุมมองใหม่ให้นักศึกษา</p>	<p>- ครูวางแผนการเรียนการสอนเพื่อเตรียมเนื้อหา กิจกรรม ตัวบทอ่าน และสื่อการเรียนการสอนต่างๆ ให้สอดคล้องกับเรื่องที่จะสอน</p> <p>- ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แนวทางการอ่านผ่านมุมมองใหม่ และการประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์</p>	<p>- นักศึกษาเรียนรู้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แนวทางการอ่านผ่านมุมมองใหม่ และการประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามกิจกรรมที่ครูจัดให้</p>
<p>ระยะที่ 2 ชั้นกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน</p> <p>1) ขั้นสร้างประสบการณ์และวางแผนการเขียน</p> <p>1.1 ขั้นวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวบทที่ 1</p> <p>1.2 ขั้นค้นคว้าเลือกอ่านตัวบทที่ 2</p>	<p>1. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษาทบทวนความรู้เกี่ยวกับประเภทของงานเขียนเพื่อใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยกิจกรรมกลุ่ม หรือการสะท้อนประสบการณ์เกี่ยวกับการอ่านของนักศึกษา</p> <p>2. ครูกระตุ้นประสบการณ์การอ่านของนักศึกษาโดยนำตัวบทที่ 1 ให้นักศึกษาเลือกอ่านตามความสนใจและวิเคราะห์</p>	<p>1. นักศึกษาทบทวนความรู้เกี่ยวกับประเภทของงานเขียน โดยกิจกรรมกลุ่ม หรือสะท้อนประสบการณ์กับการอ่านงานเขียนประเภทต่างๆ</p> <p>2. นักศึกษาเลือกอ่านตัวบทที่ 1 จากที่ครูนำมาให้ และอ่านวิเคราะห์ตัวบทที่ 1 ตามความสนใจ</p>

ขั้นตอน / กิจกรรม	บทบาทครู	บทบาทนักศึกษา
	<p>องค์ประกอบตัวบทที่ 1</p> <p>3. ครูกระตุ้นนักศึกษาด้วยคำถามเพื่อให้นักศึกษาเห็นความแตกต่างของตัวบทต่างๆ พร้อมทั้งกระตุ้นให้นักศึกษาค้นคว้าเลือกอ่านตัวบทที่ 2</p>	<p>3. นักศึกษาสรุปการวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวบทที่ 1 เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับตัวบทที่ 2 ที่ค้นคว้านอกห้องเรียน</p>
<p>2) ชั้นเชื่อมโยงตัวบท</p> <p>2.1 อ่านวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวบทที่ 1 และ 2</p> <p>2.2 สรุปความเหมือนและต่างของตัวบทที่ 1 และ 2 พร้อมระบุเหตุผล</p>	<p>1. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษาได้ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ตัวบทที่ 2 ตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ ที่จะนำไปใช้ในการเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์</p> <p>2. ครูกระตุ้นให้นักศึกษาวิเคราะห์ความเหมือนและความต่างของตัวบทที่ 1 และ ตัวบทที่ 2 พร้อมระบุเหตุผลตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ ตามประเด็นที่กำหนด</p> <p>3. ครูกระตุ้นให้นักศึกษานำเสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวบททั้งสองโดยให้นักศึกษานำเสนอหน้าชั้นเรียนพร้อมทั้งใช้คำถามกระตุ้นในการนำเสนอ</p>	<p>1. นักศึกษาเรียนรู้สาระเกี่ยวกับการวิเคราะห์ตัวบทและวิเคราะห์ตัวบทที่ 2 ตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ ที่เป็นพื้นฐานในการเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ของตนเอง</p> <p>2. นักศึกษาวิเคราะห์ความเหมือนและความต่างของตัวบทที่ 1 และตัวบทที่ 2 ตามประเด็นที่ครูกำหนดให้</p> <p>3. นักศึกษานำเสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวบททั้งสองหน้าชั้นเรียน</p>
<p>3) ชั้นร่างงานเขียน</p> <p>3.1 กำหนดระดับการปรับให้เกิดความแตกต่างจากตัวบทที่ 1 และ 2 ตามแนวทางการอ่านผ่านมุมมองใหม่แนวทางใดแนวทางหนึ่ง</p> <p>3.2 กำหนดองค์ประกอบที่จะปรับให้ต่างไปจากเดิม</p>	<p>1. ครูกระตุ้นนักศึกษาให้วางโครงเรื่องนิทานที่จะเขียนก่อนการลงมือเขียน โดยกำหนดระดับการปรับให้เกิดความแตกต่างจากตัวบทที่ 1 หรือ 2 กำหนดองค์ประกอบของงานเขียนที่จะปรับให้ต่างไปจากเดิม กำหนดแนวคิดสำคัญที่ต้องการนำเสนอในงานเขียนของตน และกำหนดโครงเรื่อง</p>	<p>1. นักศึกษาวางโครงเรื่องของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ของตนเอง โดยกำหนดระดับการปรับงานเขียนให้แตกต่างจากตัวบททั้งสอง กำหนดองค์ประกอบของงานเขียนที่ต้องการปรับ กำหนดแนวคิดสำคัญของงานเขียน และกำหนดรายละเอียดต่างๆ ตามประเด็นที่ครูกำหนดให้</p>

ขั้นตอน / กิจกรรม	บทบาทครู	บทบาทนักศึกษา
<p>3.3 กำหนดแนวคิดสำคัญที่ต้องการนำเสนอ โดยเชื่อมโยงจินตนาการและประสบการณ์ของตนเอง</p> <p>3.4 กำหนดโครงเรื่องงานเขียน</p> <p>3.5 เติมรายละเอียดของงานเขียน</p>	<p>ของงานเขียน โดยใช้ประเด็นดังนี้คือ 1) นักศึกษาได้ปรับประเด็นใดบ้างจากตัวบทที่เลือก เพราะเหตุใด 2) นักศึกษาเพิ่มเติมประเด็นใดบ้างจากตัวบทที่เลือก การเพิ่มเติมนำมาจากอะไร เพราะเหตุใด 3) นักศึกษายังคงประเด็นใดไว้บ้างจากตัวบทที่เลือกเพราะเหตุใด และ 4) งานเขียนชิ้นใหม่ที่สร้างตามแนวสหบทแบบใด</p> <p>2. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษาเติมรายละเอียดของเขียนชิ้นใหม่จากการวางโครงเรื่อง</p>	<p>2. นักศึกษาเพิ่มเติมรายละเอียดของงานเขียนต่างๆ จากโครงเรื่องที่ได้อ่างไว้แล้ว</p>
<p>4) ขั้นประเมินผลงาน</p> <p>4.1 การให้ข้อมูลย้อนกลับด้วยตนเอง</p> <p>4.2 การให้ข้อมูลย้อนกลับโดยเพื่อน</p> <p>4.3 ประมวลผลข้อมูลย้อนกลับ</p> <p>4.4 ครูตรวจสอบและเสนอแนะ</p>	<p>1. ครูกระตุ้นนักศึกษาให้เห็นความสำคัญของการประเมินงานเขียนด้วยตนเองโดยใช้คำพูดในทางบวกเพื่อให้ทราบข้อดี ข้อบกพร่องในงานเขียนของตนพร้อมปรับปรุงแก้ไขให้งานเขียนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น</p> <p>2. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษาเรียนรู้ในการประเมินงานเขียนตามหลักเกณฑ์การประเมินงานเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างถูกต้องและไม่มียอคติ พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนและยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน</p> <p>3. ครูประเมินงานเขียนของนักศึกษาหลังจากที่นักศึกษาประเมินตนเอง และให้เพื่อนประเมินเรียบร้อยแล้ว เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไขงานเขียนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น</p>	<p>1. นักศึกษาเรียนรู้ในการประเมินงานเขียนด้วยตนเองเพื่อสามารถแก้ไขปรับปรุงงานเขียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น</p> <p>2. นักศึกษาเรียนรู้ทักษะการประเมินงานเขียนตามเกณฑ์การประเมินงานเขียนอย่างถูกต้องและไม่มียอคติ และยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน</p> <p>3. นักศึกษานำผลงานเขียนที่ได้ปรับปรุงแก้ไขจากการประเมินตนเองและจากผลการประเมินของเพื่อนมาปรับปรุงแก้ไข และนำมาให้ครูประเมิน</p>

ขั้นตอน / กิจกรรม	บทบาทครู	บทบาทนักศึกษา
<p>5) ขั้นเติมเต็มงานเขียนให้สมบูรณ์</p> <p>5.1 นำผลการประเมินและข้อมูลย้อนกลับ มากำหนดประเด็นการปรับแก้</p> <p>5.2 ปรับแก้ในงานจนได้ชิ้นงานฉบับ สมบูรณ์</p>	<p>- ครูกระตุ้นนักศึกษาให้นำความรู้ด้านเนื้อหา และกลวิธีการ เขียน รวมทั้งข้อมูลย้อนกลับที่ได้จากตนเอง เพื่อนและครูมา วิเคราะห์เพื่อหาปรับแก้ไขและสร้างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ ฉบับสมบูรณ์</p>	<p>- นักศึกษาวิเคราะห์ผลการประเมินงานเขียนที่ได้รับจากตนเอง เพื่อน และครูมาใช้ในการปรับแก้ไขและสร้างงานเขียนเชิง สร้างสรรค์ฉบับสมบูรณ์</p>

2. การตรวจสอบและปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท

การนำเสนอผลการตรวจสอบและปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนแบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

2.1 การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

2.1.1 การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า หลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนและแนวทางการวัดและประเมินผล มีความสัมพันธ์สอดคล้องกันโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.90 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.17 แสดงว่า องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอน เรื่ององค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนว่า ควรปรับภาษาที่ใช้ในหลักการให้สั้น กระชับและได้ใจความมากกว่านี้ ขั้นตอนการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนต้องอธิบายให้ชัดเจน โดยแยกอธิบายการเตรียมความรู้พื้นฐานว่าเป็นการจัดกิจกรรมเพียงครั้งเดียวของรูปแบบการเรียนการสอน และควรแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของสหบทที่ใช้ในการเรียนการสอนให้มากยิ่งขึ้น และเพิ่มบทบาทของครูในการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักศึกษาเพื่อให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่นักศึกษาในการปรับแก้ไขและพัฒนาคุณภาพของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

การปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ มี 4 ประเด็น ได้แก่ 1) การปรับภาษาในการอธิบายหลักการให้สั้นและกระชับชัดเจน 2) การอธิบายขั้นตอนการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนโดยระบุ ขั้นตอนการเตรียมความรู้พื้นฐาน เป็นเงื่อนไขการจัดการเรียนการสอนที่ระบุให้เห็นถึงการจัดการเรียนการสอนแค่เพียงคาบเรียนแรกเพียงคาบเรียนเดียว 3) การอธิบายการนำแนวทางการอ่านผ่านมุมมองใหม่ตามทฤษฎีสหบทในขั้นตอนการเรียนการสอนแต่ละขั้นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และ 4) การอธิบายบทบาทครูในการให้ข้อมูลย้อนกลับในขั้นการให้ข้อมูลย้อนกลับกับงานเขียนของนักเรียน

2.1.2 การตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ากิจกรรมการเรียนการสอนมีความน่าสนใจและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน การแนะนำตัวบทที่ 1 ให้นักศึกษาอ่านมีความเหมาะสม โดยมีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้คือ 1) ปรับเปลี่ยนการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ให้แยกเป็นข้อๆ ให้ชัดเจน ไม่ควรนำจุดประสงค์การเรียนรู้หลายข้อมารวมไว้ในข้อเดียวกัน 2) ควรระบุเวลาในการจัดการเรียนการสอนแต่ละขั้นตอน

ให้ละเอียดชัดเจน และ 3) ควรปรับภาษาที่เขียนให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่กำหนดไว้ และเขียนขยายความในกิจกรรมการเรียนการสอนย่อยให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมี 3 ประเด็น ได้แก่ 1) การแยกจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นข้อๆ ตามรายด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย 2) การระบุระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน และ 3) การปรับภาษาในส่วนของเนื้อหาให้ชัดเจนและอธิบายกิจกรรมการเรียนการสอนให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.2 การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนโดยการทดลองสอน

ผลการนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนไปทดลองสอนกับนักศึกษาชั้นปีที่ 5 สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2552 จำนวน 30 คน ผลการทดลองสอนมีดังนี้

2.2.1 ผลการทดลองสอนครั้งที่ 1 พบว่า การจัดการเรียนการสอนในแต่ละขั้นตอนการเรียนการสอนนักศึกษายังต้องใช้เวลาในการทำกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนการเรียนรู้นานเกินไปและทำให้ไม่สามารถทำกิจกรรมได้เสร็จตามเวลาที่กำหนด และนักเรียนไม่สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของตัวบทที่ 1 กับตัวบทที่ 2 ได้ จึงต้องให้การเสนอตัวอย่างและใช้เทคนิคการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวบท นอกจากนี้การให้ข้อมูลย้อนกลับของนักศึกษาต่อตนเองและเพื่อน นักศึกษายังไม่สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับได้ตามเกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ ผู้วิจัยจึงให้นักศึกษาทบทวนเกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์พร้อมอีกครั้ง และให้นักศึกษาร่วมกันประเมินงานเขียนเพื่อเป็นกรณีตัวอย่าง

2.2.2 ผลการทดลองสอนครั้งที่ 2 พบว่านักศึกษาเข้าใจเนื้อหาสาระที่ได้เรียนรู้และปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้ หากแต่ยังไม่สามารถทำได้เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ทั้งในขั้นของการวิเคราะห์ตัวบท เนื่องจากการให้นักศึกษาวิเคราะห์ตัวบทที่ 1 และตัวบทที่ 2 เพราะต้องใช้เวลาในการคิดวิเคราะห์ และขึ้นร่างงานเขียน เพราะนักศึกษายังไม่สามารถประมวลความคิดได้ว่าจะร่างงานเขียนอย่างไรบ้าง จึงเพิ่มเวลาในการฝึกปฏิบัติให้มากขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะของงานที่มอบหมายให้นักศึกษาและพยายามเน้นย้ำให้นักศึกษาปฏิบัติด้วยความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

2.2.3 ผลการทดลองครั้งที่ 3 พบว่า นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาสาระการเรียนรู้อย่างดี สืบเนื่องจากการทำใบงานซึ่งนักศึกษามีความสามารถวิเคราะห์ตัวบทได้อย่างถูกต้องและทำได้เสร็จตรงตามเวลาที่กำหนด พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบการวิเคราะห์ได้อย่างชัดเจน

ตอนที่ 2 ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ดำเนินการโดยนำรูปแบบการเรียนการสอนไปทดลองใช้ในการสอนรายวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์กับนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ชั้นปีที่ 4 ในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2553 โดยกำหนดให้นักศึกษากลุ่มทดลองจำนวน 30 คน ได้รับการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนประกอบด้วยผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และส่วนที่ 2 ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ ทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านเนื้อหา จินตนาการ และลักษณะเฉพาะของงานเขียน 2) ด้านการเรียบเรียงความคิด 3) ด้านการใช้ภาษา และ 4) ด้านคุณค่าของงานเขียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1.1 ความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ในภาพรวมตามช่วงเวลาในการประเมิน

ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมระหว่างก่อน ระหว่างทดลอง และหลังการทดลองด้วยแบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์โดยมีคะแนนเต็ม 100 คะแนน ผลการทดลองมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

คะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวม พบว่า คะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ก่อนทดลองเท่ากับ 52.77 จากนั้นจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทในหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ผู้ก้นให้ป็นนิทาน เป็นระยะเวลา 8 ชั่วโมง เมื่อจัดการเรียนการสอนเสร็จสิ้นจึงให้นักศึกษาทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ระหว่างเรียนครั้งที่ 1 พบว่าคะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์(นิทาน) เท่ากับ 64.97 ซึ่งสูงกว่าก่อนการทดลอง ต่อจากนั้นครูจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นในหน่วย

การเรียนรู้ที่ 3 เบิกบานงานเขียนเรื่องสั้น เป็นระยะเวลา 10 ชั่วโมง เมื่อจัดการเรียนการสอนเสร็จสิ้นจึงให้นักศึกษาทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ระหว่างเรียนครั้งที่ 2 พบว่า คะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ (เรื่องสั้น) เท่ากับ 64.23 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างการทดลองครั้งที่ 1 พบว่า มีคะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ต่ำลง หากแต่ไม่มากนัก แล้วจึงจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทอีกครั้งในหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 สร้างสรรค์นวนิยาย เป็นระยะเวลา 10 ชั่วโมง และเมื่อจัดการเรียนการสอนเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงให้นักศึกษาทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ระหว่างเรียนครั้งที่ 3 พบว่า คะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ (นวนิยาย) เท่ากับ 66.80 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างการทดลองครั้งที่ 2 พบว่ามีคะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์สูงกว่า ต่อจากนั้นภายใน 2 สัปดาห์หลังจากการเรียนการสอนเสร็จสิ้น ครูให้นักศึกษาทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์อีกครั้ง พบว่า คะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลอง เท่ากับ 77.27 ซึ่งสูงกว่าช่วงเวลาก่อนการทดลอง และระหว่างการทดลองทั้ง 3 ครั้ง

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ทำให้เห็นว่า คะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลองสูงกว่าทุกช่วงเวลาในการประเมิน และนักเรียนมีพัฒนาการความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ที่ดีขึ้น เนื่องจากมีคะแนนสูงขึ้นตามช่วงระยะเวลาในการประเมิน มีเพียงในช่วงระหว่างการทดลองครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ที่คะแนนไม่แตกต่างกันมากนัก

1.1.2 ความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์จำแนกรายด้าน

ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกรายด้าน 4 ด้าน โดยมีคะแนนเต็ม 100 คะแนน แบ่งเป็นด้านเนื้อหา จินตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียน 30 คะแนน ด้านการเรียบเรียงความคิด 25 คะแนน ด้านการใช้ภาษา 25 คะแนน และด้านคุณค่าของงานเขียน 25 คะแนน ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของ
กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายด้าน

ช่วงเวลาในการประเมิน	ความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์				
	ด้านเนื้อหา	ด้านการเรียบ	ด้านการใช้	ด้านคุณค่าของ	รวม
	จินตนาการ	เรียงความคิด	ภาษา	งานเขียน	
	และ ลักษณะเฉพาะ ของงานเขียน				
	(30 คะแนน)	(25 คะแนน)	(25 คะแนน)	(20 คะแนน)	(100 คะแนน)
ก่อนการทดลอง	14.60	10.50	13.00	14.67	52.77
ระหว่างการทดลอง ครั้งที่ 1	18.00	15.17	15.00	16.80	64.97
ระหว่างการทดลอง ครั้งที่ 2	20.40	14.33	14.83	14.67	64.23
ระหว่างการทดลอง ครั้งที่ 3	20.20	15.67	16.00	14.93	66.80
หลังการทดลอง	23.80	18.17	18.17	17.47	77.27

ตารางที่ 9 พบว่า คะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายด้านในแต่ละช่วงเวลาการประเมินมีรายละเอียดดังนี้

ด้านเนื้อหา จินตนาการ และลักษณะเฉพาะของงานเขียน พบว่า คะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ในด้านเนื้อหา จินตนาการ และลักษณะเฉพาะของงานเขียน มีคะแนนสูงขึ้น มีเพียงช่วงระหว่างการทดลองครั้งที่ 2 กับ ครั้งที่ 3 ที่คะแนนจะต่ำลงเล็กน้อย หากแต่ไม่แตกต่างกันมากนัก

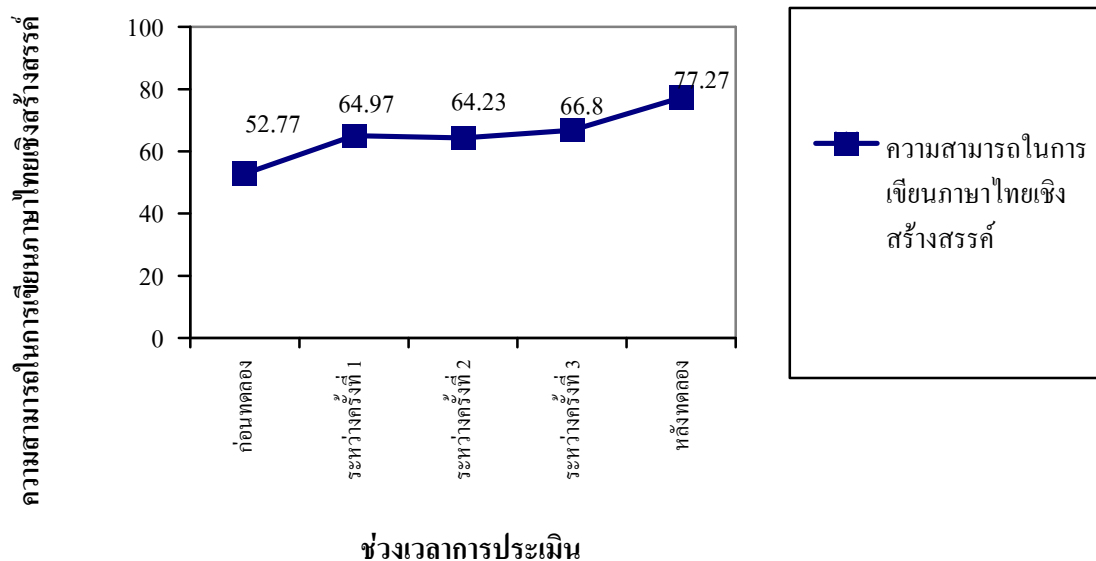
ด้านการเรียบเรียงความคิด พบว่า คะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ในด้านการเรียบเรียงความคิดโดยรวมสูงขึ้น ยกเว้นช่วงระหว่างการทดลองครั้งที่ 2 ที่มีคะแนนต่ำกว่าระหว่างการทดลองครั้งที่ 1 หากแต่ในช่วงเวลาอื่นๆ สูงขึ้น

ด้านการใช้ภาษา พบว่า คะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ในด้านการใช้ภาษา โดยรวมสูงขึ้น ยกเว้นช่วงระหว่างการทดลองครั้งที่ 2 ที่มีคะแนนต่ำกว่าระหว่างการทดลองครั้งที่ 1

ด้านคุณค่าของงานเขียน พบว่า คะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ในด้านคุณค่าของงานเขียนที่มีการพัฒนาสูงขึ้นคือ ในช่วงเวลาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ระหว่างการทดลองครั้งที่ 1 สูงกว่าก่อนการทดลอง และระหว่างการทดลองครั้งที่ 3 สูงกว่าระหว่างการทดลองครั้งที่ 2 หากแต่ก็มีคะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิง

สร้างสรรค์ในด้านคุณค่าของงานเขียนที่มีคะแนนลดต่ำลง นั่นคือ ช่วงระหว่างการทดลองครั้งที่ 2 ต่ำกว่าระหว่างการทดลองครั้งที่ 1 และมีค่าเท่ากับก่อนการทดลอง

แผนภาพที่ 11 คะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ในแต่ละช่วงเวลา

แผนภาพที่ 11 แสดงให้เห็นว่า ระดับคะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างสูงขึ้นตั้งแต่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น และดีขึ้นตามลำดับ

1.1.3 ความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง ผลการทดลองปรากฏ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์

ความสามารถในการเขียน ภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์	ก่อนเรียน		หลังเรียน		d	t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
ความสามารถในการเขียน ภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ (100 คะแนน)	52.77	13.37	77.27	10.53	24.50	19.09	.00*
1. เนื้อหา จินตนาการ และ ลักษณะเฉพาะของงานเขียน (30)	14.60	5.39	23.80	4.31	9.20	14.67	.00*
2. การเรียบเรียงความคิด (25)	14.60	5.39	18.17	3.34	3.57	4.37	.00*
3. การใช้ภาษา (25)	13.00	4.27	18.00	3.85	5.00	7.88	.00*
4. คุณค่าของงานเขียน (20)	14.67	3.21	17.47	2.22	2.80	5.89	.00*

* p<.05 D = ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ตารางที่ 10 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง เท่ากับ 52.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 13.37 และคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลอง เท่ากับ 77.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.53 จากการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลอง พบว่าได้ค่า t เท่ากับ -19.09 ค่า p เท่ากับ .00 แสดงว่า ความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์จำแนกตามรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน โดยมีคะแนนเฉลี่ยในด้านเนื้อหา จินตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียนเพิ่มขึ้นมากที่สุด คือ 9.20 คะแนน รองลงมา คือ ด้านการใช้ภาษา 5.00 คะแนน ด้านการเรียบเรียงความคิด 3.57 และด้านคุณค่าของงานเขียน 2.80 ตามลำดับ

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดำเนินการโดยการวิเคราะห์บันทึกการเรียนรู้นักศึกษากลุ่มทดลองที่สะท้อนการรับรู้ของตนเองในด้านการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระหว่างการเรียนการสอนและสะท้อนความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท จากนั้นนำมาจัดหมวดหมู่และพิจารณาความสัมพันธ์ของข้อมูลส่วนต่างๆ เพื่อสรุปและประเมินคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทที่มีต่อความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ เนื่องจากกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนของรูปแบบทำให้นักศึกษาได้พัฒนาความสามารถของตนเอง ดังนี้

1) การฝึกวิเคราะห์องค์ประกอบของงานเขียนในแต่ละประเภท และการฝึกการอ่านผ่านมุมมองใหม่ ที่เน้นการเปรียบเทียบเชื่อมโยงความแตกต่างของตัวบทสองตัวบททำให้นักศึกษาสามารถเชื่อมโยงตัวบทเดิมกับตัวบทที่ 2 และสามารถวางโครงเรื่อง กำหนดแนวคิดตัวละครเอก และการใช้ภาษาได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“การเขียนด้วยวิธีการวิเคราะห์ตัวบทก่อนจะทำให้เขียนงานเขียนได้ง่ายกว่าการสร้างงานขึ้นมาใหม่ทั้งหมด เพราะ การเขียนด้วยวิธีการวิเคราะห์ตัวบททำให้เรามีแนวทางในการสร้างสรรค์ ฝึกให้เราอ่าน เมื่ออ่านแล้วต้องวิเคราะห์ความแตกต่าง กำหนดขอบเขตการสร้างงานเหมาะสมสำหรับคนที่มีประสบการณ์ในการเขียนน้อย เพราะหากให้เราสร้างงานเขียนเองทั้งหมดคงทำได้ยากและใช้เวลานาน”

ณัฐทยา

“ การจัดการเรียนรู้นี้มีผลดีต่อการเขียนของนักศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่นอกเหนือจากการใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นเรื่องที่ไม่คุ้นเคย และทำได้ยาก การให้อ่านตัวบทที่เป็นตัวอย่างงานเขียนในประเภทนั้นๆ ทำให้นักศึกษาได้เกิดการเรียนรู้งานเขียนแต่ละประเภทมีความแตกต่างกัน รูปแบบการเขียนและภาษาที่ใช้มีความแตกต่างกัน และนักศึกษายังได้เรียนรู้กลวิธีการนำเสนอ ภาษาที่ใช้จากตัวบทอ่านด้วย และเป็นแรงกระตุ้นให้นักศึกษาได้หาความรู้ประสบการณ์เพิ่มเติมเพื่อนำมาสร้างสรรค์งานเขียนของตนเอง”

นัยนา

“...เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างสรรค์งานเขียนจากการรับอิทธิพลจากตัวบทเดิม ทำให้ผู้เรียนต้องอ่านงานเขียนมากๆ เพื่อเป็นการสะสมประสบการณ์การอ่านและได้เสริมสร้างแรงบันดาลใจ รวมถึงการต้องอ่านเพื่อให้รู้และเข้าใจในตัวบทเดิม เพื่อที่จะได้สร้างสรรค์ตัวบทใหม่ได้

สุวิมล

“...การที่เราได้เขียนงานเขียนจากการวิเคราะห์ตัวบทเดิมจะทำให้เราเขียนงานเขียนใหม่ได้ง่ายขึ้น..การเขียนงานโดยการยึดตัวบทเดิมไม่ได้แปลว่าเราไม่ได้สร้างสรรค์งานใหม่ หากแต่เราสามารถเขียนงานให้แตกต่างและสร้างสรรค์ได้”

อรุณี

“การฝึกวิเคราะห์ตัวบทตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ทำให้สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวบทเก่าและตัวบทใหม่ในด้านชื่อเรื่อง ตัวละคร เหตุการณ์ ฉากและข้อคิด เพื่อนำความรู้จากสิ่งที่เราวิเคราะห์ไปใช้เป็นพื้นฐานในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นเรื่องที่จะต้องฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจนเกิดความชำนาญ”

สุนันทา

ตัวอย่างการเขียนบันทึกการเรียนรู้ข้างต้นนี้แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาสามารถวิเคราะห์เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของตัวบททั้งสองตัวบท และส่งผลให้นักศึกษาสามารถสร้างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ของตนเองได้ง่ายขึ้นเนื่องจากได้รับประสบการณ์จากอ่านตัวบทที่ได้วิเคราะห์นั่นเอง

2) การร่างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อน แล้วจึงเพิ่มเนื้อหารายละเอียดต่างๆ อย่างเป็นขั้นตอน ทำให้นักศึกษาเข้าใจลำดับขั้นตอนของการเขียน และสามารถเริ่มต้นเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“รายวิชานี้ทำให้เราได้พิสูจน์ตัวเองว่า สิ่งที่เราเห็นว่ายากและคิดว่าทำไม่ได้มันมันเป็นเรื่องที่เรารสร้างขึ้นมาจริงๆ แล้วตัวเราทุกคนก็สามารถสร้างงานเขียนที่สร้างสรรค์ออกมาได้เหมือนกัน โดยอาศัยความรู้ลำดับขั้นตอนการเขียนและประสบการณ์ที่มี”

สุธาสิณี

“...ก่อนเรียนรายวิชานี้ไม่คิดว่าตนเองนั้นจะมี
ความสามารถเขียนนิทานเรื่องสั้น และนวนิยายขนาดสั้นได้ ถือว่า
การเรียนรายวิชานี้เป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการสร้างสรรค์งานเขียน
ประเภทต่างๆ ต่อไป”

ฝนทิพย์

“จากงานชิ้นนี้ทำให้คิดค้นได้เรียนรู้ถึงการวางโครงเรื่องนิทาน
เรื่องใหม่ ได้คิดว่าเราจะเปลี่ยนแปลงอะไร หรือคงสิ่งใดไว้ เป็นการฝึก
การใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ในการแต่งนิทาน”

ชลธิศา

ตัวอย่างบันทึกการเรียนรู้ข้างต้น แสดงให้เห็นว่า นักศึกษามี
ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์จากการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตาม
ทฤษฎีสหบาทที่มีขั้นตอนการเรียนการสอนที่เป็นลำดับขั้นตอนอย่างชัดเจน และการฝึกให้นักศึกษา
ร่างงานเขียนก่อนลงมือเขียนจริง เพื่อให้สามารถเพิ่มเติมรายละเอียดต่างๆ ได้เมื่อพบข้อบกพร่อง
หรือเมื่อได้รับการประเมินจากเพื่อนหรือครู และเมื่อนักศึกษาปฏิบัติตามขั้นตอนการเรียนการสอน
จะทำให้สามารถเขียนงานเขียนได้ง่ายยิ่งขึ้นซึ่งต้องเกิดจากการฝึกฝนและลงมือปฏิบัติอย่างแท้จริง
นั่นเอง

3) การประเมินร่างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ทั้งของตนเองและ
เพื่อน ซึ่งนับเป็นฝึกอ่านประเมินคุณค่างานเขียนเชิงสร้างสรรค์ทั้งข้อดีและข้อบกพร่อง เพื่อนำ
ข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับจากครูและเพื่อนไปแก้ไข ปรับปรุงงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ฉบับสมบูรณ์ใน
ลำดับต่อไป ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...การที่อาจารย์ให้หนูและเพื่อนประเมินงานเขียน ทำให้หนูนำข้อ
ติเตียน วิจัยต่าง ๆ นำมาพัฒนางานของตน ได้รู้ข้อดี ข้อเสียต่างๆ จาก
งานของตนและของเพื่อน ภูมิใจที่ได้แนะนำเพื่อน”

วรัญญา

“... อาจารย์กระตุ้นให้นักศึกษาคิดสร้างงานใหม่จาก
การศึกษาตัวบทก่อน มีการให้ข้อมูลย้อนกลับ และให้แก้ไขงาน เป็น
สิ่งที่ดีทำให้นักศึกษาทราบจุดดี จุดด้อยของตนเอง เพื่อจะได้พัฒนา
และปรับปรุงต่อไป

ลูกศิษย์ได้เปลี่ยนแปลง สิ่งเคลือบแคลงนั้นจางไป
จิตได้สุขสดใส อ่านเขียนใหม่ช่างเปรมปรีดิ์

วรรณวิมล

“เมื่อได้อ่านงานเขียนของเพื่อนเพื่อประเมินงาน ทำให้
เรียนรู้ว่า เพื่อนๆ ต่างมีจินตนาการที่น่าสนใจมากมาย งานของ
เพื่อนมีความสุขในแบบของแต่ละคน ทำให้ย้อนกลับมามอง
ตัวเองว่า เรายังต้องพัฒนางานของเราให้ดีขึ้นกว่าเดิม และการ
ที่เพื่อนได้ประเมินงานเขียนของเรา ทำให้เราได้เรียนรู้ถึง
ข้อบกพร่องของตัวเราในบางจุดที่เราเองอาจมองข้ามไป”

ทิพย์รัตน์

“การประเมินงานของผู้อื่น ทำให้เรามองเห็นงานเขียนที่
หลากหลายซึ่งเราก็จะมองเห็นจุดเด่น จุดด้อยของงานเขียนแต่ละ
งาน แล้วสามารถนำมาปรับใช้กับงานเขียนของเราได้”

ปนิดา

ตัวอย่างงานเขียนบันทึกข้างต้นนี้แสดงให้เห็นว่านักศึกษาสามารถ
ประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ทั้งของตนเองและเพื่อน ได้อย่างเหมาะสมพร้อมทั้งเรียนรู้ และ
ยอมรับความคิดเห็นของเพื่อน เพื่อนำผลการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับจากครูและเพื่อนไปแก้ไข
ปรับปรุงงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ของตนเองให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพตามที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นที่ได้
จากบันทึกการเรียนรู้ที่นักศึกษาเขียนแต่ละครั้ง แสดงให้เห็นว่า การเรียนการสอนตามรูปแบบการ
เรียนการสอนตามทฤษฎีสหบททำให้นักศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบของงานเขียนในแต่ละ
ประเภท สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของตัวบทจากการอ่านผ่านมุมมองใหม่ สามารถวางโครง
เรื่อง กำหนดตัวละคร แนวคิด ในการร่างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ และประเมินงานเขียนเชิง
สร้างสรรค์ได้

2. ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน มีรายละเอียดดังนี้

การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน โดยทำการคำนวณหาอัตราส่วนระหว่างร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สอบแบบทดสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งได้ตั้งเกณฑ์ไว้ดังนี้ คือ ร้อยละ 80 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม ถือว่ารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบาทสามารถเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ในภาพรวม ร้อยละ 77.27 โดยมีจำนวน 26 คน ที่ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในด้านคุณค่าของงานเขียนผ่านเกณฑ์สูงสุด คือ ร้อยละ 87.35 รองลงมา คือ ด้านเนื้อหา จินตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียน ร้อยละ 79.33 ด้านการเรียบเรียงความคิด ร้อยละ 72.68 และด้านการใช้ภาษา ร้อยละ 72.00 ตามลำดับ

ผลการวิจัยข้างต้น ทั้งตอนที่ 1 และตอนที่ 2 แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนั้นรูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวสามารถพัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาได้อย่างแท้จริงซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้งสองข้อ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มีวัตถุประสงค์การวิจัย 2 ประการ คือ เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต และเพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทที่พัฒนาขึ้น การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท มีขั้นตอนในการพัฒนา 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับปริญญาบัณฑิต โดยศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต และข้อมูลเกี่ยวกับรายวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่สอนในหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิต เพื่อนำข้อมูลเหล่านี้มาใช้ในการกำหนดแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

2. การศึกษาสาระสำคัญของทฤษฎีสหบท และแนวคิดการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อนำสาระสำคัญที่วิเคราะห์ได้มาใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

3. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ดำเนินการโดยกำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎีกรอบแนวคิดในการวิจัย และกำหนดองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของรูปแบบการเรียนการสอน ภายใต้อาสาสำคัญที่ได้จากการวิเคราะห์ในข้อ 2 การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน มีดังนี้

- 3.1 กำหนดหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน โดยสังเคราะห์สาระสำคัญของทฤษฎีสหบท และแนวคิดการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ แล้วนำผลการสังเคราะห์มากำหนดเป็นหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

- 3.2 กำหนดวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน โดยวิเคราะห์หลักการที่กำหนดไว้ในข้อที่ 3.1 แล้วเชื่อมโยงไปสู่ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้

- 3.3 กำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ โดยนำหลักการและวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้มากำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ แล้วกำหนดเป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนรู้

3.4 กำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ โดยนำกิจกรรม การเรียนการสอนแต่ละขั้นตอนมาวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวทางในการวัดและประเมินผลการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ

4. การจัดทำคู่มือและคำแนะนำการใช้รูปแบบการเรียนการสอน และแผนการ เรียนการสอน โดยเขียนแผนการเรียนการสอนตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในรูปแบบการเรียนการสอน ตามทฤษฎีสหบทโดยวิเคราะห์เนื้อหาสาระของรายวิชาการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ เลือกร้อยแก้ว เนื้อหาทดลองสอน และกำหนดจำนวนคาบเรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาของ รายวิชาแล้วเขียนแผนการเรียนการสอนและสร้างสื่อการเรียนรู้เพื่อใช้ในการทดลองใช้รูปแบบการ เรียนการสอนต่อไป โดยได้แบ่งเนื้อหาและคาบเรียนในการจัดการเรียนรู้วิชาการเขียนร้อยแก้วเชิง สร้างสรรค์ เป็น 4 แผน รวมจำนวนชั่วโมง 30 ชั่วโมง

5. การตรวจสอบและปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท ดำเนินการโดยนำองค์ประกอบต่างๆ ของรูปแบบการเรียนการสอน และเอกสารประกอบรูปแบบการ เรียนการสอนไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมินและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นนำรูปแบบการเรียน การสอนและแผนการจัดการเรียนรู้ไปปรับปรุง แล้วนำไปทดลองกับนักศึกษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกับ กลุ่มตัวอย่าง โดยนำไปทดลอง 3 ครั้ง

6. นำผลที่ได้จากการทดลองมาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการจัดการเรียนรู้ การจัด กิจกรรมการเรียนการสอน และเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอน เพื่อนำไปใช้ในการประเมิน ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนในขั้นตอนต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท มี ขั้นตอนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเตรียมการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีขั้นตอนดังนี้ การกำหนดประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

1.1 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 30 คน การคัดเลือกเป็นแบบเจาะจง ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนด้วยตนเอง

2. การพัฒนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมี 2 ประเภท คือ เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ก่อน ระหว่าง และหลังการทดลอง และแบบบันทึกการเรียนรู้ ซึ่งแบบบันทึกการเรียนรู้นี้ใช้เป็นเครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ในการพัฒนาเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละฉบับดำเนินการ

โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดลักษณะของเครื่องมือ ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิและปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้และหาคุณภาพของเครื่องมือแต่ละฉบับ

3. การทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท ก่อนนำรูปแบบการเรียนการสอนไปทดลองใช้ ได้เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาในกลุ่มทดลองโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำมิติเดียว ทดสอบผลการเปรียบเทียบพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาในกลุ่มทดลองมีความแตกต่างกัน จากนั้นดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น และวัดผลความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระหว่างทดลอง อีก 3 ครั้งด้วยแบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ที่พัฒนาขึ้น นอกจากนี้ประเมินความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์จากบันทึกการเรียนรู้ของนักศึกษาภายหลังการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ และได้ทดสอบนักศึกษาในกลุ่มทดลองอีกครั้งด้วยแบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ที่พัฒนาขึ้น

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวม ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลเชิงปริมาณซึ่งเป็นผลของการทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาในกลุ่มทดลอง ข้อมูลส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งได้จากข้อมูลการเขียนบันทึกการเรียนรู้ของนักศึกษาในกลุ่มทดลอง

5. การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน ดำเนินการดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

5.1.1 หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มตัวอย่างทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการทดลอง

5.1.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาในกลุ่มทดลอง ก่อนเรียนและหลังเรียน โดย ใช้สถิติทดสอบที (t-test dependent) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาความสามารถของตนเอง ในด้านการวิเคราะห์องค์ประกอบของงานเขียน การอ่านผ่านมุมมองใหม่ การร่างงานเขียน และการประเมินร่างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์จากบันทึกการเรียนรู้ที่แสดงถึงผลจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่มีต่อความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาในกลุ่มทดลอง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยมี 2 ประเด็นหลัก ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอน และการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยนำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท

การพัฒนาการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต โดยนำผลของการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ และทฤษฎีสหบท มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท อย่างเป็นระบบตามขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ได้รูปแบบการเรียนการสอนซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียดดังนี้

หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ประกอบด้วยหลักการที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1) การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภท หลักการ และกลวิธีการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นความรู้พื้นฐานสำหรับการกำหนดประเภท องค์ประกอบสาระสำคัญ เพื่อให้สามารถวางแผนการเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้

2) การอ่านวิเคราะห์เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของบทอ่านต่างๆ ที่มีแนวคิด เนื้อหา และกลวิธีการเขียนที่หลากหลายตามแนวคิด “การอ่านผ่านมุมมองใหม่” ของบลูม เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ เพื่อใช้ในการสร้างแรงบันดาลใจ จินตนาการ และความคิดของนักศึกษาในการเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ต่างไปจากเดิม

3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการให้ข้อมูลย้อนกลับร่วมกันระหว่างครูกับนักศึกษา และระหว่างนักศึกษาด้วยกัน เกี่ยวกับร่างงานเขียนครั้งที่ 1 เป็นการขยายขอบเขตความรู้ ความเข้าใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ ดังนี้

- 1) นักศึกษาสามารถกำหนดสาระสำคัญ วางโครงเรื่องหลัก และเติมรายละเอียดของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ของตนเองจากการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสหบท ตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ และจากการนำความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของงานเขียน หลักการ และกลวิธีการเขียนเชิงสร้างสรรค์
- 2) นักศึกษาสามารถกำหนดเนื้อหาและแนวคิดของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยเชื่อมโยงจินตนาการ ความคิด ประสบการณ์จากการอ่านและการใช้ชีวิต กับตัวบท ตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่
- 3) นักศึกษาสามารถแก้ไขงานและปรับปรุงงานเขียนของตนจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และข้อมูลย้อนกลับของตนเอง เพื่อน และครูได้

ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การวางแผนและเตรียมการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งมี 2 ส่วน ดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 การเตรียมแผนการเรียนการสอนเป็นการเตรียมการของครูก่อนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การดำเนินการจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ประกอบด้วย การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน และวิธีการวัดและประเมินผล

ส่วนที่ 2 การเตรียมความรู้พื้นฐานด้านการอ่านผ่านมุมมองใหม่ให้นักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านผ่านมุมมองใหม่ ตามแนว Anxiety of Influence ของ บลูม 3 ระดับ ซึ่งต้องนำไปใช้ในการเลือกตัวบทที่ 2 สำหรับอ่านวิเคราะห์และเชื่อมโยงกับตัวบทแรก ที่ครูเตรียมไว้ รวมทั้งใช้ในการเลือกวิธีการวางแผนการเขียนให้แตกต่างไปจากตัวบทที่เลือกอ่าน

หมายเหตุ ระยะที่ 1 ในการเตรียมประสบการณ์ให้กับนักศึกษาเบื้องต้นที่สำคัญ จำเป็นสำหรับการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ให้กับนักศึกษาก่อนเรียนรู้ตามขั้นการเรียนการสอน ซึ่งจะใช้สอนในคาบเรียนแรกของภาคการศึกษาเพียงครั้งเดียว

ระยะที่ 2 ^{ขั้นกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน} คือ การดำเนินการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

2.1 ^{ขั้นสร้างประสบการณ์ และวางแผนการเขียน} คือ การอ่านตัวบทต่างๆ ตามแนวสหบทเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของตัวบทต่างๆ และนำผลการอ่านมาใช้ในการวางแผนกำหนดรูปแบบและแนวเรื่องในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พร้อมทั้งเลือกแนวการสร้างงานเขียนผ่านมุมมองใหม่ โดยมีขั้นตอนการเรียนการสอนย่อย ดังนี้

2.1.1 ^{ขั้นวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวบทที่ 1} โดยครูกำหนดประเภทของบทอ่านตามประเภทของงานที่นักศึกษาต้องเขียน

2.1.2 ^{ขั้นค้นคว้าเลือกอ่านตัวบทที่ 2} โดยนักศึกษาค้นคว้าเลือกตัวบทที่ 2 นอกห้องเรียนที่มีองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งสัมพันธ์กับตัวบทที่ 1

2.2 ^{ขั้นเชื่อมโยงตัวบท} คือ ขั้นที่นักศึกษาร่างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์จากตัวบทที่ 2 เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทสองตัวบท (ตัวบทที่ 1 และตัวบทที่ 2) โดยมีขั้นตอนการเรียนการสอนย่อย ดังนี้

2.2.1 ^{อ่านวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวบทที่ 2} เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์หรือความแตกต่างกับตัวบทที่ 1

2.2.2 ^{สรุปความเหมือนและต่างของตัวบทที่ 1 และ 2 พร้อมระบุเหตุผลตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่} โดยมีประเด็นในการวิเคราะห์ ดังนี้

ก) วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวบทที่ 2 กับตัวบทที่ 1

ข) วิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนระหว่างตัวบทที่ 2 กับตัวบทที่ 1

ค) ^{สรุปแนวการสร้างตัวบทใหม่ตามลักษณะใดลักษณะหนึ่งของแนวคิด Anxiety of Influence}

2.3 ^{ขั้นร่างงานเขียน} คือ ขั้นที่นักศึกษาร่างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์จากการอ่านตามแนวสหบทและแนวทางการสร้างตัวบทที่นักศึกษาเลือก โดยมีขั้นตอนย่อย ดังนี้

2.3.1 ^{กำหนดระดับการปรับให้เกิดความต่างจากตัวบทที่ 1 และ 2} นักศึกษากำหนดระดับการปรับงานเขียนของตนเองให้ต่างจากตัวบทที่ 1 และ 2 ตามแนวทางการอ่านผ่านมุมมองใหม่ (Clinamen หรือ Tessra หรือ Kenosis)

2.3.2 ^{กำหนดองค์ประกอบที่จะปรับให้ต่างไปจากเดิม} นักศึกษากำหนดองค์ประกอบที่จะปรับของงานเขียน

2.3.3 แนวคิด (แก่นเรื่อง) สำคัญที่ต้องการนำเสนอ นักศึกษากำหนดแนวคิดของเรื่องที่จะเขียน

2.3.3 กำหนดโครงเรื่องของตนเอง นักศึกษาวางโครงเรื่องหลักและกำหนดลักษณะนิสัยตัวละครของเรื่องที่จะเขียน

2.3.4 เติมรายละเอียดของงานเขียน นักศึกษาเขียนงานเขียนฉบับร่างตามโครงเรื่องและแนวทางที่ได้กำหนดไว้

2.4 ชั้นประเมินผลงาน คือ ชั้นที่นักศึกษาร่วมกันพิจารณาให้ข้อมูลย้อนกลับและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับงานเขียนของตนเองและเพื่อน

2.4.1 การให้ข้อมูลย้อนกลับด้วยตนเอง นักศึกษาวิเคราะห์งานเขียนฉบับร่างของตนเองตามเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้าน ในประเด็นวิเคราะห์ดังนี้ 1) ข้อดีของงานเขียน 2) ข้อบกพร่องของงานเขียน และ 3) แนวทางการแก้ไข

2.4.2 การให้ข้อมูลย้อนกลับโดยเพื่อน นักศึกษาแลกเปลี่ยนงานเขียนกับเพื่อนและวิเคราะห์งานเขียนฉบับร่างของเพื่อนตามเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้คือ 1) ด้านเนื้อหา จินตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียน 2) ด้านการเรียบเรียงความคิด 3) ด้านการใช้ภาษา และ 4) ด้านคุณค่าของงานเขียน

2.4.3 ประมวลผลข้อมูลย้อนกลับ นักศึกษานำผลการให้ข้อมูลย้อนกลับของตนเองและเพื่อนมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการปรับแก้ใจงานเขียนฉบับร่าง

2.4.5 ครูเป็นผู้ตรวจสอบและเสนอแนะ นักศึกษานำงานเขียนฉบับร่างที่ได้ปรับปรุงแก้ไขจากตนเองและเพื่อนแล้วให้ครูตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะอีกครั้ง

2.5 ชั้นเติมเต็มงานเขียนให้สมบูรณ์ (นอกห้องเรียน) คือ ชั้นที่นักศึกษาวเคราะห์ข้อบกพร่องงานเขียนของตนเองจากข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับทั้งหมด แล้วนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในการแก้ไขและสร้างชิ้นงานที่สมบูรณ์มากขึ้น โดยทำนอกห้องเรียน โดยมีกิจกรรมย่อย ดังนี้

2.5.1 นำผลการประเมินและข้อมูลย้อนกลับมากำหนดประเด็นการปรับแก้

2.5.2 ปรับแก้ใจงานจนได้ชิ้นงานฉบับสมบูรณ์ นักศึกษานำประเด็นข้อมูลย้อนกลับจากเพื่อนและครูไปเป็นข้อมูลในการปรับแก้ใจชิ้นงานให้สมบูรณ์

การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบาทที่พัฒนาขึ้นมีการวัดและประเมินผลทั้งในระหว่างการเรียนการสอนและหลังการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย ดังนี้ การประเมินความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ โดยการ

ทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ การประเมินผลงานเขียนตามเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ การสังเกตพฤติกรรมและการตอบคำถาม

2. การประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน

การประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทที่พัฒนาขึ้น มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มตัวอย่าง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกรายด้าน โดยมีคะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ในด้านเนื้อหา จินตนาการ และลักษณะเฉพาะของงานเขียนเพิ่มขึ้นมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการใช้ภาษา ด้านการเรียบเรียงความคิด และด้านคุณค่าของงานเขียน ตามลำดับ

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า การเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นช่วยเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบท และเขียนงานเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์บันเทิงคดีได้เป็นอย่างดี

2.3 ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น พบว่า ร้อยละ 80 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม ถือว่ารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท สามารถเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ โดยกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในด้านคุณค่าของงานเขียนผ่านเกณฑ์สูงที่สุด รองลงมา คือ ด้านเนื้อหา จินตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียน ด้านการเรียบเรียงความคิด และด้านการใช้ภาษา ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มีประเด็นในการอภิปราย 2 ประเด็น คือ การพัฒนาแบบการเรียนการสอน และการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งมีรายละเอียดการอภิปรายแต่ละประเด็น ดังนี้

1. การพัฒนาแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตเป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นจากทฤษฎีสหบทและแนวคิดการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ การอภิปรายเกี่ยวกับการพัฒนาแบบการเรียนการสอนมีประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1 จุดเด่นของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีจุดเด่น ดังนี้

1) รูปแบบการเรียนการสอนสามารถแก้ปัญหาการเรียนรู้การเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ และการจัดการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ของครู

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น เป็นรูปแบบที่มีฐานมาจากการศึกษา ปัญหา การเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาและครูในระดับปริญญาบัณฑิต ซึ่ง ได้จากการ สัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนรายวิชาที่เกี่ยวกับการเขียน และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ การปฏิบัติการสอน จริง การสอบถามจากนักศึกษา และการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลที่ได้มาสรุป เป็นปัญหาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และเพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่สามารถช่วยแก้ปัญหาและพัฒนา ผู้เรียน ได้อย่างสอดคล้องกับสภาพปัญหาจริงที่เกิดขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ปัญหานักศึกษาไม่ให้ความสำคัญและคิดว่าการเขียนเป็นเรื่องที่ยุงยาก ซ้ำซ้อน รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยจะเห็นได้ว่า ขั้นตอนการ จัดการเรียนการสอนตามรูปแบบมี 5 ขั้นตอนที่ชัดเจน ซึ่งประกอบด้วย 1) ขั้นสร้างประสบการณ์และ วางแผนการเขียน โดยเริ่มจากการอ่านงานเขียนตามประเภทงานที่จะเขียน เพื่อเสริมประสบการณ์การ อ่านและการเขียนให้กับนักศึกษาเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของงานเขียน และได้ เห็นตัวอย่างงานเขียนจากนักเขียนท่านอื่นๆ 2) ขั้นเชื่อมโยงตัวบท นักศึกษาจะต้องวิเคราะห์ตัวบทที่ อ่านทั้งสองตัวบทเพื่อให้เห็นแนวทางการเขียนงานเขียนชิ้นใหม่ให้แตกต่างไปจากเดิมจาก แนวการ อ่านผ่านมุมมองใหม่ และกำหนดแนวเรื่อง แนวทางที่จะเปลี่ยนตามตัวบทที่อ่าน 3) ขั้นร่างงานเขียน โดยจะเริ่มจากการเปลี่ยนแปลงจากตัวบทที่อ่านให้แตกต่างไปจากเดิม เลือกใช้แนวทางการอ่านผ่าน มุมมองใหม่แนวทางใดแนวทางหนึ่งในการเปลี่ยนแปลง 4) ขั้นประเมินผลงาน นักศึกษาจะได้ ประเมินงานเขียนของตนเองและเพื่อนเพื่อให้ได้แนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงผลงานของตนเอง และ 5) ขั้นเติมเต็มงานเขียนให้สมบูรณ์ นักศึกษานำผลการประเมินงานเขียนของตนเอง เพื่อน และครูมา ปรับปรุง แก้ไขงานเขียนของตนเองให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งทุกขั้นตอนนักศึกษาจะได้ปฏิบัติ ในชั้นเรียนอย่างเต็มที่ และเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามลำดับจากการเรียนรู้จากตัวอย่าง จนถึงการปฏิบัติจริงซึ่งจะทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“รายวิชานี้ทำให้เราได้พิสูจน์ตัวเองว่า สิ่งที่เราเห็นว่ายากและ คิดว่าทำไม่ได้ นั่น เป็นความกลัวที่เราสร้างขึ้นเอง จริงๆ แล้วตัวเราทุกคน ก็สามารสร้างงานเขียนที่สร้างสรรค์ออกมาได้เหมือนกัน โดยอาศัยความรู้ ลำดับขั้นตอนการเขียนและประสบการณ์ที่มี”

สุราสินี

1.2 ปัญหานักศึกษาขาดความมั่นใจในการเขียน รูปแบบการเรียนการสอน ดังกล่าวช่วยแก้ปัญหานี้ได้เพราะขั้นตอนต่างๆ ในรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนั้น นักศึกษา จะได้ปฏิบัติให้ชั้นเรียนเกือบทุกขั้นตอน โดยในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนการสอนจะมี ระยะเวลาที่แตกต่างกันตามแต่ละประเภทของงานเขียน ดังนี้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ผู้ก้นให้เขียนนิทาน นิทานใช้เวลา 8 ชั่วโมง หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เบิกบานงานเขียนเรื่องสั้น และหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 สร้างสรรค์นวนิยาย ใช้เวลาหน่วยละ 10 ชั่วโมง ซึ่งหากนักศึกษามีปัญหา หรือไม่เข้าใจสามารถ ชักถามเพื่อนและครูได้จึงทำให้สามารถทำงานตามขั้นตอน และเขียนงานเขียนได้อย่างแท้จริง และเกิด ความมั่นใจในการเรียนรู้และเขียนงานเขียนมากขึ้น ดังที่นักศึกษาได้กล่าวไว้ดังนี้

“...ก่อนเรียนรายวิชานี้ไม่คิดว่าตนเองนั้นจะมีความสามารถ
เขียนนิทาน เรื่องสั้น และนวนิยายขนาดสั้นได้ ถือว่าการเรียนรายวิชานี้
เป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการสร้างสรรค์งานเขียนประเภทต่างๆ ต่อไป”
ฝนทิพย์

“...การได้ฝึกเขียนในแต่ละคาบเรียนทำให้เขียนงานได้อย่าง
เป็นระบบ และทราบว่าจะเริ่มเขียนงานเขียนได้อย่างไร”
จริยา

1.3 ปัญหาครูไม่สามารถสร้างแรงจูงใจหรือกระตุ้นให้นักศึกษาเขียนงาน เขียนได้ โดยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นสามารถแก้ปัญหานี้ได้ เนื่องจากรูปแบบการเรียน การสอนดังกล่าวนำแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ ของทฤษฎีสหพทมาใช้ในการช่วยให้นักศึกษาได้ อ่านงานเขียนในแต่ละประเภทที่นักศึกษาจะเขียนงานเขียน ประเภทละไม่น้อยกว่า 2 ชิ้น ดังนั้น นักศึกษาจะได้มีโอกาสศึกษาองค์ประกอบและความแตกต่างของงานเขียนทั้ง 2 ชิ้นนี้ ทำให้นักศึกษา เข้าใจองค์ประกอบของงานเขียนที่สนใจและ มองเห็นความแตกต่างในการสร้างงานเขียนทั้ง 2 ชิ้น นอกจากนี้ในการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบดังกล่าว ครูเปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถเลือก อ่านตัวบทตามความถนัด และความสนใจอย่างเต็มที่ แต่มีเงื่อนไขว่าตามประเภทงานเขียนที่นักศึกษา จะเขียน ซึ่งการได้เลือกอ่านงานตามความสนใจ หรือความถนัด จะทำให้นักศึกษามีความรู้สึกไม่ถูก บังคับ มีความสุขกับสิ่งที่ได้อ่าน และจะสร้างแรงจูงใจ และกระตุ้นให้นักศึกษามองเห็นแนวทางใน การเขียนงานเขียนให้แตกต่างจากตัวบททั้งสองชิ้นได้อย่างเต็มที่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“การฝึกวิเคราะห์ด้วยทตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ทำให้สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวบทเก่าและตัวบทใหม่ในด้านชื่อเรื่อง ตัวละคร เหตุการณ์ ฉากและข้อคิด เพื่อนำความรู้จากสิ่งที่เราวิเคราะห์ไปใช้เป็นพื้นฐานในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นเรื่องที่จะต้องฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจนเกิดความชำนาญ”

สุนันทา

“การเรียนรายวิชานี้ทำให้สนุกกับการได้อ่านงานเขียนที่มีความหลากหลาย ซึ่งสำหรับหนูไม่เคยชอบอ่านนวนิยายเพราะมีขนาดยาว แต่เมื่อเรียนรายวิชานี้ทำให้หนูได้อ่านนวนิยายมากขึ้น และสนุกกับการอ่านนวนิยาย..และทำให้หนูสามารถเขียนงานเขียนประเภทนวนิยายได้ทั้งๆ ที่ไม่เคยคิดว่าจะเขียนได้เลย.”

อมรรัตน์

2) รูปแบบการเรียนการสอนช่วยพัฒนาความรู้และทักษะกระบวนการเขียน

การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มุ่งเน้นการเสริมสร้างให้นักศึกษาเรียนรู้หลักและวิธีการเขียนงานในแต่ละขั้นตอนไปพร้อมๆ กับการฝึกทักษะการเขียน โดยครูจะกระตุ้นให้นักศึกษาทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการเขียนประเภทต่างๆ และให้นักศึกษาฝึกเขียนงานเขียนในแต่ละขั้นไปพร้อมๆ กัน ทำให้นักศึกษาสามารถเชื่อมโยงความรู้และที่ได้เรียนมาใช้ในการเขียนงานในแต่ละขั้นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท ทำให้นักศึกษาได้เห็นตัวอย่างการลำดับความคิด และการใช้ภาษาของผู้เขียนจากตัวบทที่นักศึกษาเลือกอ่านทั้งสองชิ้น ทำให้นักศึกษามีประสบการณ์ในการวางแนวทางในการเขียนของตนเองพร้อมทั้งเรียนรู้การใช้ภาษาในการเขียนงานเขียนแต่ละประเภท ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“... การให้อ่านตัวบทที่เป็นตัวอย่างงานเขียนในประเภทนั้นๆ ทำให้นักศึกษาได้เกิดการเรียนรู้ว่า งานเขียนแต่ละประเภทมีความแตกต่างกัน รูปแบบการเขียนและภาษาที่ใช้มีความแตกต่างกัน และนักศึกษายังได้เรียนรู้กลวิธีการนำเสนอ ภาษาที่ใช้จากตัวบทอ่าน และเป็นแรงกระตุ้นให้นักศึกษาได้หาความรู้ ประสบการณ์เพิ่มเติมเพื่อนำมาสร้างสรรค์งานเขียนของตนเอง”

นัยนา

2.2 รูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวทำให้นักศึกษามีความรู้และเข้าใจ สามารถนำผลการอ่านตัวบทที่ 1 กับตัวบทที่ 2 มากำหนดความแตกต่าง โดยใช้ความรู้จากการอ่าน ผ่านมุมมองใหม่ ทั้ง 3 ระดับ นั่นคือ Clinamen Tessara และ Kenosis ในการเปลี่ยนแปลงงานเขียน ของตนให้แตกต่างจากตัวบททั้งสองตัวบทในขั้นตอนการร่างงานเขียน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ หนูไม่ค่อยได้อ่านหนังสือ จึงทำให้มีประสบการณ์ไม่มาก คงเขียน แต่แนวเรื่องที่ชอบ เช่น แนวความรักสมหวัง งานเขียนของหนูก็คงมีแต่นี้ ไม่ได้พัฒนาความรู้ ความสามารถ แต่เมื่อหนูมีแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ ทำให้หนูสามารถสร้างแก่นเรื่อง เปลี่ยนเรื่องราวจากตัวบทเดิมได้...”

วรัญญู

“การเขียนด้วยวิธีการอ่านผ่านมุมมองใหม่ทำได้ง่ายกว่าการสร้างงานขึ้นมาใหม่ทั้งหมด เพราะการเขียนงานเขียนด้วยวิธีการนี้ทำให้เรามีแนวทางในการสร้างสรรค์ ฝึกวิเคราะห์ความแตกต่าง กำหนดขอบเขตการสร้างงานเหมาะสำหรับคนที่มีประสบการณ์การเขียนน้อย เพราะหากให้สร้างงานเขียนเองทั้งหมดอาจทำได้ยากและใช้เวลานานมากกว่านี้”

ณัฐทยา

“การเขียนงานเขียนจากการอ่านผ่านมุมมองใหม่ จะทำให้สามารถกำหนดแนวทางและขอบเขตความคิดไว้อย่างชัดเจน เมื่อเราจะสร้างสรรค์ งานเขียนออกมา ก็จะไม่หลงประเด็น ซึ่งต่างจากงานเขียนที่นักศึกษาสร้างขึ้นเอง เพราะอาจทำให้หลงประเด็นได้”

วรารัตน์

“การสร้างงานเขียนด้วยการเรียนการสอนแบบนี้ทำให้เรามีแนวทางและมีกรอบในการสร้างงานเขียนใหม่ได้ค่อนข้างดี เนื่องจากเรามีตัวบทที่ดีในการนำมาเป็นตัวแบบในการสร้างงานเขียนของเรา”

จิรารรรณ

2.3 การให้ข้อมูลย้อนกลับในรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท ทำให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ฝึกฝนการประเมินงานเขียนและมองเห็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขงานเขียนของตนเองและเพื่อนได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“เมื่อได้อ่านงานเขียนของเพื่อนเพื่อประเมินงาน ทำให้เรารู้ว่าเพื่อนๆ ต่างมีจินตนาการที่น่าสนใจมากมาย งานของเพื่อนมีความสนุกในแบบของแต่ละคน ทำให้ย้อนกลับมามองตัวเองว่าเรายังต้องพัฒนางานของเราให้ดีขึ้นกว่าเดิม และการที่เพื่อนได้ประเมินงานเขียนของเรา ทำให้เราได้เรียนรู้ถึงข้อบกพร่องของตัวเองในบางจุดที่เราเองอาจมองข้ามไป”

ทิพย์รัตน์

“การประเมินงานของผู้อื่น ทำให้เรามองเห็นงานเขียนที่หลากหลายซึ่งเราก็จะมองเห็นจุดเด่น จุดด้อยของงานเขียนแต่ละงานแล้วสามารถนำมาปรับใช้กับงานเขียนของเราได้”

ปนิดา

2.4 การกำหนดให้นักศึกษาต้องแก้ไขชิ้นงานเขียนในขั้นตอนการเดิมเต็มนงานเขียนให้สมบูรณ์ในรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบาททำให้นักศึกษาเกิดการทบทวน ฝึกฝน และผลิตชิ้นงานเขียนที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ฉันเรียนรู้การประเมินงานเขียนของตนเองและของเพื่อน ทำให้ได้ทราบถึงคุณภาพของงานเขียนทั้งของตนเองและของคนอื่น หากมีข้อบกพร่องทำให้สามารถแก้ไขได้ถูกต้อง ซึ่งทำให้พัฒนางานเขียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น”

พีรณช

3) รูปแบบการเรียนการสอนสอดคล้องกับความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์

รูปแบบการเรียนการสอนนี้สอดคล้องกับการเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษา เนื่องจาก รูปแบบการเรียนการสอนนี้มีหลักการที่นำไปสู่การพัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ ดังนี้

1) ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภท หลักการและกลวิธีการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นความรู้พื้นฐานของการวางแผนการเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ทำให้นักศึกษาสามารถสร้างสรรค์งานชิ้นใหม่ที่มีเนื้อหาและรูปแบบต่างไปจากเดิมโดยนักศึกษาจะมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ในแต่ละประเภทจากการศึกษาตัวบทที่ 1 ที่ครูนำมาให้ซึ่งนักศึกษาจะเรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับ ประเภท และกลวิธีการเขียนจากตัวบทนั้นๆ พร้อมทั้ง

วิเคราะห์องค์ประกอบของงานเขียนนั้นๆ เพื่อสร้างประสบการณ์ในการทำงานเขียนให้กับนักศึกษาให้มีแนวทางในการกำหนดแนวเรื่องในงานเขียนของตนเองได้

2) การอ่านวิเคราะห์ที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของบทอ่านต่างๆ ที่มีแนวคิด เนื้อหา และกลวิธีการเขียนที่หลากหลายตามแนว “การอ่านผ่านมุมมองใหม่” ของบลูม เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ เพื่อใช้ในการสร้างแรงบันดาลใจ จินตนาการ และความคิดของนักศึกษาในการเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ต่างไปจากเดิม นักศึกษาจะเป็นเลือกตัวบทความที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับตัวบทที่ 1 ตามความสนใจ เพื่ออ่านวิเคราะห์เชื่อมโยงตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่เพื่อให้มองเห็นตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลงความคิด จินตนาการจากตัวบทที่ 2 ซึ่งจะทำให้นักศึกษาสามารถนำไปกำหนดโครงเรื่อง แนวคิด ตัวละคร ฉาก ของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ของตนเองได้

3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการให้ข้อมูลย้อนกลับร่วมกันระหว่างครูกับนักศึกษาและระหว่างนักศึกษาด้วยกัน เกี่ยวกับร่างงานเขียนครั้งที่ 1 เป็นการขยายขอบเขตความรู้ความเข้าใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ นักศึกษาจะประเมินร่างงานเขียนของตนเอง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและให้ข้อมูลย้อนกลับร่วมกันระหว่างครูกับนักศึกษา และระหว่างนักศึกษาด้วยกันเอง เพื่อนำข้อเสนอแนะไปแก้ไข ปรับปรุงพัฒนางานเขียนเชิงสร้างสรรค์ของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

ความสอดคล้องของหลักการของรูปแบบการเรียนการสอนนี้สามารถเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตได้

1.2 ข้อจำกัดของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีเป้าหมายในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษา ซึ่งรูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้ใช้ฐานแนวคิดทฤษฎีสหบท ซึ่งเป็นทฤษฎีทางภาษาศาสตร์หลังโครงสร้างนิยมที่เน้นการอ่านตีความเพื่อการสร้างความหมายของบทอ่านผ่านมุมมองใหม่ ร่วมกับการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่จัดลำดับขั้นการเขียนเชิงสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ นอกจากครูจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในประเภทต่างๆ แล้ว ยังต้องมีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีสหบทเพื่อให้คำแนะนำและกระตุ้นนักศึกษาในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของตัวบทที่ศึกษาทั้งตัวบทที่ 1 และตัวบทที่ 2 เพื่อให้มองเห็นแนวทางในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบที่แตกต่างออกไปจากตัวบท นอกจากนั้นยังเพื่อให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ทางด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์จากการศึกษาตัวบทที่อ่าน

2. การประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน

การประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

1. ความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเท่ากับ 77.27 และมีคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง เท่ากับ 52.77 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ว่า นักศึกษาที่ได้เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจะมีคะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

การพัฒนาความสามารถดังกล่าวของนักศึกษา เนื่องมาจากการนำทฤษฎีสหบทและการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์มาช่วยในการพัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ ให้แก่นักศึกษาทั้งในด้านเนื้อหา จินตนาการ การเรียบเรียงความคิด และการใช้ภาษา ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยทฤษฎีสหบทจะช่วยเชื่อมโยงประสบการณ์การเกี่ยวกับงานเขียนให้เกิดขึ้นกับนักศึกษาทำให้นักศึกษามองเห็นแนวทางในการเขียนงานเขียนชิ้นใหม่ (Cairney, 1992)

เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้านของความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์พบว่า นักศึกษาพัฒนาความสามารถในด้านเนื้อหา จินตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียนเพิ่มขึ้นมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการใช้ภาษา ด้านการเรียบเรียงความคิด และด้านคุณค่าของงานเขียน จึงนำเสนอผลการอภิปรายตามลำดับ ดังนี้

1) ด้านเนื้อหา จินตนาการ และลักษณะเฉพาะของงานเขียน

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ด้านเนื้อหา จินตนาการ และลักษณะเฉพาะของงานเขียนก่อนการทดลอง เท่ากับ 14.60 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลอง เท่ากับ 23.80 ซึ่งเพิ่มขึ้นเท่ากับ 9.20 คะแนน โดยนักศึกษาสามารถนำเสนอเนื้อหา จินตนาการของเรื่องได้อย่างสมจริง มีประเด็นชัดเจนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเขียน จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นช่วยเสริมสร้างความสามารถในด้านเนื้อหา จินตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียน เนื่องมาจากเหตุผล ดังนี้ คือ

1.1 กิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งให้นักศึกษาได้ศึกษาด้วยบทที่หลากหลายตามความสนใจและความถนัดของนักศึกษาเอง ซึ่งการอ่านด้วยบทที่หลากหลายทำให้นักศึกษาเรียนรู้รูปแบบ ลักษณะ องค์ประกอบ และกลวิธีในการเขียนจากการอ่านด้วยบทต่างๆ ทั้ง 2 ด้วยบท โดยจะทำให้ นักศึกษาสามารถศึกษา วิเคราะห์ความสนใจและความชอบในงานเขียนพร้อมทั้งเรียนรู้กลวิธีการ

เขียนจากนักเขียนคนอื่น เพื่อเป็นแนวทางในการเขียน และค้นหาตนเองได้ ผลการสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ของนักศึกษา แสดงให้เห็นว่า นักศึกษากระตือรือร้นในการศึกษาด้วยบทต่างๆ ตามความ สนใจของตนเอง และค้นคว้าเลือกอ่านด้วยบทที่ 2 ที่มีความเชื่อมโยงกับด้วยบทแรก แม้ว่าในคาบแรกๆ นักศึกษาส่วนใหญ่จะไม่สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของด้วยบทที่ 1 กับด้วยบทที่ 2 ได้ชัดเจนและ เลือกด้วยบทที่ 2 ที่จะนำมาวิเคราะห์ไม่สัมพันธ์กับด้วยบทที่ 1 มากนัก จนทำให้วิเคราะห์หา ความสัมพันธ์ในขั้นตอนที่ 2 ได้ไม่ชัดเจน แต่เมื่อครูได้แก้ไขปัญหามาโดยการยกตัวอย่างและวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ และยกตัวอย่างด้วยบทของนักศึกษายางคนที่เลือกมาได้เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน นักศึกษาก็ เกิดการเรียนรู้เรื่องการเชื่อมโยงด้วยบทและสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างด้วยบทได้ชัดเจน ยิ่งขึ้น ดังตัวอย่าง

“จากงานชิ้นนี้ทำให้ดิฉันได้เรียนรู้ถึงการวางโครงเรื่องนิทานเรื่องใหม่ ได้ คิดว่าเราจะเปลี่ยนแปลงอะไร หรือคงสิ่งใดไว้ เป็นการฝึกการใช้จินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ในการแต่งนิทาน”

ชลธิดา

“...หนูไม่ค่อยได้อ่านหนังสือ จึงทำให้มีประสบการณ์ไม่มาก คง เขียนแต่แนวเรื่องที่ชอบ เช่น แนวความรักสมหวัง งานเขียนของหนูก็คงมีแต่ แนวนี้ไม่ได้พัฒนาความรู้ ความสามารถ แต่เมื่อหนูมีแนวการอ่านผ่านมุมมอง ใหม่ ทำให้หนูสามารถสร้างแก่นเรื่อง เปลี่ยนเรื่องราวจากด้วยบทเดิมได้...”

วรัญญา

1.2 การจัดลำดับของประเภทของงานเขียนของครูในการจัดการเรียนการสอน เขียนเชิงสร้างสรรค์ก็มีส่วนในการทำให้นักศึกษามีความสามารถในด้านเนื้อหา จินตนาการและ ลักษณะเฉพาะของงานเขียน ที่ดีขึ้น เนื่องจากในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้แบ่งเนื้อหาตาม ประเภทของงานเขียน คือ นิทาน เรื่องสั้น และนวนิยาย โดยครูควรคำนึงถึงการลำดับการเรียน การสอนตามความซับซ้อนของประเภทของงานเขียน เพื่อให้ นักศึกษาได้เรียนรู้การเขียนงานเขียนตาม ประเภทของเนื้อหา จินตนาการ และลักษณะเฉพาะของงานเขียนที่แตกต่างกัน และซับซ้อนขึ้น ตามลำดับ

2) ด้านการใช้ภาษา

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ด้านการใช้ภาษาก่อนการทดลอง เท่ากับ 13.00 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลอง เท่ากับ 18.00 ซึ่งเพิ่มขึ้นเท่ากับ 5.00 คะแนน โดยนักศึกษาสามารถเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ประโยคที่ถูกต้อง ตรงความหมาย และมีความหลากหลาย น่าประทับใจให้ความรู้สึกคล้อยตาม เหมาะสมกับรูปแบบการเขียน จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นช่วยเสริมสร้างความสามารถในด้านการใช้ภาษา เนื่องมาจากเหตุผล ดังนี้ คือ

2.1 การส่งเสริมให้นักศึกษาเรียนรู้การใช้ภาษาจากตัวบทที่เลือกศึกษาตามความสนใจและความถนัดของนักศึกษาตามประเภทของงานเขียน ทำให้นักศึกษาเรียนรู้และซึมซับการใช้ภาษาที่ถูกต้องและเหมาะสมจากผู้เขียนงานเขียนนั้นๆ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับงานเขียนของตนเองได้อย่างสอดคล้องกับเนื้อเรื่องและตัวละคร ดังตัวอย่างข้อความจากบันทึกการเรียนรู้ของนักศึกษา ต่อไปนี้

“...การให้อ่านตัวบทที่เป็นตัวอย่างงานเขียนในประเภทนั้นๆ ทำให้นักศึกษาได้เกิดการเรียนรู้ว่า งานเขียนแต่ละประเภทมีความแตกต่างกัน รูปแบบการเขียนและภาษาที่ใช้มีความแตกต่างกัน และนักศึกษายังได้เรียนรู้กลวิธีการนำเสนอ ภาษาที่ใช้จากตัวบทอ่านด้วย และเป็นแรงกระตุ้นให้นักศึกษาได้หาความรู้ ประสบการณ์เพิ่มเติมเพื่อนำมาสร้างสรรค์งานเขียนของตนเอง”

นัยนา

2.2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการให้ข้อมูลย้อนกลับในงานเขียนระหว่างเพื่อนและครู ทำให้นักศึกษาเรียนรู้ข้อบกพร่องและวิธีการปรับปรุงแก้ไขงานเขียนของตนเองได้อย่างทันท่วงที นอกจากนี้ยังทำให้นักศึกษาเห็นตัวอย่างการใช้ภาษาในงานเขียนฉบับร่างของเพื่อน และได้รับคำแนะนำในการใช้ภาษาจากเพื่อนและครู ซึ่งทำให้ความสามารถในการใช้ภาษาของนักศึกษาดีขึ้น ซึ่งจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระยะแรกพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่จะใช้ภาษาแสดงภาษาที่ไม่เหมาะสมในการเขียนงานเขียน มีการใช้เครื่องหมายสื่อความแทนภาษาพูดที่ไม่สามารถเข้าใจได้ การสะกดคำไม่ถูกต้อง แต่หลังจากการเรียนรู้ผ่านไปหนึ่งหน่วยการเรียนรู้ พบว่านักศึกษาลือเลือกใช้คำ ระดับภาษาที่เหมาะสมกับรูปแบบการเขียนและงานเขียนได้ดียิ่งขึ้น

3) ด้านการเรียบเรียงความคิด

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ด้านการเรียบเรียงความคิดก่อนการทดลอง เท่ากับ 14.60 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลอง เท่ากับ 18.17 ซึ่งเพิ่มขึ้นเท่ากับ 3.57 คะแนน โดยนักศึกษามีความสามารถเรียบเรียงเนื้อหา จัดลำดับความคิดและขยายความคิดของเรื่องได้อย่างครอบคลุมชัดเจน พร้อมใช้เหตุผลประกอบความคิดได้อย่างเหมาะสม จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นช่วยเสริมสร้างความสามารถในการเรียบเรียงความคิด เนื่องมาจากเหตุผล ดังนี้ คือ กิจกรรมการเรียนการสอนมุ่งให้นักศึกษาจัดลำดับความคิด และเรียบเรียงเนื้อหา จากการอ่านตัวบทและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของตัวบทโดยการอ่านผ่านมุมมองใหม่เพื่อให้มองเห็นความเหมือนและความแตกต่างของตัวบทที่ 1 และตัวบทที่ 2 และนำมาวางแผนสร้างงานเขียนของตนเองให้มีความแตกต่างไปจากตัวบททั้งสอง โดยสะท้อนผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนในขั้นเชื่อมโยงตัวบท และขึ้นร่างงานเขียน โดยครูจะกระตุ้นให้นักศึกษาวิเคราะห์ความแตกต่างของตัวบททั้งสองโดยการตั้งประเด็นในการวิเคราะห์ เช่น เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของตัวบทที่ 1 กับตัวบทที่ 2 นอกจากนั้น ในขั้นร่างงานเขียนครูก็กระตุ้นให้นักศึกษาวางแผนหรือวางโครงเรื่องตามลำดับขั้นเพื่อให้นักศึกษาสามารถสร้างงานเขียนตามความคิดของนักศึกษาได้อย่างต่อเนื่องเชื่อมโยง โดยการกำหนดขั้นตอนในการร่างงานเขียน ดังนี้ คือ กำหนดระดับการปรับให้เกิดความต่างจากตัวบทที่ 1 และ 2 กำหนดองค์ประกอบที่จะปรับ กำหนดแนวคิด กำหนดโครงเรื่อง และเติมรายละเอียดของงานเขียน ซึ่งลำดับขั้นต่างๆ นี้ จะทำให้นักศึกษาเรียนรู้การกำหนดประเด็นสำคัญของเรื่องและเพิ่มเติมรายละเอียดซึ่งจะทำให้นักศึกษาเขียนงานเขียนได้อย่างสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างจากบันทึกการเรียนรู้ของนักศึกษา ดังต่อไปนี้

“การเขียนด้วยวิธีการอ่านผ่านมุมมองใหม่ทำได้ง่ายกว่าการสร้างงานขึ้นมาใหม่ทั้งหมด เพราะการเขียนงานเขียนด้วยวิธีการนี้ทำให้เรามีแนวทางในการสร้างสรรค์ ฝึกวิเคราะห์ความแตกต่าง กำหนดขอบเขตการสร้างงานเหมาะสำหรับคนที่มีประสบการณ์การเขียนน้อย เพราะหากให้สร้างงานเขียนเองทั้งหมดอาจทำได้ยากและใช้เวลานานมากกว่านี้”

ณัฐทยา

“การเขียนงานเขียนจากการอ่านผ่านมุมมองใหม่ จะทำให้สามารถกำหนดแนวทางและขอบเขตความคิดไว้อย่างชัดเจน เมื่อเราจะสร้างสรรค์งานเขียนออกมา ก็จะไม่หลงประเด็น ซึ่งต่างจากงานเขียนที่นักศึกษาสร้างขึ้นเองเพราะอาจทำให้หลงประเด็นได้”

วรารัตน์

“การสร้างงานเขียนด้วยการเรียนการสอนแบบนี้ทำให้เรามีแนวทางและมีกรอบในการสร้างงานเขียนใหม่ได้ค่อนข้างดี เนื่องจากเรามีตัวบทที่ดีในการนำมาเป็นตัวอย่างในการสร้างงานเขียนของเรา”

จิราวรรณ

4) ด้านคุณค่าของงานเขียน

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ด้านคุณค่าของงานเขียนก่อนการทดลอง เท่ากับ 14.67 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลอง เท่ากับ 17.47 ซึ่งเพิ่มขึ้นเท่ากับ 2.80 คะแนน โดยนักศึกษานำเสนองานเขียนที่ให้คุณค่าทั้งทางด้านจิตใจและสติปัญญาแก่ผู้อ่าน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและเป็นประโยชน์กับตนเองและสังคม จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นช่วยเสริมสร้างความสามารถในด้านการเรียบเรียงความคิด เนื่องจากเหตุผล ดังนี้ คือ การที่ครูกระตุ้นให้นักศึกษาสร้างประสบการณ์และวางแผนการเขียน พร้อมทั้งเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของตัวบท ซึ่งจากกรศึกษางานเขียนหรือตัวบทที่มีความหลากหลาย และจำนวนมากจะทำให้ให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ลักษณะเฉพาะของงานเขียนนั้นๆ พร้อมมองเห็นแนวทางในการนำเสนอคุณค่าของงานเขียนผ่านเนื้อหา แนวคิด และจินตนาการ แม้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ในครั้งนี้จะเน้นที่งานเขียนประเภทบันเทิงคดี ซึ่งเป็นงานเขียนที่มีลักษณะเน้นที่ความเพลิดเพลิน ความบันเทิงใจ เป็นสำคัญ หากแต่ก็ยังคงแฝงด้วยคุณค่าต่างๆ ที่ผู้เขียนได้สอดแทรกไว้ในงานเขียน ดังนั้น การเลือกตัวบทจึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ การจัดการเรียนการสอนดังกล่าวจึงเน้นให้นักศึกษาอ่านตัวบทที่ 1 ที่ ครูนำเสนอเป็นตัวอย่างในอันดับแรก และวิเคราะห์ตัวบทดังกล่าวพร้อมทั้งค้นคว้าหาตัวบทที่ 2 ตามความสนใจ โดยให้มีความเชื่อมโยงกับตัวบทที่ 1 ซึ่งก็จะทำให้นักศึกษามีขอบเขตที่จำกัดในการเลือกตัวบทที่ใกล้เคียงหรือมีความเชื่อมโยงกับตัวบทที่ 1 นอกจากนี้ นักศึกษาต้องวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบของตัวบทที่อ่านทั้งสองตัวบทจึงทำให้สามารถเรียนรู้ถึงองค์ประกอบต่างๆ รวมทั้งคุณค่าของงานเขียน ผ่านมุมมอง ข้อคิด จากงานเขียนประเภทบันเทิงคดี เมื่อถึงเวลาในการสร้างงานเขียนของตนเอง นักศึกษาจึงสามารถสร้างงานเขียนที่สอดแทรกคุณค่าของงานเขียนได้ ดังตัวอย่างบันทึกการเรียนรู้ของนักศึกษาต่อไปนี้

“การที่อาจารย์นำตัวอย่างงานเขียนมาให้อ่านและวิเคราะห์
องค์ประกอบของงานเขียนแต่ละประเภทนั้นทำให้เป็นแนวทางในการ
สร้างสรรค์งานใหม่ได้อย่างดี...”

สิริพร

“หนูชอบเรื่องที่อาจารย์นำมาให้เลือกอ่านทุกเรื่องเลยคะ อยากอ่าน
ทุกเรื่องเพราะรู้สึกว่ามีประโยชน์ ทำให้หนูเห็นมุมมองบางอย่างจากเรื่องที่อาจารย์
นำมาให้”

ชลธิชา

การใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบาท ผู้วิจัยสังเกตว่า ในการเรียนรู้ครั้งแรก นักศึกษาจะยังไม่ค่อยเข้าใจทฤษฎีสหบาท การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบท และ Anxiety of Influence ทำให้นัก มีนักศึกษาจำนวนน้อยที่มีความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวบทได้ แต่ในการเรียนรู้ครั้งต่อไป เมื่อนักศึกษาได้รับการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ นักศึกษาทำได้ดีขึ้น โดยครูกระตุ้นให้นักศึกษาวิเคราะห์ความเชื่อมโยงโดยใช้วิธีการต่างๆ เช่น การ ยกตัวอย่าง การตั้งคำถาม การอธิบายเพิ่มเติม การนำเสนอผลงานการวิเคราะห์ที่ถูกต้องของนักศึกษา เป็นตัวอย่าง สิ่งเหล่านี้จึงทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่ในชั้นเรียนสามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัว บทได้ดีขึ้นและรวดเร็วยิ่งขึ้นในแต่ละครั้งที่ได้เรียนหน่วยการเรียนรู้ต่อไป

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาพัฒนาการในการพัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิง สร้างสรรค์ ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์หลังการ ทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง หากแต่พิจารณาจากช่วงเวลาในการประเมินระหว่างทดลองทั้ง 3 ครั้ง พบว่าโดยส่วนใหญ่มีความสามารถรายด้านสูงขึ้นตามช่วงเวลาในการประเมิน หากแต่มีเพียง ช่วงเวลาในการประเมินระหว่างทดลองครั้งที่ 2 (การเขียนเรื่องสั้นเชิงสร้างสรรค์) ต่ำลงกว่าช่วงเวลา ในการประเมินระหว่างทดลองครั้งที่ 1 (การเขียนนิทานเชิงสร้างสรรค์) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ประเภท ของงานเขียน คือ นิทานมีความซับซ้อนน้อยกว่างานเขียนประเภทเรื่องสั้น และมีขนาดในการเขียนไม่ มากนัก ทำให้นักศึกษาสามารถสร้างงานเขียนประเภทนิทานได้ดีกว่าเรื่องสั้นนั่นเอง นอกจากนี้เมื่อได้ สัมภาษณ์นักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย จำนวน 30 คน เมื่อวันที่ 23 – 28 กุมภาพันธ์ 2554 ที่เรียนด้วย รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบาท พบว่า นักศึกษามีชอบ ความถนัด และพื้นฐานในการเขียน นิทานได้ดีกว่าเรื่องสั้น เนื่องจากนิทานเป็นงานที่ง่าย สามารถเติมแต่งจินตนาการได้มาก และนักศึกษา มีประสบการณ์ในการอ่านนิทานมาเป็นจำนวนมาก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ข้าพเจ้ามีความถนัดในการเขียนนิทานมากที่สุด เนื่องจากโดยส่วนตัวแล้วเป็นคนชอบอ่านนิทานประเภทต่างๆ เพราะคิดว่านิทานเป็นงานเขียนที่อ่านแล้วไม่น่าเบื่อ ที่สำคัญการเขียนนิทานสามารถเติมแต่งจินตนาการได้อย่างเต็มที่”

นิลุบล

“หนูมีความถนัดในการเขียนนิทานมากที่สุด เพราะว่า การเขียนนิทานสามารถใส่จินตนาการได้อย่างเต็มที่ค่ะ”

รุ่งนภา

“หนูชอบงานเขียนประเภทนิทานมากที่สุด เพราะเป็นงานเขียนที่สร้างเสริมจินตนาการทำให้เวลาที่เขียนเกิดความรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน และเนื้อหาก็มีเนื้อหาไม่ซับซ้อน เข้าใจง่าย”

วิรัชดา

ตัวอย่างผลการสัมภาษณ์ข้างต้นสอดคล้องกับความคิดเห็นของอาจารย์ที่สอนรายวิชาเกี่ยวกับการเขียนบันเทิงคดี การเขียนเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 2 ท่าน ที่ให้ความเห็นไว้สอดคล้องกันว่างานเขียนประเภทนิทาน เป็นงานเขียนที่ง่ายที่สุด องค์กรประกอบมีความซับซ้อนน้อย เป็นเรื่องที่นักศึกษามีประสบการณ์ในการอ่านมาเป็นเวลานาน จึงทำให้นักศึกษาสามารถเขียนงานเขียนประเภทนิทานได้ดีกว่าเรื่องสั้น และนวนิยาย ทั้งนี้เนื่องจากเรื่องสั้นและนวนิยายมีองค์ประกอบที่มากและซับซ้อน และในการเขียนต้องเพิ่มเติมรายละเอียดต่างๆ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจมากขึ้นจึงอาจทำให้นักศึกษาไม่ชอบที่จะเขียนเรื่องที่มีเนื้อหายาวๆ (สมพร ร่วมสุข, สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์ 2554; บุญษา บัวสมบุญ, สัมภาษณ์, 23 กุมภาพันธ์ 2554)

2. ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาจำนวน 26 คน มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ในภาพรวม ร้อยละ 77.27 ซึ่งที่ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้นั้นคือ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม แสดงว่า รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหพหุสามารถเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ได้ ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นได้ผ่านการพัฒนาอย่างเป็นระบบ แต่ละขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน เริ่มจากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ทั้งในสภาพปัจจุบันและข้อมูลเกี่ยวกับรายวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้ตอบสนองต่อสภาพปัจจุบันที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอน เมื่อได้ข้อมูลเบื้องต้นแล้วจึงศึกษาและสังเคราะห์สาระสำคัญของแนวคิดการ

จัดการเรียนการสอน โดยมีทฤษฎีสหบทและแนวคิดการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นกรอบแนวคิดพื้นฐาน แล้วจึงนำสาระสำคัญที่ได้จากการสังเคราะห์มากำหนดองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของรูปแบบการเรียนการสอน

ขั้นตอนการกำหนดองค์ประกอบหลักของรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยสังเคราะห์สาระสำคัญของทฤษฎีสหบทและแนวคิดการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยเชื่อมโยงให้เห็นความสัมพันธ์กันจากสาระสำคัญของแนวคิดพื้นฐานมาสู่หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน จากนั้นจึงเชื่อมโยงหลักการที่ได้จากการสังเคราะห์นั้นไปสู่องค์ประกอบหลักอีก 3 องค์ประกอบ คือ วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลรูปแบบการเรียนการสอน

เมื่อได้องค์ประกอบหลักของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทแล้ว จึงกำหนดองค์ประกอบย่อยและแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ โดยให้รายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบนั้นๆ เช่น ในขั้นเชื่อมโยงตัวบท นักศึกษาอ่านวิเคราะห์ตัวบทที่ 2 เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทสองตัวบท นั่นคือ ตัวบทที่ 1 และตัวบทที่ 2 โดยวิเคราะห์ตามประเด็นดังต่อไปนี้คือ ก) วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวบทที่ 2 กับตัวบทที่ 2 ข) วิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนระหว่างตัวบทที่ 2 กับ ตัวบทที่ 1 และ ค) สรุปแนวการสร้างตัวบทใหม่ตามลักษณะใดลักษณะหนึ่งของแนวคิด Anxiety of Influence เพื่อให้ นักศึกษามองเห็นความสัมพันธ์ของตัวบททั้งสอง และวิเคราะห์องค์ประกอบต่างๆ ของงานเขียนในแต่ละประเภทได้ ต่อจากนั้นจัดทำเป็นรูปแบบการเรียนการสอนฉบับร่าง นำไปใช้ผู้ทรงวุฒิตรวจสอบรูปแบบการเรียนการสอน และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงวุฒิแล้วจึงนำรูปแบบการเรียนการสอนที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองสอน 3 ครั้ง โดยได้ตรวจสอบและสังเกตว่า เมื่อนำไปใช้กับนักศึกษาแล้วรูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวมีผลอย่างไรในเชิงปฏิบัติ หลังจากนั้นจึงนำผลที่ได้จากการทดลองใช้ไปปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ก่อนนำไปใช้ในการทดลองกลับกลุ่มทดลอง

ขั้นตอนการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทที่พัฒนาขึ้นจำเป็นต้องผ่านกระบวนการปรับปรุงแก้ไข ทั้งการปรับเปลี่ยนขั้นตอนต่างๆ ของรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความสมบูรณ์ ซึ่งวิธีการในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบโดยการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และปรับปรุงรูปแบบเช่นนี้จะประ โยชน์ต่อผู้ที่สนใจจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบหรือระบบอื่นๆ และจะเป็นประโยชน์ต่อครูในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดการเรียนการสอนต่อไป หากครูสนใจจะนำรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้ไปใช้ควรศึกษาและทำความเข้าใจรายละเอียดของรูปแบบให้เข้าใจก่อนจึงจะนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนของตนเองต่อไป

ผลการอภิปรายดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นทั้งข้อ 1 และ 2 แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทช่วยเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อนักศึกษามีความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ ทำให้สามารถนำความรู้ความสามารถไปใช้ในพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของตนเอง การประกอบวิชาชีพต่อไป

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทช่วยเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับปริญญาบัณฑิตได้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารและครูที่สนใจจะนำรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทไปใช้ ดังนี้

1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

1.1.1 ผู้บริหารที่มีเป้าหมายที่จะส่งเสริมให้นักศึกษาในสถานศึกษาของตนมีความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ สามารถเลือกใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเป็นทางเลือกหนึ่งในการพัฒนานักศึกษา และสนับสนุนครูให้นำรูปแบบการเรียนการสอนนี้ไปใช้ในรายวิชาที่เกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์หรือการเขียนบันเทิงคดี

1.1.2 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูในสถานศึกษาของตนนำรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทที่พัฒนาขึ้นไปใช้ โดยการจัดอบรมหรือจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท รวมทั้งส่งเสริมให้ครูลงมือปฏิบัติ วางแผนการเรียนการสอนในรายวิชาของตนได้

1.1.3 ผู้บริหารควรเข้าไปมีส่วนร่วมเรียนรู้และลงมือปฏิบัติไปพร้อมกับบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อเป็นตัวอย่างแก่ครู และได้ร่วมเรียนรู้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการเรียนการสอนตามรูปแบบฯ เพื่อที่จะให้ความช่วยเหลือ หรือให้ข้อเสนอแนะได้ตรงกับปัญหาที่ครูประสบอยู่

1.1.4 ผู้บริหารควรนิเทศติดตามความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาที่เรียนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยให้ครูรายงานผลการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นระยะ รวมทั้งให้ครูบันทึกและรายงานผู้บริหารเกี่ยวกับสิ่งที่พบระหว่างการเรียนการสอน

เพื่อที่จะได้นำปัญหาที่พบมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างครูในรายวิชาต่างๆ และร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับครู

1.2.1 ครูที่นำรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทบาทไปใช้จะต้องใช้เวลากับการเตรียมการเรียนการสอนแก่นักศึกษามากขึ้น เพราะครูจะต้องคัดเลือกเนื้อหาสาระ วิเคราะห์เนื้อหาสาระ และจัดลำดับเนื้อหาเหล่านั้นอย่างเป็นระบบ เพื่อนำเสนอแก่นักศึกษา ก่อนนำเสนอเนื้อหาสาระใหม่ในการเรียนการสอนแต่ละครั้ง นอกจากนี้ ก่อนที่จะนำรูปแบบการเรียนการสอนนี้ไปใช้กับนักศึกษา ครูควรมีการประเมินว่านักศึกษามีความรู้พื้นฐานมาแตกต่างกันหรือไม่ หากมีความรู้พื้นฐานมาไม่เท่ากันควรปรับฐานความรู้เดิมของนักศึกษาให้เท่าเทียมกันก่อนที่จะนำเสนอเนื้อหาสาระใหม่แก่นักศึกษา เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักศึกษา

1.2.2 ระหว่างการจัดการเรียนการสอนในแต่ละขั้นตอน ครูสามารถเลือกใช้วิธีสอนหรือเทคนิคการสอนได้อย่างหลากหลาย โดยพิจารณาตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับขั้นตอนการเรียนการสอน เนื้อหาสาระ ความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาและบริบทของการเรียนการสอน เป็นต้น

1.2.3 การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น นักศึกษาจะต้องเขียนบันทึกการเรียนรู้ทุกครั้งหลังจากการเรียนการสอนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ดังนั้น ครูควรให้ความสำคัญกับการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักศึกษาทุกคนก่อนให้นักศึกษาเขียนบันทึกการเรียนรู้ในครั้งต่อไป และควรแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูคนอื่นๆ ที่นำรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้ไปใช้

1.2.4 ครูควรปรับเปลี่ยนการจัดลำดับเนื้อหาในประมวลรายวิชาที่ตนสอนอยู่เสมอ โดยวิเคราะห์เนื้อหาสาระทั้งหมดที่ปรากฏในคำอธิบายรายวิชาว่า เนื้อหาสาระเหล่านั้นได้มีการจัดลำดับไว้อย่างต่อเนื่องและแสดงความสัมพันธ์ระหว่างหัวข้อต่างๆ แล้วหรือไม่ หากยังไม่พบว่ามีลักษณะเช่นนี้ ครูควรนำเนื้อหาสาระเหล่านั้นมาจัดลำดับใหม่ โดยแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กันระหว่างเนื้อหาสาระในแต่ละหัวข้อ โดยเรียงลำดับจากเนื้อหาสาระที่มีความซับซ้อนขึ้นตามลำดับ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาสาระนั้นได้อย่างต่อเนื่องและมองเห็นความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันของเนื้อหาสาระเหล่านั้น

1.2.5 ครูควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น โดยปราศจากความกังวลและอคติในการให้ข้อมูลย้อนกลับกับเพื่อน สนับสนุนให้นักศึกษา กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้ายืนยัน และคัดค้านในความคิดเห็นของตน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

ผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่จะศึกษาค้นคว้าต่อไป ดังนี้

2.1 การศึกษาพัฒนาการของนักศึกษาอันเป็นผลจากการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบาท โดยใช้วิธีการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพควบคู่ไปกับการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ เนื่องจากผลการวิจัยในครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นว่า การศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพจะทำให้ได้ข้อมูลอื่นๆ ที่จะช่วยยืนยันประสิทธิภาพที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาจากการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นได้เป็นอย่างดี ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาพัฒนาการของนักศึกษาด้วยวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยวิธีการต่างๆ เช่น การสัมภาษณ์ผู้เรียน การใช้แบบสอบถาม การสังเกตพฤติกรรมนักศึกษา เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความครบถ้วนในทุกๆ ด้าน

2.2 การศึกษาประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบาทกับนักเรียนในระดับการศึกษาอื่นๆ เช่น ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา เป็นต้น เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์กับนักเรียน เนื่องจากการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้มีการจัดการเรียนการสอนในทุกๆ ระดับชั้น หากแต่สามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับระดับของนักเรียน โดยปรับเนื้อหาสาระ ขั้นตอนการเรียนการสอน ตัวอย่างที่ให้นักเรียนวิเคราะห์ เป็นต้น

2.3 การศึกษาประสิทธิผลของการนำรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบาทที่มีผลต่อตัวแปรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เช่น ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ความสามารถในการคิดเชิงสร้างสรรค์ เป็นต้น

2.4 การศึกษาประสิทธิผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบาทกับนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีการแบ่งระดับความสามารถทางการเขียนที่แตกต่างกัน เพื่อศึกษาความเหมาะสมและข้อจำกัดของรูปแบบการเรียนการสอนฯ ต่อนักศึกษาในระดับผลการเรียนในระดับต่างๆ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรรณิการ์ พวงเกษม. (2534). การสอนเขียนเรื่องโดยใช้จินตนาการทางการสร้างสรรค์ในระดับ
ประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- กัญญา วัฒนกุล. (2550). สัจนิยมมหัศจรรย์และสหพทในนวนิยายเรื่อง คาฟกา ออน เดอะ ชอร์ ของ
สุราก็ มูราคามิ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ คณะ
อักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัลยา ไตรศรีศิลป์. (2542). การพัฒนากิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระดับมัธยมศึกษา.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จินตนา สุทธสาส์น. (2548). การใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ในการพัฒนาความสามารถ
ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เจือ สตะเวทิน. (2522). การเขียนอย่างสร้างสรรค์. ภาษาไทยจากฟ้าเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์บรรณกิจ.
- ชนะ เวชกุล. (2542). การเขียนสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร: บารมีการพิมพ์.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2532). การเขียน 2. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- ตรีศิลป์ บุญขจร. (2553). ด้วยแสงแห่งวรรณคดี. คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2545). การเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อการศึกษาและอาชีพ. กรุงเทพมหานคร:
ธารอักษร.
- ทมยันตี. (2533). รักที่ต้องมนตรา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: รวมสาส์น.
- ทิสนา แคมมณี. (2545). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ธีรา สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา. (2548). สัมพันธพท (intertextuality) ในฐานะวิธีการหนึ่งของวรรณคดี
วิจารณ์. มนุษยศาสตร์สาร. 6 (มกราคม-มิถุนายน): 1-13.

- นพพร ประชากุล. (2545). **ยอกอักษร ย้อนความคิด เล่ม 1 ว่าด้วยวรรณกรรม**. กรุงเทพมหานคร: อ่าน.
- นิตยา นาถยะสุนทร. (2512). **รักที่ถูกเมิน**. กรุงเทพมหานคร: รวมสาส์น.
- นิตยา ฤทธิโยธี. (2520). **วิธีสอนให้เด็กเขียนอย่างสร้างสรรค์**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- บ้งอร พุ่มสะอาดและคณะ. (2537). การศึกษาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 โดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 6. **วารสารการวิจัยทางการศึกษา** 24 (1): 8-15.
- บันลือ พุกกะวัน. (2533). **พัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2550). **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ปิยะพิมพ์ สมิตติกล. (2541). การเชื่อมโยงเนื้อหา “นวนิยาย” ในสื่อสิ่งพิมพ์ และในสื่อละครโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประชุมพร สุวรรณตรา. (2523). **การเขียนเชิงสร้างสรรค์**. ขอนแก่น: ภาควิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประชุมพร ศุกรเจริญ. (2520). **การสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประทีป ดี. (2546). **การใช้กิจกรรมเพลงเพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคำศัพท์และความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพาณิชย์การเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประภาศรี สีหอำไพ. (2531). **การเขียนแบบสร้างสรรค์**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ประสิทธิ์ กาพย์กลอน. (2518). **การเขียนภาคปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ปราณี สุรสิทธิ์. (2541). **การเขียนสร้างสรรค์เชิงวารสาร**. กรุงเทพมหานคร: แสงดาว.

- พเยาว์ ทักนิณ. (2523). การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระกับครูเป็นผู้กำหนดเรื่อง. ปรินญาณิพนธ์มหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พิสมัย อำไพพันธุ์. (2535). การเขียนเชิงสร้างสรรค์. พิมพ์ครั้งที่ 3. เชียงใหม่: โครงการตำราคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูเชียงใหม่.
- พุทธชาติ สุขรอด. (2545). การสื่อความหมาย การสร้างอารมณ์ขัน และสัมพันธบทในการ์ตูนระกائبราณิ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวาทยวิทยาและสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณพร ภิรมย์รัตน์. (2524). การสอนแต่งความแบบสร้างสรรค์ รวบรวมบทความพัฒนาความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วรรณภา บัวเกิด. (2537). ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างการเขียนเรียงความ และทักษะการเขียนเรียงความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณภา เครื่องเนียม. (2531). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอุทัยวิทยาคม จ.อุทัยธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วางคนา จันลา. (2545). การถ่ายโยงเนื้อหาทางเพศจากสื่ออนินิยาย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันเพ็ญ เนียมสุข. (2538). การศึกษาผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิลาวัลย์ โพธิ์ทอง. (2551). ผลการใช้แบบจำลองการสอน STIM เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิภา กงกะนันท์. (2523). วรรณคดีศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

- ศศิณี เพ็ญแก้ว. (2545). การใช้กิจกรรมเขียนบันทึกการอ่านเพื่อส่งเสริมทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สถาบันราชภัฏลำปาง. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ. (2536). การวัดผลและประเมินผลในชั้นเรียน กลุ่มทักษะภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สภาลาดพร้าว.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ. (2535). ความคิดสร้างสรรค์ หลักการ ทฤษฎี การเรียนการสอน การวัด และประเมินผล. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สภาลาดพร้าว.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ. (2543). เอกสารชุดเทคนิคการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ศึกษาศาสตร์. (2547). หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง) ฉบับปี พ.ศ. 2547. สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศุภยง พันธุ์โกมล. (2535). การเชื่อมโยงเนื้อหาของเพลงไทยลูกทุ่งยอดนิยมในช่วงพ.ศ. 2498-2535. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพร มั่นตะสูตร. (2525). การเขียนเชิงสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร: บารมีการพิมพ์.
- สนิท ตั้งทวี. (2529). การใช้ภาษาภาคปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โอเดียน.สโตร์
- สายทิพย์ นุกุลกิจ. (2537). วรรณกรรมไทยปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- สิริญากร สดแสงจันทร์. (2547). การพัฒนาแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อาษาไทยแบบโครงการ เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- สุจริต เพียรชอบ. (2539). **หนังสือชุดความรู้ภาษาไทย สอนให้สนุกเป็นสุขกับการเรียน**.
กรุงเทพมหานคร: ครูสภาลาดพร้าว.
- สุจริต เพียรชอบและสายใจ อินทร์มพรรณ. (2536). **วิธีสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา**.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวณิต จุลวงศ์. (2549). **วรรณกรรมลือเลื่องหลังสมัยใหม่ของไทย**. กรุงเทพฯ: คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อังคาร กัลยาณพงศ์. (2550). **ปณิธานกวี**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: ศยาม.
- อรุณวรรณ รัตนเดชกำจาย. (2547). **การพัฒนาแบบฝึกการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ วิชาภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและ
การนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภาษาอังกฤษ

- Adler, M. R. (2002). "The Role of Play in Writing Development : A Study of Four High
School Creative Writing Classes". **Dissertation Abstracts International** 63,1(July) :
117-A.
- Allen, G. (2000). **Intertextuality**. New York: Routledge.
- Barthes,R. (1979). "From Work to Text" in **Textual Strategies: Prespectives in Post-
Structuralist Criticism**. Ithaca, New York: Cornell University Press.
- Bloom, H. (1997). **The Anxiety of Influence : The Theory of poetry**. London: Oxford
Oxford University Press.
- Burns, P.C., Broman, B.L., and Alberta, L.W. (1974). **The language arts in the childhood
education**. Chicago: Rand McNally Company.
- Cairney, T. (1990). Intertextuality : Infectious echoes from the past. **The Reading Teacher**
43(7) : 478-484.
- Cairney, T. (1992). Fostering and building students' intertextual histories. **Language Arts** 69(7):
502-507.

- Crafton, L. (1981). **The reading process as a transactional learning experience**. Unpublished doctoral dissertation Indiana University Bloomington. IN.
- Furner, B. A. (1973). Creative writing through creative dramatics. **Elementary School English** 50(1): 3.
- Jobe, R.A. (1975). Factors that influence Children's free choice of topics for creative writing. **Dissertation Abstracts International** 35,2: 7529-A.
- Joyce and Weil. (2000). **Model of teaching**. 6th ed. New Jersey: Prentice Hall.
- Keeney. (1976). An investigation of what intermediate grade children say about the writing of stories. **Dissertation Abstracts International** 36,9: 5802-A.
- Moskal, B.M. (200). Scoring rubrics: What, When, and How?. **Assessment, Research, and Evaluation**, 7 (3). Available online: <http://pareonline.net/getvn.aspMv=7dn=3>. [2011, March 11]
- Nikolajeva, M. and Scott, C. (2001). **How Picture Books Work**. New York: Garland Publishing.
- Nodelman, P. (1996). Intertextuality connections in read-alouds of information books. **Language Arts** 73 ,5: 72-84.
- Pantaleo, S. (2006). Readers and writers as intertexts : Exploring the intertextualities in student writing. **Australian Journal of Language and Literacy** 29,2: 163-181.
- Riffaterre , M. (1984). Intertextual representation : on mimesis as interpretive discourse'in. **Critical Inquiry** 11,1: 141-162.
- Roache- Jameson, S. (2005). Kindergarten Connection : A Study of intertextuality and its links with literacy in the kindergarten classroom. **Australian Journal of Language and Literacy** 28,1: 48-66.
- Sakolrak, S. (2003). **Thai Literary Transformation : An Analytical Study of the Modernization of Lilit Phra Lor**. A Thesis submitted for the degree of Philosophy. University of London. School of Oriental and African Studies.
- Smith, J. A. (1973). **Creative teaching of the language art in the elementary school**. Boston : Allyn and Bacon Inc.
- Smith, J. E. (1973). Learning Packages in American Education. in **Education Technology Englewood Cliffs**. New Jersey: Dell.

- St. Romain, (1975). A Study of Difference in Creative Writing of Children under Varying Stimuli. **Dissertation Abstracts International** 36, 1 (July): 244-A.
- Tidyman, W. F. (1974). **Creative Writing**. New York: McGraw-Hill Book.
- Torr, J. (2007). The Pleasure of recognition : intertextuality in the talk of preschoolers during shared reading with mothers and teacher. **Early Years** 27,1: 77-91.
- Torrance, P.E. (1962). **Guilding Creative Talent**. New York: Prentice-hall Inc.
- Westcott and Smith. (1973). **Child Development and Personality**. New York: Harper and Brothers.
- Wolter, D. R. (1976). Effect of feedback performance on a creative writing task. **Dissertation Abstracts International** 36: 6573-4.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณารูปแบบการเรียนการสอน และแผนการจัดการเรียนรู้

1. ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์
ข้าราชการบำนาญ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ เกิดอรุณสุขศรี
อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบา บัวสมบูรณ์
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาไทย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณาเครื่องมือในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ประเทือง ทินรัตน์
อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. รองศาสตราจารย์ สมพร ร่วมสุข
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาไทย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. รองศาสตราจารย์ สมศรี กิติศรีวรพันธุ์
อาจารย์ประจำโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ข

**เอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท
เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักศึกษาปริญญาบัณฑิต**

**เอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท
เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต**

เอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่ออธิบายรายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอน เพื่อให้ครูเข้าใจรายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอน และได้แนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบ

เอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทฉบับนี้ ประกอบด้วยสาระสำคัญ 7 ประการดังนี้ คือ

1. ทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน
2. หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน
3. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน
4. ขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอน
5. การวัดและประเมินผลของการจัดการเรียนการสอน
6. บทบาทครู และบทบาทนักศึกษา
7. แนวทางในการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้
8. เงื่อนไขในการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

ทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ได้รับการพัฒนาขึ้น โดยอาศัยทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐานดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีสหบท (Intertextuality)

ทฤษฎีสหบทเป็นทฤษฎีที่คริสตีวา นักภาษาศาสตร์หลังโครงสร้างนิยมพัฒนาขึ้นจากทฤษฎีภาษาศาสตร์โครงสร้างตามแนวของของโซส์ซูร์ และทฤษฎีสัญญานิยมตามแนวของบักดิน อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทเดิมหรือตัวบทปฐมภูมิ (Primary text) กับตัวบทที่เขียนขึ้นทีหลังหรือ

ตัวบททุติยภูมิ (Secodary text) ว่า ตัวบทที่เขียนขึ้นทีหลังมีความเชื่อมโยงกับตัวบทเดิมในลักษณะที่เหมือนการนำส่วนประกอบเล็กๆ จากแหล่งอื่นๆ มาปะติดปะต่อกันให้กลายเป็นภาพใหม่แบบโมเสก (mosaic) โดยนำคำ วลี หรือประโยคจากตัวบทต่างๆ มาใช้ในลักษณะของการหลอมรวม (absorption) และการแปรรูป (transformation) เพื่อเขียนงานชิ้นใหม่

ทฤษฎีสหบทแพร่หลายในวงวรรณกรรมทั้งในยุโรปและอเมริกา ต่อมาบลูม นำทฤษฎีสหบทมาอธิบายการสร้างงานของกวีรุ่นใหม่ (Bloom, 1997 อ้างถึงใน ตรีศิลป์ บุญขจร, 2553) สรุปได้ว่า นักเขียนรุ่นใหม่สร้างงานภายใต้ความกังวลใจของการรับอิทธิพลจากกวีผู้ยิ่งใหญ่ จนเกิดความพยายามที่จะสร้างงานเขียนให้แตกต่างกับกวีรุ่นก่อน พันธกิจของกวีมี 2 ประการคือ (1) การสืบสานขนบทางวรรณศิลป์ และ (2) การสร้างงานใหม่ที่ต่างจากความรู้หรือมรดกทางวรรณศิลป์ที่มีมาก่อน ดังนั้น นักเขียนรุ่นหลังจึงพยายามเป็นอิสระจากอิทธิพลของกวีผู้ยิ่งใหญ่และริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นลักษณะเฉพาะของตนขึ้น ด้วยการอ่านกวีนิพนธ์ของกวีรุ่นก่อนอย่างพยายามปกป้องอิสรภาพทางความคิดและการสร้างงานของตนเอง โดยเรียกกระบวนการอ่านดังกล่าวว่า “แนวทางการอ่านผ่านมุมมองใหม่” (revisionary ratios) ซึ่งคือ แนวทางการอ่านเพื่อตีความใหม่ (misreading)

เมื่อกวีรุ่นใหม่สร้างงานเขียนของตน งานเขียนจึงแตกต่างจากงานของกวีรุ่นก่อน ซึ่ง บลูมแบ่งกระบวนการการปรับเปลี่ยนงานเขียนให้ต่างจากเดิม 6 ระดับ คือ (1) การปรับแต่งงานเขียนเดิม (Clinamen) (2) การหลอมรวมงานหลายชิ้นแล้วใส่จินตนาการเพิ่มเติม (Tessara) (3) การหลีกเลี่ยงแนวการเขียนตามขนบเดิม (Kenosis) (4) การแสดงความขัดแย้งต่อลักษณะเด่นของกวีรุ่นก่อน (Daemonization) (5) การสร้างงานใหม่ให้แตกต่างและโดดเด่นจากงานเก่า (Askesis) และ (6) การนำงานเดิมของกวีที่เสียชีวิตแล้วมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างงานใหม่ (Apophrades)

แนวทางการอ่านผ่านมุมมองใหม่ทั้ง 6 ระดับดังกล่าว นับเป็นกลวิธีในการที่จะพยายามสร้างงานชิ้นใหม่ให้มีความแตกต่างจากงานเดิมของนักเขียนในอดีต ตามลำดับจากง่ายไปสู่ยาก ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแนวทางการอ่านผ่านมุมมองใหม่ดังกล่าวมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาปริญญาบัณฑิต เนื่องจากการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับนี้เป็นระดับการเรียนรู้หลักและแนวทางการเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์เบื้องต้นให้บรรลุเป้าหมายของรายวิชา ในด้านการสร้างประสบการณ์ ความรู้ ความคิด และจินตนาการจากการอ่านผ่านมุมมองใหม่ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนางานเขียนเชิงสร้างสรรค์ของตน 3 ระดับ คือ

1) การปรับแต่งงานเขียนเดิม (Clinamen) คือ การติดตามงานของผู้ที่เขียนมาก่อนและหลบหลีกแนวทางจากกวีรุ่นก่อน เป็นการอ่านเพื่อตีความใหม่ หรือการเข้าใจในบทร้อยกรองที่แตกต่างไปโดยการอ่านบทร้อยกรองของนักเขียนรุ่นก่อนและดำเนินการแก้ไขบทร้อยกรองของเขา ซึ่งหมายถึง บทร้อยกรองของนักเขียนรุ่นก่อนมีความถูกต้องตามความเข้าใจของเขาแต่นักเขียนรุ่นต่อมาได้แก้ไขปรับใหม่เพื่อให้เกิดบทร้อยกรองใหม่

2) การหลอมรวมงานหลายชิ้นแล้วใส่จินตนาการเพิ่มเติม (Tesara) คือ ความตั้งใจในการสร้างส่วนที่จะเป็นไปได้โดยพิจารณาจากงานของคนที่เขียนมาก่อนในฐานะงานใหม่ทั้งหมด ซึ่งหมายถึง นักเขียนนำแนวคิดหนึ่งหรือหลายแนวคิดจากแหล่งที่มาที่แตกต่างกันและเชื่อมโยงแนวคิดเหล่านั้นเข้าด้วยกันเป็นจินตนาการใหม่ หรือเรื่องใหม่ ดังนั้นนักเขียนรุ่นใหม่จะต่อต้านความสมบูรณ์ของงานของนักเขียนรุ่นก่อน โดยจะทำการอ่านงานของกวีต้นแบบเพื่อรักษาไว้ หากแต่ก็นำแนวคิดของงานนั้นมาทำใหม่จนเกิดเป็นงานใหม่

3) การหลีกเลี่ยงแนวการเขียนตามขนบเดิม (Kenosis) ความพยายามในการเลี่ยงการเขียนตามแนวทางของนักเขียนรุ่นก่อน ซึ่งเป็นเสมือนกลไกการป้องกันตนเองที่จะไม่ทำงานเขียนซ้ำกับงานที่มีอยู่เดิม ดังนั้น นักเขียนรุ่นหลังจะแสดงความสัมพันธ์กับงานเขียนของนักเขียนรุ่นก่อนน้อยลงซึ่งเป็นการลดทอนอิทธิพลของงานเขียนของนักเขียนดั้งเดิม

เนื่องจากทั้งสามระดับเหมาะสำหรับการพัฒนาความสามารถในการเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับพื้นฐาน ส่วนอีก 3 ระดับ เป็นการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับกวีหรือนักเขียนที่มีประสบการณ์หรือมีผลงานมาแล้ว

2. แนวการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นงานเขียนอย่างอิสระที่เกิดจากความสามารถและการกลั่นกรองความคิดที่แต่ละคนแสดงออกมา เป็นความคิดที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำกับใคร โดยอาศัยความรู้ ความคิด จินตนาการ และประสบการณ์ของตนเอง จนสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาเขียนที่สละสลวยและงดงามทั้งการใช้ถ้อยคำ ความคิดอันเป็นเนื้อหาสาระของงานเขียนที่มีคุณค่าในทางสร้างสรรค์ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ งานเขียนเชิงสร้างสรรค์เน้นที่การใช้ภาษาที่สละสลวยแปลกใหม่ มีความงดงามทางภาษา มีการนำเสนอที่แปลกใหม่น่าสนใจ เนื้อหาที่มีความชัดเจน ตรงประเด็น มีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกัน มีประโยชน์ มีคุณค่าและให้แนวคิดที่แปลกใหม่แก่ผู้อ่าน ด้านกลไกทางภาษาเขียนถูกต้อง มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

ลักษณะของการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีลักษณะต่างๆ โดยพิจารณาในแต่ละด้านดังนี้คือ 1) ด้านความคิด งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ควรเป็นงานเขียนที่มีการเสนอเนื้อหาที่แสดงให้เห็นถึงความคิด จินตนาการที่มีความแปลกใหม่ แตกต่างจากเนื้อหาเดิมๆ โดยทั่วไป ไม่ได้ลอกเลียนแบบผู้อื่น พร้อมทั้งยังเสนอประเด็นอย่างชัดเจน สมจริง นอกจากนั้นยังนำเสนอรูปแบบการเขียนที่แตกต่างไปจากเดิม มีกลวิธีในการนำเสนอที่แตกต่าง แปลกใหม่ออกไป 2) ด้านภาษา งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นงานเขียนที่ใช้สำนวนภาษาที่ดี มีการเลือกสรรถ้อยคำ การสร้างประโยค หรือตัดแปลงให้เกิดสำนวนภาษาที่สละสลวย น่าประทับใจ ให้ความหมายที่ชัดเจน และให้ความรู้สึกลึกลับตาม ทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการและอารมณ์ร่วมกับผู้เขียน และ 3) ด้านคุณค่า งานเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นงานเขียนที่มีลักษณะให้คุณค่าทั้งทางจิตใจและสติปัญญา นั่นคือ เป็นงานเขียนที่ทำให้ผู้อ่านเกิดคุณธรรมภายใน

จิตใจ นอกจากนั้น ยังทำให้เกิดความรู้ ได้แนวทางในการดำเนินชีวิต พัฒนาสติปัญญา มีประโยชน์กับตนเองและสังคม

ประเภทของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ สามารถได้เป็น 6 ประเภท คือ 1) งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบ 2) งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ในเนื้อหา 3) งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ในแนวคิด 4) งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ในกลวิธี 5) การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในสำนวนโวหารและการใช้ถ้อยคำ และ 6) การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในจินตนาการ

ขั้นตอนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ สามารถกำหนดขั้นตอนการสอนได้ดังนี้ 1) ขั้นกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจ 2) ขั้นแลกเปลี่ยนความคิดและสะท้อนความรู้สึก 3) ขั้นลงมือเขียน 4) ขั้นแลกเปลี่ยนชิ้นงาน และ 5) ขั้นแก้ไขชิ้นงานหลังได้ข้อมูลย้อนกลับ สามารถสรุปกรอบแนวคิดการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบาทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มีหลักการในการจัดการเรียนการสอน 3 ประการ ดังนี้

1) การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภท หลักการ และกลวิธีการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นความรู้พื้นฐานสำหรับการกำหนดประเภท องค์ประกอบสาระสำคัญ เพื่อให้สามารถวางแผนการเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้

2) การอ่านวิเคราะห์เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของบทอ่านต่างๆ ที่มีแนวคิด เนื้อหา และกลวิธีการเขียนที่หลากหลายตามแนวคิด “การอ่านผ่านมุมมองใหม่” ของบลูม เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์เพื่อใช้ในการสร้างแรงบันดาลใจ จินตนาการ และความคิดของนักศึกษาในการเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ต่างไปจากเดิม

3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการให้ข้อมูลย้อนกลับร่วมกันระหว่างครูกับนักศึกษาและระหว่างนักศึกษาด้วยกัน เกี่ยวกับร่างงานเขียนครั้งที่ 1 เป็นการขยายขอบเขตความรู้ ความเข้าใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ ดังนี้

1) นักศึกษาสามารถกำหนดสาระสำคัญ วางโครงเรื่องหลัก และเติมรายละเอียดของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ของตนเองจากการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสหบทตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ และจากการนำความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของงานเขียน หลักการ และกลวิธีการเขียนเชิงสร้างสรรค์

2) นักศึกษาสามารถกำหนดเนื้อหา และแนวคิดของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยเชื่อมโยงจินตนาการ ความคิด ประสบการณ์จากการอ่านและการใช้ชีวิตกับตัวบทตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่

3) นักศึกษาสามารถแก้ไขงานและปรับปรุงงานเขียนของตนจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และข้อมูลย้อนกลับของตนเอง เพื่อน และครูได้

ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

เงื่อนไขการจัดการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท ประกอบด้วย 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การวางแผนและเตรียมการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นการวางแผนจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นการวางแผนและเตรียมการของครู ในการเตรียมประสบการณ์เบื้องต้นที่สำคัญจำเป็นสำหรับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้กับนักศึกษาก่อนเรียนรู้ตามขั้นการเรียนการสอน ซึ่งครูใช้สอนในคาบเรียนแรกของภาคการศึกษาเพียงครั้งเดียว และระยะที่ 2 คือ กิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนมี 5 ขั้นย่อย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ระยะที่ 1 การวางแผนและเตรียมการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งมี 2 ส่วน ดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 การเตรียมแผนการเรียนการสอน เป็นการเตรียมการของครูก่อนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การดำเนินการจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ประกอบด้วย การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน และวิธีการวัดและประเมินผล

ส่วนที่ 2 การเตรียมความรู้พื้นฐานด้านการอ่านผ่านมุมมองใหม่ให้นักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านผ่านมุมมองใหม่ ตามแนว Anxiety of Influence ของบลูม 3 ระดับ ซึ่งต้องนำไปใช้ในการเลือกตัวบทที่ 2 สำหรับอ่านวิเคราะห์และเชื่อมโยงกับตัวบทแรกที่ครูเตรียมไว้ รวมทั้งใช้ในการเลือกวิธีการวางแผนการเขียนให้แตกต่างไปจากตัวบทที่เลือกอ่าน

ระยะที่ 2 ชั้นกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน คือ การดำเนินการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบท แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ โดยมีขั้นตอนการเรียนการสอนย่อย ดังนี้

1. **ขั้นสร้างประสบการณ์ และวางแผนการเขียน** คือ การอ่านตัวบทต่างๆ ตามแนวสหบทเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของตัวบทต่างๆ และนำผลการอ่านมาใช้ในการวางแผนกำหนดรูปแบบและแนวเรื่องในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พร้อมทั้งเลือกแนวการสร้างงานเขียนผ่านมุมมองใหม่ โดยมีขั้นตอนการเรียนการสอนย่อย ดังนี้

1.1 ขั้นวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวบทที่ 1 โดยครูกำหนดประเภทของบทอ่านตามประเภทของงานที่นักศึกษาต้องเขียน

1.2 ขั้นค้นคว้าเลือกอ่านตัวบทที่ 2 โดยนักศึกษาค้นคว้าเลือกตัวบทที่ 2 นอกห้องเรียนที่มีองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งสัมพันธ์กับตัวบทที่ 1

หมายเหตุ สำหรับตัวบทที่ 1 และตัวบทที่ 2 ครูจะเตรียมตัวบทที่ 1 และตัวบทที่ 2 ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ไว้ให้นักศึกษาเลือกอ่านตามความสนใจและความถนัด นอกจากนี้หากนักศึกษาต้องการเลือกตัวบทที่ตนเองสนใจนอกเหนือจากที่ครูกำหนดให้เลือก ครูก็สามารถเปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถเลือกค้นคว้าตัวบทที่ 1 และตัวบทที่ 2 ได้เองตามความสมัครใจ

2. **ขั้นเชื่อมโยงตัวบท** คือ ขั้นที่นักศึกษารับวิเคราะห์ตัวบทที่ 2 เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทสองตัวบท (ตัวบทที่ 1 และตัวบทที่ 2) โดยมีขั้นตอนการเรียนการสอนย่อย ดังนี้

2.1 อ่านวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวบทที่ 2 เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์หรือความแตกต่างกับตัวบทที่ 1

2.2 สรุปลักษณะเหมือนและต่างของตัวบทที่ 1 และ 2 พร้อมระบุเหตุผลตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่โดยมีประเด็นในการวิเคราะห์ ดังนี้

ก) วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวบทที่ 2 กับตัวบทที่ 1

ข) วิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนระหว่างตัวบทที่ 2 กับตัวบทที่ 1

ค) สรุปแนวการสร้างตัวบทใหม่ตามลักษณะใดลักษณะหนึ่งของแนวคิด

Anxiety of Influence

3. **ขั้นร่างงานเขียน** คือ ขั้นที่นักศึกษาร่างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์จากการอ่านตามแนวสหบทและแนวทางการสร้างตัวบทที่นักศึกษาเลือก โดยมีขั้นตอนย่อย ดังนี้

3.1 กำหนดระดับการปรับให้เกิดความต่างจากตัวบทที่ 1 และ 2 นักศึกษากำหนดระดับการปรับงานเขียนของตนเองให้ต่างจากตัวบทที่ 1 และ 2 ตามแนวทางการอ่านผ่านมุมมองใหม่ (Clinamen หรือ Tessra หรือ Kenosis)

3.2 กำหนดองค์ประกอบที่จะปรับให้ต่างไปจากเดิม โดยนักศึกษากำหนดองค์ประกอบที่จะปรับของงานเขียน

3.3 กำหนดแนวคิด (แก่นเรื่อง) สำคัญที่ต้องการนำเสนอ โดยนักศึกษากำหนดแนวคิดของเรื่องที่จะเขียน

3.3 กำหนดโครงเรื่องของตนเอง โดยนักศึกษาวางโครงเรื่องหลักและ กำหนดลักษณะนิสัยตัวละครของเรื่องที่จะเขียน

3.4 เติมรายละเอียดของงานเขียน โดยนักศึกษายืนยันงานเขียนฉบับร่างตามโครงเรื่องและแนวทางที่ได้กำหนดไว้

4. **ขั้นประเมินผลงาน** คือ ขั้นที่นักศึกษาร่วมกันพิจารณาให้ข้อมูลย้อนกลับและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับงานเขียนของตนเองและเพื่อน

4.1 การให้ข้อมูลย้อนกลับด้วยตนเอง นักศึกษาวิเคราะห์งานเขียนฉบับร่างของตนเองตามเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้าน ในประเด็นวิเคราะห์ดังนี้ 1) ข้อดีของงานเขียน 2) ข้อบกพร่องของงานเขียน และ 3) แนวทางการแก้ไข

4.2 การให้ข้อมูลย้อนกลับโดยเพื่อน นักศึกษาแลกเปลี่ยนงานเขียนกับเพื่อนและวิเคราะห์งานเขียนฉบับร่างของเพื่อนตามเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้คือ 1) ด้านเนื้อหา จินตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียน 2) ด้านการเรียบเรียงความคิด 3) ด้านการใช้ภาษา และ 4) ด้านคุณค่าของงานเขียน

4.3 ประมวลผลข้อมูลย้อนกลับ นักศึกษานำผลการให้ข้อมูลย้อนกลับของตนเองและเพื่อนมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการปรับแก้ไขงานเขียนฉบับร่าง

4.5 ครูเป็นผู้ตรวจสอบและเสนอแนะ นักศึกษานำงานเขียนฉบับร่างที่ได้ปรับปรุงแก้ไขจากตนเองและเพื่อนแล้วให้ครูตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะอีกครั้ง

2.5 **ขั้นเติมเต็มงานเขียนให้สมบูรณ์** (นอกห้องเรียน) คือ ขั้นที่นักศึกษาวิเคราะห์ข้อบกพร่องงานเขียนของตนเองจากข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับทั้งหมด แล้วนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในการแก้ไขและสร้างชิ้นงานที่สมบูรณ์มากขึ้น โดยทำนอกห้องเรียน โดยมีกิจกรรมย่อย ดังนี้

5.1 นำผลการประเมินและข้อมูลย้อนกลับมากำหนดประเด็นการปรับแก้

5.2 ปรับแก้ไขงานจนได้ชิ้นงานฉบับสมบูรณ์ นักศึกษานำประเด็นข้อมูลย้อนกลับจากเพื่อนและครูไปเป็นข้อมูลในการปรับแก้ไขชิ้นงานให้สมบูรณ์

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอน

การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบาท เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ ดำเนินการวัดและประเมินผล ทั้งในระหว่างและหลังการจัดการเรียนการสอน โดยครูเป็นผู้ประเมินในแต่ละขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. การประเมินความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์และการตรวจผลงานเขียน โดยใช้เกณฑ์การประเมินงานเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์

2. การประเมินการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ วิพากษ์ การตั้งคำถาม การให้ข้อมูลย้อนกลับและการอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยใช้การสังเกตและการบันทึกพฤติกรรม นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการประเมินงานเขียนของเพื่อน และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง โดยใช้แบบการให้ข้อมูลย้อนกลับและการเขียนบันทึกการเรียนรู้

บทบาทครูและบทบาทนักศึกษา

ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน	บทบาทครู	บทบาทนักศึกษา
ระยะที่ 1 การวางแผนและเตรียมการเรียนรู้ของนักศึกษา ครูใช้เพียงครั้งเดียวก่อนใช้รูปแบบการเรียนการสอนในชั้นเรียน ส่วนที่ 1 การเตรียมแผนการเรียนการสอน ส่วนที่ 2 การปฐมนิเทศความรู้พื้นฐานด้านการอ่านผ่านมุมมองใหม่ให้นักศึกษา	- ครูวางแผนการเรียนการสอนเพื่อเตรียมเนื้อหา กิจกรรม ตัวบทอ่าน และสื่อการเรียนการสอนต่างๆ ให้สอดคล้องกับเรื่องที่จะสอน - ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แนวทางการอ่านผ่านมุมมองใหม่ และการประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์	- นักศึกษาเรียนรู้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แนวทางการอ่านผ่านมุมมองใหม่ และการประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามกิจกรรมที่ครูจัดให้
ระยะที่ 2 ชั้นกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน 1. ชั้นสร้างประสบการณ์และวางแผนการเขียน 1.1 ชั้นวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวบทที่ 1 1.2 ชั้นค้นคว้าเลือกอ่าน	1. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษาทบทวนความรู้เกี่ยวกับประเภทของงานเขียนเพื่อใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยกิจกรรมกลุ่ม หรือการสะท้อนประสบการณ์เกี่ยวกับการอ่านของนักศึกษา 2. ครูกระตุ้นประสบการณ์การอ่านของนักศึกษาโดยนำตัวบทที่ 1 ให้นักศึกษาเลือกอ่านตามความสนใจ และวิเคราะห์องค์ประกอบตัวบทที่ 1 3. ครูกระตุ้นนักศึกษาด้วยคำถาม	1. นักศึกษาทบทวนความรู้เกี่ยวกับประเภทของงานเขียน โดยกิจกรรมกลุ่ม หรือสะท้อนประสบการณ์เกี่ยวกับการอ่านงานเขียนประเภทต่างๆ 2. นักศึกษาเลือกอ่านตัวบทที่ 1 จากที่ครูนำมาให้ และอ่านวิเคราะห์ตัวบทที่ 1 ตามความสนใจ

ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน	บทบาทครู	บทบาทนักศึกษา
ตัวบทที่ 2	เพื่อให้ให้นักศึกษาเห็นความแตกต่างของตัวบทต่างๆ พร้อมทั้งกระตุ้นให้นักศึกษาค้นคว้าเลือกอ่านตัวบทที่ 2	3. นักศึกษาสรุปการวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวบทที่ 1 เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับตัวบทที่ 2 ที่ค้นคว้านอกห้องเรียน
<p>2. ขั้นเชื่อมโยงตัวบท</p> <p>2.1 อ่านวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวบทที่ 2</p> <p>2.2 สรุปความเหมือนและต่างของตัวบทที่ 1 และ 2 พร้อมระบุเหตุผล</p>	<p>1. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษาได้ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ตัวบทที่ 2 ตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ ที่จะนำไปใช้ในการเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์</p> <p>2. ครูกระตุ้นให้นักศึกษาวิเคราะห์ความเหมือนและความต่างของตัวบทที่ 1 และ ตัวบทที่ 2 พร้อมระบุเหตุผลตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ ตามประเด็นที่กำหนด</p> <p>3. ครูกระตุ้นให้นักศึกษานำเสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวบททั้งสองโดยให้นักศึกษานำเสนอหน้าชั้นเรียนพร้อมทั้งใช้คำถามกระตุ้นในการนำเสนอ</p>	<p>1. นักศึกษาเรียนรู้สาระเกี่ยวกับการวิเคราะห์ตัวบทและวิเคราะห์ตัวบทที่ 2ตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ ที่เป็นพื้นฐานในการเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ของตนเอง</p> <p>2. นักศึกษาวิเคราะห์ความเหมือนและความต่างของตัวบทที่ 1 และตัวบทที่ 2 ตามประเด็นที่ครูกำหนดให้</p> <p>3. นักศึกษานำเสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวบททั้งสองหน้าชั้นเรียน</p>
<p>3. ขั้นร่างงานเขียน</p> <p>3.1 กำหนดระดับการปรับให้เกิดความต่างจากตัวบทที่ 1 และ 2</p> <p>3.2 กำหนดองค์ประกอบที่จะปรับให้ต่างไปจากเดิม</p> <p>3.3 กำหนดแนวคิด (แก่น</p>	<p>1. ครูกระตุ้นนักศึกษาให้วางโครงเรื่องนิทานที่จะเขียนก่อนการลงมือเขียน โดยกำหนดระดับการปรับให้เกิดความแตกต่างจากตัวบทที่ 1 หรือ</p> <p>2 กำหนดองค์ประกอบของงานเขียนที่จะปรับให้ต่างไปจากเดิม กำหนดแนวคิดสำคัญที่ต้องการนำเสนอใน</p>	<p>1. นักศึกษาวางโครงเรื่องของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ของตนเอง โดยกำหนดระดับการปรับงานเขียนให้แตกต่างจากตัวบททั้งสอง กำหนดองค์ประกอบของงานเขียนที่ต้องการปรับ กำหนดแนวคิด</p>

ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน	บทบาทครู	บทบาทนักศึกษา
<p>เรื่อง) สำคัญที่ต้องการนำเสนอ</p> <p>3.4 กำหนดโครงเรื่องของตนเอง</p> <p>3.5 เติมรายละเอียดของงานเขียน</p>	<p>งานเขียนของตน และกำหนดโครงเรื่องของงานเขียน โดยใช้ประเด็นดังนี้คือ 1) นักศึกษาได้ปรับประเด็นใดบ้างจากตัวบทที่เลือก เพราะเหตุใด 2) นักศึกษาเพิ่มเติมประเด็นใดบ้างจากตัวบทที่เลือก การเพิ่มเติมนำมาจากอะไร เพราะเหตุใด 3) นักศึกษายังคงประเด็นใดไว้บ้างจากตัวบทที่เลือกเพราะเหตุใด และ 4) งานเขียนชิ้นใหม่ที่สร้างตามแนวสหพแบบใด</p> <p>2. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษาเติมรายละเอียดของเขียนชิ้นใหม่จากการวางโครงเรื่อง</p>	<p>สำคัญของงานเขียน และกำหนดรายละเอียดต่างๆ ตามประเด็นที่ครูกำหนดให้</p> <p>2. นักศึกษาเพิ่มเติมรายละเอียดของงานเขียนต่างๆ จากโครงเรื่องที่ได้วางไว้แล้ว</p>
<p>4. ชั้นประเมินผลงาน</p> <p>4.1 การให้ข้อมูลย้อนกลับด้วยตนเอง</p> <p>4.2 การให้ข้อมูลย้อนกลับโดยเพื่อน</p> <p>4.3 ประมวลผลข้อมูลย้อนกลับ</p> <p>4.4 ครูเป็นผู้ตรวจสอบและเสนอแนะ</p>	<p>1. ครูกระตุ้นนักศึกษาให้เห็นความสำคัญของการประเมินงานเขียนด้วยตนเอง โดยใช้คำพูดในทางบวกเพื่อให้ทราบข้อดีข้อบกพร่องในงานเขียนของตนพร้อมปรับปรุงแก้ไขให้งานเขียนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น</p> <p>2. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษาเรียนรู้ในการประเมินงานเขียนตามหลักเกณฑ์การประเมินงานเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างถูกต้องและไม่มียอคติ พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนและยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน</p> <p>3. ครูประเมินงานเขียนของนักศึกษาหลังจากที่นักศึกษาประเมินตนเอง</p>	<p>1. นักศึกษาเรียนรู้ในการประเมินงานเขียนด้วยตนเองเพื่อสามารถแก้ไขปรับปรุงงานเขียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น</p> <p>2. นักศึกษาเรียนรู้ทักษะการประเมินงานเขียนตามเกณฑ์การประเมินงานเขียนอย่างถูกต้องและไม่มียอคติ และยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน</p> <p>3. นักศึกษานำผลงานเขียนที่ได้ปรับปรุงแก้ไขจากการประเมิน</p>

ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน	บทบาทครู	บทบาทนักศึกษา
	และให้เพื่อนประเมินเรียบร้อยแล้ว เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไขงานเขียนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น	ตนเองและจากผลการประเมินของเพื่อนมาปรับปรุงแก้ไข และนำมาให้ครูประเมิน
<p>5. ขั้นเติมเต็มงานเขียนให้สมบูรณ์</p> <p>5.1 นำผลการประเมินและข้อมูลย้อนกลับมากำหนดประเด็นการปรับแก้</p> <p>5.2 ปรับแก้ไขงานจนได้ชิ้นงานฉบับสมบูรณ์</p>	<p>- ครูกระตุ้นนักศึกษาให้นำความรู้ด้านเนื้อหา และกลวิธีการเขียน รวมทั้งข้อมูลย้อนกลับที่ได้จากตนเอง เพื่อนและครูมาวิเคราะห์เพื่อหาปรับแก้ไขและสร้างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ฉบับสมบูรณ์</p>	<p>- นักศึกษาวิเคราะห์ผลการประเมินงานเขียนที่ได้รับจากตนเอง เพื่อน และครูมาใช้ในการปรับแก้ไขและสร้างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ฉบับสมบูรณ์</p>

แนวทางการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้

การนำรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทไปใช้ ครูควรดำเนินการดังนี้

1. การวิเคราะห์รายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอน

ครูควรทำความเข้าใจอย่างละเอียดในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทนี้ โดยศึกษาหลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเรียนการสอน รวมทั้งการวัดและประเมินผลอย่างละเอียด เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการเขียนของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลแก่นักศึกษาตามที่ครูคาดหวังไว้

2. การวิเคราะห์แนวการอ่านผ่านมุมมองที่ใช้เป็นฐานการจัดการเรียนการสอน

ครูควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ ของ บลูม อย่างละเอียด เนื่องจากแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ เป็นแนวทางเกี่ยวกับการอ่านวรรณคดีวรรณกรรม ดังนั้นเพื่อนำมาปรับใช้ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ครูจึงควรมีความเข้าใจอย่างละเอียดและชัดเจนเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3. การวิเคราะห์เนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอน

ครูควรวิเคราะห์เนื้อหาของรายวิชาที่สอนอย่างละเอียดตามขั้นตอนการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อให้ทราบขอบเขตของเนื้อหาสาระที่จะคัดเลือกรายวิชาที่สอนตามระดับความยากง่ายอย่างไร และใช้ประเภทงานเขียนใดบ้าง เช่น ในการจัดการเรียนการสอนเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยดำเนินการในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตประเภทของงานเขียนคือ บันทึกลงคิด โดยกำหนดไว้ 3 ประเภท ได้แก่ นิทาน เรื่องสั้น และนวนิยาย ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์เนื้อหาและจัดลำดับความยากง่ายของงานเขียนทั้ง 3 ประเภท เพื่อให้นักศึกษาได้เขียนงานเขียนที่มีความซับซ้อนน้อย และมีขนาดสั้น นั่นคือ นิทาน ไปสู่งานเขียนที่มีความซับซ้อนมาก และมีขนาดยาว คือนวนิยาย นั่นเอง ไปสู่หลังจากนั้นจึงวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเลือกตัวบทที่เหมาะสมให้นักศึกษา เพราะการเลือกตัวบทที่มีความเหมาะสมและมีความสัมพันธ์กับตัวบทอื่นๆ จะทำให้นักศึกษาเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ทางการอ่านผ่านมุมมองใหม่ได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

4. การเขียนแผนการจัดการเรียนการสอน

ครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนของรูปแบบฯ โดยลำดับแผนการจัดการเรียนการสอนตามความยากง่ายของประเภทของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะการเขียนตามลำดับขั้น และสามารถใช้ความรู้และทักษะพื้นฐานในหน่วยการเรียนรู้แรกเป็นพื้นฐานในการฝึกฝนการเขียนในหน่วยต่อไป ทั้งนี้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนการสอนครูควรใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนที่หลากหลายเพื่อช่วยส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้ และประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน

5. การเตรียมความพร้อมของครู

ผู้สอนต้องเตรียมความรู้ของตน ทั้งในส่วนของกระบวนการเขียนของงานเขียนประเภทต่างๆ และตัวบทต่างๆ ตามประเภทของงานเขียนที่ต้องการให้นักศึกษาฝึกเขียน โดยวิเคราะห์และทำความเข้าใจสาระคำอธิบายรายวิชา ประเภทของงานเขียนต่างๆ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการนำเสนอเนื้อหาให้กับนักศึกษาได้อย่างถูกต้อง

6. การเตรียมวิธีสอนและเทคนิคการสอน

การจัดการเรียนการสอนที่ดีนอกจากจะมาจากการเตรียมการอย่างเป็นระบบแล้ว ในการจัดการเรียนการสอนที่ดี ครูควรใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนที่หลากหลาย และเหมาะสมกับเนื้อหาสาระที่สอนและวัยของนักศึกษา วิธีการสอนและเทคนิคการสอนที่ครูสามารถนำมาใช้เพื่อช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษา มีดังนี้

1) วิธีสอนแบบอุปนัย เป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาสรุปมโนทัศน์และหลักการ

เขียนเชิงสร้างสรรค์ องค์ประกอบของงานเขียนประเภทต่างๆ จากการวิเคราะห์ตัวบทตามประเภทของงานเขียน และนำไปประยุกต์ใช้ในการเขียนงานเขียนของตน โดยครูควรเลือกตัวอย่างงานเขียน และตัวบทที่มีรูปแบบเนื้อหาที่ถูกต้อง น่าสนใจ สอดคล้องกับงานเขียนที่ต้องการให้นักศึกษาเขียน เพื่อให้

นักศึกษาเรียนรู้ทั้งหลักการ องค์ประกอบของงานเขียน ลักษณะการใช้ภาษา และเนื้อหา จินตนาการที่เกี่ยวกับงานเขียนที่จะเขียน

2) เทคนิคการใช้ผังกราฟิก (Graphic organizer) ซึ่งเป็นแผนผังทางความคิดที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลการเขียนเชิงสร้างสรรค์และการอ่านผ่านมุมมองใหม่ ทำให้นักศึกษาเห็นความสัมพันธ์โครงสร้างของความรู้และทำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้นๆ ได้ง่ายขึ้น อีกทั้งยังช่วยจัดข้อมูลที่กระจัดกระจายให้มีความเป็นระบบระเบียบ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยครูควรนำเสนอรูปแบบของผังกราฟิกที่หลากหลาย เช่น ผังความคิด (mind map) ผังมโนทัศน์ (concept map) ผังแมงมุม (spider map) ผังก้างปลา (fishbone map) เป็นต้น และควรกระตุ้นให้นักศึกษาเลือกใช้ผังกราฟิกที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการใช้

3) การใช้เทคนิคการตั้งคำถามที่กระตุ้นให้นักศึกษาได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง การใช้คำถามจะเป็นการนำนักศึกษาไปสู่คำตอบที่ครูคาดหวังจากนักศึกษา และควรเสริมแรงและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากคำตอบของนักศึกษา

4) การให้ข้อมูลย้อนกลับ ครูควรเลือกใช้เทคนิคที่หลากหลายเพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้และช่วยให้นักศึกษาได้ฝึกฝนทักษะการให้และรับรู้ข้อมูลย้อนกลับหลากหลายรูปแบบ เช่น การให้ข้อมูลย้อนกลับด้วยตนเอง (Self-feedback) การจัดคู่และแลกเปลี่ยนกันอ่าน (exchange paper)

5) การยกเหตุการณ์ที่คุ้นเคยขึ้นเปรียบเทียบ เป็นวิธีการเชื่อมโยงสิ่งใหม่ที่นักศึกษาได้เรียนรู้กับชีวิตจริง หรือสิ่งที่นักศึกษาเรียนรู้อยู่แล้ว หรือโยงเข้าสู่บริบทการเรียนรู้ที่นักศึกษาต้องพบในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เข้าใจสิ่งที่เรียนได้ง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น

7. การเตรียมสื่อการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนครูควรเตรียมสื่อการเรียนการสอนที่จะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้และฝึกฝนทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในแต่ละชั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เช่น การเตรียมตัวบทตามประเภทของงานเขียนเพื่อให้นักศึกษาได้เลือกอ่าน และเสริมสร้างประสบการณ์ทางการอ่าน การเตรียมตัวอย่างงานเขียนที่มีคุณภาพและสร้างสรรค์ เพื่อให้นักศึกษาได้แนวทางการเขียนที่มีความหลากหลายทั้งในด้านเนื้อหา จินตนาการ การเรียบเรียงความคิด และกลวิธีการเขียน

8. การเตรียมแบบประเมินนักศึกษา

การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทควรเตรียมแบบประเมินนักศึกษาเพื่อใช้ในการประเมินความรู้ความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ ของนักศึกษาทั้งในระหว่างและหลังการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักศึกษาได้ใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาระดับความสามารถในการเขียนของตนเอง

แบบประเมินที่ใช้ได้แก่ แบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ ทั้งแบบปรนัยและอัตนัย เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งครูสามารถดูตัวอย่างเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ และเลือกใช้หรือดัดแปลงให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนได้

แนวทางการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้

การใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหพหุมีเงื่อนไขในการใช้รูปแบบดังต่อไปนี้

1. เงื่อนไขด้านครู

รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหพหุเป็นรูปแบบที่มุ่งพัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาทั้งในด้านเนื้อหา จินตนาการและลักษณะเฉพาะของงานเขียน การเรียบเรียงความคิด การใช้ภาษา และการนำเสนอคุณค่าของงานเขียน ดังนั้น ครูจึงต้องมีความรู้ทั้งในด้านหลักการของรูปแบบของงานเขียนในแต่ละประเภท มีความชำนาญในแต่ละขั้นตอนการเขียน เพื่อที่จะสามารถประเมินและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการเขียนงานเขียนแก่นักศึกษาได้

นอกจากนี้รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหพหุดังกล่าว มุ่งเน้นให้นักศึกษาสร้างชิ้นงานจากการอ่านตัวบทโดยใช้แนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ ดังนั้น ครูจึงต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการอ่านวรรณคดี วรรณกรรมต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทต่างๆ ได้ เพื่อกระตุ้นและวิเคราะห์ความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทเพื่อเป็นตัวอย่าง หรือแนวทางให้นักศึกษาได้เข้าใจอย่างชัดเจน

2. เงื่อนไขด้านเวลา

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบที่มุ่งพัฒนาทักษะการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งมีหลายประเภท และแต่ละประเภทมีลักษณะเฉพาะและระดับความยากง่ายที่แตกต่างกัน ดังนั้น ครูที่จะนำรูปแบบการเรียนการสอนนี้ไปใช้จะต้องวางแผน กำหนดระยะเวลาในการสอนให้ครอบคลุมประเภทของงานเขียนนั้นๆ พร้อมทั้งต้องกำหนดระยะเวลาให้มากเพียงพอที่จะทำให้นักศึกษาได้ฝึกฝนงานเขียนในแต่ละขั้นตอนได้อย่างเต็มที่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3. เงื่อนไขด้านนักศึกษา

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบที่นำไปทดลองใช้กับนักศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย อย่างไรก็ตาม ครูสามารถนำรูปแบบนี้ไปใช้กับนักเรียน นักศึกษาในระดับการศึกษาและสาขาวิชาอื่นๆ ได้ โดยครูต้องวิเคราะห์ความรู้และประสบการณ์เดิมของนักเรียน นักศึกษา เพื่อจัดเตรียมตัวบท ประเภทของงานเขียน สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับนักเรียน นักศึกษา รวมทั้งการเตรียมความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นก่อนการฝึกทักษะการเขียน

โดยเฉพาะการเตรียมความรู้เกี่ยวกับแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับ
นักเรียน นักศึกษาในแต่ละระดับชั้นด้วย

ภาคผนวก ค
ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนการสอน

แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชา 465 447 การเขียนเชิงสร้างสรรค์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เบิกบานงานเขียนเรื่องสั้น

จำนวน 10 คาบเรียน

สาระการเรียนรู้

เรื่องสั้น คือ งานเขียนที่แต่งขึ้นเป็นเรื่อง มีขนาดสั้น และไม่ซับซ้อน องค์ประกอบของลักษณะเรื่องสั้นมีความกระชับ รัดกุม สามารถอ่านจบในเวลาสั้น เรื่องสั้นเป็นรูปแบบการเขียนบันเทิงคดีที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง ดังนั้นการเขียนเรื่องสั้นเชิงสร้างสรรค์ ผู้เขียนต้องใช้ความสามารถทางภาษาและประสบการณ์เป็นอย่างมาก การพัฒนาทักษะการเขียนเรื่องสั้นจากประสบการณ์การอ่านด้วยทบทประเภทเรื่องสั้นจะทำให้นักศึกษาเป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้ภาษาในการดำเนินเรื่อง และใช้ประสบการณ์ในการนำเสนอเรื่องราวต่างๆ อย่างถูกต้องเหมาะสมและน่าสนใจ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องสั้น การเขียนเรื่องสั้นตามแนวทางการอ่านตามแนวสหบท และสามารถเขียนเรื่องสั้นเชิงสร้างสรรค์ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อเรียนเรื่องเบิกบานงานเขียนเรื่องสั้นแล้ว นักศึกษาสามารถ

ด้านพุทธิพิสัย

1. อธิบายความหมาย ลักษณะและองค์ประกอบของเรื่องสั้นเพื่อเป็นพื้นฐานในการอ่านเรื่องสั้นได้
2. จำแนกแนวเรื่องในการเขียนงานเขียนเรื่องสั้นเชิงสร้างสรรค์ ได้
3. ทบทวนแนวทางการสร้างงานเขียนชิ้นใหม่ได้อย่างถูกต้อง

4. อธิบายหลักการอ่านเรื่องสั้นตามแนวสหบทได้
5. จำแนกประเภทของเรื่องสั้นเพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดแนวเรื่องในการเขียนเรื่องสั้นเชิงสร้างสรรค์ได้

ด้านทักษะพิสัย

1. อ่านและวิเคราะห์เรื่องสั้นตามองค์ประกอบต่างๆ ของเรื่องสั้น ได้
2. เลือกแนวทางการสร้างงานเขียนชิ้นใหม่ให้เหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของตนเองได้
3. วิเคราะห์ตัวบทประเภทเรื่องสั้นตามแนวสหบท ของเฮโรว์ บลูมได้
4. วางโครงเรื่องเรื่องสั้น โดยใช้ผลของการอ่านตามแนวสหบทได้
5. ร่างงานเขียนเรื่องสั้นเชิงสร้างสรรค์จากการอ่านตามแนวสหบทและการสร้างงานเขียนได้
6. วิเคราะห์ข้อดี ข้อบกพร่องและแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องจากงานเขียนของตนเองได้
7. ประเมินงานเขียนประเภทเรื่องสั้นตามเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างเหมาะสม
8. เขียนเรื่องสั้นเชิงสร้างสรรค์จากการปรับแก้ไขตามการประเมินของตนเองและเพื่อนได้

ด้านจิตพิสัย

1. ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนได้
2. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
3. บอกคุณค่าของการประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยตนเองได้
4. แนะนำและให้ข้อเสนอแนะในงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามแนวทางการอ่านผ่านมุมมองใหม่ได้

สาระการเรียนรู้

ความหมายของเรื่องสั้น

เรื่องสั้น หมายถึง งานเขียนที่แต่งขึ้นเป็นเรื่อง มีขนาดสั้นและไม่ซับซ้อน ดำเนินเรื่องมีจุดมุ่งหมายเดียว มีผลอย่างเดียว ใช้เวลาในการดำเนินเรื่องสั้นรวดเร็ว บทสนทนารัดกุม มีรายละเอียดไม่มากนัก

ลักษณะของเรื่องสั้น

ลักษณะของเรื่องสั้นที่ดี ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีโครงเรื่องเพียงโครงเรื่องเดียว
2. มีตัวละครน้อย
3. มีนาฏกาสำคัญของตัวละครเพียงอย่างเดียว
4. เป็นเรื่องที่เกิดในเวลาสั้นๆ
5. มีความรัดกุมทั้งด้านการบรรยาย ฉาก และตัวละคร
6. มีความยาวไม่มากนัก

องค์ประกอบของเรื่องสั้น

องค์ประกอบของเรื่องสั้นมีความคล้ายคลึงกับนวนิยาย แต่มีรายละเอียดแตกต่างกัน ซึ่งองค์ประกอบของเรื่องสั้นมีดังต่อไปนี้

1. แนวคิดหรือแก่นเรื่อง จะเป็นแก่นของเนื้อเรื่อง และมีรายละเอียดขยายแนวคิดออกไป แนวคิดของเรื่องสั้นเป็น “สาร” ที่ผู้เขียนต้องการบอกผู้อ่าน
2. โครงเรื่อง เรื่องสั้นจะมีโครงเรื่องที่ชัดเจน ไม่ซับซ้อน และดำเนินไปตามแนวคิด
3. เนื้อเรื่อง เป็นเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่นำมาเขียนเรียบเรียงตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง มีลักษณะแสดงความเป็นจริงของชีวิตและสังคม
4. ตัวละคร เรื่องสั้นจะมีตัวละครหลัก 1-2 ตัว
5. ฉาก/บรรยากาศ เรื่องสั้นมักไม่บรรยายฉากอย่างละเอียดชัดเจนนัก จะบรรยายสั้นๆ เพียงเล็กน้อย ฉากจะมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อ

พฤติกรรมของตัวละคร รวมทั้งมีความสอดคล้องกับโครงเรื่องและแนวคิดของเรื่อง

ประเภทของเรื่องสั้น

การแบ่งประเภทของเรื่องสั้นนั้น สามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภทคือ

1. เรื่องสั้นชนิดผูกเรื่อง (Plot Story) คือ เรื่องสั้นที่ให้ความสำคัญแก่โครงเรื่องเป็นพิเศษ ผู้แต่งมักจะสร้างสถานการณ์แปลกๆ ชับซ้อน ชวนฉงน และมักจบลงในลักษณะที่ผู้อ่านคาดไม่ถึง เช่น เรื่อง สร้อยคอที่หายไป สัญชาติญาณมืด เป็นต้น
2. เรื่องสั้นชนิดเน้นแนวคิด (Theme Story) คือ เรื่องสั้นที่ผู้แต่งต้องการเสนอแนวคิดหรือทฤษฎีบางอย่างใดอย่างหนึ่งของตนมาซึ่งผู้อ่านเป็นสำคัญ เพื่อให้ประโยชน์ทางความบันเทิงและทางปัญญาไปพร้อมกัน เช่น ถนนสายที่นำไปสู่ความตาย ของ วิทยากร เชียงกุล
3. เรื่องสั้นชนิดเน้นตัวละคร (Character Story) คือ เรื่องสั้นที่ผู้แต่งถือว่าตัวละครเป็นองค์ประกอบสำคัญของเรื่อง ผู้แต่งจึงนิยมเขียนถึงลักษณะหรืออุปนิสัยอย่างใดอย่างหนึ่งของตัวละครให้เห็นเด่นชัดเป็นพิเศษ เพื่อชี้ให้ผู้อ่านเห็นว่า ลักษณะหรืออุปนิสัยดังกล่าวนี้เองที่นำผลอย่างใดอย่างหนึ่งมาสู่ตัวละครเองหรือคนอื่น เช่น เรื่อง คุณย่าพิ้ง ของ ครูเทพ เรื่อง มอม ของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช
4. เรื่องสั้นชนิดเน้นบรรยากาศ (Atmosphere Story) คือ เรื่องสั้นที่ผู้แต่งต้องการเน้นบรรยากาศของเรื่องให้ดูสมจริง จนผู้อ่านเกิดความรู้สึกเหมือนกับว่าได้ร่วมรับรู้เหตุการณ์นั้นๆ ด้วยตนเอง เรื่องสั้นชนิดนี้มักเป็นเรื่องเกี่ยวกับการสืบสวน อาชญากรรม หรือ เป็นเหตุการณ์ที่น่าตื่นเต้นระทึกใจ เช่น เรื่อง ภาพเขียนที่หายไป ของ วาณิช จรุงกิจอนันต์

นอกจากนี้ยังมีการแบ่งประเภทของเรื่องสั้นตามลักษณะการแสดงออกของนักเขียน รูปแบบและเนื้อหาไว้ 5 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มอรรถนิยาม (Realism) ลักษณะการเขียนจะใช้การบรรยายฉาก ตัวละคร ตลอดจนการสร้างปัญหาและข้อขัดแย้งต่างๆ เป็นไปในเชิง “สมจริง” ทั้งหมด การดำเนินเรื่องมักจะเรียบง่ายและเข้าใจได้ทันที เช่น เรื่องพระช่วย ของ สุจิตต์ วงษ์เทศ เป็นต้น
2. กลุ่มสัญลักษณ์ (Symbolism) ลักษณะการเขียนจะใช้สัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่งปรากฏในการบรรยายฉาก ตัวละคร ซึ่งรวมทั้งการสร้างปัญหาและข้อขัดแย้งต่างๆ การดำเนินเรื่องมักใช้กลวิธี “ย้อนกลับไปที่กลับมา” แสดงความซับซ้อนของจิตใต้สำนึก เช่น แวนดาไม่มีกระจก ของ นิพนธ์ จิตรกรรม เป็นต้น
3. กลุ่มเหนือจริง (Surrealism) ลักษณะการเขียนจะใช้สิ่งที่ดูเหมือนเป็นจริงมาเปรียบเทียบกับเรื่องราวที่เป็นไปได้และเป็นไปไม่ได้ บางครั้งใช้สัญลักษณ์ บางครั้งใช้การเล่าเรื่องที่เป็นโลกแห่งภาพฝัน เช่น รถไฟเด็กเล่น ของ สุชาติ สวัสดิ์ศรี เป็นต้น
4. กลุ่มกระเทาะสังคม (Satirical) ลักษณะการเขียนเป็นไปในเชิงสมจริง หากแต่เสียดสีสะท้อนภาพสังคม ทำนองคล้ายกับเป็นนิทานเปรียบเทียบ

เช่น ข้าพเจ้ามิใช่ข้าพเจ้า ของ บัณฑิต ศิริชัยวงศ์ และ ถิ่นคือต้นไม้ ของ ไมตรี ลิมปิชาติ

5. กลุ่มแปลกแยก (Alienation) ลักษณะการเขียนมีจุดอยู่ตรงที่สังเกตเห็นว่าสภาพมนุษย์ในสังคมปัจจุบันถูกตัดขาดจากความเชื่อและกฎเกณฑ์แบบเก่า การดำเนินเรื่องค่อนข้างเป็นราฟิงของจิตใต้สำนึก เป็นส่วนมาก บางทีก็ใช้การเปรียบเทียบกับสัญลักษณ์และการเสียดสีเยาะเย้ยมาอธิบายถึงการกระทำของตัวละครลักษณะที่ไร้เหตุผล สิ้นหวังและถูกสังคมเมินหน้า เช่น เรื่อง กรอบหน้าต่าง ของ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล เป็นต้น

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น (10 คาบเรียน)				
ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อการเรียนรู้	ผลงาน
<p>1. ขั้นสร้างประสบการณ์ และวางแผนการเขียน (2 คาบเรียน)</p> <p>1.1 สร้างประสบการณ์และวางแผนการเขียน (100 นาที) :</p> <p>1) ครูสุ่มนักศึกษาจำนวน 2 คน ยกตัวอย่างเรื่องสั้นที่ประทับใจพร้อมเล่าเรื่องย่อให้เพื่อนในชั้นเรียนฟังพร้อมอธิบายถึงสาเหตุของความประทับใจเรื่องสั้นดังกล่าว และสอบถามแนวเรื่องของเรื่องสั้นที่นักศึกษาชื่นชอบ (10 นาที)</p> <p>2) นักศึกษาร่วมกันอภิปรายถึงความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องสั้นที่นักศึกษาได้เคยเรียนมาแล้ว โดยอภิปรายในประเด็นดังต่อไปนี้ 1) ความหมายของเรื่องสั้น 2) ประเภทของเรื่องสั้น และ 3) องค์ประกอบของเรื่องสั้น (30 นาที)</p> <p>3) นักศึกษาสรุปประเด็นในการอภิปรายทั้ง 4 ประเด็นด้วยภาษาของตนเองในใบงานที่ 1 (10 นาที)</p>	<p>- ครูกระตุ้นนักศึกษาให้เกิดเจตคติที่ดีต่องานเขียนที่จะต้องฝึกเขียน โดยให้นักศึกษาแสดง ความประทับใจในงานเขียนนั้นๆ และกระตุ้นให้นักศึกษาแสดงประสบการณ์การอ่านเดิมของตนเอง</p> <p>- ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษาได้ความรู้พื้นฐานของงานเขียนประเภทที่ต้องเขียนเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการเขียนเรื่องสั้นเชิงสร้างสรรค์</p>	<p>- นักศึกษาเล่าเรื่องสั้นที่ประทับใจพร้อมอธิบายเหตุผลของความประทับใจในเรื่องสั้นนั้นๆ เพื่อนำเสนอประสบการณ์การอ่านเรื่องสั้นของตนเอง</p> <p>- นักศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับร่วมชั้นเรียนเกี่ยวกับสาระความรู้เกี่ยวกับเรื่องสั้นเพื่อเป็นการทบทวนความรู้เดิมของตนเอง</p> <p>- นักศึกษาเรียนรู้สาระสำคัญที่</p>	<p>- ตัวอย่างเรื่องสั้นที่นักศึกษาประทับใจ จำนวน 2 เรื่อง</p> <p>- ใบงานที่ 1</p>	<p>- ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องสั้น</p>

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น (10 คาบเรียน)

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อการเรียนรู้	ผลงาน
<p>4) ครูนำเรื่องสั้นจำนวน 2 เรื่องมาให้ นักศึกษาพิจารณาเลือกอ่านตัวบท(เรื่องสั้น) ที่สนใจคนละ 1 เรื่อง เมื่ออ่านตัวบทแล้ว ครูให้นักศึกษาวิเคราะห์เรื่องสั้นเรื่องทีอ่านตามองค์ประกอบของเรื่องสั้น เช่น แก่นเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละครฉาก บรรยากาศ เป็นต้น</p> <p>1.3 ค้นคว้าเลือกอ่านตัวบทที่ 2(นอกห้องเรียน) : ครูกำหนดให้นักศึกษาค้นคว้าอ่านเรื่องสั้นเพิ่มเติมนอกห้องเรียน (ตัวบทที่ 2) ซึ่งมีความสอดคล้องกับตัวบท(เรื่องสั้น) ที่ได้เลือกอ่านในช่วงต้น</p>	<p>- ครูกระตุ้นการอ่านของนักศึกษาด้วยการนำเรื่องสั้นที่มีความหลากหลายในด้านเนื้อหาและประเภท มาให้นักศึกษาเลือกอ่านและวิเคราะห์เพื่อสร้างประสบการณ์การอ่าน เรื่องสั้นของนักศึกษาให้ได้แนวทางในการเขียนเรื่องสั้นที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น</p> <p>- ครูกระตุ้นให้นักศึกษาพูดคุย และกำหนดแนวเรื่องหรือประเภทของเรื่องสั้นที่จะใช้เขียนเป็นผลงานของตนเองในคาบต่อไป</p> <p>- ครูกระตุ้นนักศึกษาให้เพิ่มเติมประสบการณ์การอ่านเรื่องสั้นของตนเองโดยการศึกษา เรื่องสั้นจากแหล่งเรียนรู้อื่นๆ เพิ่มเติม เช่น ห้องสมุด บ้าน อินเทอร์เน็ต ที่มีความสอดคล้องกับตัวบทที่ได้เลือกอ่าน</p>	<p>เป็นพื้นฐานของงานเขียนที่ต้องเขียนต่อไป</p> <p>- นักศึกษาเลือกอ่านเรื่องสั้นที่ตนเองสนใจ พร้อมวิเคราะห์องค์ประกอบต่างๆ ของนิทานที่เลือก เพื่อเพิ่มประสบการณ์การอ่านเรื่องสั้นให้กับตนเอง และศึกษาเรื่องสั้นที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น</p> <p>- นักศึกษากำหนดแนวเรื่องหรือประเภทของเรื่องสั้นที่จะใช้เขียนเป็นผลงานของตนเองในคาบต่อไป</p> <p>- นักศึกษาศึกษาเรื่องสั้นที่มีความสอดคล้องกับตัวบทที่ได้เลือกอ่านเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้อื่นๆ นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุด บ้าน อินเทอร์เน็ต</p>	<p>ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องสั้น</p> <p>- เรื่องสั้นที่มี</p> <p>ความหลากหลายทั้งเนื้อหาและประเภท จำนวน 2 เรื่อง</p> <p>- แหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น ห้องสมุด บ้าน อินเทอร์เน็ต ฯลฯ</p>	<p>- ผลการวิเคราะห์เรื่องสั้น</p> <p>- แนวเรื่องที่จะใช้เขียนเรื่องสั้นเชิงสร้างสรรค์</p> <p>เรื่องสั้นที่มี</p> <p>ความสอดคล้องกับตัวบทที่ได้เลือกอ่านตาม</p> <p>ความสนใจของ</p>

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น (10 คาบเรียน)				
ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อการเรียนรู้	ผลงาน
		เพื่อเพิ่มประสบการณ์การอ่าน เรื่องสั้นของตนเอง		ตนเอง
<p>2. ชั้นกระตุ้นให้คิดต่อ (2 คาบเรียน)</p> <p>2.1 อ่านวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวบทที่ 2 (20 นาที) : นักเรียนอ่านตัวบทที่ค้นคว้ามาอย่างละเอียดอีกครั้ง ที่ ตัวบทที่ 1 และตัวบทที่ 2</p> <p>2.2 สรุปความเหมือนและต่างของตัวบทที่ 1 และ 2 พร้อม ระบุเหตุผลตามแนวการอ่านผ่านมุมมองใหม่ (80 นาที) :</p> <p>1) นักเรียนนำเรื่องสั้น 2 เรื่อง คือ เรื่องที่ 1 คือเรื่อง อ่านเมื่อคาบที่ผ่านมา และเรื่องที่ 2 คือ เรื่องที่นักเรียนไป อ่านเพิ่มเติมนอกห้องเรียน มาอ่านวิเคราะห์ตามแนวสหบท ในใบงานที่ 2 การวิเคราะห์ตัวบทตามแนวสหบท โดยมี ประเด็นในการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้ 1) การวิเคราะห์ตัวบท เดิม 2) การวิเคราะห์ตัวบทใหม่ 3) การเปรียบเทียบความ เหมือนของตัวบทเดิมกับตัวบทใหม่ พร้อมเหตุผล และ 4) การเปรียบเทียบความต่างของตัวบทเดิมกับตัวบทใหม่ พร้อม เหตุผล (70 นาที)</p> <p>2) ครูสุ่มนักเรียนประมาณ 5-6 คนนำเสนอผลการ</p>	<p>- ครูจัดกิจกรรมให้นักศึกษาอ่านตัวบททั้งสอง ตัวบทเพื่อให้ได้เนื้อหาสาระในการเตรียมการ วิเคราะห์ตัวบท</p> <p>- ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษาได้ ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ตัวบทตาม แนวสหบท ที่จะนำไปใช้ในการเขียนงานเขียน เรื่องสั้นเชิงสร้างสรรค์</p> <p>- ครูกระตุ้นนักเรียนนำเสนอผลการวิเคราะห์ตัว</p>	<p>- นักเรียนอ่านตัวบททั้งสอง เพื่อเตรียมในการวิเคราะห์ความ ต่างของตัวบททั้งสอง</p> <p>- นักเรียนเรียนรู้สาระเกี่ยวกับ การวิเคราะห์ตัวบทและวิเคราะห์ ตัวบทเดิมและตัวบทใหม่ตาม แนวสหบท ที่เป็นพื้นฐานในการ เขียนงานเขียนเรื่องสั้นเชิง สร้างสรรค์ของตนเอง</p> <p>- นักเรียนนำเสนอผลการ</p>	<p>- เรื่องสั้น 2 เรื่อง คือ เรื่องที่ 1 เรื่อง ที่อ่านเลือกอ่าน ในชั้นเรียน เรื่อง ที่ 2 เรื่องสั้นที่ เลือกอ่าน เพิ่มเติม - ใบงานที่ 2 การ วิเคราะห์ตัวบท ตามแนวสหบท</p>	<p>- การวิเคราะห์ เรื่องสั้นตาม แนวสหบท</p> <p>- ผลการ วิเคราะห์ตัวบท</p>

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น (10 คาบเรียน)

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อการเรียนรู้	ผลงาน
<p>วิเคราะห์ตัวบท (เรื่องสั้น) จากใบงานที่ 1 โดยเพื่อนร่วมชั้นร่วมกันให้ข้อเสนอแนะ (20 นาที)</p> <p>3) ครูให้นักศึกษากำหนดแนวการสร้างงานเขียน 1 แนวทางเพื่อนำไปใช้ในการเขียนเรื่องสั้นของตนเอง (5 นาที)</p>	<p>บทเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในชั้นเรียน</p> <p>- ครูกระตุ้นให้นักศึกษาเลือกแนวการสร้างงานเขียนที่ตนเองสนใจ 1 แนวทาง เพื่อใช้ในการสร้างงานเขียนเรื่องสั้นเชิงสร้างสรรค์ของตนเอง</p>	<p>วิเคราะห์ตัวบท</p> <p>- นักศึกษาที่ไม่ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะผลการวิเคราะห์ดังกล่าว</p> <p>- นักศึกษาเลือกแนวการสร้างงานเขียนที่ตนเองต้องการและสนใจ 1 แนวทางไปใช้ในการเขียนเรื่องสั้นเชิงสร้างสรรค์</p>	<p>- ใบงานที่ 3 การวิเคราะห์แนวการสร้างงานใหม่</p>	<p>- แนวการสร้างงานเขียนเรื่องสั้นเชิงสร้างสรรค์ 1 แนวทาง</p>
<p>3. ชั้นร่างงานเขียน (2 คาบเรียน)</p> <p>3.1 กำหนดระดับการปรับให้เกิดความต่างจากตัวบทที่ 1 และ 2 (10 นาที): นักศึกษาพิจารณาเลือกเรื่องสั้นตามความต้องการและความสนใจ 1 เรื่องซึ่งอาจเป็นเรื่องสั้นที่อ่านในชั้นเรียนคาบที่ผ่านมา หรือเรื่องที่ 2 คือ เรื่องที่นักศึกษาไปอ่านเพิ่มเติมนอกห้องเรียนหรือ เรื่องสั้นเรื่องอื่นๆ เพื่อใช้เป็นต้นฉบับในการสร้างงานเขียนชิ้นใหม่ตามแนวสหบท และกำหนดการปรับว่าจะปรับระดับใดตามแนวการอ่านผ่าน</p>	<p>- ครูแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับการเลือกตัวบท (เรื่องสั้น) ที่จะใช้เป็นต้นฉบับในการสร้างงานเขียนเรื่องสั้นชิ้นใหม่ตามแนวสหบท</p>	<p>- นักศึกษาเรียนรู้ในการพิจารณาเลือกเรื่องสั้น 1 เรื่องตามความสนใจเป็นต้นฉบับในการสร้างงานเขียนชิ้นใหม่ตามแนวสหบท</p>	<p>- เรื่องสั้นต่างๆ ที่นักศึกษาเลือก</p>	<p>- เรื่องสั้น 1 เรื่อง ที่เลือกตามความสนใจ</p>

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น (10 คาบเรียน)

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อการเรียนรู้	ผลงาน
<p>มุมมองใหม่</p> <p>3.2 กำหนดองค์ประกอบที่จะปรับให้ต่างไปจากเดิม (10 นาที) : ครูให้นักศึกษากำหนดแนวทางการสร้างงานเขียนของตนเองโดยใช้ประเด็นดังต่อไปนี้เป็นตัวกำหนด คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) นักเรียนได้ปรับประเด็นใดบ้างจากตัวบทที่เลือก เพราะเหตุใด 2) นักเรียนเพิ่มเติมประเด็นใดบ้างจากตัวบทที่เลือก การเพิ่มเติมนำมาจากอะไร เพราะเหตุใด 3) นักเรียนยังคงประเด็นใดไว้บ้างจากตัวบทที่เลือก เพราะเหตุใด 4) งานเขียนชิ้นใหม่ที่สร้างตามแนวสหบทแบบใด <p>3.3 กำหนดแนวคิด (แก่นเรื่อง) สำคัญที่ต้องการนำเสนอ (10 นาที): ให้นักศึกษากำหนดแก่นเรื่องของงานเขียนของตนเอง</p>	<p>- ครูกระตุ้นนักศึกษาให้วางโครงเรื่องเรื่องสั้นที่จะเขียนก่อนการลงมือเขียนโดยกำหนดแนวทางการสร้างงานเขียนของตนเองโดยใช้ประเด็นดังนี้คือ 1) นักเรียนได้ปรับประเด็นใดบ้างจากตัวบทที่เลือก เพราะเหตุใด 2) นักเรียนเพิ่มเติมประเด็นใดบ้างจากตัวบทที่เลือก การเพิ่มเติมนำมาจากอะไร เพราะเหตุใด 3) นักเรียนยังคงประเด็นใดไว้บ้างจากตัวบทที่เลือกเพราะเหตุใด และ 4) งานเขียนชิ้นใหม่ที่สร้างตามแนวสหบทแบบใด</p> <p>- ครูกระตุ้นให้นักศึกษากำหนดแนวคิด (แก่นเรื่อง) ของตนเอง</p>	<p>- นักศึกษาเรียนรู้การวางโครงเรื่องของเรื่องสั้นก่อนที่จะลงมือเขียนเรื่องสั้นตามแนวทางการสร้างงานเขียนของตนเองโดยใช้ประเด็นดังนี้คือ 1) นักเรียนได้ปรับประเด็นใดบ้างจากตัวบทที่เลือก เพราะเหตุใด 2) นักเรียนเพิ่มเติมประเด็นใดบ้างจากตัวบทที่เลือก การเพิ่มเติมนำมาจากอะไร เพราะเหตุใด 3) นักเรียนยังคงประเด็นใดไว้บ้างจากตัวบทที่เลือกเพราะเหตุใด และ 4) งานเขียนชิ้นใหม่ที่สร้างตามแนวสหบทแบบใด</p>	<p>- ใบงานที่ 4 การสร้างงานใหม่ของผู้เรียน</p> <p>- กระดาษเปล่าคนละ 1 แผ่น</p>	<p>- โครงเรื่องเรื่องสั้นของแต่ละคน</p>

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น (10 คาบเรียน)

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อการเรียนรู้	ผลงาน
<p>3.3 กำหนดโครงเรื่องของตนเอง (20 นาที): ครูให้นักศึกษากำหนดโครงเรื่องที่ตนเองจะเขียนให้สอดคล้องกับที่วางไว้</p> <p>3.4 เติมรายละเอียดของงานเขียน (40 นาที): นำโครงเรื่องที่ได้วางไว้มาสร้างเป็นร่างงานเขียนเรื่องสั้นชิ้นใหม่ของตนเอง</p>	<p>- ครูจัดกิจกรรมให้นักศึกษาวางโครงเรื่องของงานเขียนที่ตนเองจะเขียน</p> <p>- ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษาร่างงานเขียนเรื่องสั้นชิ้นใหม่จากการวางโครงเรื่อง</p>	<p>- นักศึกษาวางโครงเรื่องที่จะเขียนไว้เป็นหัวข้อๆ</p> <p>- นักศึกษาเรียนรู้การนำโครงเรื่องมาเขียนเป็นเรื่องสั้นชิ้นใหม่(ฉบับร่าง)</p>		<p>- โครงเรื่องที่ เป็นหัวข้อ</p> <p>- ร่างงานเขียน เรื่องสั้น</p>
<p>4. ชั้นประเมินผลงาน (2 คาบเรียน)</p> <p>4.1 การให้ข้อมูลย้อนกลับด้วยตนเอง (30 นาที): ครูให้นักศึกษาวิเคราะห์งานเขียนเรื่องสั้นฉบับร่างของตนเองตามเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้าน ในแบบบันทึกข้อมูลย้อนกลับของตนเองซึ่งมีประเด็นดังต่อไปนี้ 1) ข้อดีของงานเขียน 2) ข้อบกพร่องของงานเขียน และ 3) แนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าว</p> <p>4.2 การให้ข้อมูลย้อนกลับโดยเพื่อน (50 นาที)</p> <p>1) ครูให้นักศึกษาจับคู่กัน จำนวน 15 คู่ ตามเลขที่ต่อจากนั้นแลกเปลี่ยนกันอ่านงานเขียนของเพื่อนภายในกลุ่ม (15 นาที)</p> <p>2) ครูแจกแบบบันทึกข้อมูลย้อนกลับจากเพื่อนคนละ</p>	<p>- ครูกระตุ้นนักศึกษาให้เห็นความสำคัญของการประเมินงานเขียนด้วยตนเองเพื่อให้ทราบข้อดี ข้อบกพร่องในงานเขียนของตนพร้อมปรับปรุงแก้ไขให้งานเขียนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น</p> <p>- ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษาเรียนรู้ในการประเมินงานเขียนตามหลักเกณฑ์การประเมินงานเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างถูกต้องและไม่มียอคติ พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนและยอมรับ</p>	<p>- นักศึกษาเรียนรู้ในการประเมินงานเขียนด้วยตนเองเพื่อสามารถแก้ไขปรับปรุงงานเขียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น</p> <p>- นักศึกษาเรียนรู้ทักษะการประเมินงานเขียนตามเกณฑ์การประเมินงานเขียนอย่างถูกต้องและไม่มียอคติ และยอมรับฟัง</p>	<p>- แบบบันทึกข้อมูลย้อนกลับด้วยตนเอง</p> <p>- แบบบันทึกข้อมูลย้อนกลับจากเพื่อน</p> <p>- เรื่องสั้นของ</p>	<p>- ผลการประเมินงานเขียนของตนเอง</p> <p>- ผลการประเมินงานเขียนของเพื่อน</p>

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น (10 คาบเรียน)				
ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อการเรียนรู้	ผลงาน
<p>2 แผ่น แล้วให้นักศึกษาประเมินงานเขียน(เรื่องสั้น)ของเพื่อนที่ได้อ่านแล้วบันทึกลงในแบบบันทึกข้อมูลย้อนกลับ (30 นาที)</p> <p>3) เมื่อบันทึกข้อมูลย้อนกลับที่ได้ประเมินจากการทำงานเขียน(เรื่องสั้น) เรียบร้อยแล้ว ให้ส่งคืนเพื่อนที่ถูกประเมิน (5 นาที)</p> <p>4.3 ประมวลผลข้อมูลย้อนกลับ (20 นาที) : ครูให้นักศึกษานำผลการให้ข้อมูลย้อนกลับของตนเองและเพื่อนมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการปรับแก้ไขงาน</p> <p>4.4 ครูเป็นผู้ตรวจสอบและเสนอแนะ (นอกห้องเรียน) : ครูตรวจและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักศึกษา</p>	<p>ฟังความคิดเห็นของเพื่อน</p> <p>- ครูกระตุ้นให้นักศึกษานำผลการให้ข้อมูลย้อนกลับของตนเองและเพื่อนไปวิเคราะห์หาแนวทางในการแก้ไขงานเขียนฉบับร่างของตนเอง</p> <p>- ครูตรวจงานเขียนของนักศึกษาเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ</p>	<p>ความคิดเห็นของเพื่อน</p> <p>- นักศึกษาวิเคราะห์ผลการให้ข้อมูลย้อนกลับของตนเองและเพื่อนเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขงานเขียนฉบับร่างของตนเอง</p>	เพื่อน	-แนวทางในการแก้ไขงานเขียนฉบับร่างของตนเอง
<p>5. ขั้นเติมเต็มงานเขียนให้สมบูรณ์ (2 คาบเรียน)</p> <p>5.1 นำผลการประเมินและข้อมูลย้อนกลับมากำหนดประเด็นการปรับแก้ (100 นาที) :</p> <p>1) ครูให้นักศึกษาร่วมกันสุ่มเรียกเพื่อนที่มีผลงาน</p>	<p>- ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษาปรับแก้ไขงานเขียน(เรื่องสั้น)จากการประเมินตนเอง</p>	<p>- นักศึกษาเรียนรู้ในการนำผลการประเมินตนเองไปใช้ในการ</p>	- ปากกาสีต่างๆ	-งานเขียน(เรื่องสั้น)ที่ได้ปรับแก้

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น (10 คาบเรียน)

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อการเรียนรู้	ผลงาน
<p>นำเสนอใจประมาณ 5-6 คน นำเสนอผลการวิเคราะห์ผลการให้ข้อมูลย้อนกลับของตนเองและเพื่อน พร้อมแนวทางในการแก้ไขงานเขียนฉบับร่างของตนเอง</p> <p>2) นักศึกษาแก้ไขงานเขียนฉบับร่างของตนเองจากแนวทางการแก้ไขงานเขียนของตนเองที่ได้วิเคราะห์ไว้แล้ว</p> <p>3) ครูให้นักศึกษานำผลการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับจากครูไปปรับแก้ไข</p> <p>5.2 ปรับแก้ไขงานจนได้งานเขียนฉบับสมบูรณ์ (นอกห้องเรียน): ครูให้นักศึกษานำความรู้ด้านเนื้อหาและกลวิธีการเขียน รวมทั้งข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับจากตนเอง เพื่อนและครู มาใช้ในการปรับแก้ไขและสร้างชิ้นงานฉบับสมบูรณ์</p>	<p>และเพื่อนเพื่อให้ นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ตนเองได้และปรับปรุงงานเขียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น</p> <p>- ครูประเมินงานเขียนของนักศึกษาและให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้ นักศึกษาแก้ไขปรับปรุงงานเขียนให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น</p> <p>- ครูกระตุ้นนักศึกษาให้นำความรู้ด้านเนื้อหาและกลวิธีการเขียน รวมทั้งข้อมูลย้อนกลับที่ได้จากตนเอง เพื่อนและครูมาวิเคราะห์เพื่อหาปรับแก้ไขและสร้างงานเขียนเรื่องสั้นเชิงสร้างสรรค์ฉบับสมบูรณ์</p>	<p>ปรับแก้ไขงานเขียนของตนเองให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น</p> <p>- นักศึกษาวิเคราะห์ผลการประเมินงานเขียนที่ได้รับจากครู มาใช้ในการปรับแก้ไขและสร้างงานเขียนเรื่องสั้นเชิงสร้างสรรค์ฉบับสมบูรณ์</p>	<p>- เรื่องสั้นที่แก้ไขครั้งที่ 1</p>	<p>ไขจากการประเมินตนเอง</p> <p>- ผลการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับจากครู</p> <p>- งานเขียนเรื่องสั้นเชิงสร้างสรรค์ฉบับสมบูรณ์</p>

การวัดและประเมินผล

1. ตรวจสอบความถูกต้องจากใบงานที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องสั้น
2. ตรวจสอบความถูกต้องจากใบงานที่ 2 การวิเคราะห์ตัวบทตามแนวสหบท
3. ตรวจสอบความถูกต้องจากใบงานที่ 3 การวิเคราะห์การสร้างงานใหม่
4. ตรวจสอบความถูกต้องจากใบงานที่ 4 การสร้างงานใหม่ของผู้เรียน
5. ตรวจสอบผลการเขียนเรื่องสั้นเชิงสร้างสรรค์โดยใช้เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์
6. สังเกตการมีส่วนร่วมในการอภิปราย
7. สังเกตการณ์ทำงานกลุ่ม

เอกสารประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3
เรื่อง เบิกบานงานเขียนเรื่องสั้น

รายชื่อตัวบท (เรื่องสั้น) ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

เรื่องที่ 1 เพื่อนแพง คู่กับ ลิลิตพระลอ

เรื่องที่ 2 ชุนทองเจ้าจะกลับมาเมื่อฟ้าสว่าง คู่กับ เพลงกล่อมเด็ก

ใบงานที่ 1
ความรู้เกี่ยวกับเรื่องสั้น

คำชี้แจง

เมื่อนักศึกษาอ่านนิทานที่ครูนำมาให้เสร็จเรียบร้อยแล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1. เรื่องสั้น หมายถึง

.....
.....

2. จำแนกประเภทของเรื่องสั้น มีกี่ประเภท อะไรบ้าง พร้อมยกตัวอย่าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ใบงานที่ 2

การวิเคราะห์ตัวบทตามแนวสหบท

การวิเคราะห์ตัวบทเดิม	การวิเคราะห์ตัวบทใหม่	การเปรียบเทียบความเหมือนของ ตัวบทเดิมกับตัวบทใหม่ พร้อมเหตุผล	การเปรียบเทียบความต่างของ ตัวบทเดิมกับตัวบทใหม่ พร้อมเหตุผล

การวิเคราะห์ตัวบทเดิม	การวิเคราะห์ตัวบทใหม่	การเปรียบเทียบความเหมือนของ ตัวบทเดิมกับตัวบทใหม่ พร้อมเหตุผล	การเปรียบเทียบความต่างของ ตัวบทเดิมกับตัวบทใหม่ พร้อมเหตุผล

ใบงานที่ 4

การสร้างงานใหม่ของผู้เรียน

คำชี้แจง เมื่อนักศึกษาวิเคราะห์หัวข้อเดิม และหัวข้อใหม่แล้ว ให้นักศึกษาเสนอแนวทางการสร้างงานเขียนชิ้นใหม่ของตนเอง จากประเด็นดังต่อไปนี้

1. นักศึกษาจะปรับประเด็นใดบ้างจากหัวข้อที่อ่าน เพราะอะไร
2. นักศึกษาจะเพิ่มเติมประเด็นใดบ้างจากหัวข้อที่อ่าน
3. นักศึกษาจะยังคงประเด็นใดไว้บ้าง เพราะอะไร

แบบบันทึกข้อมูลย้อนกลับ

แบบบันทึกข้อมูลย้อนกลับด้วยตนเอง

- ข้อดีของงานเขียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกข้อมูลย้อนกลับด้วยตนเอง

- **ข้อบกพร่องของงานเขียน**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- **แนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าว**

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้ถูกประเมิน

.....

แบบบันทึกข้อมูลย้อนกลับจากเพื่อน

- ด้านเนื้อหา จินตนาการ และลักษณะเฉพาะของงานเขียน

.....
.....
.....
.....

- ด้านการเรียบเรียงความคิด

.....
.....
.....
.....

แบบบันทึกข้อมูลย้อนกลับจากเพื่อน

- ด้านการใช้ภาษา

.....

.....

.....

.....

- ด้านคุณค่าของงานเขียน

.....

.....

.....

.....

ผู้ประเมิน

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ (ก่อนเรียน)

ชื่อ-สกุล..... รหัสประจำตัว.....

ข้อ 1 จากบทเพลง “ก่อนหินก้อนนั้น” ด้านล่างนี้แล้วให้นักศึกษาเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทบันเทิงคดี เช่น นิทาน หรือเรื่องสั้น พร้อมตั้งชื่อเรื่องใหม่ โดยใช้เวลาในการเขียน 120 นาที

เคยมีใครสักคนได้บอกฉันมา
 ว่าเวลาใครมาทำกับเราให้เจ็บหัวใจ
 ลองไปเก็บก้อนหินขึ้นมาสักอัน
 ถูมันอยู่อย่างนั้นและบีบมันไว้
 บีบให้แรงจนสุดแรง ให้มือทั้งมือมันเริ่มสั่น
 ใครคนนั้นยื่นให้ฉัน ถามว่าเจ็บมือใช่ไหม
 ไม่มีอะไรจะทำร้ายเธอ ได้เท่ากับเธอทำตัวของเธอเอง
 ให้เธอคิดเอาเอง ว่าชีวิตของเธอเป็นของใคร
 ไม่มีอะไรจะทำร้ายเธอ ถ้าเธอไม่รับมันมาใส่ใจ
 ถูกเขาทำร้าย เพราะใจเธอแบกรับมันเอง
 ใครมาทำกับเธอให้เจ็บหัวใจ
 ก็แค่ให้ก้อนหินก้อนนั้นให้เธอรับมา
 เพียงเธอจับมันโยนให้ไกลสายตา
 หรือเธอปรารถนาจะเก็บมันไว้
 หากยิ่งยอมยิ่งแบกไป หัวใจของเธอก็ต้องสั่น
 หากยังทำตัวแบบนั้น ถามว่าปวดใจใช่ไหม
 ถูกเขาทำร้าย เพราะใจเธอรับไว้เอง

แบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ (หลังเรียน)

ชื่อ-สกุล..... รหัสประจำตัว.....

ข้อ 1 จากบทเพลง “ฤดูที่แตกต่าง” ด้านล่างนี้แล้วให้นักศึกษาเขียนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทบันเทิงคดี เช่น นิทาน หรือเรื่องสั้น พร้อมตั้งชื่อเรื่องใหม่ โดยใช้เวลาในการเขียน 120 นาที

หากเปรียบกับชีวิตของคน เมื่อยามสุขล้วนใจมันยังไม่อยู่
 ก็คงเปรียบได้กับฤดู คงเป็นฤดูที่แสนสดใส
 แต่ถ้าวินหนึ่งวันไหนที่ใจเจ็บจนทุกข์ดังพายุที่โหมเข้าใส่บอกรักกับตัวเองเอาไว้
 ความเจ็บต้องมีวันหาย ไม่ต่างอะไรที่เราต้องเจอทุกฤดู
 อดทนเวลาที่ฝนพร่าอย่างน้อยก็ทำให้เราได้เห็นถึงความแตกต่าง
 เมื่อวันเวลาที่ฝนจางฟ้าก็คงสว่างและทำให้เราได้เข้าใจว่ามันคุ้มค่าแค่ไหนที่ฝารอ
 เมื่อวันที่ต้องเจ็บซ้ำใจจากความผิดหวังใจมันรับไม่ทัน
 เป็นธรรมดาที่เราต้องไหวหวั่นกับวันที่อะไรมันเปลี่ยนไป

อย่าไปกลัวเวลาที่ฟ้าไม่เป็นใจ อย่าไปคิดว่ามันเป็นวันสุดท้าย
 น้ำตาที่ไหลย่อมมีวันจางหาย หากไม่รู้จักเจ็บปวดก็คงไม่ซึ่งถึงความสุขใจ

ภาคผนวก จ
คะแนนดิบ และค่าสถิติ

ตารางที่ 11 ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทย
เชิงสร้างสรรค์

แบบทดสอบความสามารถใน การเขียนภาษาไทยเชิง สร้างสรรค์	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
ก่อนเรียน	0.5	0.50
ระหว่างเรียนครั้งที่ 1	0.57	0.42
ระหว่างเรียนครั้งที่ 2	0.66	0.42
ระหว่างเรียนครั้งที่ 3	0.67	0.40
หลังเรียน	0.73	0.50

ตารางที่ 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องของเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

จุดประสงค์ที่ต้องการวัด		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. ด้านเนื้อหา จินตนาการ และ ลักษณะเฉพาะ ของงานเขียน	1.1 นำเสนอเนื้อหา จินตนาการของเรื่องได้อย่างชัดเจนตรงตามวัตถุประสงค์การ เขียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	1.2 นำเสนอเนื้อหาของเรื่องได้อย่างสมจริง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	1.3 การเลือกประเภทของการเขียนได้อย่างสอดคล้องกับเนื้อหา จินตนาการและ วัตถุประสงค์ของการเขียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	1.4 การเลือกกลวิธีการเขียนได้น่าสนใจ น่าติดตาม สอดคล้องกับเนื้อหา จินตนาการ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	1.5 การเลือกกลวิธีการให้รายละเอียดได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	1.6 การนำเสนอเนื้อหา จินตนาการมีความสอดคล้องกันตลอดทั้งเรื่อง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	1.7 การนำเสนอเนื้อหา จินตนาการใหม่ๆ ที่แตกต่างจากตัวบทเดิม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	1.8 องค์ประกอบของงานเขียนครบถ้วนตามลักษณะเฉพาะของงานเขียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	1.9 องค์ประกอบของแต่ละส่วนของงานเขียนมีความถูกต้อง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. ด้านการ	2.1 การลำดับความคิดและเรียบเรียงเนื้อหาได้อย่างเป็นระบบ และ สมเหตุสมผล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	2.2 การขยายความคิดสำคัญของเรื่องได้อย่างครอบคลุม และชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

จุดประสงค์ที่ต้องการวัด		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
เรียบเรียงความคิด	2.3 การใช้เหตุผลประกอบความคิดได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	2.4 การปรับเปลี่ยน ดัดแปลงเนื้อหาตามจินตนาการได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	2.5 การปรับเปลี่ยน ดัดแปลงกลวิธีการเขียนตามจินตนาการได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. ด้านการใช้ภาษา	3.1 การเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ได้อย่างถูกต้องตรงความหมาย	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	3.2 การเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ได้อย่างหลากหลาย	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	3.3 การเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ได้น่าสนใจ ให้ความรู้สึกคล้อยตาม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	3.4 การใช้รูปประโยคที่สื่อความหมายได้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	3.5 การเชื่อมประโยคและขยายความได้สอดคล้องเหมาะสมกับเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	3.6 การเลือกใช้ระดับภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมกับรูปแบบการเขียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	3.7 การใช้ระดับภาษาระดับเดียวกันตลอดทั้งเรื่อง	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
	3.8 การเขียนสะกดคำได้อย่างถูกต้องตามอักขรวิธี	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	3.9 การเว้นวรรคตอนได้อย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	3.10 การใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. ด้านคุณค่า	4.1 งานเขียนให้คุณค่าทั้งทางด้านจิตใจ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	4.2 งานเขียนให้คุณค่าทางด้านสติปัญญา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

จุดประสงค์ที่ต้องการวัด		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ของงานเขียน	4.3 งานเขียนมีประโยชน์ต่อตนเอง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	4.4 งานเขียนมีประโยชน์ต่อสังคม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
รวม		1.00	0.94	1.00	0.98	สอดคล้อง

ตารางที่ 13 คะแนนความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (ก่อนเรียน –ระหว่างเรียน-หลังเรียน) คะแนนเต็ม 100

ลำดับ ที่	คะแนนเต็ม 100 คะแนน				
	ก่อนเรียน (100)	ระหว่างเรียน นิทาน (100)	ระหว่างเรียน เรื่องสั้น (100)	ระหว่างเรียน นวนิยาย (100)	หลังเรียน (100)
1	73.80	80.50	84.70	90.50	90.50
2	61.30	61.30	72.00	78.50	78.50
3	83.30	83.50	86.30	84.30	90.50
4	78.30	84.80	85.50	86.30	92.50
5	59.80	67.00	62.00	64.30	72.00
6	57.10	61.30	59.20	68.50	73.50
7	55.10	64.30	62.20	69.20	80.00
8	64.10	81.30	77.80	85.70	89.50
9	52.60	62.80	57.80	62.80	69.00
10	48.80	59.30	63.00	65.00	78.00
11	54.10	57.10	62.80	65.60	72.10
12	39.50	47.10	50.00	63.00	68.00
13	42.60	52.10	56.30	55.10	64.80

ลำดับ ที่	คะแนนเต็ม 100 คะแนน				
	ก่อนเรียน (100)	ระหว่างเรียน นิทาน (100)	ระหว่างเรียน เรื่องสั้น (100)	ระหว่างเรียน นวนิยาย (100)	หลังเรียน (100)
14	43.30	50.10	53.00	53.00	63.30
15	69.80	78.30	76.50	78.00	85.50
16	55.80	67.30	62.00	66.50	81.80
17	51.60	65.10	66.30	66.50	79.80
18	37.10	48.10	52.30	48.80	65.30
19	53.30	61.30	57.30	64.50	76.60
20	41.10	52.10	53.00	59.50	71.00
21	50.50	58.60	53.70	55.80	72.00
22	55.00	59.30	54.50	67.20	69.00
23	68.80	82.50	80.00	83.00	92.50
24	74.00	79.30	78.50	76.50	85.20
25	54.30	58.60	56.50	59.50	70.00
26	53.60	52.80	60.80	63.80	71.00
27	53.00	64.00	59.30	60.80	71.80
28	46.60	53.60	56.50	61.50	69.30

ลำดับ ที่	คะแนนเต็ม 100 คะแนน				
	ก่อนเรียน (100)	ระหว่างเรียน นิทาน (100)	ระหว่างเรียน เรื่องสั้น (100)	ระหว่างเรียน นวนิยาย (100)	หลังเรียน (100)
29	54.60	55.10	62.30	59.30	73.10
30	61.30	59.80	62.80	72.80	79.00

ตารางที่ 14 คะแนนความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ก่อนเรียน

ลำดับ ที่	คะแนนที่ได้ (100)				
	ด้านเนื้อหา จินตนาการและ ลักษณะเฉพาะของงานเขียน	ด้านการเรียบ เรียงความคิด	ด้านการใช้ภาษา	ด้านคุณค่าของงาน เขียน	รวม (100)
1	24	15	15	20	74
2	18	10	15	16	59
3	24	20	25	20	89
4	24	15	20	20	79
5	18	10	10	16	54
6	12	10	15	16	53
7	12	10	15	16	53
8	18	10	15	20	63
9	12	10	10	16	48
10	12	10	10	12	44
11	12	15	10	16	53
12	12	10	5	8	35
13	6	10	10	12	38
14	12	5	10	12	39
15	18	10	20	16	64
16	18	10	10	16	54
17	12	10	10	16	48
18	6	5	10	12	33
19	12	10	15	12	49
20	6	5	10	12	33
21	12	10	15	8	45
22	18	10	10	12	50
23	18	15	15	16	64
24	24	10	20	16	70

ลำดับ ที่	คะแนนที่ได้ (100)				
	ด้านเนื้อหา จินตนาการและ ลักษณะเฉพาะของงานเขียน	ด้านการเรียบ เรียงความคิด	ด้านการใช้ภาษา	ด้านคุณค่าของงาน เขียน	รวม (100)
25	12	10	15	12	49
26	12	10	10	16	48
27	18	10	10	12	50
28	6	10	10	12	38
29	12	10	10	16	48
30	18	10	15	16	59

ตารางที่ 15 คะแนนความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (นิทาน)

ลำดับ ที่	คะแนนที่ได้ (100)				
	ด้านเนื้อหา จินตนาการและ ลักษณะเฉพาะของงานเขียน	ด้านการเรียบ เรียงความคิด	ด้านการใช้ภาษา	ด้านคุณค่าของงาน เขียน	รวม (100)
1	30	20	15	20	85
2	18	10	20	16	64
3	24	20	25	16	85
4	24	20	25	20	89
5	24	15	15	16	70
6	18	15	15	16	64
7	18	15	15	16	64
8	24	20	20	20	84
9	18	15	15	16	64
10	18	15	10	16	59
11	12	15	15	16	58
12	12	10	10	16	48
13	12	15	10	16	53
14	12	10	10	16	48
15	24	20	20	20	84
16	18	15	15	16	64
17	12	15	20	16	63
18	12	10	10	16	48
19	18	15	15	16	64
20	12	15	10	16	53
21	12	15	15	16	58
22	18	15	10	16	59
23	30	20	20	20	90
24	24	15	20	20	79

ลำดับ ที่	คะแนนที่ได้ (100)				
	ด้านเนื้อหา จินตนาการและ ลักษณะเฉพาะของงานเขียน	ด้านการเรียบ เรียงความคิด	ด้านการใช้ภาษา	ด้านคุณค่าของงาน เขียน	รวม (100)
25	12	15	15	16	58
26	18	10	10	16	54
27	24	15	15	16	70
28	12	15	10	16	53
29	12	15	10	16	53
30	18	15	15	16	64

ตารางที่ 16 คะแนนความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (เรื่องสั้น)

ลำดับ ที่	คะแนนที่ได้ (100)				
	ด้านเนื้อหา จินตนาการและ ลักษณะเฉพาะของงานเขียน	ด้านการเรียบ เรียงความคิด	ด้านการใช้ภาษา	ด้านคุณค่าของงาน เขียน	รวม (100)
1	30	25	20	16	91
2	24	15	20	16	75
3	24	20	25	20	89
4	30	20	20	20	90
5	24	15	10	16	65
6	24	10	15	12	61
7	24	10	15	12	61
8	24	20	15	20	79
9	18	15	10	16	59
10	18	15	15	12	60
11	18	20	10	16	64
12	18	10	10	12	50
13	18	10	15	16	59
14	18	10	10	12	50
15	24	15	20	16	75
16	24	10	15	16	65
17	18	15	20	16	69
18	12	15	10	12	49
19	12	15	15	12	54
20	18	10	10	12	50
21	18	10	15	8	51
22	18	10	10	12	50
23	24	20	20	16	80

ลำดับ ที่	คะแนนที่ได้ (100)				
	ด้านเนื้อหา จินตนาการและ ลักษณะเฉพาะของงานเขียน	ด้านการเรียบ เรียงความคิด	ด้านการใช้ภาษา	ด้านคุณค่าของงาน เขียน	รวม (100)
24	24	20	20	16	80
25	18	10	15	12	55
26	18	15	10	16	59
27	18	15	10	16	59
28	18	10	15	12	55
29	18	10	15	16	59
30	18	15	15	16	64

ตารางที่ 17 คะแนนความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (นวนิยายขนาดสั้น)

ลำดับ ที่	คะแนนที่ได้ (100)				
	ด้านเนื้อหา จินตนาการและ ลักษณะเฉพาะของงานเขียน	ด้านการเรียบ เรียงความคิด	ด้านการใช้ภาษา	ด้านคุณค่าของงาน เขียน	รวม (100)
1	30	25	20	20	95
2	24	20	20	16	80
3	24	20	20	20	84
4	24	25	20	20	89
5	18	15	15	16	64
6	24	15	15	16	70
7	24	15	20	12	71
8	30	20	20	16	86
9	18	15	15	16	64
10	18	15	20	12	65
11	18	20	10	20	68
12	18	15	15	12	60
13	12	15	10	16	53
14	18	10	10	12	50
15	24	15	20	16	75
16	24	10	15	16	65
17	18	15	20	12	65
18	12	10	10	12	44
19	18	15	15	12	60
20	18	10	15	12	55
21	12	10	20	12	54
22	24	15	15	12	66
23	24	20	20	16	80
24	24	20	15	16	75

ลำดับ ที่	คะแนนที่ได้ (100)				
	ด้านเนื้อหา จินตนาการและ ลักษณะเฉพาะของงานเขียน	ด้านการเรียบ เรียงความคิด	ด้านการใช้ภาษา	ด้านคุณค่าของงาน เขียน	รวม (100)
25	18	10	15	12	55
26	18	15	10	16	59
27	18	15	10	16	59
28	18	15	15	12	60
29	18	10	15	16	59
30	18	20	20	16	74

ตารางที่ 18 คะแนนความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (หลังเรียน)

ลำดับ ที่	คะแนนที่ได้ (100)				
	ด้านเนื้อหา จินตนาการและ ลักษณะเฉพาะของงานเขียน	ด้านการเรียบ เรียงความคิด	ด้านการใช้ภาษา	ด้านคุณค่าของงาน เขียน	รวม (100)
1	30	25	25	20	95
2	24	20	20	16	80
3	30	25	25	20	95
4	30	25	20	20	95
5	24	15	15	16	70
6	24	15	20	16	75
7	24	20	20	16	80
8	30	20	25	20	95
9	24	15	15	16	70
10	24	20	20	16	80
11	18	20	15	20	73
12	24	15	15	16	70
13	18	15	15	16	64
14	18	15	10	16	59
15	30	15	20	20	85
16	24	20	20	20	84
17	24	20	20	20	84
18	18	15	10	16	59
19	18	20	20	20	78
20	24	15	15	16	70
21	18	20	20	12	70
22	24	15	15	16	70
23	30	20	25	20	95

ลำดับ ที่	คะแนนที่ได้ (100)				
	ด้านเนื้อหา จินตนาการและ ลักษณะเฉพาะของงานเขียน	ด้านการเรียบ เรียงความคิด	ด้านการใช้ภาษา	ด้านคุณค่าของงาน เขียน	รวม (100)
24	30	20	20	16	86
25	24	15	15	16	70
26	24	15	15	16	70
27	24	15	15	20	74
28	18	20	15	16	69
29	18	15	20	20	73
30	24	20	20	16	80

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวอริกมาส มากจู้ย เกิดเมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2519 ที่อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี สำเร็จปริญญาตรีศึกษาศาสตร์บัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง) วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2539 สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนภาษาไทย) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2542 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรดุริยางค์บัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2549 ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร